

3^ο Πακέτο Εργασίας: Στρατηγικό σχέδιο για τη βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού τουρισμού (Παραδοτέο 6.2.4)

Σχέδιο βιωσιμότητας

Πληροφορίες Πράξης

Τίτλος : Ανάδειξη του εκπαιδευτικού τουρισμού για την προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Ακρωνύμιο: EduTourism

Κωδικός MIS: MIS5050713

Ιστοσελίδα: www.edutourism-project.eu

Το περιεχόμενο του Σχεδίου βιωσιμότητας αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των Δικαιούχων και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχουσών χωρών και της Διαχειριστικής Αρχής.

Περιεχόμενα

I. Εισαγωγή.....	4
Η Πράξη EduTourism.....	4
Βιωσιμότητα του έργου	5
II. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης	6
Κατανόηση του Εκπαιδευτικού Τουρισμού	6
Τάσεις και χαρακτηριστικά κλάδου	15
Παραδείγματα τουριστικών προορισμών στην Κρήτη και τη Κύπρο που αναδείχθηκαν από το πρόγραμμα.	20
Ανάγκες Κρήτης και Κύπρου	29
Διασυνοριακός τουρισμός Κρήτης - Κύπρου: άξονες σύγκλισης.....	48
Δυναμική εμπλεκόμενων φορέων	52
III. Προσδιορισμός ταυτότητας, οράματος, στόχων, συγκριτικού πλεονεκτήματος του εκπαιδευτικού τουρισμού για την περιοχή.....	61
Ταυτότητα.....	61
Όραμα	62
Συγκριτικό πλεονέκτημα	63
Στόχοι.....	63
Μέτρα για την επίτευξη των στόχων	67
Χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών.....	80
IV. Σχεδιασμό επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργίας και υλοποίησης υπηρεσιών εκπαιδευτικού τουρισμού	83
Στρατηγική	83
Ανάλυση SWOT του Τουριστικού Προϊόντος.....	90
Βιωσιμότητα εκπαιδευτικού τουρισμού	97
Σύγχρονος τουρισμός και εναλλακτικές μορφές.....	102

Είδη εναλλακτικού τουρισμού και συμβολή του προγράμματος:	109
V. Ανάπτυξη πλάνου οριζόντιων δράσεων	142
Συμβουλευτικής υποστήριξης	142
Υποστήριξη για την ανάπτυξη της υπηρεσίας	147
Προβολή	151
Δικτύωση με άλλους παρεμφερείς προορισμούς	156
VI. Σχεδιασμός εξειδικευμένων δράσεων υποστήριξης για την αποτελεσματική συνεργασία και βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων	186
Εκπαίδευση και κατάρτιση	186
Οικονομική υποστήριξη	218
Πρώθηση και μάρκετινγκ	224
Δημιουργία δικτύωσης	227
Υποστήριξη επιχειρηματικού περιβάλλοντος	235
Ανάπτυξη και κατάρτιση προσωπικού	239
Μέτρηση αποτελεσμάτων και αξιολόγηση	243
VII. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών	244
VIII. Προσδιορισμός αναμενόμενων αποτελεσμάτων και οφελών	251
IX. Έρευνα πεδίου	262
Ερωτηματολόγια	263
Συνεντεύξεις	266
X. Συμπέρασμα	272
Βιβλιογραφία και Πηγές	273

I. Εισαγωγή

Η Πράξη EduTourism

Η Πράξη EduTourism, <https://edutourism-project.eu>, στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προϊόντος εκπαιδευτικού τουρισμού για νέους 16-25 ετών που θα διασυνδέει ιστορικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά τις επιλέξιμες περιοχές (Κρήτη και Κύπρο).

Το έργο εντάσσεται πλήρως στο πλαίσιο της στρατηγικής του Προγράμματος Interreg V-A, <https://ec.europa.eu>, εφόσον το προϊόν που αναπτύχθηκε βασίζεται στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και της Κύπρου, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα τόσο στον κλάδο του τουρισμού όσο και της εκπαίδευσης.

Τις δύο χώρες χαρακτηρίζουν πολλά κοινά στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με την ιστορία, τον πολιτισμό, αλλά και το φυσικό περιβάλλον λόγω του εύκρατου κλίματος. Παράλληλα, είναι δύο χώρες που στηρίζουν ένα εξαιρετικά σημαντικό ποσοστό του ΑΕΠ τους στον τουρισμό. Και στις δύο περιπτώσεις, ο τουρισμός είναι ο κλάδος που έχει τη δυνατότητα να εμφανίσει τη μεγαλύτερη δυνατή εξέλιξη σε σύγκριση με άλλους.

Η προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς θα ενισχύσει το προφίλ των δύο χωρών, αλλά παράλληλα θα στοχεύσει και στην επίτευξη συγκεκριμένων εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων.

Οι στόχοι της Πράξης

- η δημιουργία ενός προϊόντος Εκπαιδευτικού Τουρισμού που θα αναδεικνύει τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και θα επεκτείνει την τουριστική περίοδο στις επιλέξιμες περιοχές
- η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού προγράμματος για εκπαιδευτές, καθηγητές και επαγγελματίες τουρισμού για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας και επαναληψιμότητας των αποτελεσμάτων του έργου
- η δημιουργία μιας πλατφόρμας που θα έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας online κοινότητας για την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού

- η διοργάνωση και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων δημοσιότητας, οι οποίες θα έχουν σκοπό την ενημέρωση των ομάδων στόχου, των τελικών δικαιούχων, αλλά και των εμπλεκόμενων στο έργο φορέων, ούτως ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της Πράξης

- στην αύξηση της επισκεψιμότητας των ενισχυόμενων περιοχών κατά τουλάχιστον 20%
- στην επέκταση της τουριστικής περιόδου κατά τουλάχιστον 30 ημέρες
- στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (αύξηση των τουριστών, ανάπτυξη και συντήρηση των εφαρμογών, της πλατφόρμας και των εκπαιδευτικών δράσεων)
- στην αξιοποίηση της κοινής ιστορίας των δύο χωρών και στην ενίσχυση της μεταξύ τους σύνδεσης, μέσω του διασυνοριακού χαρακτήρα του έργου.

Τα παραδοτέα της Πράξης

- μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης και επιλογή προορισμών και στις δύο χώρες
- ανάπτυξη τουριστικού προγράμματος Εκπαιδευτικού Τουρισμού
- δημιουργία ειδικής εφαρμογής για την υποστήριξη του προγράμματος και τον εμπλουτισμό της εμπειρίας των τελικών ωφελούμενων
- εκπαίδευση εκπαιδευτών για την υλοποίηση του προγράμματος
- οδηγός υλοποίησης του προγράμματος
- ηλεκτρονική πλατφόρμα του έργου
- σχέδιο δημοσιότητας και βιωσιμότητας του έργου.

Βιωσιμότητα του έργου

Ο σχεδιασμός του προγράμματος έχει γίνει με τρόπο που να διασφαλίζει την βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων και τη δυνατότητα επέκτασής τους και μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Συγκεκριμένα, έχει υλοποιηθεί ένα σχέδιο πληροφόρησης και δημοσιότητας που εμπλέκει τους δικαιούχους του προγράμματος, προβάλλοντας την προστιθέμενη αξία της εκπαίδευσης στον τουρισμό. Επίσης, έχουν δημιουργηθεί ομάδες εργασίας με εκπροσώπους από τον τομέα της εκπαίδευσης, του τουρισμού και της τοπικής αυτοδιοίκησης για να επιλεγούν οι κατάλληλοι προορισμοί και να εξασφαλιστεί η εμπλοκή τους στην εφαρμογή των αποτελεσμάτων.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός ανήκει στον εναλλακτικό τουρισμό και έχει πολλαπλά οφέλη για τους τελικούς δικαιούχους και τους εμπλεκόμενους φορείς που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές. Το έργο έχει προσφέρει πολλαπλά οφέλη μέσω της ανάπτυξης και υλοποίησης των αποτελεσμάτων του σε διασυνοριακό επίπεδο. Έχει δημιουργήσει μια ολοκληρωμένη υπηρεσία εκπαιδευτικού τουρισμού για τους τελικούς δικαιούχους, συνδυάζοντας τον ιστορικό και φυσικό πλούτο της Κρήτης και της Κύπρου. Μέσω αυτού, αναδεικνύονται πιο αποτελεσματικά οι πολιτιστικές και φυσικές κληρονομίες των επιλέξιμων περιοχών, ενώ έχει δοθεί έμφαση στους συσχετισμούς και τους δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών.

Η δημιουργία μιας πλατφόρμας συνεργασίας, που θα παραμείνει ενεργή για 3 χρόνια μετά τη λήξη του προγράμματος, έχει στηρίξει τον διάλογο και τη συμμετοχή όλων των μελών της ομάδας στόχου και των δικαιούχων, προκειμένου να προωθηθεί η υπηρεσία που αναπτύχθηκε και να επεκταθεί σε άλλες περιοχές ή χώρες. Η πλατφόρμα θα διατηρηθεί και θα ενημερώνεται από τους εταίρους χωρίς επιπρόσθετο κόστος μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Τέλος, το πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί και σε άλλες περιοχές ή χώρες με παρόμοιο φυσικό και πολιτιστικό πλούτο, επιτρέποντας την επέκταση ή την προσαρμογή της αρχικής διαδρομής. Έτσι, η δουλειά που έχει γίνει από το εταιρικό σχήμα μπορεί να θεωρηθεί ως αφετηρία για την ανάδειξη και ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού τόσο στις συμμετέχουσες χώρες όσο και διεθνώς.

II. Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης

Κατανόηση του Εκπαιδευτικού Τουρισμού

Ορισμός του Εκπαιδευτικού Τουρισμού

Ο Εκπαιδευτικός Τουρισμός είναι μία μορφή τουρισμού που συνδυάζει την εκπαίδευση και την αναψυχή, προωθώντας την μάθηση μέσω της εμπειρίας. Στο επίκεντρό του βρίσκεται η διάδοση γνώσεων, της πολιτιστικής κληρονομιάς, της ιστορίας, της επιστήμης και της φύσης, μεταξύ άλλων, μέσα από την άμεση επαφή των επισκεπτών με τον προορισμό. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να λάβει πολλές μορφές, όπως τα εκπαιδευτικά ταξίδια, τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, τα εργαστήρια και τα

σεμινάρια σε τουριστικούς προορισμούς, τα μουσειακά προγράμματα, τα προγράμματα φύσης και άλλες δραστηριότητες που στοχεύουν στην αύξηση της γνώσης και της κατανόησης του επισκέπτη. Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση για θέματα όπως η βιωσιμότητα, η πολιτιστική διαφορετικότητα και η περιβαλλοντική εκπαίδευση, ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν μία μοναδική εμπειρία στους τουρίστες.

Πηγή φωτογραφίας: <https://www.hotelmize.com/blog/what-is-educational-tourism-stats-benefits-examples-more/>

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αναφέρεται σε μια μορφή ταξιδιού που συνδυάζει εκπαιδευτικές εμπειρίες και δραστηριότητες με τον τουρισμό. Σε αυτόν τον τύπο ταξιδιού. Στόχος του είναι η απόκτηση γνώσεων, της εμβάθυνσης σε ένα θέμα ή μια περιοχή, καθώς και η ενίσχυση των δεξιοτήτων και του εκπαιδευτικού προφίλ των συμμετεχόντων.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, εκθέσεις, εκπαιδευτικά κέντρα, ερευνητικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια ή άλλες εκπαιδευτικές δομές. Οι συμμετέχοντες μπορεί να συμμετέχουν σε ομιλίες, σεμινάρια, πρακτικά εργαστήρια ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον προορισμό και το θέμα του ταξιδιού. Στη διάρκεια του ταξιδιού, οι συμμετέχοντες αλληλεπιδρούν με τον τοπικό πολιτισμό, ανακαλύπτουν νέες πρακτικές, επισκέπτονται ιστορικά μνημεία και αναπτύσσουν καλλιεργημένες προοπτικές.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει πολλά οφέλη. Πρώτον, προάγει τη μάθηση εκτός του σχολικού περιβάλλοντος, παρέχοντας πρακτικές εμπειρίες που ενισχύουν την κατανόηση και την ανάπτυξη νέων γνώσεων. Δεύτερον, προσφέρει μια διεθνή διάσταση στην εκπαίδευση, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να ανακαλύψουν και να κατανοήσουν διαφορετικούς πολιτισμούς και τρόπους ζωής. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η επικοινωνία, η συνεργασία, η δημιουργικότητα και η κριτική σκέψη. Ενισχύει επίσης την αυτογνωσία προσωπικού και τον πολιτισμικό ανταλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων και των τοπικών κοινοτήτων. Τέλος, ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην προώθηση του τουρισμού βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς προάγει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την περιβαλλοντική διαχείριση, τη διατήρηση του πολιτισμού και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Συνοψίζοντας, ο εκπαιδευτικός τουρισμός είναι μια μορφή ταξιδιού που συνδυάζει εκπαιδευτικές εμπειρίες και δραστηριότητες με τον τουρισμό. Προάγει τη μάθηση, ενισχύει τις δεξιότητες και το προφίλ των συμμετεχόντων, προωθεί την κατανόηση του πολιτισμού και την ανάπτυξη προσωπικών και διαπολιτισμικών σχέσεων. Επιπλέον, συμβάλλει στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Ιστορική Προσέγγιση

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει ιστορικές ρίζες που ανάγονται στην αρχαιότητα, όπου οι μαθητές ταξίδευαν στην Αθήνα για να μάθουν από τους φιλοσόφους και τους μεγάλους δασκάλους της εποχής. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τα ταξίδια ως μέσο εκπαίδευσης και ανάπτυξης του πνεύματος.

Στη σύγχρονη εποχή, η Ελλάδα και η Κύπρος έχουν αξιοποιήσει την ιστορία, τον πολιτισμό και τα φυσικά τους αξιοθέατα για να προωθήσουν τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Οι δύο χώρες διαθέτουν αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, μνημεία και παραδοσιακούς οικισμούς που αποτελούν ζωντανά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Στην Ελλάδα, η Ακρόπολη της Αθήνας, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας, ο αρχαιολογικός χώρος της Δελφών, το αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας και οι Μυκήνες είναι μερικά από τα δημοφιλή εκπαιδευτικά προορισμούς. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να μάθουν για την αρχαία ελληνική ιστορία, τη μυθολογία και την αρχιτεκτονική, ενώ

μπορούν επίσης να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα και ομιλίες από ειδικούς σε αυτούς τους τομείς.

Στην Κύπρο, οι αρχαιολογικοί χώροι της Πάφου, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Λευκωσίας και ο αρχαιολογικός χώρος της Σαλαμίνας αποτελούν σημαντικά εκπαιδευτικά κέντρα. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να μάθουν για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, τη ρωμαϊκή παρουσία και τον πολιτισμό της Μεσαιωνικής Κύπρου.

Τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν ζωντανές εκπαιδευτικές εμπειρίες, να εξερευνήσουν την ιστορία και τον πολιτισμό αυτών των χωρών και να εμπλακούν σε δραστηριότητες που ενισχύουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Ελλάδα και την Κύπρο έχει εξελιχθεί σε έναν σημαντικό τομέα, που συμβάλλει στην προώθηση της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της βιωσιμότητας. Αποτελεί μια πολύτιμη ευκαιρία για τους εκπαιδευόμενους να ανακαλύψουν την πλούσια ιστορία και πολιτισμό των δύο χωρών, να εμβαθύνουν στην αρχαιολογία, την τέχνη, τη λογοτεχνία και να αναπτύξουν πολιτιστική ευαισθητοποίηση.

Μέσω του εκπαιδευτικού τουρισμού, η Ελλάδα και η Κύπρος προωθούν τον πολιτισμό τους και διατηρούν την πολιτιστική τους κληρονομιά. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να αντιληφθούν τη σπουδαιότητα των αρχαιολογικών χώρων και των μνημείων, να μάθουν για την ιστορία της αρχαιότητας και να εκτιμήσουν την ποικιλία των πολιτισμών που έχουν επηρεάσει την περιοχή αυτή.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Ελλάδα και την Κύπρο αποτελεί έναν σημαντικό τομέα που συνδυάζει την εκπαίδευση και τον τουρισμό. Μέσω αυτού, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να εμβαθύνουν στην ιστορία, τον πολιτισμό και την πολυμορφία της περιοχής, ενώ αποκτούν νέες γνώσεις και δεξιότητες.

Η Ιστορική Προσέγγιση του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναδεικνύει τη σημασία της εκπαίδευσης και του πολιτισμού στον τουρισμό, παρέχοντας τη δυνατότητα κατανόησης και αξιοποίησης του πολιτιστικού και ιστορικού πλούτου της Ευρώπης. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αναδεικνύει τον τουρίστα ως μαθητή και προωθεί την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και αντιλήψεων μέσω της εμπειρίας και της εκπαίδευσης. Η Ιστορική Προσέγγιση του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση απορρέει από την αναγνώριση της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς της Ευρώπης και της ανάγκης προστασίας, διάδοσης και ανάδειξής της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επιδείξει συνεχή δέσμευση στην προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού μέσω

προγραμμάτων, πολιτικών και πρωτοβουλιών που έχουν στόχο την ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού πλαισίου για τους τουρίστες.

Ένα από τα σημαντικά εργαλεία που χρησιμοποιείται στον εκπαιδευτικό τουρισμό είναι οι μουσειακές εκθέσεις και οι πολιτιστικοί χώροι. Οι μουσειακές εκθέσεις παρέχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν οι τουρίστες την ιστορία, την τέχνη και τον πολιτισμό της Ευρώπης μέσα από τις συλλογές και τις εκθέσεις των μουσείων. Επιπλέον, οι πολιτιστικοί χώροι, όπως αρχαιολογικοί χώροι, αρχιτεκτονικά αξιοθέατα και παραδοσιακά χωριά, παρέχουν μια αυθεντική εμπειρία και επιτρέπουν την επαφή με την ιστορία και την κληρονομιά της Ευρώπης.

Σε επίπεδο πολιτικής, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναπτύξει πολλές πρωτοβουλίες και προγράμματα που προωθούν τον εκπαιδευτικό τουρισμό., όπως το Interreg, το Erasmus+, το Creative Europe, το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη της πολιτιστικής και δημιουργικής βιομηχανίας στην Ευρώπη, και το Europeana, μια διαδικτυακή πύλη που παρέχει πρόσβαση σε ψηφιοποιημένα πολιτιστικά αρχεία από όλη την Ευρώπη.

Σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ο εκπαιδευτικός τουρισμός στηρίζεται στη συνεργασία μεταξύ διαφόρων φορέων, όπως τα σχολεία, τα πανεπιστήμια, τα μουσεία, οι τοπικές αρχές και οι τουριστικές επιχειρήσεις. Αυτή η συνεργασία επιτρέπει την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, την οργάνωση επίσκεψων και εκδηλώσεων, και την προσφορά εκπαιδευτικών υπηρεσιών στους τουρίστες. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην τοπική οικονομία μέσω της αύξησης των εσόδων από τον τουρισμό, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Συνοψίζοντας, η Ιστορική Προσέγγιση του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί ένα πλαίσιο που αναγνωρίζει την αξία της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς της Ευρώπης και προάγει την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού. Μέσω της εκπαίδευσης και της εμπειρίας, ο τουρίστας αποκτά γνώσεις, αναπτύσσει ευαισθησία και κατανόηση για τον πολιτισμό και την ιστορία της Ευρώπης. Η συνεργασία σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο παρέχει τις βάσεις για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού ως μέσο αειφόρου ανάπτυξης.

Σημασία και Σκοπός του Εκπαιδευτικού Τουρισμού

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί έναν σημαντικό και πολυδιάστατο τομέα που έχει σημαντική συμβολή στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την αειφορία. Ο σκοπός του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους μια πλήρη εκπαιδευτική εμπειρία, εμβαθύνοντας στη γνώση, την κατανόηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με την ιστορία, τον πολιτισμό, την τέχνη, τη φύση και το περιβάλλον των προορισμών που επισκέπτονται.

Ένας από τους κύριους σκοπούς του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι η προώθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να μάθουν ζωντανά και πρακτικά, ανακαλύπτοντας νέα περιβάλλοντα και νέες εμπειρίες. Επισκέπτονται μνημεία, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και φυσικά τοπία, αναπτύσσοντας έτσι την αντίληψη, την παρατήρηση και την κριτική σκέψη. Οι εμπειρίες αυτές εμπλουτίζουν το ακαδημαϊκό περιεχόμενο, επιτρέποντας στους εκπαιδευόμενους να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη.

Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην ανάπτυξη πολιτισμού και πολυπολιτισμικής κατανόησης. Οι εκπαιδευόμενοι έρχονται σε επαφή με διαφορετικούς πολιτισμούς, παραδόσεις και τρόπους ζωής, εμπλουτίζοντας έτσι την πολιτιστική τους ευαισθησία και κατανόηση. Αυτή η πολυπολιτισμική εμπειρία προάγει τον διάλογο, την ανταλλαγή απόψεων και την αμοιβαία σεβασμό στο πλαίσιο της παγκόσμιας κοινότητας.

Ένας ακόμα σημαντικός σκοπός του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι η προαγωγή της αειφορίας και της βιωσιμότητας. Οι εκπαιδευόμενοι ανακαλύπτουν τη σπουδαιότητα της διατήρησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και της περιβαλλοντικής ισορροπίας. Επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευομένων για την προστασία του περιβάλλοντος, την αειφόρο ανάπτυξη και την υπεύθυνη συμπεριφορά ως ταξιδιώτες. Μέσω εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων, οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να αναλάβουν δράση για την προστασία του περιβάλλοντος και να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων.

Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός διευρύνει τον ορίζοντα των εκπαιδευομένων, εμπλουτίζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Τους παρέχει την ευκαιρία να αναπτύξουν κριτική σκέψη και δημιουργικότητα. Οι εκπαιδευόμενοι αντιμετωπίζουν πρακτικά προβλήματα και προκλήσεις αναπτύσσοντας τις ικανότητές τους ως προς την επίλυση τους.

Τέλος, ο εκπαιδευτικός τουρισμός προάγει την αυτογνωσία και την αυτό-εκπαίδευση. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να ανακαλύψουν νέες πτυχές του εαυτού τους, να αναπτύξουν νέα ενδιαφέροντα για τα θέματα που τους αφορούν, και να αναζητήσουν συνεχή μάθηση για βελτίωση.

Συνολικά, ο εκπαιδευτικός τουρισμός διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη των εκπαιδευομένων. Μέσω του συνδυασμού της εμπειρίας του ταξιδιού με την εκπαιδευτική διαδικασία, παρέχει ένα μοναδικό πλαίσιο για την εξέλιξη των εκπαιδευομένων σε ολόκληρο το φάσμα της γνώσης, της πολιτισμικής ευαισθητοποίησης, των περιβαλλοντικών αξιών και των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την ανάπτυξη τους.

Η σημασία του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι πολλαπλή. Καταρχάς, προσφέρει μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία που ενισχύει τη γνώση και να προάγει την κατανόηση. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να μάθουν ζωντανά και από πρώτο χέρι για ιστορικά γεγονότα, πολιτισμούς, τέχνες και φυσικά φαινόμενα που αντιστοιχούν στους προορισμούς που επισκέπτονται. Αυτή η άμεση επαφή με την πραγματικότητα ενισχύει την αφομοίωση των γνώσεων και επιτρέπει την εφαρμογή τους σε πρακτικές καταστάσεις.

Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός προωθεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν δεξιότητες όπως η επικοινωνία, η συνεργασία, η κριτική σκέψη, η λήψη αποφάσεων και η διαχείριση του χρόνου. Μέσω πρακτικών ασκήσεων, οι εκπαιδευόμενοι αντιμετωπίζουν πραγματικές προκλήσεις και αναπτύσσουν την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται σε αυτές με ευελιξία και δημιουργικότητα.

Ένας ακόμα σημαντικός σκοπός του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι η προαγωγή της πολιτιστικής ευαισθητοποίησης και της πολυπολιτισμικής κατανόησης. Οι εκπαιδευόμενοι έρχονται σε επαφή με διάφορους πολιτισμούς, παραδόσεις και τρόπους ζωής, επιτρέποντας τους να αναπτύξουν ανοιχτό μυαλό και αντίληψη για τις πολιτιστικές διαφορές. Αυτός ο διαπολιτισμικός διάλογος και ο αμοιβαίος σεβασμός μεταξύ των εκπαιδευομένων συμβάλλουν στην κατανόηση, την ανεκτικότητα και την ευαισθητοποίηση προς τις πολιτισμικές διαφορές.

Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός προωθεί την αειφορία και την βιωσιμότητα. Οι εκπαιδευόμενοι ανακαλύπτουν τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, της

διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ορθής διαχείρισης των πόρων. Επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση για τις περιβαλλοντικές προκλήσεις και η προώθηση της υπεύθυνης συμπεριφοράς στον τουρισμό, προσαρμόζοντας περιβαλλοντικά βιώσιμες πρακτικές και προσεγγίσεις.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός προάγει την αυτογνωσία και την αυτοεκπαίδευση. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν τα ενδιαφέροντά τους, τις δυνατότητές τους και τους στόχους τους. Μέσω των εμπειριών τους στον εκπαιδευτικό τουρισμό, αναπτύσσουν την αυτοπεποίθησή τους, τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων και τη συνεχή αναζήτηση γνώσης και επαγγελματικής ανάπτυξης.

Συνολικά, ο εκπαιδευτικός τουρισμός προάγει μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία που συνδυάζει τη γνώση, την πολιτισμική κατανόηση, την προστασία του περιβάλλοντος και την αυτογνωσία. Οι σκοποί του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι πολλαπλοί και αλληλοσυνδεόμενοι. Προάγει την ακαδημαϊκή εξέλιξη και την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων, εμπλουτίζει την πολιτιστική κατανόηση και την ανοιχτή σκέψη, προωθεί την αειφόρο ανάπτυξη και την περιβαλλοντική συνείδηση, και ενθαρρύνει την αυτογνωσία και τη συνεχή μάθηση.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αντιπροσωπεύει μια πολύτιμη ευκαιρία για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση των εκπαιδευομένων, καθώς τους επιτρέπει να εξερευνήσουν νέα μέρη, κουλτούρες και εμπειρίες. Μέσω της αλληλεπίδρασης με τους προορισμούς και τους ντόπιους πληθυσμούς, οι εκπαιδευόμενοι εμβαθύνουν στην κατανόηση του κόσμου και αναπτύσσουν τη διεθνή ευαισθησία.

Είναι σημαντικό να αντιληφθούμε τον εκπαιδευτικό τουρισμό ως μια διαρκή και συνεχή διαδικασία. Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε ποικίλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, όπως περιηγήσεις, μαθήματα, εργαστήρια, συναντήσεις με ειδικούς, πρακτικές ασκήσεις και συνεργατικές δραστηριότητες.

Τέλος, ο εκπαιδευτικός τουρισμός διαμορφώνει μια γενικότερη στάση ζωής που ενθαρρύνει τη συνεχή αναζήτηση γνώσης, την προσωπική ανάπτυξη και την ευαισθησία έναντι του περιβάλλοντος και των άλλων ανθρώπων. Οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν την ικανότητα να αντιμετωπίζουν νέες καταστάσεις και προκλήσεις με αυτοπεποίθηση και δημιουργικότητα.

Εκπαιδευτικός Τουρισμός στην Ευρώπη

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί έναν αναπτυσσόμενο τομέα σε παγκόσμιο επίπεδο που συνδυάζει τον πολιτισμό, την εκπαίδευση και τον τουρισμό. Είναι μια μορφή ταξιδιού που στοχεύει στην απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών μέσα από εκπαιδευτικές δραστηριότητες και προγράμματα. Στη σύγχρονη εποχή, ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία, καθώς συνεισφέρει στην εκπαίδευση, την πολιτιστική ανάπτυξη και την κατανόηση του κόσμου για τους συμμετέχοντες.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Ευρώπη έχει ιδιαίτερη ανάπτυξη και σημασία. Η Ευρώπη αποτελεί έναν πλούσιο πολιτισμικό χώρο με πολλά ιστορικά μνημεία, μουσεία, γλώσσες και πολιτιστικές παραδόσεις. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα στην Ευρώπη συνήθως προσφέρουν μια ευκαιρία να εξερευνήσει κανείς τις διάφορες πτυχές της ευρωπαϊκής ιστορίας, πολιτισμού, τέχνης και φυσικής ομορφιάς.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Ευρώπη μπορεί να περιλαμβάνει επισκέψεις σε μνημεία όπως το Λούβρο στο Παρίσι, το Μουσείο Ακρόπολης στην Αθήνα, το Βατικανό στη Ρώμη, το Κολοσσαίο στην Ρώμη, τη Βασιλική του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό και πολλά άλλα. Επιπλέον, υπάρχουν εκπαιδευτικά προγράμματα που επικεντρώνονται σε θεματικούς τομείς, όπως η μουσική, η λογοτεχνία, η φυσική επιστήμη, η αρχιτεκτονική και η πολιτική.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Ευρώπη επιδρά θετικά στην ανάπτυξη πολλών περιοχών, καθώς συμβάλλει στην τοπική οικονομία, την προώθηση του πολιτισμού και την προβολή των τοπικών πόρων. Επιπλέον, προωθεί την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των συμμετεχόντων από διάφορες χώρες, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική κατανόηση και τη διεθνή συνεργασία. Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν νέα μέρη, να συναντήσουν νέους ανθρώπους και να εμπλουτίσουν την προσωπική και επαγγελματική τους εμπειρία.

Παρακάτω σας παραθέτω πέντε παραδείγματα εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ευρώπη:

α) Επίσκεψη στο Βρετανικό Μουσείο - Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο: Το Βρετανικό Μουσείο είναι ένας από τους πιο σημαντικούς πολιτιστικούς χώρους στον κόσμο. Μια επίσκεψη σε αυτό το μουσείο προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να εξερευνήσουν οι επισκέπτες την ιστορία και τον πολιτισμό από τις αρχές του ανθρώπου μέχρι τις σύγχρονες εποχές.

β) Εκπαιδευτικό ταξίδι στην Ακρόπολη - Αθήνα, Ελλάδα: Η Ακρόπολη αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα αρχαιολογικά αξιοθέατα στην Ευρώπη. Κατά τη διάρκεια αυτού του εκπαιδευτικού ταξιδιού, οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μάθουν για την αρχαία ελληνική ιστορία, την αρχιτεκτονική και τον πολιτισμό.

γ) Εκπαιδευτικό πρόγραμμα στη Μουσική Ακαδημία του Βιέννης - Βιέννη, Αυστρία: Η Μουσική Ακαδημία του Βιέννης αποτελεί έναν από τους κορυφαίους μουσικούς χώρους στην Ευρώπη. Σε αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μάθουν για την κλασική μουσική, να παρακολουθήσουν μαθήματα και να παραστούν σε συναυλίες.

δ) Επίσκεψη στο Μουσείο του Λούβρου - Παρίσι, Γαλλία: Το Μουσείο του Λούβρου είναι ένα από τα μεγαλύτερα και πιο διάσημα μουσεία τέχνης στον κόσμο. Μια επίσκεψη σε αυτό το μουσείο προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να ανακαλύψουν οι επισκέπτες έργα τέχνης από διάφορες εποχές και πολιτισμούς.

ε) Εκπαιδευτικό ταξίδι στο Μουσείο Άουσβιτς-Birkenau - Όσβιετς, Πολωνία: Το Μουσείο Άουσβιτς-Birkenau είναι ένα μνημείο που αναδεικνύει την τραγωδία του Ολοκαυτώματος. Αυτό το εκπαιδευτικό ταξίδι παρέχει μια μοναδική ευκαιρία οι επισκέπτες να μάθουν για την ιστορία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, την ανθρώπινη αντοχή και τη σημασία του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Αυτά είναι μερικά παραδείγματα εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ευρώπη. Υπάρχουν πολλά άλλα ενδιαφέροντα προορισμοί και προγράμματα που προσφέρουν μια πλούσια εκπαιδευτική εμπειρία.

Τάσεις και χαρακτηριστικά κλάδου

Η Κρήτη, ως μία από τις κορυφαίες τουριστικές περιοχές της Ελλάδας, έχει υποστεί σημαντικές επιπτώσεις λόγω της παγκόσμιας πανδημίας COVID-19. Από το 2020, ο τουρισμός στην Κρήτη έχει αντιμετωπίσει προκλήσεις και αλλαγές σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των ταξιδιωτικών περιορισμών, της ζήτησης, των επενδύσεων και της απασχόλησης.

Η πανδημία είχε ως αποτέλεσμα την πτώση του αριθμού των τουριστών που επισκέπτονται την Κρήτη. Τα περιοριστικά μέτρα και οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί

οδήγησαν σε ακύρωση ή αναβολή των ταξιδιών, με αποτέλεσμα τη μείωση του τουρισμού προς τον συγκεκριμένο προορισμό. Τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια, τα καταστήματα και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις αντιμετώπισαν προβλήματα λόγω έλλειψης εσόδων με αποτέλεσμα τη μείωση της απασχόλησης. Ο τουρισμός αντιμετώπισε μια από τις πιο δύσκολες περιόδους στην ιστορία της, με σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία της Κρήτης.

Ωστόσο, παρά τις προκλήσεις, η Κρήτη έχει δείξει ανθεκτικότητα και προσαρμοστικότητα στη νέα πραγματικότητα. Με τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και την αύξηση των εμβολιασμών, η τουριστική δραστηριότητα έχει αρχίσει να ανακάμπτει.

Ο τουρισμός στην Κρήτη έχει επωφεληθεί από την αύξηση της εσωτερικής τουριστικής ζήτησης καθώς οι Έλληνες ταξιδιώτες αναζητούν προορισμούς εντός της χώρας. Επιπλέον, η Κρήτη έχει επιστρέψει στο προσκήνιο ως ασφαλής τουριστικός προορισμός, με τα κατάλληλα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας που έχουν ληφθεί για την προστασία των τουριστών και των κατοίκων.

Παράλληλα, ο τουρισμός στην Κρήτη εξελίσσεται προς μια πιο βιώσιμη επιλογή. Παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον για τον αγροτουρισμό, τον οικοτουρισμό και τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού που σέβονται το περιβάλλον και την τοπική κουλτούρα. Ενεργοποιούνται προγράμματα και πρωτοβουλίες για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, την προστασία των φυσικών πόρων και τη διατήρηση του πολιτιστικού πλούτου της Κρήτης.

Παράλληλα, η ψηφιακή τεχνολογία έχει παίξει σημαντικό ρόλο στον τουρισμό της Κρήτης. Η χρήση διαδικτυακών πλατφορμών κράτησης και τηλεργασίας, η ανάπτυξη τουριστικών εφαρμογών και η ενίσχυση της ψηφιακής παρουσίας των τουριστικών προορισμών έχουν συμβάλει στη βελτίωση της εμπειρίας των ταξιδιωτών και στην προώθηση του τουρισμού στην περιοχή.

Ωστόσο, παρά την ανάκαμψη, ο τουρισμός στην Κρήτη αντιμετωπίζει ακόμα προκλήσεις. Η αβεβαιότητα σχετικά με την εξέλιξη της πανδημίας, οι περιορισμοί στα ταξίδια, οι οικονομικές δυσκολίες και οι περιβαλλοντικές προκλήσεις αποτελούν παράγοντες που επηρεάζουν τον τουρισμό. Είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα για την ανάπτυξη μιας βιώσιμης και ανθεκτικής τουριστικής βιομηχανίας στην Κρήτη.

Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του τουρισμού στην Κρήτη, απαιτείται συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων και της τοπικής κοινωνίας. Επίσης,

η προώθηση του αειφορικού τουρισμού, η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, καθώς και η ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση του τουριστικού προσωπικού αποτελούν κρίσιμες πτυχές για την αειφόρο ανάπτυξη του τομέα.

Για να αποτελέσει η Κρήτη επιλογή τουριστικού προορισμού και για να ανανεωθεί η ανταγωνιστικότητα της, απαιτούνται επενδύσεις σε υποδομές, τεχνολογία και καινοτομία. Επίσης, η προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των τοπικών παραδόσεων, η ανάπτυξη εμπειριών εντός της περιοχής και η προσέλκυση νέων κοινωνικών και γεωγραφικών τάσεων αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την ενίσχυση της τουριστικής ανταγωνιστικότητας.

Η Κύπρος αποτελεί μια δημοφιλή τουριστική προορισμό με μακρά ιστορία και μια πολιτιστικό κληρονομιά. Ο τουρισμός έχει συμβάλλει σημαντικά στην οικονομία της Κύπρου, αποτελώντας σημαντική πηγή εσόδων και απασχόλησης. Το 2020, ο τουρισμός σε παγκόσμιο επίπεδο επηρεάστηκε σοβαρά από την πανδημία COVID-19. Οι περιοριστικές μέτρα και οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί οδήγησαν σε μείωση των τουριστικών αφίξεων και εσόδων στην Κύπρο, όπως και σε πολλές άλλες χώρες. Ωστόσο, σύμφωνα με δεδομένα από την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία, τον πρώτο μισό του 2021 παρατηρήθηκε μια αύξηση των τουριστικών αφίξεων σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020, παρόλο που ο αριθμός παραμένει χαμηλός σε σύγκριση με προηγούμενα έτη. Η Κύπρος έχει αναλάβει πρωτοβουλίες για την επανεκκίνηση του τουρισμού και την προώθηση της βιωσιμότητας στον τομέα. Οι περισσότεροι τουρίστες που επισκέφθηκαν την Κύπρο το 2021 προέρχονταν από τη Ρωσία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Παραδείγματα τουριστικών περιοχών στην Κρήτη και τη Κύπρο που έχουν επιτύχει την αειφορία και τη βιωσιμότητα:

Χανιά - Οικολογικός Αγροτουρισμός: Τα Χανιά στην δυτική Κρήτη έχουν αναπτύξει μια εξαιρετικά επιτυχημένη πρωτοβουλία στον τομέα του οικολογικού αγροτουρισμού. Πολλά αγροτικά καταλύματα και αγροκτήματα έχουν ενσωματώσει περιβαλλοντικές και βιώσιμες πρακτικές στη λειτουργία τους. Αυτές περιλαμβάνουν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την προώθηση της τοπικής παραγωγής τροφίμων και την υιοθέτηση οικολογικών μεθόδων καλλιέργειας και εκτροφής. Αυτές οι πρακτικές συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς του τοπίου, στην προώθηση της τοπικής οικονομίας

και στην εκπαίδευση των επισκεπτών για τη σημασία της βιώσιμης γεωργίας και διατροφής.

Ρέθυμνο - Πολιτιστικός Τουρισμός: Το Ρέθυμνο, στην κεντρική Κρήτη, έχει επιτύχει τη βιωσιμότητα μέσω της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού. Η πόλη διαθέτει έναν καλά διατηρημένο παλιό πυρήνα, με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, τους στενούς δρόμους και τα ιστορικά αξιοθέατα. Ο πολιτιστικός τουρισμός στο Ρέθυμνο επικεντρώνεται στην προβολή και διάδοση της κρητικής παράδοσης, με την οργάνωση εκδηλώσεων, φεστιβάλ και εκθέσεων. Η περιοχή επίσης προάγει τη χρήση τοπικών προϊόντων και τη διάδοση των τοπικών παραδόσεων στους επισκέπτες. Ο πολιτιστικός τουρισμός παρέχει μια βιώσιμη οικονομική πηγή για την περιοχή, ενώ συμβάλλει και στην προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κρήτης.

Στο Ηράκλειο Κρήτης υπάρχουν επίσης παραδείγματα τουριστικών περιοχών που έχουν επιτύχει την αειφορία και τη βιωσιμότητα. Ένα από αυτά είναι η Αγροτουριστική Περιοχή Αρχανών: Η περιοχή των Αρχανών στο Ηράκλειο Κρήτης έχει αναπτύξει ένα επιτυχημένο μοντέλο αγροτουρισμού. Οι τοπικοί κάτοικοι έχουν επενδύσει στην αναβάθμιση των παραδοσιακών αγροτικών καταλυμάτων και προσφέρουν εμπειρίες που συνδυάζουν την επαφή με τη φύση, τη γεωργική δραστηριότητα και την τοπική κουλτούρα. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε γεωργικές εργασίες, να μάθουν για την τοπική γαστρονομία και να επισκεφτούν παραδοσιακά χωριά και μνημεία. Αυτός ο τύπος τουρισμού προωθεί την αειφορία και τη διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς της περιοχής.

Αντίστοιχα παραδείγματα υπάρχουν και στη Κύπρο. Ο Υγροβιότοπος Λάρνακας είναι ένα παράδειγμα περιβαλλοντικού τουρισμού που επικεντρώνεται στην αειφορία και τη βιωσιμότητα. Ο υγροβιότοπος προσφέρει μοναδικά οικοσυστήματα, όπως αλυκές, λιμνοθάλασσες και οικοσυστήματα, που αποτελούν φυσικά καταφύγια για πολλά είδη πτηνών. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν την πλούσια ποικιλία της περιοχής μέσω περιηγήσεων, παρατήρησης πουλιών και ενημερωτικών πινακίδων, ενώ ταυτόχρονα τους παρέχεται εκπαιδευτικό υλικό για τη σημασία της διατήρησης των υγροβιότοπων και της βιοποικιλότητας.

Πηγή φωτογραφίας: www.lfdb.org.cy

Το Παραδοσιακό Χωριό Λεφκάρων αποτελεί ένα παράδειγμα που συνδυάζει την προβολή της παράδοσης και του πολιτισμού με την προώθηση της βιωσιμότητας. Το χωριό διατηρεί την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την τοπική παράδοση, τον πολιτισμό και τη γαστρονομία. Οι επισκέπτες μπορούν να περιηγηθούν στα στενά δρομάκια, να επισκεφθούν τα μουσεία και τα εργαστήρια του χωριού και να γευτούν τις παραδοσιακές γεύσεις της περιοχής. Μέσω αυτής της εμπειρίας, οι επισκέπτες αντιλαμβάνονται τη σημασία της διατήρησης του πολιτισμού και της τοπικής κοινότητας για την αειφορία του τουρισμού.

Οι Παλιές Συνοικίες της Λευκωσίας αναφέρονται σε μια σειρά γραφικών και παραδοσιακών συνοικιών που βρίσκονται στο εσωτερικό των Λευκών Τειχών, της ιστορικής παλιάς πόλης της Λευκωσίας. Αυτές οι περιοχές αντιπροσωπεύουν τον πολιτισμό, την ιστορία και την παράδοση της πόλης και προσελκύουν τόσο τους ντόπιους κάτοικους όσο και τους τουρίστες. Ορισμένες από τις παλιές συνοικίες που αξίζει να αναφερθούν είναι: 1) Η Λαϊκή Γειτονιά είναι ένας από τους πιο γνωστούς και εμβληματικούς προορισμούς στη Λευκωσία. Αποτελείται από μια συλλογή παραδοσιακών κατοικιών, κουρευτικών καταστημάτων, εστιατορίων και καφενείων. Οι επισκέπτες μπορούν να περιηγηθούν στα στενά δρομάκια και να ανακαλύψουν την πλούσια αρχιτεκτονική και τον παραδοσιακό πολιτισμό της περιοχής. Η προστασία και η αναπαλαίωση των κτιρίων και η προώθηση της τοπικής κουλτούρας και παράδοσης έχουν συμβάλει στη διατήρηση αυτής της περιοχής και στην ανάδειξη της ως τουριστικού αξιοθέατου. 2) Η περιοχή της Λατσίας αποτελεί μια άλλη παλιά συνοικία που προσελκύει τους επισκέπτες. Περιλαμβάνει παραδοσιακές κατοικίες με εσωτερικά αυλές,

πλακόστρωτα δρομάκια και παραδοσιακά εστιατόρια. Η περιοχή έχει αναπτυχθεί ως πολιτιστικό κέντρο, προσφέροντας εκθέσεις τέχνης, παραστάσεις, μουσικές εκδηλώσεις και φεστιβάλ. Η ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της περιοχής και η συμμετοχή της τοπικής κοινότητας έχουν συμβάλει στη διατήρηση και την ευημερία της Λατοσίας. Οι Παλιές Συνοικίες της Λευκωσίας προωθούν την αειφορία και τη βιωσιμότητα μέσω της διατήρησης της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, του πολιτισμού και της ιστορίας της πόλης. Η προστασία και η αναπαλαίωση των κτιρίων, η προώθηση της τοπικής παράδοσης και κουλτούρας.

Παραδείγματα τουριστικών προορισμών στην Κρήτη και τη Κύπρο που αναδείχθηκαν από το πρόγραμμα.

Συλαμιανό – Κνωσανό Φαράγγι Κρήτη

Το Συλαμιανό ή Κνωσανό Φαράγγι είναι ένας φυσικός χώρος στην Κρήτη που συγκεντρώνει τα νερά από την περιοχή των Αρχανών και τα μεταφέρει προς τον Καίρατο Ποταμό και τη θάλασσα. Το φαράγγι παίρνει το όνομά του από τη διέλευσή του κοντά στην αρχαιολογική θέση της Κνωσού, ενώ είναι επίσης γνωστό ως Φαράγγι Αγίας Ειρήνης από το ομώνυμο χωριό που βρίσκεται κοντά.

Η διαδρομή μέσα στο φαράγγι δεν είναι πάντα εφικτή λόγω της πυκνής βλάστησης και της έλλειψης μονοπατιών. Ωστόσο, ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει μέρος της διαδρομής και να επισκεφτεί αξιοθέατα όπως το Εκκλησάκι της Αγίας Ειρήνης στα Σπήλια. Επιπλέον, περνώντας από τη θέση Κάτω Μύλος, ο επισκέπτης μπορεί να δει τα ίχνη ενός παλιού νερόμυλου.

Μετά την περιοχή του Κάτω Μύλου, το φαράγγι στενεύει και αποκτά ψηλά βράχια και εντυπωσιακές βραχοσκεπές. Αυτό το τμήμα του φαραγγιού, γνωστό ως Αρχανιώτικο Φαράγγι, είναι το πιο εντυπωσιακό σημείο και διασχίζεται από έναν δρόμο που οδηγεί στο χωριό Σύλλαμος, επιτρέποντας εύκολη πρόσβαση ακόμα και με αυτοκίνητο.

Πηγή εικόνας: <https://www.originalcrete.gr/article/knosano-faraggi>

Στην καρδιά του φαράγγιού και λίγο νότια της γέφυρας, σχηματίζεται ένας μοναδικός καταρράκτης ύψους περίπου 4 μέτρων με συνεχή ροή νερού σχεδόν όλο το χρόνο. Ωστόσο, μετά από αυτό το σημείο, η πορεία μέσα στο φαράγγι γίνεται σχεδόν αδύνατη λόγω της πυκνής βλάστησης.

Μονή Τοπλού Σητεία Κρήτη

Η περιοχή της Σητείας αποτελεί έναν ξεχωριστό προορισμό που διαφέρει από τις τυπικές τουριστικές περιοχές της υπόλοιπης Κρήτης, όπου υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση επισκεπτών. Η περιοχή έχει ιδιαίτερη γεωμορφολογία, που την καθιστά ανταγωνιστική σε σχέση με άλλους τουριστικούς προορισμούς, και προσφέρει μια ευχάριστη και ήπια τουριστική εμπειρία. Πολλοί επισκέπτες επιλέγουν να επισκεφθούν την περιοχή για να

ανακαλύψουν το ιστορικό μοναστήρι της Μονής Τοπλού, που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της Κρήτης, στο ακρωτήριο του Σαμωνίου ή Κάβο Σίδερου, περίπου 10 χιλιόμετρα ανατολικά της Σητείας.

Η μονή παράγει βιολογικά προϊόντα όπως κρασί, τσικουδιά και λάδι. Έχει εγκαταστάσεις για την παραγωγή και την τυποποίηση ελαιόλαδου, την οινοποίηση και την τυποποίηση κρασιού και τσικουδιάς. Το παρθένο ελαιόλαδο της επαρχίας Σητείας, που προέρχεται από την ποικιλία Κορωνέικη, έχει λάβει διεθνή βραβεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και θεωρείται υψηλής ποιότητας σύμφωνα με το πόρισμα του χημικού εργαστηρίου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Επιπλέον, παράγει ποικίλες ποικιλίες κρασιού, όπως το λευκό Θραψαθήρι και Βηλάννα, το κόκκινο Merlot-Syrah, καθώς και γλυκό κόκκινο κρασί από λιαστά σταφύλια της ποικιλίας Λιάτικο. Τα προϊόντα αυτά φέρουν την επωνυμία της μονής και έχουν γίνει αναγνωρίσιμα και εκτιμημένα από τους καταναλωτές.

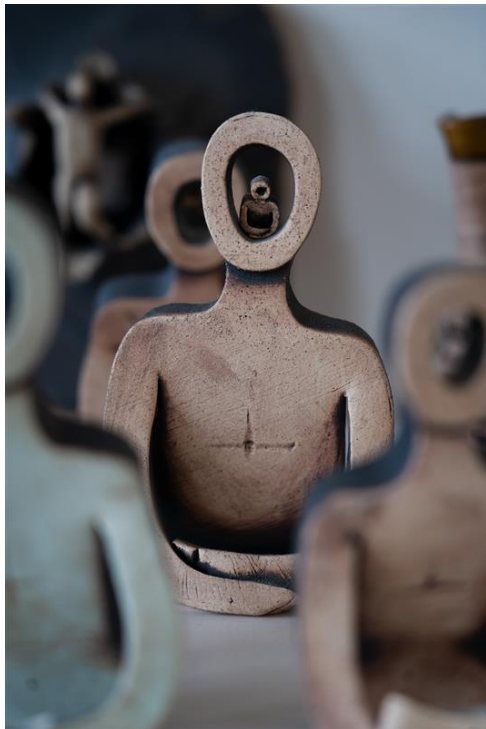
Καλλιτεχνικό χωριό Βερέκυνθος Κρήτη

Σύμφωνα με την μυθολογία, ο Βερέκυνθος ήταν ένα βουνό όπου κατοικούσαν οι Ιδαίοι Δάκτυλοι, θεϊκές μορφές που φέρονταν ως προστάτες των τεχνών. Αυτοί οι θεοί, που ήταν γιοί του Δία, εμφανίστηκαν για να διδάξουν τις πανάρχαιες τέχνες της Μεταλλουργίας, της Κεραμικής, της Υαλουργίας και της Υφαντικής στους ανθρώπους.

Τα τελευταία 15 χρόνια, σε αυτήν την περιοχή, λειτουργεί μια πρωτότυπη κοινότητα καλλιτεχνών που αναδεικνύουν τις τέχνες που συνδέονται με τη ζωή και τον πολιτισμό του Κρητικού λαού. Πέρα από τα εργαστήρια, διοργανώνονται μαθήματα κεραμικής,

ζωγραφικής, και κατασκευών από ύφασμα, με στόχο την ενασχόληση του κοινού όλων των ηλικιών.

Επιπλέον, από το 2015 πραγματοποιείται το Φεστιβάλ Βερέκυνθος, κατά τη διάρκεια του οποίου συνδυάζονται παραδοσιακή μουσική, δημιουργικά εργαστήρια, θεατρικές παραστάσεις και δραστηριότητες για παιδιά και ενήλικες. Αυτό το φεστιβάλ αποτελεί έναν συνδυασμό των τεχνών και της δημιουργικότητας, όπου οι καλλιτέχνες και οι επισκέπτες συναντιούνται για να ανταλλάξουν ιδέες και να δημιουργήσουν μια μοναδική ατμόσφαιρα πολιτισμού και τέχνης.

Πύργος Μαρουλά

Ο οικισμός του Μαρουλά στο Ρέθυμνο διακρίνεται για την πολιτιστική του αξία και τη διατήρηση αρχιτεκτονικών στοιχείων και μνημείων που αποτυπώνουν τη ζωή των προηγούμενων αιώνων. Οι παλιότερες αναφορές αναφέρονται σε μινωικούς τάφους που βρέθηκαν στην περιοχή, προϊστορική εποχή που χρονολογείται από την εποχή των Μινών. Ωστόσο, οι πληροφορίες είναι περισσότερες για τη βυζαντινή και τη βενετσιάνικη εποχή. Κυρίως κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας, υπάρχει η παράδοση ότι το όνομα προέρχεται από μια νεαρή βοσκοπούλα με το όνομα Μαρούλη, που κατά την εποχή της Βυζαντινής αυτοκρατορίας έβοσκε τα πρόβατά της στην περιοχή.

Αξίζει να επισκεφθεί κανείς το χωριό και να περπατήσει στα στενά σοκάκια του, να εξερευνήσει τους πύργους και τις καμάρες, καθώς αισθάνεται σαν να ταξιδεύει πίσω στο χρόνο, στην εποχή της βενετσιάνικης κυριαρχίας. Κατά τη διαδρομή, ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να θαυμάσει τις παλιές πόρτες και τα ενετικά σπίτια που αποτελούν αθάνατα μνημεία της παρελθοντικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Χωριό Μαργαρίτες

Οι Μαργαρίτες στη Δυτική Κρήτη αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα αγγειοπλαστικής στην Ελλάδα. Η περιοχή αυτή διαθέτει μεγάλες ποσότητες αργιλώδους χώματος υψηλής ποιότητας, το οποίο αποτελεί την πρώτη ύλη για την κατασκευή αγγείων. Στα ιστορικά κείμενα κατά την περίοδο της ενετοκρατίας, το όνομα της περιοχής ερμηνεύεται όχι μόνο από το άνθος των Μαργαριτών, αλλά και από τη λέξη "μαγαρικών", που σημαίνει πήλινο. Ένα άλλο γνωστό όνομα για το χωριό είναι το "χωριό των πιθαράδων", καθώς η παράδοση της αγγειοπλαστικής είναι εμφανής σε κάθε γωνιά του οικισμού. Στις Μαργαρίτες λειτουργούν 16 εργαστήρια αγγειοπλαστικής, τα οποία επικεντρώνονται σε μοντέρνες αλλά και παραδοσιακές κατασκευές.

Κατά την περιήγησή σας στο χωριό, σίγουρα θα συναντήσετε το ΚΕΡΑΜΕΙΟΝ, το εργαστήριο της Μαρινίκης και του Γιώργου Δαλαμβέλα. Εκεί ο επισκέπτης έχει την

ευκαιρία να εισχωρήσει στην τέχνη της αγγειοπλαστικής, από την επεξεργασία του πηλού στον τροχό μέχρι το ψήσιμο των πήλινων κατασκευών.

Φράγμα Ξυλιάτου- Λευκωσία

Το φράγμα του Ξυλιάτου βρίσκεται στην περιοχή της επαρχίας Λευκωσίας, μεταξύ των χωριών Ξυλιάτος και Λαγουδερά. Αποτελεί ένα από τα διάσημα αξιοθέατα του χωριού Ξυλιάτος και κατασκευάστηκε με σκοπό την άρδευση εκτεταμένων γεωργικών εκτάσεων με λαχανικά, ελιές, εσπεριδοειδή και οπωροφόρα δέντρα. Στην περιοχή, υπάρχει ένας οργανωμένος τουριστικός χώρος, που βρίσκεται αμέσως μετά το φράγμα, όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν το περιβάλλον. Αξίζει να σημειωθεί ότι το φράγμα φιλοξενεί το προστατευόμενο κυπριακό νερόφιδο, ένα σημαντικό είδος που ζει στη λίμνη του φράγματος. Επιπλέον, οι επισκέπτες του Φράγματος του Ξυλιάτου έχουν την ευκαιρία να συνδυάσουν την επίσκεψή τους με πεζοπορία ή ορεινή ποδηλασία στο Μονοπάτι Παναγίας του Άρακα - Σταυρός του Αγιασμάτι. Το μονοπάτι ξεκινά από την Εκκλησία Τιμίου Σταυρού Αγιασμάτι και καταλήγει στην Εκκλησία Παναγίας του Άρακα, καλύπτοντας μια απόσταση 7 χιλιομέτρων.

Ο φράγματος του Ξυλιάτου αποτελεί έναν ελκυστικό προορισμό για τους επισκέπτες, προσφέροντας τη δυνατότητα να απολαύσουν το φυσικό περιβάλλον, να γνωρίσουν τον τοπικό πολιτισμό και να ασχοληθούν με υπαίθριες δραστηριότητες.

Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λάρνακας

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λάρνακας, οι εκθέσεις παρουσιάζουν την ιστορία και τις παραδόσεις των αρχαίων κοινοτήτων που κατοίκησαν στην πόλη και την επαρχία Λάρνακας, από την περίοδο της Ακεραμικής Νεολιθικής έως τη Ρωμαϊκή περίοδο.

Η Πτέρυγα Ι είναι αφιερωμένη στην Προϊστορία και την Πρωτοϊστορία. Εδώ, οι ενότητες της έκθεσης ακολουθούν τη χρονολογική εξέλιξη από την Ακεραμική Νεολιθική περίοδο, την Κεραμική Νεολιθική περίοδο, τη Χαλκολιθική περίοδο, καθώς και την Πρώιμη-Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Η Πτέρυγα ΙΙ είναι αφιερωμένη στους Ιστορικούς Χρόνους. Εδώ, οι ενότητες επικεντρώνονται γύρω από θεματικές που σχετίζονται με την αρχαία πόλη του Κιτίου, η οποία είχε κεντρική θέση καθ' όλη την πρώτη χιλιετία π.Χ. στη νοτιοανατολική Κύπρο. Αυτές περιλαμβάνουν το Κίτιον κατά την Εποχή του Σιδήρου, θέματα που αφορούν σε ιερά και αναθήματα, καθώς και το Κίτιον μέσα από τις ταφές και τους σαρκοφάγους. Στην αυλή του Μουσείου, εκτίθενται μεγάλα λίθινα αντικείμενα, όπως αγάλματα και επιτύμβιες στήλες, καθώς επίσης ένας ελαιομύλος από τη Ρωμαϊκή περίοδο.

Παραδοσιακό ψωμί Αθηνού- Λάρνακα

Η περιοχή Αθηνού έχει μια μακρά ιστορία στην τέχνη της αρτοποιίας, η οποία αναγνωρίζεται ως μέρος της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Ένα από τα πιο διάσημα παραδείγματα αυτής της παράδοσης είναι το γνωστό "κοινό ψωμί" της Κύπρου, το οποίο φημίζεται για την στρογγυλή του μορφή. Τα βασικά συστατικά του αποτελούνται από τοπικό αλεύρι, χωρίς τα πίτερα, νερό και αλάτι. Η διαδικασία παρασκευής αυτού του ψωμιού συνδέεται με κοινωνικές και θρησκευτικές πρακτικές, οι οποίες μεταδίδονται κυρίως από γενιές γυναικών στις κοινότητες, όπως τις έμαθαν από τις μητέρες και τις γιαγιάδες τους.

Αυτή η παράδοση συνεχίζεται μέχρι σήμερα και παρουσιάζεται στο αναπαλαιωμένο αλευρόμυλο και στο σύγχρονο Καλλινίκειο Δημοτικό Μουσείο της Αθηνού. Αυτά τα μνημεία λειτουργούν ως ζωντανά μουσεία, όπου οι επισκέπτες μπορούν να εξερευνήσουν την ιστορία και τη διαδικασία παρασκευής του ψωμιού, και να γνωρίσουν τις κοινότητες που συνεχίζουν αυτή την παράδοση. Μέσω αυτής της εμπειρίας, οι επισκέπτες μπορούν να ανακαλύψουν την πλούσια κουλτούρα και τη συνέχεια της αρτοποιίας στην περιοχή και να εκτιμήσουν την αξία αυτής της παράδοσης.

Κέντρο Κυπριακής Χειροτεχνίας Λευκωσία

Το Κέντρο Κυπριακής Χειροτεχνίας βρίσκεται στην περιοχή της Πόλης και Ιστορικού Κέντρου Λευκωσίας, κοντά στην είσοδο από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού. Η αποστολή του Κέντρου είναι να αναζωογονήσει την παραδοσιακή λαϊκή τέχνη της Κύπρου και να την εξελίξει σε μια σύγχρονη μορφή τέχνης. Στο εσωτερικό του Κέντρου, θα ανακαλύψετε έναν εντυπωσιακό κήπο που περιβάλλει τα διάφορα εργαστήρια. Αυτά τα εργαστήρια ασχολούνται με την έρευνα και τη μελέτη παραδοσιακών αντικειμένων λαϊκής τέχνης, τη σχεδίαση και τη δημιουργία νέων αντικειμένων, τη βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, την πειραματική εργασία με υλικά και τεχνικές, την εκπαίδευση νέων τεχνιτών και τεχνιτριών και την παραγωγή τέχνης.

Πύλη Αμμοχώστου - Λευκωσία

Η Πύλη Αμμοχώστου, που βρίσκεται στα Τείχη της Λευκωσίας, αποτελεί την κύρια είσοδο στην πόλη, βρίσκοντας ανάμεσα σε άλλες δύο πύλες, την Πύλη της Κερύνειας και την Πύλη της Πάφου. Είναι γνωστή επίσης και ως Πόρτα Τζουλιάννα, που πήρε το όνομά της από τον αρχιτέκτονα Τζούλιο Σαβορνιάνο. Η αρχιτεκτονική αυτής της κατασκευής είναι εμπνευσμένη από την περίφημη Πύλη Lazaretto of Candia, η οποία σχεδιάστηκε από τον Michael Sammicheli στις αρχές του 16ου αιώνα. Αυτή η πύλη αποτελείται από ένα θολωτό διάδρομο που διαπερνά το προ-χωματίνο προπύργιο της πόλης, με έναν προσεγμένα κατασκευασμένο σφαιρικό θόλο με διάμετρο 11 μέτρων στο κέντρο του. Ο διάδρομος είναι αρκετά ευρύς για να επιτρέπει τη διέλευση δύο οχημάτων ταυτόχρονα και φωτίζεται από έναν κυκλικό φωταγωγό στο κέντρο του. Στις δύο πλευρές του διαδρόμου φαίνεται να υπάρχουν είσοδοι προς τα δωμάτια που σήμερα χρησιμοποιούνται για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Η εξωτερική πόρτα της Πύλης Τζουλιάννα αποτελείται από μια μικρή αψίδα στη γωνία της εισόδου. Στην εσωτερική πλευρά, προς την πόλη, η πρόσοψη είναι εντυπωσιακή.

Ανάγκες Κρήτης και Κύπρου

A. Ανάγκες Κρήτης

Η Κρήτη είναι ένα νησί που διακρίνεται από την ιδιαιτερότητα της νησιωτικής του υπόστασης. Ο μεγάλος του όγκος σε σχέση με άλλα νησιά στην ίδια περιοχή, καθώς και η γεωγραφικά στρατηγική του θέση στην ανατολική Μεσόγειο, το καθιστούν ένα αυτόνομο

χωρικό σύστημα με ικανό μέγεθος επιφάνειας και πληθυσμού. Βρίσκεται στο νότιο άκρο του Αιγαίου Πελάγους και έχει πάνω από 1.000 χιλιόμετρα ακτογραμμής. Επιπλέον, η Κρήτη χαρακτηρίζεται από την περιφερειακότητά της σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες της Ευρώπης. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό είναι η περιορισμένη πρόσβαση από το νότιο τμήμα του νησιού προς τη βόρεια ακτή.

Στην Κρήτη, η αεροπορική σύνδεση με την υπόλοιπη χώρα πραγματοποιείται μέσω δύο διεθνών αεροδρομίων, του αεροδρομίου Ηρακλείου (Νίκος Καζαντζάκης) και του αεροδρομίου Χανίων (Ιωάννης Δασκαλογιάννης). Και τα δύο αεροδρόμια βρίσκονται σε κοντινές αποστάσεις από τις δύο μεγάλες πόλεις, αντίστοιχα 5 και 12 χιλιόμετρα. Όσον αφορά τη θαλάσσια σύνδεση του νησιού, υπάρχουν έξι λιμάνια που δέχονται επιβατικά πλοία: Κίσσαμο (Καστέλι), Σούδα, Ρέθυμνο, Ηράκλειο, Άγιος Νικόλαος και Σητεία.

Η Περιφέρεια Κρήτης σημειώνεται με κόκκινο χρώμα. Πηγή εικόνας: Wikipedia

Το Οικονομικό και Δημογραφικό Πλαίσιο της Κρήτης αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει τον εκπαιδευτικό τουρισμό στην περιοχή. Η Κρήτη, ως το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας, διαθέτει μια ποικιλία οικονομικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών που την καθιστούν μια ξεχωριστή περιοχή για τον τουρισμό και την εκπαίδευση.

Όσον αφορά την οικονομία, η Κρήτη έχει μια ανεπτυγμένη τουριστική βιομηχανία που αποτελεί τον κύριο πυλώνα της οικονομίας της. Ο τουρισμός αποτελεί την κύρια πηγή θέσεων εργασίας και συμβάλλει σημαντικά στο ΑΕΠ της περιοχής. Οι τουριστικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν τον τομέα των ξενοδοχείων, της εστίασης, των καταστημάτων, και των αθλητικών δραστηριοτήτων. Η συνεχής ανάπτυξη και προσέλκυση τουριστών αποτελεί προτεραιότητα για την περιοχή, με στόχο την αύξηση των εσόδων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ως προς τη δημογραφία, η Κρήτη έχει μια σημαντική και αυξανόμενη πληθυσμιακή βάση. Ο πληθυσμός της Κρήτης είναι συγκεντρωμένος κυρίως στις αστικές περιοχές, όπως το Ηράκλειο, τα Χανιά, το Ρέθυμνο και το Αγίο Νικόλαο. Η Κρήτη είναι επίσης γνωστή για τον υψηλό βαθμό μόρφωσης του πληθυσμού της, με πανεπιστήμια, τεχνολογικά ιδρύματα και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν ποιοτική εκπαίδευση σε διάφορους τομείς.

Το οικονομικό και δημογραφικό πλαίσιο της Κρήτης προσφέρει μια ευνοϊκή βάση για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού. Οι τουριστικές δραστηριότητες συνδυάζονται με την εκπαίδευση και παρέχουν ευκαιρίες για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων σε πολλούς τομείς, όπως την ιστορία, τον πολιτισμό, την αρχιτεκτονική, τη φύση και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, η ύπαρξη των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην περιοχή παρέχει τη δυνατότητα διοργάνωσης τομέων συνεδρίων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους επισκέπτες και τους ντόπιους κατοίκους.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη αξιοποιεί την οικονομική και δημογραφική της κατάσταση προκειμένου να προσελκύσει εκπαιδευτικά προγράμματα, σχολικές εκδρομές, πανεπιστημιακές ανταλλαγές και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να εξερευνήσουν τον πλούτο της κρητικής κουλτούρας, να μάθουν για την ιστορία και την αρχαιολογία της περιοχής, να ανακαλύψουν την παράδοση και τον πολιτισμό των ντόπιων κατοίκων και να εξοικειωθούν με τη φυσική ομορφιά και τον βιοπορισμό του τόπου.

Επιπλέον, η οικονομική δυναμική της Κρήτης προάγει την ανάπτυξη των υποδομών και των πόρων που απαιτούνται για τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Υπάρχει μια ευρεία γκάμα επιλογών σε ό,τι αφορά τη διαμονή, τις μεταφορές και τις υποδομές συνεδρίων και σεμιναρίων. Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί και οι φορείς μπορούν να συνεργαστούν με τοπικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και άλλους φορείς για

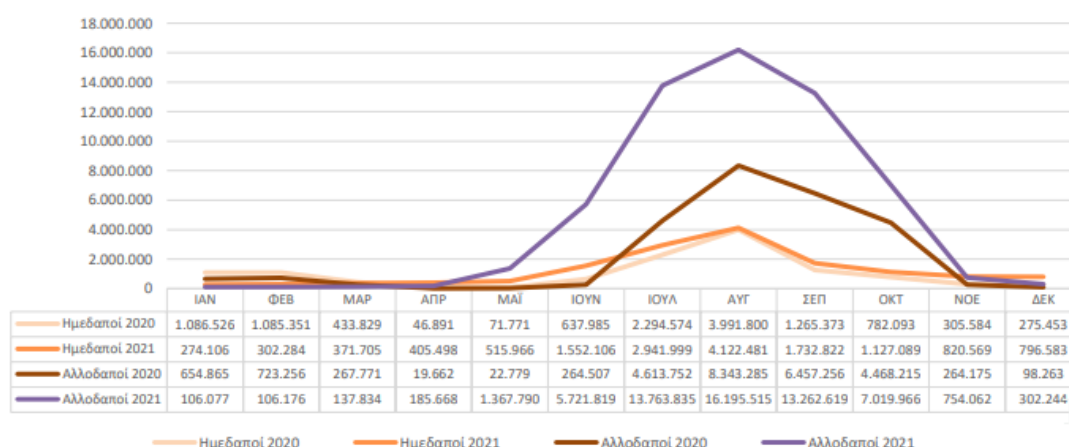
την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που ενσωματώνουν την τοπική πολιτιστική κληρονομιά και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση.

Το οικονομικό και δημογραφικό πλαίσιο της Κρήτης αναδεικνύει το δυναμικό της περιοχής ως εκπαιδευτικό προορισμό. Η συνδυασμένη προσέγγιση του τουρισμού και της εκπαίδευσης προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και πολιτισμικής ευαισθητοποίησης σε ένα περιβάλλον που συνδυάζει την παράδοση με τη σύγχρονη ανάπτυξη. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη μπορεί να ενισχύσει την τοπική οικονομία, να προάγει την αειφόρο ανάπτυξη και να δημιουργήσει μια βιώσιμη και πολυδιάστατη εμπειρία για τους επισκέπτες. Επομένως, η αξιοποίηση του οικονομικού και δημογραφικού πλαισίου της Κρήτης είναι ουσιαστική για την επιτυχία του εκπαιδευτικού τουρισμού και την προώθηση της μάθησης και της πολιτισμικής ανταλλαγής στην περιοχή.

Σύμφωνα με την έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ, το 2021 παρατηρείται αύξηση στις αφίξεις και στις διανυκτερεύσεις σε σχέση με το 2020. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 78,3% και οι διανυκτερεύσεις κατά 92,0%. Αυτή η αύξηση οφείλεται τόσο στην αύξηση των αφίξεων και διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών τουριστών κατά 125,3% και 124,9% αντίστοιχα, όσο και στην αύξηση των αφίξεων και διανυκτερεύσεων των ημεδαπών τουριστών κατά 22,4% και 21,9% αντίστοιχα. Η συνολική πληρότητα κλινών στα ξενοδοχειακά καταλύματα για το 2021 ήταν 42,9%, σε σύγκριση με 29,6% το 2020.

Αυτά τα στοιχεία αποδεικνύουν την ανάκαμψη του τουρισμού στην Ελλάδα, καθώς η πανδημία του COVID-19 είχε σημαντικό αντίκτυπο στον τουριστικό τομέα. Η αύξηση των αφίξεων και διανυκτερεύσεων καταδεικνύει τον αυξημένο ενδιαφέρον τόσο των ξένων τουριστών όσο και των εγχώριων ταξιδιωτών για την επίσκεψη στην Ελλάδα και τη διαμονή σε καταλύματα.

Γράφημα 1. Εξέλιξη διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ και στα συλλογικά καταλύματα σύντομης διαμονής, κατά μήνα 2020-2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

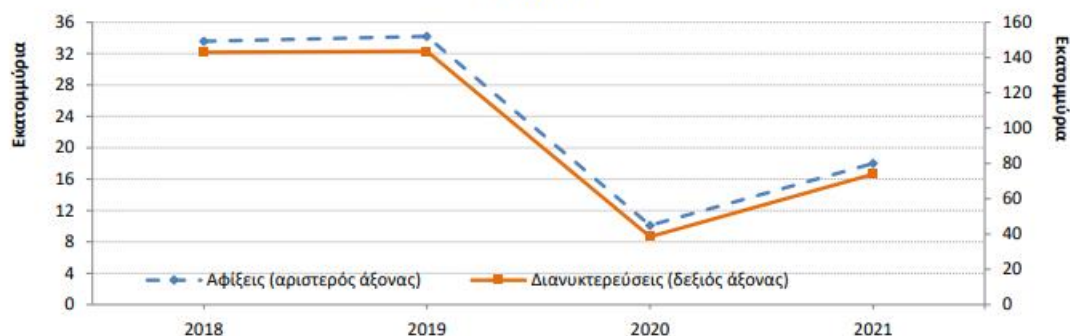
Κατά το 2021, το μεγαλύτερο ποσοστό αφίξεων και διανυκτερεύσεων σημειώθηκε στα ξενοδοχεία με 81,0% και 79,0% αντίστοιχα. Μια μηνιαία ανάλυση των στοιχείων δείχνει ότι το 75,5% των αφίξεων και το 81,4% των διανυκτερεύσεων στα ξενοδοχεία και καταλύματα σύντομης διαμονής συγκεντρώθηκε κατά τους μήνες Ιούλιο έως Οκτώβριο.

Αναλύοντας τα δεδομένα ανά περιοχή, παρατηρείται σημαντική αύξηση στις αφίξεις σε απόλυτες τιμές στις περιοχές του Νοτίου Αιγαίου (101,2%) και της Κρήτης (111,4%), ενώ επίσης σημειώνεται αύξηση στις αφίξεις στις περιοχές της Αττικής (67,0%) και της Κεντρικής Μακεδονίας (81,6%). Το μεγαλύτερο ποσοστό κίνησης αφίχθηκε από αλλοδαπούς τουρίστες, ανέρχονται σε 68,6% των συνολικών αφίξεων και 79,7% των συνολικών διανυκτερεύσεων

Το μεγαλύτερο ποσοστό τουριστών διαμένουν μόνιμα στην Ευρώπη, με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συνεισφέρουν κυρίως (69,5% των αφίξεων και 72,9% των διανυκτερεύσεων). Η Γερμανία και η Γαλλία παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή ανάμεσα στις χώρες της Ευρώπης. Αναλύοντας την κίνηση καταλυμάτων κατά χώρα μόνιμης διαμονής των τουριστών, παρατηρείται σημαντική αύξηση από τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ολλανδία. Επίσης, παρατηρείται αύξηση από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Ρωσία. Από την Αμερική, οι αφίξεις αυξήθηκαν σημαντικά, ιδιαίτερα από τις ΗΠΑ.

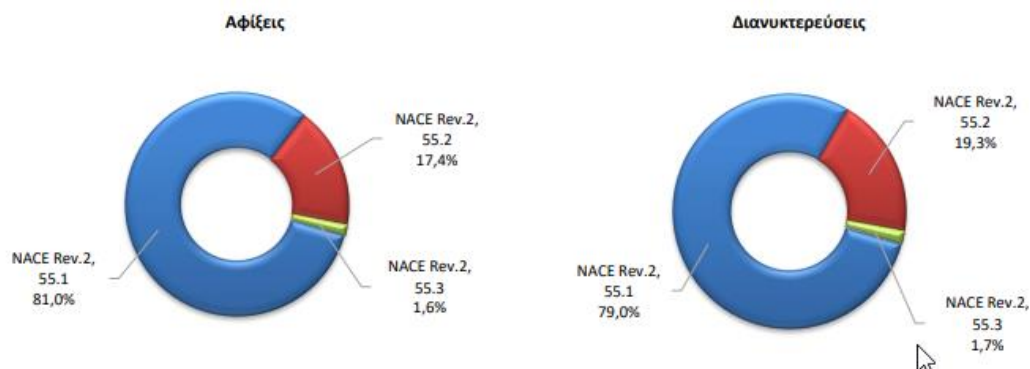
Αυτά τα στοιχεία δείχνουν την ανάκαμψη του εκπαιδευτικού τουρισμού κατά το έτος 2021, καθώς η ζήτηση για ξενοδοχειακά καταλύματα αυξήθηκε σημαντικά, ειδικά από αλλοδαπούς τουρίστες που έχουν ως χώρα μόνιμης διαμονής την Ευρώπη.

Γράφημα 2. Εξέλιξη συνολικών αφίξεων και διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (NACE Rev.2, 55.1) και κάμπινγκ (NACE Rev.2, 55.3) και στα συλλογικά καταλύματα σύντομης διαμονής (NACE Rev.2, 55.2), 2018-2021

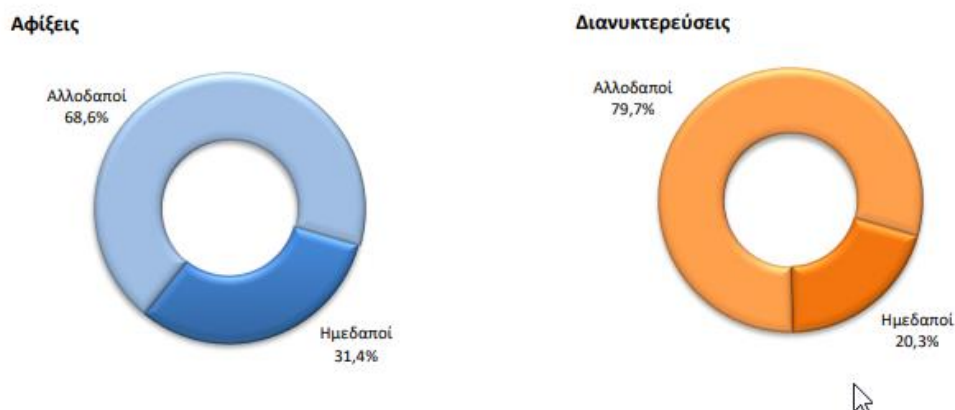
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Γράφημα 3: Ποσοστιαία (%) κατανομή αφίξεων και διανυκτερεύσεων στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (NACE Rev.2, 55.1) και κάμπινγκ (NACE Rev.2, 55.3) και στα συλλογικά καταλύματα σύντομης διαμονής (NACE Rev.2, 55.2), 2021

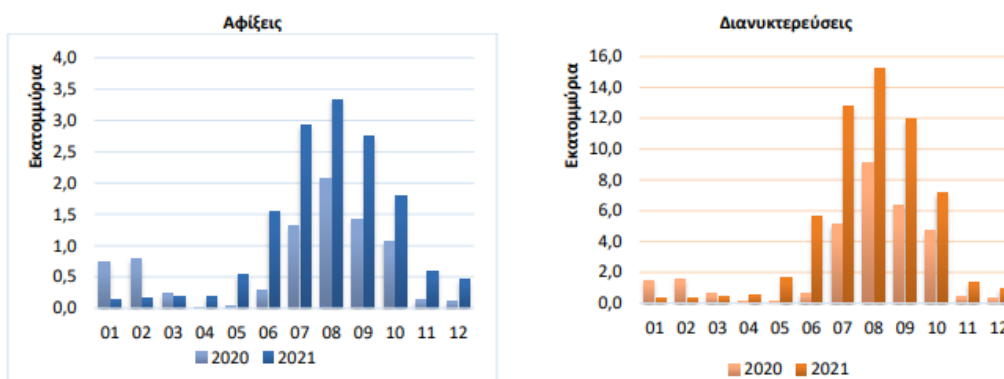
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Γράφημα 4. Αφίξεις και διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (NACE Rev.2, 55.1) και κάμπινγκ (NACE Rev.2, 55.3) και στα συλλογικά καταλύματα σύντομης διαμονής (NACE Rev.2, 55.2), 2021

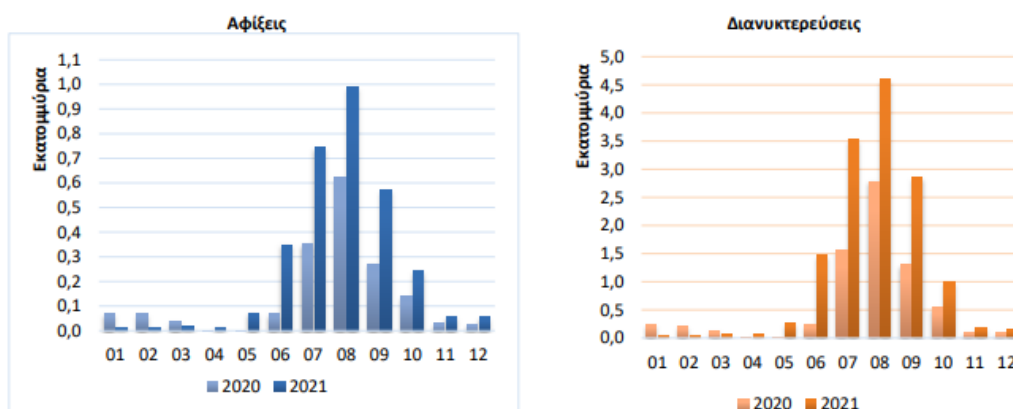
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Γράφημα 5. Αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (NACE Rev.2, 55.1) κατά μήνα, 2021-2020

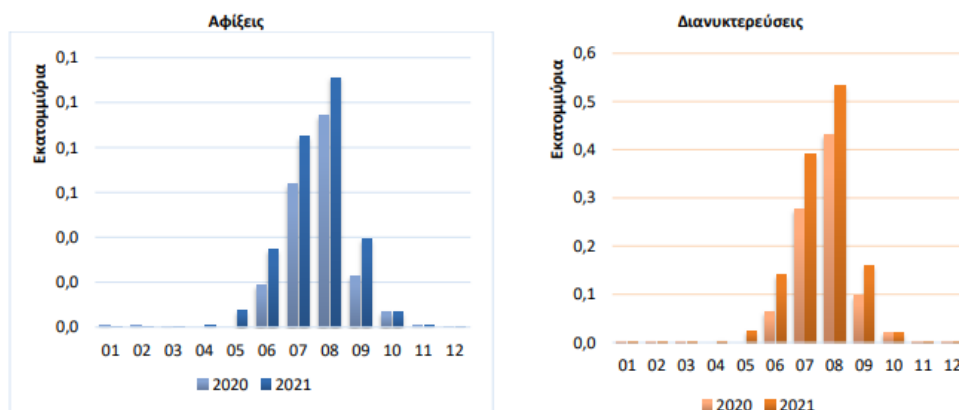
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Γράφημα 6. Αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα συλλογικά καταλύματα σύντομης διαμονής (NACE Rev.2, 55.2) κατά μήνα, 2021-2020

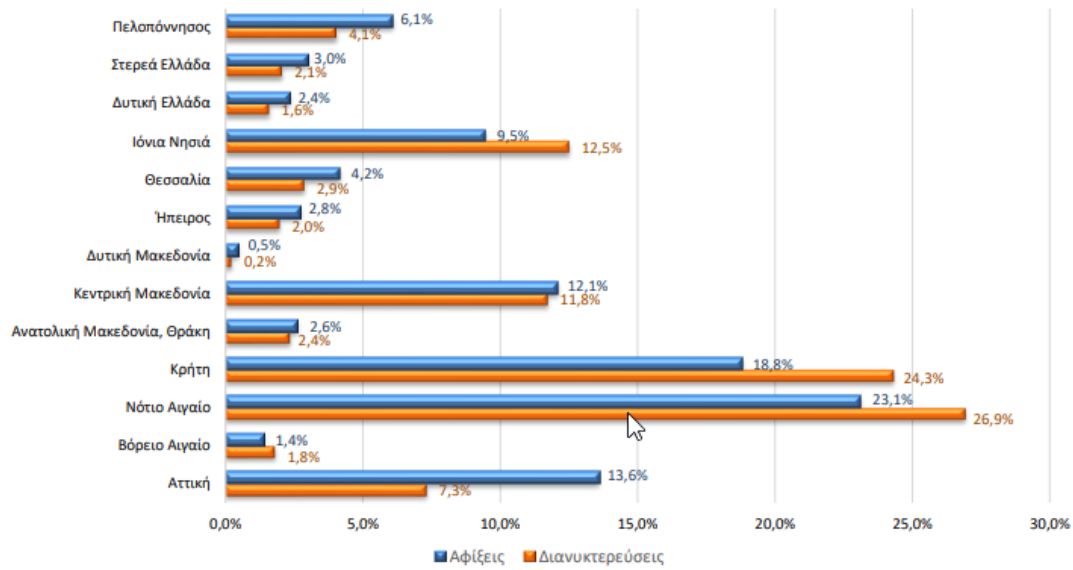
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Γράφημα 7. Αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα κάμπινγκ (NACE Rev.2, 55.3) κατά μήνα, 2021-2020

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Γράφημα 8. Ποσοστιαία (%) κατανομή αφίξεων και διανυκτερεύσεων στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (NACE Rev.2, 55.1) και κάμπινγκ (NACE Rev.2, 55.3) και στα συλλογικά καταλύματα σύντομης διαμονής (NACE Rev.2, 55.2), κατά Περιφέρεια, 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021

Η Περιφέρεια Κρήτης βρίσκεται στο νότιο άκρο του Αιγαίου πελάγους, περίπου 160 χιλιόμετρα μακριά από την ηπειρωτική Ελλάδα. Είναι το μεγαλύτερο νησί στην Ελλάδα και το δεύτερο μεγαλύτερο νησί στην ανατολική Μεσόγειο μετά την Κύπρο. Εκτός από το κυρίως νησί της Κρήτης, η περιοχή περιλαμβάνει επίσης αρκετά μικρά νησιά, κάποια από τα οποία είναι κατοικημένα (όπως η Γαύδος, η Γαυδοπούλα, η Χρυσή, η Κουφονήσι, η Ντία, οι Διονυσάδες, η Σπιναλόγκα, οι Καβάλοι κ.ά.). Η συνολική έκταση της Περιφέρειας ανέρχεται σε 8.336 τετραγωνικά χιλιόμετρα, με περισσότερα από 1000 χιλιόμετρα ακτογραμμής, που αντιστοιχούν στο 6,3% της συνολικής επικράτειας της Ελλάδας.

Η γεωμορφολογία της Κρήτης είναι πολύ εμφανής. Το νησί είναι χαρακτηριστικά ορεινό, με το 49,4% της έκτασής του να αποτελείται από ορεινές περιοχές, το 33% από πεδιάδες και το 26% από ημιορεινούς λόφους. Τα βουνά περιλαμβάνουν κοιλάδες, γόνιμες πεδιάδες και εντυπωσιακά φαράγγια. Οι πλαγιές των βουνών συχνά είναι απότομες στα νότια και δυτικά τμήματα του νησιού, καταλήγοντας σε αμμουδιές και κόλπους. Αντίθετα, στις βόρειες περιοχές, το τοπίο είναι πιο ήπιο και λοφώδες.

Το γεωμορφολογικό χαρακτηριστικό της Κρήτης, μαζί με το μήκος και το στενό σχήμα του νησιού, επηρεάζει σημαντικά όχι μόνο το τοπίο, αλλά και το κλίμα. Γενικά, το κλίμα θεωρείται μεσογειακό, με ήπιους έως ψυχρούς χειμώνες και ζεστά και ξηρά καλοκαίρια. Ωστόσο, η έντονη γεωμορφολογία και οι διαφορές στην υψόμετρο κατανομή της Κρήτης επηρεάζουν το κλίμα στις διάφορες περιοχές του νησιού. Οι περιοχές που βρίσκονται

κοντά στη θάλασσα έχουν πιο υγρό κλίμα, ενώ τα δυτικά τμήματα του νησιού έχουν υγρούς χειμώνες. Οι χιονοπτώσεις είναι συχνές σε υψηλότερες περιοχές, αλλά σπάνιες στις πεδινές περιοχές.

Λόγω του μικρού πλάτους του νησιού, υπάρχουν λίγοι ποταμοί που ξεκινούν από τα ορεινά τμήματα της Κρήτης και ρέουν προς τα νότια ή τα βόρεια, καταλήγοντας στο Λιβυκό ή το Κρητικό πέλαγος. Ο μεγαλύτερος ποταμός είναι ο Γεροπόταμος, που διασχίζει την πεδιάδα της Μεσαράς. Οι περισσότεροι ποταμοί έχουν λίγο νερό, ειδικά τους χειμερινούς μήνες, ενώ το καλοκαίρι συχνά είναι εξ ολοκλήρου ξηροί.. Η μεγαλύτερη φυσική λίμνη στην Κρήτη βρίσκεται στον Κουρνά Αποκορώνου. Μικρές, αλλά σημαντικές φυσικές λίμνες με νερό όλο το χρόνο υπάρχουν στην περιοχή της Αγυιάς στα Χανιά (Λίμνες Λιγαρά και Λιβάδας). Υπάρχουν επίσης τεχνητές λίμνες στην Αγυιά, στα μεγάλα φράγματα των Μπραμιανών, Αποσελέμη, Φανερωμένης, Ποταμών και σε πολλά μικρότερα φράγματα στην ενδοχώρα του Ηρακλείου. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί η λίμνη Ζαρού.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η Κρήτη είναι ένα ιδιαίτερα ορεινό νησί. Οι τρεις κύριες οροσειρές είναι η Ίδη (ψηλότερη κορυφή Ψηλορείτης, 2.456 μ.), τα Λευκά Όρη (2.454 μ.) και η Δίκτη (Λασιθιώτικα Όρη, 2.148 μ.). Επιπλέον, υπάρχουν και άλλοι ορεινοί όγκοι, όπως ο Θρύπτης (1.476 μ) στα ανατολικά, τα Αστερούσια Όρη (1.231 μ.) στα νότια και το όρος Κέντρος (1.777 μ.). Επίσης, η Κρήτη φημίζεται για τις περισσότερες από 5.000 σπηλιές που έχουν καταγραφεί, περιλαμβανομένων του Δικταίου και του Ιδαίου Αντρού. Τέλος, τα εντυπωσιακά φαράγγια αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της γεωμορφολογίας της Κρήτης, όπως το φαράγγι της Σαμαριάς, το φαράγγι του Ίμπρου, το Κουρταλιώτικο φαράγγι και άλλα.

Η Κρήτη, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και των γεωλογικών χαρακτηριστικών της, έχει αναπτύξει μια εξαιρετικά πλούσια βιοποικιλότητα. Η γεωγραφική απομόνωση του νησιού, μαζί με την έντονη γεωμορφολογία και την ύπαρξη διαφορετικών μικροκλιμάτων, έχουν οδηγήσει στην ύπαρξη μιας πλούσιας ποικιλίας οικοσυστημάτων και ειδών. Η Κρήτη παρουσιάζει ένα από τα μεγαλύτερα επίπεδα ποικιλομορφίας στην Ελλάδα και την Ευρώπη, είτε μιλάμε για οικοτύπους, ενδιαιτήματα, πανίδα ή χλωρίδα.

Η Κρήτη έχει μεγάλο αριθμό ενδημικών ειδών, που σημαίνει ότι αυτά τα είδη υπάρχουν αποκλειστικά σε αυτή τη συγκεκριμένη περιοχή. Περίπου το 15% των θηλαστικών και το 50% των σαλιγκαριών στην Κρήτη είναι ενδημικά. Αυτό καθιστά το νησί ένα σημαντικό

κέντρο ενδημισμού στην Ελλάδα. Επιπλέον, η Κρήτη είναι γνωστή για την πανίδα της, με πάνω από 1500 είδη ασπόνδυλων, 10 είδη ερπετών, περίπου 35 είδη θηλαστικών και πάνω από 300 είδη πτηνών. Ένα ενδιαφέρον γεγονός είναι ότι η Κρήτη αποτελεί σημαντικό σταθμό ξεκούρασης και ανεφοδιασμού για πολλά μεταναστευτικά πουλιά, καθιστώντας το νησί έναν προορισμό birdwatching.

Όσον αφορά τη χλωρίδα, η Κρήτη διαθέτει ένα από τα πλουσιότερα και ποικιλότερα φυτικά κοιτάσματα στην Ευρώπη. Υπάρχουν περίπου 1700 έως 1800 φυτικά είδη, με περίπου το 10% από αυτά να είναι ενδημικά. Η βλάστηση της Κρήτης περιλαμβάνει μεσογειακά σκληρόφυλλα είδη, φρύγανα, θάμνους, δάση ελιάς και χαρουπιάς σε χαμηλά και μεσαία υψόμετρα, ενώ στα υψηλά υψόμετρα επικρατούν δάση κυπαρίσσου και ακανθώδεις θάμνοι. Τα ενδημικά φυτικά είδη διασκορπίζονται σε όλη την έκταση του νησιού, αλλά είναι συχνότερα σε ορεινές περιοχές, φαράγγια και απομονωμένες περιοχές.

Πρόσφατες έρευνες στην Ελλάδα έχουν αποδείξει ότι οι πιο ελκυστικοί προορισμοί για τη διοργάνωση συνεδρίων ή ταξιδιών κινήτρων είναι η Αθήνα, η Κρήτη και η Ρόδος, δηλαδή προορισμοί με σημαντική ιστορία και αξιοθέατα (Επιχειρησιακό πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας - Κύπρου). Η Κρήτη διαθέτει τοποθεσίες με ιδιαίτερη φυσική ομορφιά, υψηλή αισθητική αξία και πολιτισμική μοναδικότητα που διατηρούνται διαχρονικά. Οι γεωγραφικές, κλιματολογικές και ιστορικές παράμετροι του νησιού έχουν δημιουργήσει έναν μοναδικό πολιτισμό (Μιχελογιάννης, 2010). Στην Κρήτη υπάρχουν πολλοί αρχαιολογικοί χώροι που αποδεικνύουν την ακμή και την ανάπτυξη του Μινωικού πολιτισμού στην περιοχή. Ορισμένοι από αυτούς θεωρούνται από τα σπουδαιότερα αρχαιολογικά μνημεία του παγκόσμιου πολιτισμού, συγκρίσιμα με τις πυραμίδες, τις αρχαίες πόλεις, τις νεκροπόλεις και τα ναούς των Φαραώ στην Αίγυπτο, καθώς και με τα κτίρια της Βαβυλώνας της δυναστείας των Χαμουράμπι κατά το 2ο χιλιετές π.Χ. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Κρήτης (Μουσείο Ηρακλείου) είναι ένα από τα πιο δημοφιλή μουσεία της χώρας, με τον δεύτερο μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών μετά το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας (ΕΛΣΤΑΤ, 2018).

Πέρα από τους αρχαιολογικούς χώρους της Μινωικής περιόδου, υπάρχουν και άλλες περίοδοι της προϊστορικής και ιστορικής Κρήτης με εξαιρετικά σημαντικά μνημεία που αξίζει να εξερευνηθούν. Παραδείγματα αυτών των μνημείων είναι οι αρχαίες πόλεις Ελεούθερνα, Αρχανές και Γόρτυνα, το ενετικό φρούριο του Φραγκοκάστελλου και ο

τουρκικός πύργος του Αλιδάκη Αγά στο Εμπρόσνερος Αποκορώνου Χανίων. Επίσης, σημαντικά αρχιτεκτονικά αξιοθέατα είναι η μεσαιωνική πόλη του Ρεθύμνου με το Ενετικό κάστρο της Φορτέτζας, η μεσαιωνική πόλη των Χανίων με την ιστορική εβραϊκή συναγωγή, το νησί φρούριο της Γραμβούσας στην Κίσσαμο Χανίων και η περιοχή με τους εκατοντάδες ανεμόμυλους στο Οροπέδιο Λασιθίου. Επιπλέον, υπάρχουν εξαιρετικοί χώροι φυσικής ομορφιάς, όπως το ακατοίκητο νησί "Χρυσή" ή "Γαϊδουρονήσι" με τους τεράστιους αυτοφυείς κέδρους, καθώς και ο Εθνικός Δρυμός της Σαμαριάς με το φαράγγι της Σαμαριάς. Τέλος, οι παραδοσιακοί οικισμοί της Κρήτης, που διατηρούν την αυθεντική τους αρχιτεκτονική και κοινωνική φυσιογνωμία, προσφέρουν ένα μοναδικό πολιτιστικό ταξίδι. Συνολικά, στην Κρήτη καταγράφονται 99 παραδοσιακοί οικισμοί (ΕΛΣΤΑΤ, 2018).

Συνοψίζοντας, η Περιφέρεια Κρήτης είναι ένας εκπληκτικός προορισμός εκπαιδευτικού τουρισμού. Το νησί είναι γνωστό για το εντυπωσιακό τοπίο του, με ορεινές περιοχές, γόνιμες πεδιάδες, φαράγγια και λίμνες. Η Κρήτη προσφέρει επίσης ευκαιρίες για μελέτη της πλούσιας φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του, με σπήλαια, αρχαιολογικούς χώρους και παραδοσιακά χωριά. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη παρέχει μια μοναδική ευκαιρία για μελέτη της φύσης, της ιστορίας και του πολιτισμού. Συμβάλει επίσης στο να μελετηθεί η πλούσια βιοποικιλότητα και να εξερευνηθούν τα οικοσυστήματα του νησιού. Μέσα από εκδρομές σε φυσικά περιβάλλοντα, όπως βουνά, πεδιάδες, φαράγγια και υγροτόπους, οι επισκέπτες μπορούν να ανακαλύψουν τη μοναδική πανίδα και χλωρίδα της Κρήτης και να μάθουν για τη σημασία της βιοποικιλότητας και της διατήρησης των φυσικών οικοσυστημάτων. Οι αρχαιολογικοί χώροι, οι ιστορικές πόλεις, τα μνημεία πολιτισμού και οι παραδοσιακοί οικισμοί προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία για την εξερεύνηση της πλούσιας ιστορίας, της φυσικής ομορφιάς και του πολιτισμού του νησιού.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί έναν σημαντικό τομέα για την Κρήτη, μια νησιωτική περιοχή με πλούσιο πολιτισμό, παράδοση και φυσική ομορφιά. Η Κρήτη αναζητεί τρόπους για να αξιοποιήσει αυτούς τους πόρους και να δημιουργήσει έναν αειφόρο εκπαιδευτικό τουρισμό που θα συνδυάζει την παιδεία με την τουριστική εμπειρία. Προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες αυτού του τομέα, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι παρακάτω πτυχές:

- 1) Υποδομές και εγκαταστάσεις: Η Κρήτη χρειάζεται σύγχρονες και ποιοτικές υποδομές για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αυτές περιλαμβάνουν εκπαιδευτικά κέντρα, πολιτιστικά κέντρα, μουσεία, βιβλιοθήκες

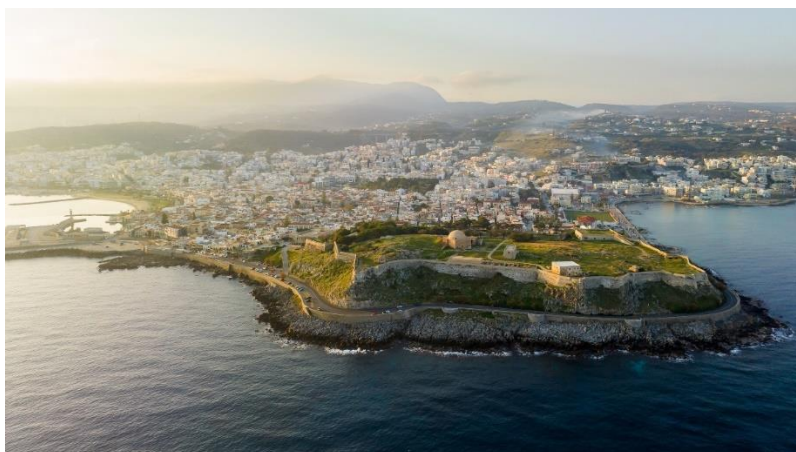
και χώρους συνεδριάσεων. Επίσης, είναι σημαντική η διαθεσιμότητα κατάλληλων εγκαταστάσεων φιλοξενίας και εστίασης για τους εκπαιδευόμενους.

- 2) Εκπαιδευτικά προγράμματα: Απαιτούνται εκπαιδευτικά προγράμματα που θα καλύπτουν διάφορους τομείς του τουρισμού, όπως ξενοδοχειακή διοίκηση, τουριστική μάρκετινγκ, πολιτιστική κληρονομιά και αειφορία. Αυτά τα προγράμματα θα πρέπει να είναι επιστημονικά εκπαιδευτικά, να παρέχουν εμπειρική μάθηση και να ενσωματώνουν τη συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς του τομέα, όπως ξενοδοχεία, τοπικές αρχές και πολιτιστικά ιδρύματα.
- 3) Συνεργασία με τους φορείς του τουρισμού: Η συνεργασία με τους φορείς του τουρισμού είναι ζωτικής σημασίας για τον εκπαιδευτικό τουρισμό στην Κρήτη. Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού και το Επιμελητήριο Ξενοδοχείων Ελλάδας αποτελούν σημαντικούς εταίρους για την προώθηση και ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αυτή η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, την οργάνωση εκπαιδευτικών εκδηλώσεων και σεμιναρίων, καθώς και τη δημιουργία πρακτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα συνδυάζουν θεωρία και πράξη.
- 4) Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Κρήτη παίζουν σημαντικό ρόλο στον εκπαιδευτικό τουρισμό. Πρέπει να υπάρχει συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των πανεπιστημίων, των τεχνολογικών ιδρυμάτων και άλλων εκπαιδευτικών φορέων προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιοτική εκπαίδευση των φοιτητών στον τομέα του τουρισμού. Επιπλέον, μπορεί να εξεταστεί η δημιουργία συνεργατικών προγραμμάτων μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων τουρισμού για την παροχή εμπειρικής εκπαίδευσης στους φοιτητές.
- 5) Προώθηση της τοπικής κουλτούρας και παράδοσης: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη πρέπει να δίνει έμφαση στην προβολή και προώθηση της τοπικής κουλτούρας, παράδοσης και γαστρονομίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω προγραμμάτων που θα ενθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους να ανακαλύψουν την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής, να συμμετέχουν σε τοπικές εκδηλώσεις και να γνωρίσουν την τοπική γαστρονομία.
- 6) Αειφορία και περιβάλλον: Η Κρήτη διαθέτει μια πλούσια φυσική ομορφιά και οικοσυστήματα που πρέπει να προστατευθούν. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να προωθεί την αειφορία και την περιβαλλοντική ευαισθησία μέσω

προγραμμάτων που ενσωματώνουν την οικολογική παιδεία και την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευόμενων σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη. Επίσης, μπορεί να εξεταστεί η εφαρμογή πρακτικών βιώσιμου τουρισμού σε εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η προώθηση της τοπικής παραγωγής και βιολογικής γεωργίας.

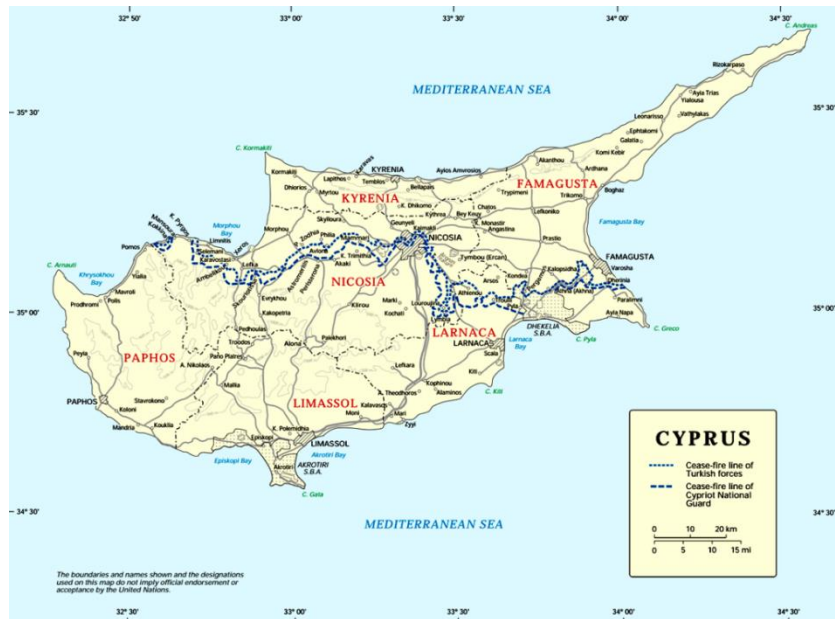
- 7) Έρευνα και αξιολόγηση: Η διεξαγωγή έρευνας στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη είναι απαραίτητη για τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη του προγράμματος. Αυτή η έρευνα μπορεί να περιλαμβάνει την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τη συλλογή δεδομένων για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος στην πρακτική εφαρμογή.

Συνολικά, η Κρήτη έχει μεγάλη ανάγκη για την ανάπτυξη ενός ποιοτικού εκπαιδευτικού τουρισμού που θα προάγει την τοπική κουλτούρα, θα προστατεύει το περιβάλλον και θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η συνεργασία με τους φορείς του τουρισμού και τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, η προώθηση της αειφορίας και η διεξαγωγή έρευνας αποτελούν βασικά στοιχεία για την επίτευξη αυτού του στόχου. Με την κατάλληλη προσέγγιση και συνεργασία, ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη μπορεί να αναδειχθεί ως ένας παράγοντας που θα ενισχύει την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής και θα προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης και ανάπτυξης για τους ντόπιους κατοίκους.

Β. Ανάγκες Κύπρου

Η Κύπρος, ένα από τα μεγαλύτερα νησιά της Μεσογείου, έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2004. Το νησί έχει μια πλούσια ιστορία και πολιτισμό που αποδεικνύονται από τα αρχαιολογικά ευρήματα και τις επιγραφές που χρονολογούνται από την ομηρική εποχή. Το 1960, η Κυπριακή Δημοκρατία ιδρύθηκε ως ανεξάρτητο κράτος με προεδρικό καθεστώς, σηματοδοτώντας ένα σημαντικό γεγονός στην ιστορία του νησιού. Ο πληθυσμός της Κύπρου έχει αυξηθεί με τον προσαύξηση 1,4% στον ελεγχόμενο από το κράτος τμήμα του νησιού και το 0,84% στον συνολικό πληθυσμό της Κύπρου.

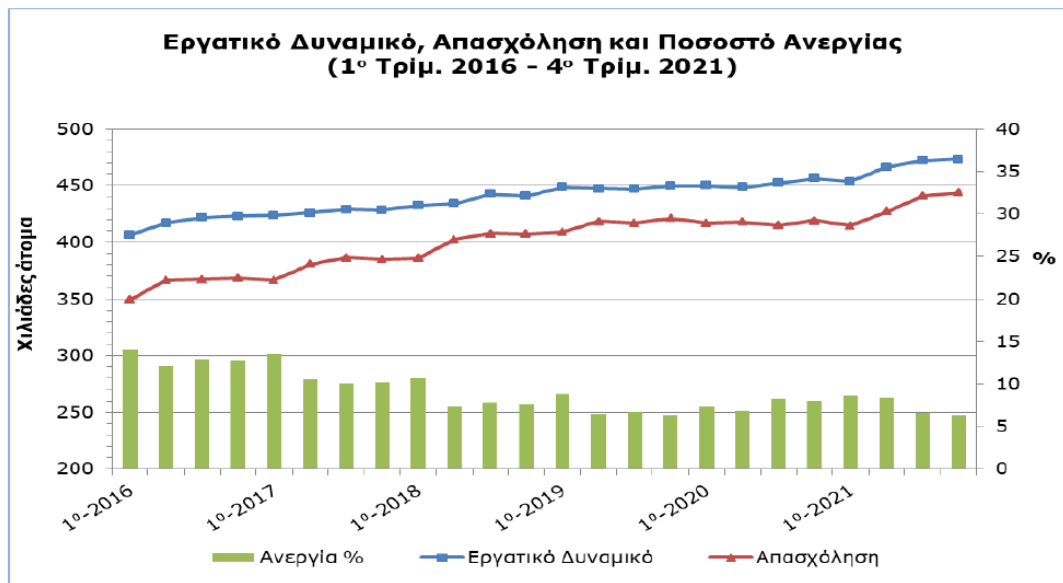
Πηγή εικόνας: [Chipre: Bandeira, Mapa e Dados Gerais - Rotas de Viagem](#)

Η γήρανση του πληθυσμού είναι εμφανής στην Κύπρο, με αύξηση του ποσοστού των ηλικιωμένων και μείωση του ποσοστού των παιδιών. Οι επίσημες γλώσσες της δημοκρατίας είναι η ελληνική και η τουρκική. Το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση αυξήθηκε σε 80,7 χρόνια για τους άνδρες και 84,5 χρόνια για τις γυναίκες το 2014, σε σύγκριση με προηγούμενες χρονιές (EURYDICE, 2021). Το αστικό ποσοστό του πληθυσμού ήταν 67,2% το 2014, ενώ το αγροτικό ποσοστό ήταν 32,8%, σε σύγκριση με προηγούμενες χρονιές (EURYDICE, 2021).

Μετά την πανδημία του 2020, η Κύπρος έχει σημειώσει έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην ΕΕ (CyprusProfile, 2021). Η χώρα έχει επωφεληθεί από την οικονομική στήριξη της ΕΕ για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, με σημαντικές

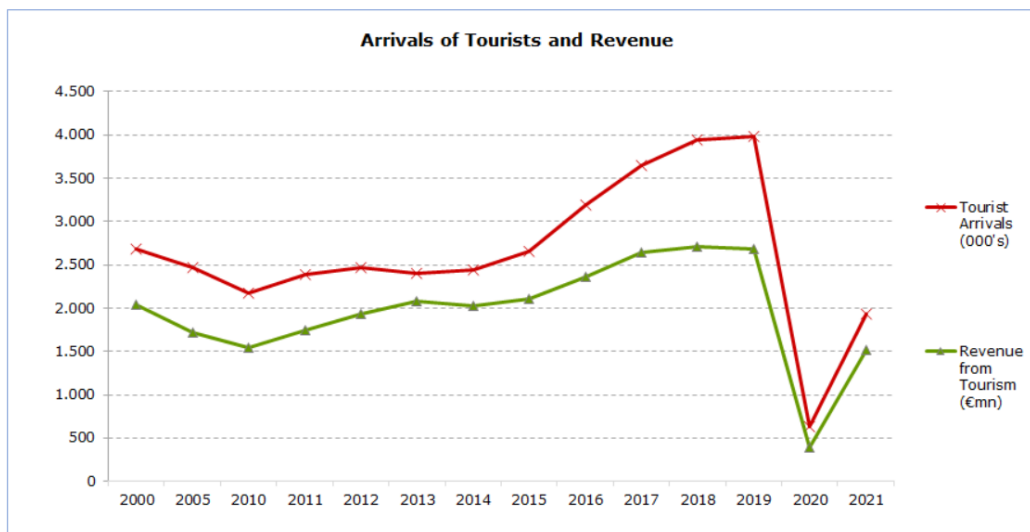
επενδύσεις στην ψηφιοποίηση και τις πράσινες μεταρρυθμίσεις. Επιπλέον, η Κύπρος συνεχίζει να προσελκύει ξένες επενδύσεις (CyprusProfile, 2021).

Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού για το 4ο τρίμηνο του 2021, ο αριθμός των εργαζομένων στην Κύπρο αυξήθηκε, ενώ το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Το εργατικό δυναμικό ανήλθε σε 473.537 άτομα, με το ποσοστό απασχόλησης να αυξάνεται. Τα ανώτερα ποσοστά απασχόλησης παρατηρήθηκαν στους άνδρες σε σύγκριση με τις γυναίκες. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε 6,3%, με τα ανώτερα ποσοστά ανεργίας να παρατηρούνται στις γυναίκες (CYSTAT, 2022).

Πηγή: CYSTAT

Η Κύπρος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον διεθνή τουρισμό, ο οποίος αποτελεί περισσότερο από το 25% της συνολικής απασχόλησης στη χώρα. Ο τουρισμός αποτελεί ζωτικής σημασίας οικονομικό τομέα για την Κύπρο. Κάθε χρόνο, περίπου 2 εκατομμύρια τουρίστες επισκέπτονται την Κύπρο, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Το 2014, τα έσοδα από τον τουρισμό άγγιξαν τα 2,44 δισεκατομμύρια ευρώ, συμβάλλοντας περίπου στο 14% του ΑΕΠ της Κύπρου.

Πηγή: CYSTAT

Πριν από την εμφάνιση της πανδημίας του Covid-19, η Κύπρος είχε σημειώσει τρία συνεχόμενα χρόνια ρεκόρ αφίξεων τουριστών, με τον αριθμό τουριστών να φτάνει τα τέσσερα εκατομμύρια ετησίως. Ωστόσο, οι περιορισμοί ταξιδιών λόγω του Covid-19 επηρέασαν σημαντικά τις καλοκαιρινές περιόδους των ετών 2020 και 2021. Σύμφωνα με την Έρευνα Επιβατών της Στατιστικής Υπηρεσίας, τα έσοδα από τον τουρισμό τον Δεκέμβριο του 2021 ανήλθαν σε 54,0 εκατομμύρια ευρώ, σε σύγκριση με 9,1 εκατομμύρια ευρώ τον Δεκέμβριο του 2020 και 54,6 εκατομμύρια ευρώ τον Δεκέμβριο του 2019. Αναφορικά με την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2021, τα έσοδα από τον τουρισμό εκτιμώνται στα 1.513,6 εκατομμύρια ευρώ, σε σύγκριση με 392,0 εκατομμύρια ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2020, παρουσιάζοντας αύξηση 286,1% αλλά μείωση 43,6% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019 (2.683,0 εκατομμύρια ευρώ).

Ο τουρισμός στην Κύπρο έχει λάβει αναγνώριση με πολλά διεθνή βραβεία, συμπεριλαμβανομένης της κατάταξής της ανάμεσα στους κορυφαίους βιώσιμους προορισμούς παγκοσμίως. Παρά το γεγονός ότι η Κύπρος είναι γνωστή κυρίως ως προορισμός για "ήλιο και θάλασσα", προσφέρει επίσης πολλά σε απαιτητικούς ταξιδιώτες. Οι κυπριακές αρχές προσπαθούν να εμπλουτίσουν περαιτέρω τον τουριστικό τομέα, ενθαρρύνοντας επενδύσεις σε νέους τομείς όπως η ιατρική, ο αθλητικός τουρισμός και ο τουρισμός υγείας και ευεξίας. Η Κύπρος διαθέτει πλεονεκτήματα σε αυτόν τον τομέα, όπως η στρατηγική της γεωγραφικής θέσης, η ευρεία αεροπορική συνδεσιμότητα, το ήπιο μεσογειακό κλίμα, οι υψηλές προδιαγραφές των υπαρχόντων

νοσοκομείων και κλινικών με διεθνώς εκπαιδευμένους γιατρούς, καθώς και η ευρεία χρήση της αγγλικής γλώσσας.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και την προώθηση της βιωσιμότητας στην Κύπρο. Η χώρα διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον, το οποίο αποτελεί αντικείμενο μάθησης και εκπαίδευσης για μαθητές και φοιτητές. Παράλληλα, η εκπαίδευση των νέων γενεών στον τομέα του τουρισμού συμβάλλει στην ανάπτυξη επαγγελματικής καριέρας και στην αύξηση της απασχόλησης στον τομέα.

Για να ανταποκριθούν οι ανάγκες της Κύπρου στον εκπαιδευτικό τουρισμό, απαιτούνται στρατηγικές και δράσεις που θα προάγουν την ενσωμάτωση του τουρισμού στο εκπαιδευτικό σύστημα και θα ενισχύουν την συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων. Ακολουθεί μια λεπτομερής ανάλυση των αναγκών και των προτάσεων για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κύπρο.

1) Ανάπτυξη ειδικευμένων προγραμμάτων σπουδών:

Απαιτούνται προγράμματα σπουδών που θα καλύπτουν τις ανάγκες του τουριστικού τομέα και θα εκπαιδεύουν τους φοιτητές σε θέματα βιωσιμότητας, ποιότητας υπηρεσιών, διαχείρισης περιβάλλοντος, καινοτομίας και ψηφιακής επικοινωνίας. Οι σπουδές πρέπει να περιλαμβάνουν την πρακτική εξάσκηση σε τουριστικές επιχειρήσεις και τη δυνατότητα απόκτησης πιστοποιήσεων και επαγγελματικών πιστοποιήσεων για τη βελτίωση της απασχόλησης των αποφοίτων. Οι εκπαιδευτικοί φορείς πρέπει να συνεργαστούν με τις τουριστικές επιχειρήσεις για την ανάπτυξη πρακτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής πρακτικής.

2) Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας:

Η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού τουρισμού. Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να ενισχύσουν τις έρευνες στον τομέα του τουρισμού και να προωθήσουν την καινοτομία και τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διοργάνωσης συνεδρίων, σεμιναρίων και εκθέσεων, καθώς και μέσω της συνεργασίας με επιχειρήσεις και φορείς του τουριστικού τομέα.

3) Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων:

Η συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Τουρισμού Κύπρου, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, του Επιμελητηρίου Ξενοδοχείων Κύπρου και των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού. Πρέπει να δημιουργηθούν δομές συνεργασίας και να προωθηθούν κοινές δράσεις και προγράμματα που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και την εκπαίδευση των νέων γενεών.

4) Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών:

Η Κύπρος πρέπει να επεκτείνει τις διεθνείς συνεργασίες της στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Μπορεί να αναπτύξει σχέσεις με τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, πανεπιστήμια και οργανισμούς σε διάφορες χώρες για την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και καλύτερων πρακτικών. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη ποιοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και στην ενίσχυση του κύρους της Κύπρου ως εκπαιδευτικού προορισμού στον τομέα του τουρισμού.

5) Προώθηση της βιωσιμότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς:

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να προωθεί τη βιωσιμότητα και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου. Οι φορείς πρέπει να ενσωματώσουν την πολιτιστική εκπαίδευση στα προγράμματα σπουδών και να προάγουν την εκμάθηση της ιστορίας, των παραδόσεων και των τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Πρέπει να αναπτυχθούν προγράμματα επίσκεψης σε μνημεία και αξιοθέατα, συμπεριλαμβανομένων παραδοσιακών χωριών και μουσείων, που θα επιτρέψουν στους μαθητές να ανακαλύψουν και να εκτιμήσουν την πολιτιστική πλευρά της Κύπρου.

6) Εκπαίδευση σε βιωσιμότητα και περιβαλλοντική προστασία:

Η ενσωμάτωση της εκπαίδευσης σε θέματα βιωσιμότητας και περιβαλλοντικής προστασίας είναι ζωτικής σημασίας για τον εκπαιδευτικό τουρισμό στην Κύπρο. Οι μαθητές πρέπει να εκπαιδευτούν σε θέματα βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, προστασίας του περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης. Επιπλέον, πρέπει να δημιουργηθούν προγράμματα που θα προάγουν την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή των μαθητών σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες και δράσεις.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κύπρο παρέχει μια ευκαιρία για την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και την προώθηση της βιωσιμότητας. Μέσω στρατηγικών που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ειδικευμένων προγραμμάτων σπουδών, την ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων, την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών, την προώθηση της βιωσιμότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς, την εκπαίδευση σε θέματα βιωσιμότητας και περιβαλλοντικής προστασίας, καθώς και την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού σε διεθνές επίπεδο, η Κύπρος μπορεί να διαμορφώσει ένα βιώσιμο και προηγμένο περιβάλλον για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη των νέων γενεών στον τουρισμό.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κύπρο μπορεί να προσφέρει πλούσιες εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές και τους φοιτητές, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και την εξέλιξή τους στον τομέα του τουρισμού. Η συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων είναι ουσιώδης για την επίτευξη αυτού του στόχου, καθώς η αλληλεπίδραση μεταξύ τους μπορεί να οδηγήσει σε αμοιβαία οφέλη και στην ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.

Συνοψίζοντας, η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κύπρο απαιτεί στρατηγική προσέγγιση και συνεκτική δράση από τους ενδιαφερόμενους φορείς. Μέσω της ανάπτυξης εξειδικευμένων προγραμμάτων σπουδών, της προώθησης της έρευνας και της καινοτομίας, της συνεργασίας μεταξύ φορέων, της ανάπτυξης διεθνών σχέσεων και της προώθησης της βιωσιμότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς, η Κύπρος μπορεί να διαμορφώσει ένα περιβάλλον που θα ενισχύει την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού και θα συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη του τουριστικού τομέα της χώρας.

Διασυνοριακός τουρισμός Κρήτης - Κύπρου: άξονες σύγκλισης

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κύπρο αποτελεί μια ειδική και εναλλακτική μορφή τουρισμού που συνδέεται με τη διασυνοριακή κίνηση ανθρώπων μεταξύ δύο χωρών. Αυτό συμπεριλαμβάνει τόσο τον εισερχόμενο όσο και τον εξερχόμενο τουρισμό, όπου οι τουρίστες διασχίζουν εθνικά σύνορα με την προϋπόθεση ότι η μόνιμη κατοικία τους δεν απέχει σε μεγάλο βαθμό από τα σύνορα. Η περιοχή κοντά στα σύνορα αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική και αναπτυσσόμενη βιομηχανία. Η έλξη των τουριστών προς τις περιοχές κοντά στα σύνορα εξαρτάται από παράγοντες όπως ο φυσικός, κοινωνικός και πολιτισμικός χαρακτήρας των περιοχών κοντά στα σύνορα και τον βαθμό ελευθερίας ή δυσκολίας στη διέλευσή τους.

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο της προσδίδει πλεονεκτήματα, καθώς συνδέει την Ευρώπη με τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, ενώ αποτελεί την πύλη εισόδου-εξόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τρίτες χώρες. Επιπλέον, η Κύπρος έχει σημαντική θέση ως προς την ανάπτυξη των σχέσεων της ΕΕ με τις υπόλοιπες χώρες της Μεσογείου, καθώς και στο πλαίσιο της ανάπτυξης της "θαλάσσιας λεωφόρου" της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ο νησιωτικός χαρακτήρας της Κύπρου και η κυριαρχία του θαλάσσιου χώρου προσδίδουν μοναδικό πλούτο στο φυσικό περιβάλλον, ενώ υπάρχει επίσης πλούσια πολιτιστική κληρονομιά λόγω της μακράς

ιστορικής διαδρομής και των μεγάλων πολιτισμών που έχουν επηρεάσει το νησί. Συγκεκριμένα, στην Κύπρο περιλαμβάνονται αξιοσημείωτα αρχαιολογικά μνημεία, όπως οι αρχαιότητες της Πάφου, η νεολιθική Χοιροκίτια και οι δέκα βυζαντινές εκκλησίες του Τροόδου. Επιπλέον, οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα ιστορικά κέντρα πόλεων αποτελούν σημαντικά στοιχεία της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Επιπλέον, υπάρχει μεγάλος αριθμός θεματικών μουσείων που εστιάζουν στην ξεχωριστή παράδοση κάθε νησιού.

Συνολικά, ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κύπρο είναι ένας κρίσιμος τομέας που συνδυάζει την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και το φυσικό περιβάλλον του νησιού με την αποκόμιση γνώσεων και εμπειριών. Η Κύπρος έχει επενδύσει στις υποδομές και τις εγκαταστάσεις του εκπαιδευτικού τουρισμού, παρέχοντας μια ποικιλία από μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και άλλα πολιτιστικά αξιοθέατα. Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των τοπικών αρχών και των τουριστικών φορέων είναι απαραίτητη για τη δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κύπρο.

Βασιζόμενοι στα αποτελέσματα της ανάλυσης των αναγκών των δύο περιοχών, ορίσαμε τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή των δυνητικών προορισμών στο πλαίσιο βιωσιμότητας του έργου. Αυτά τα κριτήρια είναι άμεσα συνδεδεμένα με τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις εκροές του έργου, όπως αυτά έχουν διατυπωθεί στους στόχους και τους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και τους ειδικούς στόχους του έργου, όπως η αύξηση των κρατήσεων, η διεύρυνση της τουριστικής σεζόν και η προσβασιμότητα. Τα κριτήρια που ορίσαμε είναι τα εξής:

- Ιστορικό Ενδιαφέρον: Συμπεριλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους και ευρήματα από ανασκαφές.
- Γεωλογικό Ενδιαφέρον: Περιλαμβάνει σπήλαια, φαράγγια και ιδιαίτερους γεωλογικούς σχηματισμούς.
- Αρχιτεκτονικό Ενδιαφέρον: Περιλαμβάνει κτίρια και υποδομές που αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές ιστορικές περιόδους.
- Χλωρίδα και Φυσικά προϊόντα: Περιλαμβάνει τη βιοποικιλότητα της Μεσογείου και τη σχέση τους με τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα.
- Πανίδα: Περιλαμβάνει περιοχές με αυξημένη βιοποικιλότητα και ενδημικά είδη.
- Μουσεία: Περιλαμβάνει μουσεία με πολιτιστικό ή εκπαιδευτικό ενδιαφέρον.

- Θρησκευτικό Ενδιαφέρον: Περιλαμβάνει θρησκευτικές διαδρομές με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αντιπροσωπεύει μια ευκαιρία για μάθηση, ανακάλυψη και εμβάθυνση σε πολιτιστικές και εκπαιδευτικές εμπειρίες πέρα από την παραδοσιακή τάξη του σχολείου. Με τη βοήθεια των κριτηρίων που αναδύθηκαν από την παρούσα έρευνα, μπορούμε να επιλέξουμε τους πιο κατάλληλους προορισμούς για τέτοιες εκπαιδευτικές εμπειρίες.

Ένας από τους κύριους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη είναι το ιστορικό ενδιαφέρον. Αρχαιολογικοί χώροι και ευρήματα από ανασκαφές παρέχουν μια μοναδική ευκαιρία να εξερευνήσουμε το παρελθόν και να μάθουμε για τις αρχαίες πολιτιστικές κοινωνίες. Επιπλέον, το γεωλογικό ενδιαφέρον μας παρέχει τη δυνατότητα να εξερευνήσουμε σπήλαια, φαράγγια και ιδιαίτερους γεωλογικούς σχηματισμούς, ανακαλύπτοντας την εκπληκτική φυσική ποικιλία του τόπου. Το αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον αφορά τα κτίρια και τις υποδομές που αποτυπώνουν τις διάφορες ιστορικές περιόδους και την ανακάλυψη της αρχιτεκτονικής πολυμορφίας της περιοχής. Το ενδιαφέρον για τη χλωρίδα και τα φυσικά προϊόντα συνδέεται με τη βιοποικιλότητα της Μεσογείου και τη σχέση της με τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα. Αυτό μας επιτρέπει να εξερευνήσουμε την πλούσια φύση της περιοχής και να κατανοήσουμε τη συνεργία μεταξύ της φύσης και του πολιτισμού. Η πανίδα αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα ενδιαφέροντος,

καθώς επιτρέπει την εξερεύνηση περιοχών με αυξημένη βιοποικιλότητα και ενδημικά είδη, προσφέροντας μια εμπειρία κοντά στη φύση.

Τα μουσεία αποτελούν έναν ακόμα πόλο προσέλκυσης, καθώς προσφέρουν μια ευκαιρία να εξερευνήσουμε πολιτιστικά και εκπαιδευτικά θέματα. Εκθέσεις, συλλογές και εκπαιδευτικά προγράμματα στα μουσεία μας επιτρέπουν να εμβαθύνουμε στην κατανόηση της ιστορίας, της τέχνης και του πολιτισμού της περιοχής.

Το θρησκευτικό ενδιαφέρον προσφέρει τη δυνατότητα να ακολουθήσουμε θρησκευτικές διαδρομές με αρχιτεκτονικό και ιστορικό ενδιαφέρον. Μέσα από αυτές τις διαδρομές, μπορούμε να ανακαλύψουμε τον πολιτισμό και την πνευματική κληρονομιά που συνδέεται με τη θρησκεία.

Ο λαογραφικός ενδιαφέρον επιτρέπει τη συμμετοχή σε δραστηριότητες και φεστιβάλ πολιτισμού, καθώς και την εξοικείωση με παραδόσεις και έθιμα της περιοχής. Αυτό μας παρέχει μια μοναδική ευκαιρία να ζήσουμε την πολιτιστική πλευρά του προορισμού και να ανακαλύψουμε τον πολιτισμό της τοπικής κοινότητας.

Τέλος, ο αστικός τουρισμός προσφέρει την ευκαιρία για περιηγήσεις στον καθημερινό σύγχρονο τρόπο ζωής της πόλης, γνωρίζοντας τη γαστρονομία, συμμετέχοντας σε εκθέσεις και φεστιβάλ και ξεναγήσεις στον αστικό ιστό του προορισμού.

Με βάση αυτά τα κριτήρια, μπορούμε να επιλέξουμε προορισμούς που προσφέρουν πλούσιες εκπαιδευτικές εμπειρίες, συνδυάζοντας πολιτισμό, φύση, ιστορία και τοπική κουλτούρα. Αυτό θα ενισχύσει την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε περιοχές και πέρα του προγράμματος, και θα συμβάλει στην αύξηση των κρατήσεων, τη διεύρυνση της τουριστικής σεζόν και τη βελτίωση της προσβασιμότητας.

Δυναμική εμπλεκόμενων φορέων

Σημαντικό βήμα για τη βιωσιμότητα του έργου είναι ο προσδιορισμός ενδιαφερόμενων μερών καθώς και ο ρόλος τους στον βιώσιμο εκπαιδευτικό τουρισμό. Στο παρακάτω κείμενο αναφέρονται κάποια βήματα για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και την δημιουργία συμπράξεων.

Εντατική επικοινωνία και ενημέρωση: Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί μια ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας μεταξύ του οργανισμού που υλοποιεί το πρόγραμμα και των ενδιαφερομένων μερών. Πρέπει να ενημερώνονται τακτικά για τις εξελίξεις του προγράμματος, τους στόχους και τις επιδιώξεις του. Η επικοινωνία μπορεί να γίνεται μέσω συναντήσεων, ενημερωτικών δελτίων, ηλεκτρονικών ενημερωτικών δελτίων ή ιστοσελίδας.

Συνεργασία με τοπικές οργανώσεις και φορείς: Η συνεργασία με τοπικές οργανώσεις, όπως τουριστικά γραφεία, ξενοδοχεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα και τοπικές κοινότητες, μπορεί να συμβάλει στην αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος. Η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει κοινές προωθητικές ενέργειες, ανταλλαγή πληροφοριών, προσφορά υπηρεσιών και ενίσχυση της αειφορίας του προγράμματος.

Ενεργή συμμετοχή: Οι επωφελούμενοι πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του προγράμματος. Θα δημιουργηθούν δομές συμμετοχής, όπως επιτροπές ή ομάδες εργασίας, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους και να συμβάλλουν στη λήψη αποφάσεων. Η συμμετοχή αυτή ενδυναμώνει την αίσθηση της κοινότητας και δημιουργεί αίσθημα ιδιοκτησίας του προγράμματος.

Αξιοποίηση των εξωτερικών πόρων: Μια αποτελεσματική στρατηγική είναι η αξιοποίηση των εξωτερικών πόρων, όπως επιχορηγήσεις, ευρωπαϊκά προγράμματα και ιδιωτικές επιχορηγήσεις. Αυτοί οι πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη και την υλοποίηση του προγράμματος, καθώς και για την προώθηση της βιωσιμότητάς του.

Οι παραπάνω στρατηγικές αποτελούν κάποιες από τις προσεγγίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και τη δημιουργία συμπράξεων στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος. Η επιτυχής υλοποίηση αυτών των βημάτων συμβάλλει στην αειφορία, την καινοτομία και τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του προγράμματος.

1. Πλαίσιο οργάνωσης και ενδιαφερόμενα μέρη σε Ελλάδα και Κύπρο

1.1 Υπουργείο Τουρισμού

Ο κύριος θεσμικός φορέας που είναι αρμόδιος για τη διαμόρφωση πολιτικών, την επίβλεψη και την υποστήριξη σε θέματα τουρισμού στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Τουρισμού. Μέσω του Προεδρικού Διατάγματος 127/2017 καθορίζεται η αποστολή του Υπουργείου Τουρισμού ως εξής:

α) Σχεδιασμός και καθορισμός της τουριστικής πολιτικής, προγραμματισμός της τουριστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της γενικής κυβερνητικής πολιτικής και διαμόρφωση και προώθηση των απαραίτητων θεσμικών και άλλων ρυθμίσεων.

β) Συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία για τη σύγκλιση των πολιτικών που επηρεάζουν τον τουρισμό και τον συντονισμό των ενεργειών με στόχο την προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης, τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για επενδύσεις στον τουρισμό και τη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού στη χώρα.

γ) Εκπροσώπηση της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς και στις διακρατικές σχέσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό, καθώς και σύναψη διεθνών συνθηκών που αφορούν τον τουριστικό τομέα και διμερών τουριστικών συμφωνιών.

δ) Βελτίωση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.2 Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.)

Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) είναι ένας από τους κύριους φορείς τουρισμού στην Ελλάδα και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Τουρισμού, μαζί με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ξ.Ε.Ε.). Και οι δύο αποτελούν δημόσιες νομικές οντότητες. Οι αρμοδιότητες του Ε.Ο.Τ. περιγράφονται στο Προεδρικό Διάταγμα 72/2018 και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Προώθηση και προβολή του ελληνικού τουρισμού, εντός και εκτός της χώρας.
- Υλοποίηση της τουριστικής πολιτικής που καθορίζει το Υπουργείο Τουρισμού, σε συνεργασία με άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Αυτό περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την κατάρτιση και την υλοποίηση προγραμμάτων προώθησης και προβολής του τουρισμού, καθώς και τη σύναψη συμβάσεων με άλλους φορείς για την προώθηση τουριστικών προορισμών.
- Επιπλέον, ο Ε.Ο.Τ. αναλαμβάνει τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων για τον συντονισμό των πολιτικών που επηρεάζουν τον τουρισμό και την προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης. Επίσης, συμμετέχει σε διεθνείς οργανισμούς και διατηρεί διμερείς συμφωνίες τουριστικής συνεργασίας.

Συνολικά, ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού στοχεύει στην προώθηση του τουρισμού της χώρας, την ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και τη βελτίωση της εικόνας της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού.

1.3 Επιμελητήριο Ξενοδοχείων Ελλάδας (ΕΞΕ)

Το ΕΞΕ αποτελεί έναν θεσμοθετημένο φορέα που παρέχει συμβουλευτική και υποστήριξη στην κυβέρνηση σχετικά με θέματα τουρισμού. Ο φορέας αυτός εκπροσωπεί όλα τα ξενοδοχειακά καταλύματα και τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις στην Ελλάδα. Επίσης, είναι μέλος της HOTREC (Συνομοσπονδία των Εθνικών Ενώσεων Ξενοδοχείων, Εστίασης και Αναψυχής των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Το θεσμικό πλαίσιο για τον φορέα καθορίζεται από το Π.Δ. 89/1988. Οι στόχοι του ΕΞΕ περιλαμβάνουν:

- Μελέτη, προτάσεις και εφαρμογή μέτρων που συντελούν στην ανάπτυξη της ξενοδοχειακής βιομηχανίας στη χώρα.
- Υποστήριξη και συμβουλές προς όλα τα μέλη του σχετικά με οικονομικά, νομικά και εργασιακά ζητήματα.
- Διεξαγωγή μελετών.
- Παροχή στατιστικών στοιχείων για το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας.
- Έκδοση ενημερωτικών δελτίων.
- Ενημέρωση των καταναλωτών για τις υπηρεσίες και τα στοιχεία των ξενοδοχειακών καταλυμάτων και των κατασκηνώσεων.
- Συμμετοχή σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις.
- Διοργάνωση συνεδρίων με θέματα που αφορούν τον ξενοδοχειακό τομέα.
- Συνεργασία με άλλους τομείς της ελληνικής οικονομίας για την ανάπτυξη του ξενοδοχειακού κλάδου.

1.4 Θεσμικό πλαίσιο για τον εναλλακτικό τουρισμό στην Ελλάδα

Ο νόμος 4582/2018, με τίτλο "Θεματικός τουρισμός, Ειδικές μορφές τουρισμού - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου στον τομέα του

τουρισμού και της τουριστικής εκπαίδευσης - Στήριξη τουριστικής επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις", αναφέρεται σε διάφορα θέματα που αφορούν τον τουρισμό. Οι κύριες διατάξεις του νόμου περιλαμβάνουν τα εξής:

Ορισμός θεματικού τουρισμού: Ο νόμος ορίζει τον θεματικό τουρισμό ως μια ειδική μορφή τουρισμού που συνδέεται με συγκεκριμένα θέματα, όπως ο πολιτισμός, η ιστορία, η γαστρονομία, ο αθλητισμός κ.ά.

Ρύθμιση για την ανάπτυξη θεματικού τουρισμού: Ο νόμος καθορίζει τους όρους και τις διαδικασίες για την ανάπτυξη θεματικών τουριστικών προορισμών και την προστασία και αξιοποίηση του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος.

Πιστοποίηση και εποπτεία θεματικού τουρισμού: Ο νόμος ορίζει τις απαιτήσεις για τη πιστοποίηση και εποπτεία των θεματικών τουριστικών επιχειρήσεων και δραστηριοτήτων. Προβλέπει την ύπαρξη ειδικών πιστοποιητικών για τις επιχειρήσεις που προσφέρουν θεματικές εμπειρίες και δραστηριότητες, όπως μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, οργανωμένα οινοποιεία, εκδηλώσεις κ.λπ. Επίσης, προβλέπει τη δημιουργία και λειτουργία ειδικών οργανισμών για την εποπτεία και τον έλεγχο των θεματικών τουριστικών δραστηριοτήτων.

Ενίσχυση της τουριστικής επιχειρηματικότητας: Ο νόμος παρέχει μέτρα στήριξης για την επιχειρηματικότητα στον τομέα του τουρισμού, όπως επιδοτήσεις, δάνεια, φοροαπαλλαγές κ.ά. Σκοπός είναι η προώθηση της ανάπτυξης και της καινοτομίας στον τομέα του τουρισμού.

Τουριστική εκπαίδευση: Ο νόμος προβλέπει την οργάνωση και λειτουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση στον τουρισμό, με σκοπό τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής προετοιμασίας των εργαζομένων στον τουριστικό τομέα.

Ο νόμος 4582/2018 είναι ένα σημαντικό νομικό πλαίσιο που θέτει τους κανόνες και τις ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του τουριστικού τομέα στην Ελλάδα. Μέσω αυτού του νόμου, η κυβέρνηση προσπαθεί να διασφαλίσει την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού, την προστασία του πολιτισμού και του φυσικού

περιβάλλοντος, καθώς και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της εκπαίδευσης στον τομέα.

2.1 Υφυπουργείο Τουρισμού Κύπρου

Το Ιανουάριο του 2019, η Κυπριακή Δημοκρατία δημιούργησε το Υφυπουργείο Τουρισμού βάσει του Νόμου του 2018 περί Ίδρυσης Υφυπουργείου Τουρισμού και Διορισμού Υφυπουργού Τουρισμού (Ν.123(I)/2018), αντικαθιστώντας τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (ΚΟΤ). Σύμφωνα με τον νόμο, η ίδρυση του Υφυπουργείου Τουρισμού είχε ως στόχο την επιμέλεια της εθνικής τουριστικής στρατηγικής, την προώθηση και την ανάπτυξη τουρισμού στην Κύπρο, καθώς και την εφαρμογή της τουριστικής νομοθεσίας.

Οι κύριες αρμοδιότητες του Υφυπουργείου Τουρισμού περιλαμβάνουν:

- Χάραξη, συντονισμός και υλοποίηση ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής τουρισμού με τη χρήση κατάλληλων πολιτικών.
- Στήριξη επενδύσεων στον τουρισμό.
- Προώθηση της τουριστικής συνείδησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Εφαρμογή και εποπτεία της τουριστικής νομοθεσίας και εποπτεία του τουριστικού τομέα.

Ο κύριος στόχος του Υφυπουργείου Τουρισμού ήταν η δημιουργία της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού 2020-2030 (ΕΣΤ 2020-2030). Η ΕΣΤ 2020-2030 αποσκοπεί στην ανάπτυξη της Κύπρου ως ολοκληρωμένου, ποιοτικού, ψηφιακά έξυπνου και κοινωνικά ωφέλιμου τουριστικού προορισμού. Περιλαμβάνει μια σειρά πρωτοβουλιών και δράσεων για την επίτευξη αυτού του στόχου, καθώς και για τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της χώρας. Μερικά από τα ειδικά προϊόντα που προωθούνται περιλαμβάνουν τον αθλητικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό, θρησκευτικό, συνεδριακό και υπαίθριο τουρισμό.

Παρόλο που δεν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τον εκπαιδευτικό τουρισμό στην Κύπρο αυτή τη στιγμή, προβλέπεται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν περισσότερες δράσεις που θα εστιάζουν σε αυτόν τον τομέα, καθώς

η προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού αποτελεί μέρος των στρατηγικών στόχων του Υφυπουργείου Τουρισμού.

2.2 Εκπαιδευτική βιομηχανία Κύπρου

Ο τουρισμός αναμφίβολα αποτελεί έναν από τους κύριους τομείς της οικονομικής ανάπτυξης στην Κύπρο, και αυτό δημιουργεί πληθώρα ευκαιριών για επαγγελματική ανέλιξη για τους αποφοίτους που ενδιαφέρονται για τον κλάδο. Πολλά ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα προσφέρουν προγράμματα σπουδών που σχετίζονται με τον τουρισμό και την εστίαση. Αναφέρονται παρακάτω μερικά παραδείγματα από αυτά τα προγράμματα:

Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου (EUC) προσφέρει το πρόγραμμα σπουδών "Διοίκηση Ξενοδοχείων, Τουρισμού και Οργάνωση Εκδηλώσεων". Αυτό το πρόγραμμα καλύπτει τις επιχειρηματικές αρχές που σχετίζονται με τον ξενοδοχειακό και τουριστικό τομέα, καθώς και τη διοργάνωση εκδηλώσεων, τη διαχείριση τροφίμων και ποτών, τη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, τον τουριστικό σχεδιασμό και την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και τον στρατηγικό σχεδιασμό του μάρκετινγκ.

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (CUT) προσφέρει το πρόγραμμα σπουδών "Διοίκηση Ξενοδοχείων και Τουρισμού". Αυτό το πρόγραμμα παρέχει εξειδικευμένη επιστημονική κατάρτιση σε θέματα διοίκησης τουριστικών και ξενοδοχειακών μονάδων, με έμφαση σε σύγχρονα θέματα στρατηγικής, μάρκετινγκ, ηλεκτρονικού εμπορίου και διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού.

Το KES college προσφέρει εκπαιδευτικό πρόγραμμα "Travel and Tourism Management". Αυτό το πρόγραμμα παρέχει μια πολυδιάστατη προσέγγιση στον τομέα των ταξιδιών και του τουρισμού, με έμφαση στη διοίκηση και την επιχειρησιακή διαχείριση.

Το Ανώτατο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (ΑΞΙΚ) έχει ως αποστολή την παροχή καλά καταρτισμένου και εξειδικευμένου προσωπικού στον ξενοδοχειακό, επισιτιστικό και τουριστικό κλάδο, καθώς και την προώθηση πολιτικών και πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και

την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα. Το ΑΞΙΚ προσφέρει τριτοβάθμια εκπαίδευση για επαγγελματική ειδίκευση, συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση, συμβουλευτικές υπηρεσίες και μελέτες επιπέδου επαγγέλματος, καθώς και υποστήριξη του κράτους στην προώθηση πολιτικών και πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και την αειφόρο ανάπτυξη και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα.

Αυτά τα προγράμματα σπουδών προσφέρουν ευκαιρίες στους φοιτητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αναπτύξουν μια επαγγελματική σταδιοδρομία στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Στρατηγικές για την εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών και την δημιουργία συμπράξεων.

Για να προωθηθεί ο εκπαιδευτικός τουρισμός και να εμπλακούν περεταίρω τα ενδιαφερόμενα μέρη και να ενισχυθούν οι συμπράξεις, θα εφαρμοστούν οι παρακάτω προτάσεις:

- 1) Προώθηση της πλατφόρμας ως φόρουμ επικοινωνίας και ανταλλαγής ιδεών: Ένα φόρουμ που θα συγκεντρώνει τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως το Υπουργείο Τουρισμού Ελλάδας, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Επιμελητήριο Ξενοδοχείων Ελλάδας, Υφυπουργείο Τουρισμού Κύπρου και τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα Κύπρου, θα προσφέρει μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή ιδεών, τη διεξαγωγή συζητήσεων και τον καθορισμό κοινών στρατηγικών.
- 2) Συνεργασία για τη δημιουργία νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων: Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα Κύπρου μπορούν να συνεργαστούν με το Υπουργείο Τουρισμού Ελλάδας και το Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις του τουριστικού κλάδου.

- 3) Ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων: Το Υφυπουργείο Τουρισμού Κύπρου και το Υπουργείο Τουρισμού Ελλάδας μπορούν να διοργανώσουν σεμινάρια, εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδηλώσεις που θα επιτρέπουν την ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών. Μέσω αυτής της ανταλλαγής, μπορούν να αναδειχθούν βέλτιστες πρακτικές, να προωθηθεί η καινοτομία και να αναπτυχθούν συνεργασίες για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη του τουριστικού κλάδου.
- 4) Διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων: Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, το Επιμελητήριο Ξενοδοχείων Ελλάδας και το Υφυπουργείο Τουρισμού Κύπρου μπορούν να συνεργαστούν για τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων, όπου οι φοιτητές, εκπαιδευτικοί και οι εκπρόσωποι του τουριστικού κλάδου θα έχουν την ευκαιρία να συναντηθούν, να ανταλλάξουν απόψεις και να επεκτείνουν τις επαγγελματικές τους συνεργασίες.
- 5) Υποστήριξη της έρευνας και της ανάπτυξης: Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα Κύπρου και Κρήτης μπορούν να συνεργαστούν με τα υπουργεία τουρισμού και τους οργανισμούς τουρισμού για την υποστήριξη έρευνας και ανάπτυξης στον τουριστικό κλάδο. Μέσω αυτής της συνεργασίας, μπορούν να δημιουργηθούν προγράμματα έρευνας, να προωθηθεί η καινοτομία και να αναπτυχθούν νέες ιδέες και λύσεις για τη βελτίωση του τουριστικού τομέα.

Οι παραπάνω στρατηγικές θα συμβάλουν στην ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και στη δημιουργία συμπράξεων για την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού. Μέσω αυτής της συνεργασίας και της επικοινωνίας, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να αξιοποιήσουν τις αρμονικές συνεργίες και τις κοινές προσπάθειες για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών, την προώθηση της καινοτομίας και την ανάπτυξη του τουριστικού κλάδου γενικότερα.

III. Προσδιορισμός ταυτότητας, οράματος, στόχων, συγκριτικού πλεονεκτήματος του εκπαιδευτικού τουρισμού για την περιοχή

Ταυτότητα

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη και την Κύπρο αποτελεί έναν σημαντικό τομέα του τουρισμού που συνδυάζει την εκπαίδευση και την τουριστική εμπειρία. Η Κρήτη, ως το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας με πλούσιο πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον, προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για τη συνδυασμένη εκπαίδευση και τουρισμό. Η Κύπρος έχει μεγάλο φυσικό και πολιτισμικό πλούτο και αποτελεί συχνή επιλογή τουριστικού προορισμού. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στις δύο περιοχές περιλαμβάνει μια ποικιλία δραστηριοτήτων και εμπειριών, όπως εκπαιδευτικές εκδρομές, μαθήματα, προγράμματα επίσκεψης σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά αξιοθέατα, συμμετοχή σε παραδοσιακές δραστηριότητες και προγράμματα μάθησης για την τοπική ιστορία, τον πολιτισμό και τη γαστρονομία.

Οι επισκέπτες που συμμετέχουν στον εκπαιδευτικό τουρισμό στην Κρήτη και την Κύπρο έχουν την ευκαιρία να εμβαθύνουν στη γνώση και την κατανόηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, της τοπικής ιστορίας, της φύσης και των παραδόσεων. Ταυτόχρονα, ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη και τη Κύπρο προάγει την αλληλεπίδραση μεταξύ

των επισκεπτών και της τοπικής κοινότητας, ενισχύοντας έτσι την κοινωνική και πολιτιστική ανταλλαγή. Επιπλέον, συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προωθώντας την τοπική επιχειρηματικότητα.

Η ταυτότητα του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη και στην Κύπρο περιλαμβάνει τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Πολιτισμός και ιστορία: Οι δύο περιοχές είναι γνωστές για την πλούσια ιστορία και τον πολιτισμό τους. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός επιτρέπει στους επισκέπτες να επισκεφτούν αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και παραδοσιακά χωριά, ώστε να μάθουν για την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου.

β) Φυσική ομορφιά: Η Κρήτη και η Κύπρος διαθέτουν εκπληκτική φυσική ομορφιά με παραλίες, βουνά, φαράγγια και φυσικά τοπία. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην περιοχή προσφέρει δραστηριότητες όπως πεζοπορίες, ποδηλασία, ορειβασία και καταδύσεις, προωθώντας την ευαισθητοποίηση για τη φύση και τη βιωσιμότητα.

γ) Γαστρονομία: Η κρητική κουζίνα όπως και η κυπριακή είναι διάσημες για την ποικιλία και την ποιότητα των τοπικών προϊόντων. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός σε αυτά τα μέρη προσφέρει ευκαιρίες για μαθήματα μαγειρικής, επισκέψεις σε αγροκτήματα και γνωριμία με την τοπική διατροφή και γαστρονομία.

Όραμα

Το όραμα του εκπαιδευτικού τουρισμού για την Κρήτη και τη Κύπρο είναι να προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να ανακαλύψουν την πλούσια ιστορία και τον πολιτισμό των νησιών, να εξερευνήσουν τα φυσικά του τοπία και τη γαστρονομία του, καθώς και να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους. Σκοπός του οράματος είναι η ανάδειξη της Κρήτης και της Κύπρου ως προορισμούς εκπαιδευτικού τουρισμού που συνδυάζει την εκπαίδευση, την πολιτιστική ανταλλαγή και την αειφορία.

Συγκριτικό πλεονέκτημα

Το συγκριτικό πλεονέκτημα του εκπαιδευτικού τουρισμού για την Κρήτη και την Κύπρο είναι η πλούσια και ποικίλη τουριστική προσφορά των περιοχών, αλλά και η πολιτιστική κληρονομιά και η φιλοξενία των κατοίκων τους. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να αξιοποιήσει αυτά τα χαρακτηριστικά και να προσφέρει στους μαθητές και τους φοιτητές μια μοναδική εμπειρία μάθησης.

Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, δίνοντας έμφαση στην τοπική παραγωγή και τις τοπικές δραστηριότητες. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην περιοχή και στην ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας. Ένα ακόμη πλεονέκτημα του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι η αύξηση της ζήτησης για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της Κρήτης και της Κύπρου, η οποία θα οδηγήσει σε αύξηση των θέσεων εργασίας και στην οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής.

Τέλος, ο εκπαιδευτικός τουρισμός στην Κρήτη και τη Κύπρο μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της περιοχής. Μέσω των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, οι επισκέπτες μπορούν να μάθουν για την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις των τόπων, ενώ ταυτόχρονα μπορούν να ενημερωθούν για τη σημασία της διατήρησης του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Στόχοι

Η υλοποίηση ενός διασυνοριακού προγράμματος βιωσιμότητας εκπαιδευτικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για την αειφόρο ανάπτυξη και την προώθηση του πολιτισμού και της ιστορίας της περιοχής. Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία μιας βιώσιμης τουριστικής βάσης που θα ενθαρρύνει την εκπαιδευτική εμπειρία και την ανάδειξη της κουλτούρας και της ιστορίας της περιοχής.

Οι στόχοι της βιωσιμότητας του διασυνοριακού προγράμματος είναι πολλαπλοί και πολυσυλλεκτικοί. Ένας από τους κύριους λόγους για την εφαρμογή στόχων στη βιωσιμότητα είναι να εξασφαλίσουμε τη διατήρηση της περιβαλλοντικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ισορροπίας της περιοχής. Μέσα από συγκεκριμένους στόχους, μπορούμε να προάγουμε την προστασία των φυσικών πόρων, την αξιοποίηση του πολιτιστικού πλούτου και την ενσωμάτωση της τοπικής κοινότητας στην τουριστική διαδικασία. Παράλληλα, οι στόχοι της βιωσιμότητας προάγουν την οικονομική ευημερία και

ανάπτυξη της περιοχής μέσω της τουριστικής ανάπτυξης και της δημιουργίας επιχειρηματικών ευκαιριών.

Ένας από τους βασικούς στόχους της βιωσιμότητας είναι η προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού και η παροχή εκπαιδευτικών εμπειριών στους τουρίστες. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω διαδραστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, περιηγήσεων σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και παραδοσιακά χωριά, και της συμμετοχής των τουριστών σε παραδοσιακές δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Μέσω αυτών των προγραμμάτων, οι τουρίστες έρχονται σε επαφή με την ιστορία, τον πολιτισμό και την παράδοση των περιοχών, εμπλουτίζοντας τη γνώση και την ευαισθητοποίησή τους για την πολυμορφία της ευρωπαϊκής κουλτούρας.

Η βιωσιμότητα του προγράμματος βοηθάει επίσης στην προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου των δύο περιοχών. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός διευρύνει τις ευκαιρίες προβολής των πολιτιστικών αγαθών και της ιστορίας της περιοχής, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας και της αναγνώρισης των πολιτιστικών αξιών. Μέσω της προώθησης των πολιτιστικών αξιών και παραδόσεων, το πρόγραμμα συμβάλλει στην προσέλκυση νέων κοινοτήτων τουριστών που ενδιαφέρονται για την αυθεντικότητα και τον πολιτισμό της περιοχής.

Πέραν τούτου, η βιωσιμότητα του διασυνοριακού προγράμματος επιδιώκει την ανάπτυξη οικονομικών ευκαιριών και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Μέσω της προώθησης του εκπαιδευτικού τουρισμού, δημιουργούνται νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, όπως εκδηλώσεις, εκδρομές, περιηγήσεις και παραδοσιακά εμπορικά προϊόντα. Αυτό μπορεί να ενισχύσει τις οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής και να συμβάλει στην αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη του τουρισμού στηρίζει τον τοπικό πληθυσμό και συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, ενισχύοντας έτσι την κοινωνική ευημερία της περιοχής.

Επιπροσθέτως, η βιωσιμότητα του προγράμματος βοηθάει στην ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων και την ενίσχυση των διασυνοριακών σχέσεων. Μέσω του εκπαιδευτικού τουρισμού, οι τουρίστες έρχονται σε επαφή με την τοπική κοινότητα, γνωρίζοντας τις παραδόσεις, τις έθιμα και τον τρόπο ζωής των κατοίκων. Αυτή η διαπολιτισμική επαφή συμβάλλει στην αμοιβαία κατανόηση και στην ενίσχυση των πολιτιστικών συνδέσμων μεταξύ των δύο περιοχών. Επιπλέον, η συνεργασία μεταξύ των κοινοτήτων της Κρήτης

και της Κύπρου ενισχύει τις διασυννοριακές σχέσεις και δημιουργεί ευκαιρίες για κοινές πρωτοβουλίες και δράσεις.

Γενικά, η βιωσιμότητα του διασυννοριακού προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο πρέπει να έχει στόχους για να προστατεύσει το περιβάλλον, να προωθήσει την πολιτιστική κληρονομιά και να ενισχύσει τις τοπικές κοινότητες. Τα οφέλη της βιωσιμότητας εκτείνονται σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, προσφέροντας οικονομική ευημερία, προώθηση του πολιτισμού και ενίσχυση των διασυννοριακών σχέσεων. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός δίνει την ευκαιρία στους τουρίστες να αποκτήσουν μια μοναδική εκπαιδευτική εμπειρία και να βιώσουν την ποικιλομορφία και τον πλούτο της ευρωπαϊκής κουλτούρας. Η συνεχής προσπάθεια για τη βιωσιμότητα του προγράμματος είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αειφορίας και της μακροχρόνιας επιτυχίας του εκπαιδευτικού τουρισμού στις δύο περιοχές.

Οι στόχοι του εκπαιδευτικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο είναι να ενθαρρύνουν την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού, να προωθήσουν την ιστορία, και τον πολιτισμό της Κρήτης, να προάγουν την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και να προσφέρουν μια πλούσια και αξέχαστη εμπειρία στους επισκέπτες.

- Αύξηση της επισκεψιμότητας των ενισχυόμενων περιοχών κατά τουλάχιστον 20% εντός των 2 ετών από την ολοκλήρωση του έργου.

Ο στόχος αυτός επιδιώκει την αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στις περιοχές που υποστηρίζονται από το έργο του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προώθησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που προσφέρονται σε αυτές τις περιοχές, καθώς και μέσω της διαφήμισης και προώθησης του εκπαιδευτικού τουρισμού σε διάφορα μέσα ενημέρωσης και κανάλια επικοινωνίας.

- Επέκταση της τουριστικής περιόδου κατά τουλάχιστον 30 ημέρες με την προσέλκυση τουριστών και την προώθηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων.

Ο στόχος αυτός αποσκοπεί στην επέκταση της τουριστικής περιόδου και στον εκπαιδευτικό τουρισμό, με στόχο την προσέλκυση επισκεπτών κατά τη διάρκεια περιόδων με μικρή επισκεψιμότητα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προώθησης εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων που θα προσελκύουν επισκέπτες, όπως

συνέδρια, εργαστήρια, πανεπιστημιακά προγράμματα και άλλες εκδηλώσεις που συνδυάζουν τον εκπαιδευτικό και τουριστικό χαρακτήρα.

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον τομέα του τουρισμού, περιλαμβανομένων των εκπαιδευτών, καθηγητών και επαγγελματιών τουρισμού, καθώς και στην ανάπτυξη και συντήρηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, των εφαρμογών και της πλατφόρμας.

Ο στόχος αυτός επιδιώκει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτών, καθηγητών και επαγγελματιών τουρισμού. Επίσης, περιλαμβάνει την ενίσχυση και διατήρηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, των εφαρμογών και της πλατφόρμας που σχετίζονται με τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Αυτό δημιουργεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης και συμβάλλει στην ανάπτυξη και πρόοδο του τομέα του τουρισμού στην περιοχή.

- Προώθηση της online κοινότητας για την ενίσχυση του εκπαιδευτικού τουρισμού μέσω της πλατφόρμας.

Ο στόχος αυτός επικεντρώνεται στην ανάπτυξη της ηλεκτρονικής κοινότητας που θα προωθεί τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Περισσότεροι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ενημερώνονται για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, να ανταλλάσσουν ιδέες και πληροφορίες και να συνδέονται με άλλους που ενδιαφέρονται για τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Αυτό συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού και στη διευκόλυνση της συνεργασίας και της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων και ατόμων.

Επιπλέον στόχοι:

- Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων: Ανάπτυξη και προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε συνεργασία με τουριστικούς φορείς και εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Αύξηση του αριθμού των σχολείων και φοιτητικών ομάδων που επισκέπτονται την Κρήτη και την Κύπρο: Προώθηση της επίσκεψης σχολείων και φοιτητικών ομάδων για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- Προώθηση της εκπαιδευτικής ανταλλαγής μεταξύ σχολείων: Υποστήριξη της ανταλλαγής μεταξύ τοπικών σχολείων στην Κρήτη και της Κύπρου και σχολείων από άλλες περιοχές ή χώρες.
- Ανάπτυξη συνεργασιών με εκπαιδευτικά ιδρύματα: Συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα για την ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.
- Αξιοποίηση των τεχνολογιών και των ψηφιακών εργαλείων: Ενσωμάτωση των τεχνολογιών και των ψηφιακών εργαλείων στη διαδικασία του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Μέτρα για την επίτευξη των στόχων

Συγκρότηση ομάδας εργασίας

Η συγκρότηση μιας ομάδας εργασίας αποτελεί ένα σημαντικό μέτρο για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού. Μια καλά οργανωμένη και λειτουργική ομάδα μπορεί να συμβάλει στην αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Παρακάτω αναλύεται η συγκρότηση μιας ομάδας εργασίας και τον ρόλο της σε σχέση με τους στόχους του εκπαιδευτικού τουρισμού:

α) Ορισμός των μελών: Η ομάδα θα αποτελείται από μέλη με διάφορες ειδικότητες και εμπειρίες που σχετίζονται με τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Τα μέλη είναι εκπαιδευτικοί, τοπικές αρχές, αναπτυξιακές εταιρίες, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, επαγγελματίες τουρισμού. Οι διάφορες προσεγγίσεις και απόψεις των μελών μπορούν να εμπλουτίσουν τη συζήτηση και να προάγουν την καινοτομία και τη δημιουργικότητα.

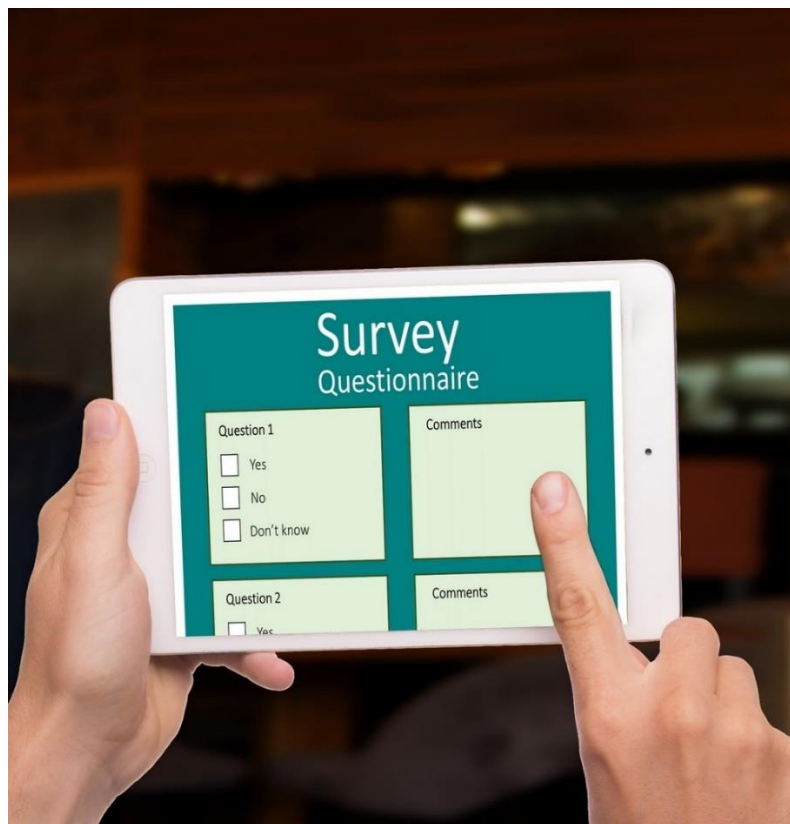
β) Καθορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων: Κάθε μέλος της ομάδας πρέπει να έχει σαφώς καθορισμένους ρόλους και αρμοδιότητες, με σκοπό τη διευκόλυνση του συντονισμού των εργασιών και την εξασφάλιση όλων των απαιτούμενων πτυχών του εκπαιδευτικού

τουρισμού. Οι ρόλοι αυτοί θα είναι αντίστοιχοι των ρόλων που κατείχαν οι φορείς κατά την υλοποίηση του έργου και οι αρμοδιότητες τους θα συμφωνηθούν με τη σύμφωνη γνώμη των φορέων στη πρώτη συνάντηση.

γ) Συνεργασία και επικοινωνία: Η επιτυχής ομάδα εργασίας βασίζεται στην αποτελεσματική συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ των μελών της. Η συνεχής επικοινωνία θα παραμείνει ανοιχτή, με συναντήσεις, τακτικά ραντεβού και ηλεκτρονική επικοινωνία για την ανταλλαγή ιδεών, πληροφοριών και προόδου.

δ) Προγραμματισμός και παρακολούθηση: Η ομάδα πρέπει να προγραμματίζει τις εργασίες της και να παρακολουθεί την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτό περιλαμβάνει την καθορισμό προθεσμιών, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μέσω ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων και την προσαρμογή των εργασιών ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που προκύπτουν.

Η συγκρότηση μιας ομάδας εργασίας επιτρέπει την αποδοτική διαχείριση των δραστηριοτήτων και των πόρων, τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, καθώς και την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων.

Σχεδιασμός προγραμμάτων

Ο σχεδιασμός προγραμμάτων αποτελεί ένα σημαντικό μέτρο για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Κατά τον σχεδιασμό προγραμμάτων, λαμβάνονται υπόψη οι εκπαιδευτικοί στόχοι, οι ανάγκες του κοινού, οι ιδιαιτερότητες της περιοχής και οι διαθέσιμοι πόροι. Οι εκπαιδευτικοί στόχοι μπορεί να περιλαμβάνουν την απόκτηση γνώσεων για τον πολιτισμό, την ιστορία, τη φύση ή την τοπική παράδοση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η επικοινωνία, η συνεργασία και η κριτική σκέψη, καθώς και την προώθηση θετικής συμπεριφοράς και αξιών.

Κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων, εξετάζονται οι διάφοροι παράγοντες όπως οι εκπαιδευτικές ανάγκες των συμμετεχόντων, οι περιορισμοί χρόνου και χώρου, οι απαιτούμενοι πόροι (ανθρώπινοι, υλικοί, οικονομικοί) και οι τοπικές ιδιαιτερότητες. Επιλέγονται εκπαιδευτικές μεθοδολογίες και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων, όπως εκθέσεις, παρουσιάσεις, επισκέψεις σε μουσεία ή αρχαιολογικούς χώρους, συναντήσεις με τοπικούς ειδικούς, συμμετοχή σε εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις.

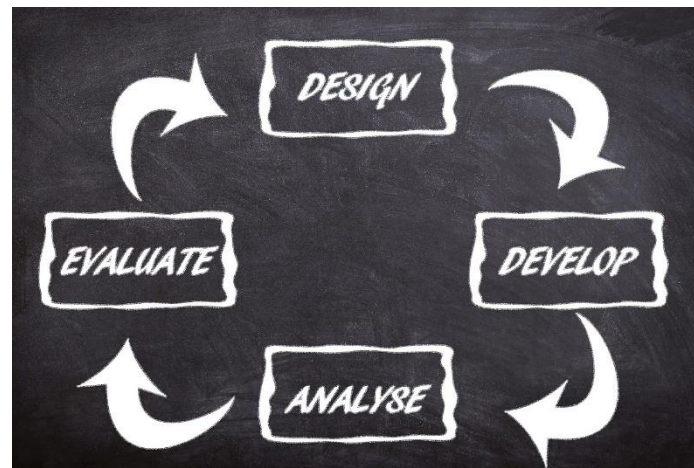
Επιπλέον, ο σχεδιασμός προγραμμάτων συνεπάγεται την οργάνωση του προγράμματος σε χρονικό πλαίσιο, την κατανομή των δραστηριοτήτων και την επιλογή των συνεργατών και φορέων που θα συμμετέχουν. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες αξιολόγησης και ανατροφοδότησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεχής βελτίωση των προγραμμάτων.

Η συνοχή και η αποτελεσματικότητα είναι καίριες αρχές που πρέπει να καθοδηγούν τον σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαιδευτικού τουρισμού. Η συνοχή εξασφαλίζεται μέσω της συνέπειας των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τους στόχους και το περιεχόμενο του προγράμματος, καθώς και μεταξύ των διαφορετικών σταδίων του ταξιδιού. Η αποτελεσματικότητα, από την άλλη πλευρά, μετριέται μέσω της επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

Ένας σημαντικός παράγοντας στον σχεδιασμό προγραμμάτων είναι η συνεργασία με τοπικούς φορείς και το κοινό. Αυτό περιλαμβάνει την αναγνώριση των αναγκών και των προκλήσεων της περιοχής, τη συμβολή στην τοπική ανάπτυξη και τη συμπερίληψη των τοπικών παραδόσεων και πολιτιστικών στοιχείων στο πρόγραμμα. Η συνεργασία με το κοινό επίσης επιτρέπει την αναγνώριση των επιθυμιών και των προτεραιοτήτων των

συμμετεχόντων και τη δημιουργία προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Με την εφαρμογή των αρχών του σχεδιασμού προγραμμάτων, μπορούμε να δημιουργήσουμε εκπαιδευτικές εμπειρίες που είναι συναρπαστικές, αποτελεσματικές και προσαρμοσμένες στις ανάγκες των συμμετεχόντων. Ο σχεδιασμός προγραμμάτων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού, καθώς διασφαλίζει τη συνοχή, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Επιτρέπει επίσης την προσαρμογή των προγραμμάτων στις ανάγκες και τις προκλήσεις της περιοχής και του κοινού, ενώ παρέχει τη βάση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των δραστηριοτήτων του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Επιλογή κατάλληλων πόρων

Η επιλογή κατάλληλων πόρων αποτελεί σημαντικό μέτρο για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού. Οι πόροι περιλαμβάνουν τους ανθρώπινους, υλικούς και οικονομικούς πόρους που απαιτούνται για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Όσον αφορά στους ανθρώπινους πόρους, θα επιλεγούν εκπαιδευτικοί, καθηγητές, ομιλητές και ειδικοί στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Οι εκπαιδευτές πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για να παρέχουν ποιοτική εκπαίδευση και εμπειρίες στους συμμετέχοντες. Επιπλέον, μπορεί να απαιτείται η συνεργασία με τοπικούς εμπειρογνώμονες και επαγγελματίες του τουρισμού για την παροχή πρακτικών γνώσεων και εμπειριών. Για να εξασφαλιστούν οι ανθρώπινοι πόροι

για ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη και στην Κύπρο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφοροι τρόποι. Ορισμένοι από αυτούς περιλαμβάνουν:

α) Συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα: Η συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως πανεπιστήμια στις δύο περιοχές, μπορεί να παρέχει πρόσβαση σε εξειδικευμένο προσωπικό και εκπαιδευτικούς με εμπειρία στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει την πρόσληψη καθηγητών ως εκπαιδευτών, τη διεξαγωγή ειδικών σεμιναρίων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών.

β) Συνεργασία με τοπικές τουριστικές επιχειρήσεις: Οι τοπικές τουριστικές επιχειρήσεις μπορούν να παρέχουν εξειδικευμένους ομιλητές και επαγγελματίες του τομέα για να μοιραστούν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους με τους συμμετέχοντες του προγράμματος. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικές επισκέψεις σε τοπικά ξενοδοχεία, εστιατόρια, αγροτουριστικές μονάδες και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις.

γ) Αξιοποίηση των τοπικών πόρων: Η Κρήτη και η Κύπρο έχει πλούσιο πολιτισμό, παραδόσεις και ιστορία. Μπορεί να γίνει χρήση τοπικών εμπειρογνομόνων και επαγγελματιών που έχουν ειδίκευση στον πολιτισμό, την ιστορία και τις τοπικές παραδόσεις για να παρέχουν πληροφορίες και εμπειρίες στους συμμετέχοντες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικές επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, παραδοσιακά χωριά και γεωργικές περιοχές.

δ) Συνεργασία με τοπικές αρχές και φορείς: Οι τοπικές αρχές και φορείς μπορούν να συνεισφέρουν στο πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού μέσω της παροχής υποστήριξης και πόρων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή χώρων για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, την προώθηση του προγράμματος στην τοπική κοινότητα και τη συνεργασία για την οργάνωση εκδηλώσεων και εκδηλώσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό και την εκπαίδευση.

Σχετικά με τους υλικούς πόρους, είναι σημαντικό να διατίθενται κατάλληλες εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για την πραγματοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Αυτό περιλαμβάνει αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, εκθεσιακούς χώρους, εξοπλισμό προβολής, υπολογιστές και άλλες τεχνολογικές συσκευές που χρειάζονται για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων.

Για να εξασφαλιστούν οι υλικοί πόροι για ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κύπρο και την Κρήτη, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω προσεγγίσεις:

α) *Συνεργασία με τουριστικές επιχειρήσεις:* Μια πηγή υλικών πόρων μπορεί να είναι οι τουριστικές επιχειρήσεις. Η συνεργασία με ξενοδοχεία, εστιατόρια και άλλους τουριστικούς φορείς μπορεί να εξασφαλίσει την παροχή πρόσβασης σε εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και υλικούς πόρους που απαιτούνται για τη διεξαγωγή των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

β) *Χρήση εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων:* Στις περιοχές υπάρχουν εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις όπως αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσες συνεδριάσεων και εργαστήρια. Μπορεί να γίνει συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα για τη χρήση αυτών των εγκαταστάσεων και του απαραίτητου εξοπλισμού για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

γ) *Αξιοποίηση τεχνολογίας και πολυμέσων:* Η χρήση τεχνολογίας και πολυμέσων παρέχει πολλαπλές δυνατότητες για τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Θα χρησιμοποιηθούν υπολογιστές, προβολείς, ήχο και βίντεο για την παρουσίαση πληροφοριών και εκπαιδευτικού υλικού.

δ) *Εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης:* Θα καταγραφούν οι εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, όπως επιδοτήσεις, ευρωπαϊκά προγράμματα και εταιρικές συνεισφορές, για την απόκτηση των υλικών πόρων που χρειάζεστε. Υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες και προγράμματα που παρέχουν χρηματοδοτική υποστήριξη για εκπαιδευτικά έργα και προγράμματα. Θα διεξαχθεί μια λεπτομερή ανάλυση των αναγκών σας με σκοπό τη δημιουργία κατάλληλων συνεργασιών και την εύρεση πηγών χρηματοδότησης που θα σας βοηθήσουν την εξασφάλιση των υλικών πόρων που απαιτούνται για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού.

Τέλος, η διαθεσιμότητα οικονομικών πόρων είναι ουσιαστική για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αυτοί οι πόροι μπορούν να προέρχονται από δημόσιες πηγές χρηματοδότησης, επιχορηγήσεις, εταιρικές συνεισφορές, κονδύλια από τοπικές οργανώσεις ή κοινοτικά προγράμματα. Η οικονομική βιωσιμότητα είναι σημαντική για την εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων για την ανάπτυξη και λειτουργία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Για να εξασφαλιστούν οι οικονομικοί πόροι για ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κύπρο και την Κρήτη, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω προσεγγίσεις:

α) Δημόσια χρηματοδότηση: Μια πηγή οικονομικών πόρων μπορεί να είναι η δημόσια χρηματοδότηση από κυβερνητικούς φορείς και δημόσιες οργανώσεις. Θα εξεταστεί η υποβολή προτάσεων για εκπαιδευτικά προγράμματα σε εθνικούς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς που παρέχουν χρηματοδοτική υποστήριξη.

β) Επιχορηγήσεις: Λήψης επιχορηγήσεων από ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς που έχουν ενδιαφέρον για την εκπαίδευση και τον τουρισμό. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει επιχορηγήσεις από εταιρείες που έχουν συνδέσεις με τον τομέα του τουρισμού, όπως ταξιδιωτικές πρακτορείες ή ξενοδοχειακές αλυσίδες.

γ) Εταιρικές συνεισφορές: Θα αναζητηθούν συνεργασίες με επιχειρήσεις και εταιρείες που ενδιαφέρονται να υποστηρίξουν εκπαιδευτικά προγράμματα στον τουριστικό τομέα. Αυτές οι εταιρείες μπορεί να παρέχουν οικονομική συνεισφορά, υποστήριξη υλικών πόρων ή άλλες μορφές υποστήριξης.

δ) Ευρωπαϊκά προγράμματα και κοινοτικές πηγές χρηματοδότησης: Θα εξεταστεί η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα που παρέχουν χρηματοδοτική υποστήριξη για εκπαιδευτικά έργα και προγράμματα. Επιπλέον, ορισμένες κοινοτικές οργανώσεις μπορεί να παρέχουν χρηματοδότηση για τον τομέα του τουρισμού και της εκπαίδευσης.

ε) Ιδιωτική χρηματοδότηση: Θα εξετασθούν οι επιλογές ιδιωτικής χρηματοδότησης, όπως δανειοδότηση, χρηματοδότηση από επενδυτές ή κοινοτικές χρηματοδοτικές πλατφόρμες, για να καλύψετε τα οικονομικά κόστη του προγράμματος.

Για τη βιωσιμότητα του έργου, θα γίνει μια λεπτομερή ανάλυση του κόστους και να εξετάσετε τις διαθέσιμες επιλογές για τη χρηματοδότηση του προγράμματος. Ενδέχεται να χρειαστεί ο συνδυασμός διαφόρων πηγών χρηματοδότησης για να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι για την επιτυχή συνέχιση του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Οι κατάλληλοι πόροι είναι κρίσιμοι για την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η σωστή επιλογή και διαχείριση των πόρων εξασφαλίζει την αποτελεσματική λειτουργία των προγραμμάτων, την παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης και την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

Κατάρτιση και εκπαίδευση

Η κατάρτιση και εκπαίδευση αποτελούν κρίσιμα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτές οι διαδικασίες αποσκοπούν στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης, της κατανόησης και των γνώσεων των επισκεπτών σχετικά με τον προορισμό και τα θέματα που συνδέονται με αυτόν. Ακολουθούν μερικοί τρόποι με τους οποίους η κατάρτιση και η εκπαίδευση μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού:

Εκπαιδευτικά προγράμματα: Ανάπτυξη, παροχή και προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που στοχεύουν στην εκμάθηση και την ανάπτυξη νέων γνώσεων. Αυτά τα προγράμματα μπορούν να περιλαμβάνουν εκπαιδευτικές ξεναγήσεις, σεμινάρια, εργαστήρια και δραστηριότητες που προωθούν την ανταλλαγή γνώσεων και την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων.

Συνεργασία με τοπικές κοινότητες και εμπειρογνώμονες: Συμπερίληψη των τοπικών κοινοτήτων και των εμπειρογνομόνων στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και στην παροχή γνώσεων και εμπειριών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω συνεργασιών με τοπικές σχολές, πανεπιστήμια, εκπαιδευτικά ιδρύματα, μη κυβερνητικές οργανώσεις και τοπικούς οργανισμούς.

Ενίσχυση των δεξιοτήτων και της ευαισθητοποίησης: Παροχή ευκαιριών για την εκμάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό και τη βιωσιμότητα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την εκπαίδευση σε θέματα περιβαλλοντικής συνείδησης, πολιτισμικής κατανόησης, βιώσιμης ανάπτυξης και διαχείρισης τουριστικών δραστηριοτήτων.

Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού: Δημιουργία και διάθεση εκπαιδευτικού υλικού που προωθεί την κατανόηση και τη συμμετοχή στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του τουρισμού. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικά βιβλία, παρουσιάσεις, ηλεκτρονικούς πόρους και προγράμματα εκμάθησης σε διαδικτυακή πλατφόρμα.

Συνεργασία και εταιρικές σχέσεις: Επιδιώξτε να αναπτύξετε συνεργασίες και εταιρικές σχέσεις με άλλους εμπλεκόμενους φορείς, όπως τοπικές αρχές, τουριστικά γραφεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλους σχετικούς φορείς. Αυτό μπορεί να συμπεριλάβει ανταλλαγή πληροφοριών, κοινές εκδηλώσεις, προωθητικές ενέργειες και κοινές πρωτοβουλίες.

Η κατάρτιση και εκπαίδευση αποτελούν κρίσιμα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός απαιτεί υψηλό επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης και δεξιοτήτων για να επιτευχθούν οι αναμενόμενοι αποτελέσματα και να παρέχεται η καλύτερη δυνατή εμπειρία στους συμμετέχοντες. Η κατάρτιση και εκπαίδευση είναι σημαντικά για τον εκπαιδευτικό τουρισμό σε αυτά τα επίπεδα:

Τοπικό επίπεδο: Σε τοπικό επίπεδο, η κατάρτιση και εκπαίδευση επιτρέπουν την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και γνώσεων για τους τοπικούς φορείς και επαγγελματίες του τουρισμού. Οι εκπαιδευμένοι επαγγελματίες μπορούν να παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και να εκτελούν τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες με επιτυχία. Επιπλέον, η κατάρτιση μπορεί να συμβάλει στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, δημιουργώντας ευκαιρίες απασχόλησης και ευημερίας.

Περιφερειακό επίπεδο: Σε περιφερειακό επίπεδο, η κατάρτιση και εκπαίδευση επιτρέπουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ διάφορων περιοχών. Οι περιφέρειες μπορούν να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές, να συνεργαστούν στην ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων και να ενισχύσουν την τουριστική προσφορά τους μέσω της κατάρτισης. Επιπλέον, η κατάρτιση μπορεί να βοηθήσει στη διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της τοπικής ταυτότητας.

Εθνικό επίπεδο: Σε εθνικό επίπεδο, η κατάρτιση και εκπαίδευση συμβάλλουν στην ανάπτυξη τουριστικών προορισμών και την προώθηση της χώρας ως εκπαιδευτικού

προορισμού. Οι εκπαιδευμένοι επαγγελματίες μπορούν να προσελκύσουν περισσότερους επισκέπτες, να προσφέρουν ποιοτικές εκπαιδευτικές εμπειρίες και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Επιπλέον, η κατάρτιση μπορεί να ενισχύσει την επαγγελματική καριέρα των εργαζομένων στον τουριστικό τομέα και να προωθήσει την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Ευρωπαϊκό επίπεδο: Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η κατάρτιση και εκπαίδευση συμβάλλουν στην προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας και αλληλεγγύης στον τουριστικό τομέα. Οι ευρωπαϊκές χώρες μπορούν να συνεργαστούν στην ανταλλαγή φοιτητών και επαγγελματιών, στην ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων και στην αναγνώριση των πιστοποιήσεων και των προσόντων. Η κατάρτιση μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και πολιτισμού, καθώς και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο συνδυασμός της κατάρτισης και εκπαίδευσης σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ουσιώδης για την ανάπτυξη ενός δυναμικού και ανταγωνιστικού εκπαιδευτικού τουρισμού. Με την υποστήριξη αυτών των μέτρων, επιτυγχάνεται η εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, η προώθηση της καινοτομίας και η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, δημιουργούνται ευκαιρίες απασχόλησης, ανάπτυξης και συνεργασίας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, προσφέροντας οφέλη τόσο στους φορείς όσο και στους πολίτες των ενδιαφερόμενων περιοχών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης γενικότερα.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Η παρακολούθηση και αξιολόγηση αποτελούν κρίσιμα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη και την Κύπρο. Μέσω αυτών των διαδικασιών, μπορούν να αξιολογηθούν η απόδοση και η αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωσή τους. Ας αναλύσουμε περισσότερο αυτά τα μέτρα:

Παρακολούθηση:

Η παρακολούθηση περιλαμβάνει τη συλλογή και την καταγραφή δεδομένων που αφορούν αυτές τις πτυχές του προγράμματος. Για τη συλλογή δεδομένων, μπορούν να

χρησιμοποιηθούν διάφορες μέθοδοι παρακολούθησης. Ένα από τα κύρια εργαλεία είναι τα ερωτηματολόγια, τα οποία μπορούν να διανεμηθούν στους συμμετέχοντες πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά το πρόγραμμα. Τα ερωτηματολόγια παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις απόψεις, τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των συμμετεχόντων, και μπορούν να αξιολογήσουν την ικανοποίηση από το πρόγραμμα, τις γνώσεις και τις δεξιότητες που αποκτήθηκαν, καθώς και την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρείχε το πρόγραμμα.

Επιπλέον, οι συνεντεύξεις αποτελούν μια αποτελεσματική μέθοδο παρακολούθησης, καθώς επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ανοικτά τις απόψεις και τις εμπειρίες τους. Οι συνεντεύξεις μπορούν να πραγματοποιηθούν μεμονωμένα ή σε ομάδες και να καταγραφούν οι απαντήσεις και τα σχόλια των συμμετεχόντων. Αυτό επιτρέπει μια πιο λεπτομερή καταγραφή των απόψεων και των εντυπώσεων των συμμετεχόντων και την ανάλυση των δεδομένων για την αξιολόγηση του προγράμματος.

Επίσης, οι παρατηρήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της συμπεριφοράς και της αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Οι παρατηρήσεις μπορούν να καταγραφούν με παρατηρητές που παρακολουθούν τις δραστηριότητες και καταγράφουν πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά, τη συνεργασία και τη συμμετοχή των συμμετεχόντων. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

Γενικά, η παρακολούθηση και αξιολόγηση προσφέρουν πληροφορίες για την αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων τουρισμού. Η χρήση ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων και παρατηρήσεων προσφέρει μια ολοκληρωμένη αναφορά των απόψεων και εμπειριών των συμμετεχόντων και επιτρέπει την ανάλυση των δεδομένων για τη λήψη αποφάσεων και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Μέσω αυτής της διαδικασίας, είναι δυνατόν να διασφαλιστεί η συνεχής αναβάθμιση και ποιοτική εξέλιξη του προγράμματος, προσφέροντας μια εμπειρία εκπαίδευσης που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προσδοκίες των συμμετεχόντων.

Αξιολόγηση:

Η αξιολόγηση αποτελεί σημαντικό στάδιο στο πλαίσιο ενός προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού, καθώς συμβάλλει στον προσδιορισμό της αποτελεσματικότητας του προγράμματος και στην αναγνώριση περαιτέρω βελτιώσεων που απαιτούνται. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, συμπεριλαμβανομένων τυποποιημένων ερωτηματολογίων, τεστ και συνεντεύξεων, με στόχο τη συλλογή αξιόπιστων δεδομένων για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος.

Τα τυποποιημένα ερωτηματολόγια αποτελούν έναν αποτελεσματικό τρόπο συλλογής πληροφοριών από τους συμμετέχοντες του προγράμματος. Μέσω ερωτήσεων που αφορούν τις εμπειρίες, τις γνώσεις και τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων, μπορεί να αξιολογηθεί η ικανοποίησή τους από το πρόγραμμα, καθώς και οι επιδράσεις που είχε στην ανάπτυξή τους. Οι απαντήσεις που λαμβάνονται μπορούν να παρέχουν σημαντικές ενδείξεις για τον τρόπο λειτουργίας του προγράμματος και τις πιθανές παραμέτρους που απαιτούν βελτίωση.

Επιπλέον, τα τεστ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μέτρηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν από τους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για προγράμματα εκπαιδευτικού τουρισμού, καθώς η ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων αποτελεί σημαντικό στόχο. Τα τεστ μπορούν να περιλαμβάνουν πολλαπλής επιλογής ερωτήσεις, σενάρια ή πρακτικές ασκήσεις, ανάλογα με τις απαιτήσεις του προγράμματος.

Τέλος, οι συνεντεύξεις αποτελούν έναν πιο ατομικό τρόπο αξιολόγησης, καθώς επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ανοικτά τις απόψεις και τις εμπειρίες τους. Οι αξιολογητές μπορούν να καταγράψουν τις απαντήσεις και τα σχόλια των

συμμετεχόντων και να αναλύσει τις πληροφορίες που προκύπτουν για την αξιολόγηση του προγράμματος.

Οι παραπάνω διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης βοηθούν στον καθορισμό της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, μπορούν να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωση του προγράμματος, την προσαρμογή των δράσεων και την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των συμμετεχόντων και των ενδιαφερομένων φορέων.

Επιπλέον, η παρακολούθηση και αξιολόγηση βοηθούν στην ανάδειξη επιτυχημένων πρακτικών και προτάσεων για την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού. Οι βέλτιστες πρακτικές μπορούν να κοινοποιηθούν και να μοιραστούν με άλλους εκπαιδευτικούς φορείς και περιφερειακές αρχές, προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία και η βιωσιμότητα του προγράμματος.

Ανάπτυξη δικτύων και συνεργατών

Η ανάπτυξη δικτύων και συνεργατών αποτελεί σημαντικό μέτρο για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η δημιουργία στενών συνεργασιών μεταξύ διαφόρων εκπαιδευτικών φορέων, τουριστικών επιχειρήσεων, τοπικών αρχών και άλλων σχετικών φορέων δημιουργεί ένα δίκτυο συνεργατών που συνεργάζονται για την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Μέσω της ανάπτυξης δικτύων και συνεργατών, μπορούν να δημιουργηθούν πολλές ευκαιρίες για την ανταλλαγή γνώσεων, πρακτικών και πόρων. Οι εταιρικές σχέσεις μεταξύ των φορέων μπορούν να οδηγήσουν σε συνεργατικά προγράμματα, ανταλλαγή εμπειριών και κοινές εκδηλώσεις. Επίσης, οι συνεργασίες μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση σε πόρους και υποδομές που απαιτούνται για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Η ανάπτυξη δικτύων και συνεργατών μπορεί να γίνει μέσω διάφορων δράσεων, όπως οργάνωση συναντήσεων, συνεδρίων και εκδηλώσεων για την ανταλλαγή ιδεών, η διεξαγωγή κοινών ερευνητικών έργων, η σύναψη συμφωνιών και συμβάσεων μεταξύ των εταίρων, καθώς και η ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πακέτων.

Οι συνεργασίες και τα δίκτυα που δημιουργούνται προσφέρουν τη δυνατότητα για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την πρόσβαση σε νέες ιδέες και καινοτομίες, την

αύξηση της ορατότητας και της προβολής των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της περιοχής. Επίσης, η δημιουργία δικτύων και συνεργατών ενισχύει την αμοιβαία αναγνώριση και εμπιστοσύνη μεταξύ των φορέων και διευκολύνει την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων σχέσεων συνεργασίας.

Συνολικά, η ανάπτυξη δικτύων και συνεργατών συμβάλλει στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού τουρισμού μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής πόρων και ιδεών. Αυτό οδηγεί σε πιο ολοκληρωμένα και καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα, αυξημένη επαγγελματική ανάπτυξη και ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα του τουρισμού, καθώς και βελτιωμένη εμπειρία εκπαίδευσης για τους μαθητές και τους σπουδαστές.

Χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών

Η βιωσιμότητα ενός διασυννοριακού προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη και την Κύπρο είναι απαραίτητη για την επιτυχία και την αποτελεσματικότητά του. Για να επιτευχθεί αυτή η βιωσιμότητα, το πρόγραμμα πρέπει να έχει σαφείς στόχους και να επιδιώκει να επιφέρει οφέλη σε διάφορα επίπεδα, τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρύτερο εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η καθορισμένη διάρκεια ενός προγράμματος είναι απαραίτητη για να καθορίσει στρατηγικές, να ορίσει προτεραιότητες και να προγραμματίσει δράσεις για την επίτευξη των στόχων του. Οι περιορισμοί στον χρόνο διευκολύνουν την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της προόδου, καθώς και τον καλύτερο σχεδιασμό και διαχείριση των πόρων. Επιτρέπει την εφαρμογή συγκεκριμένων προγραμμάτων δράσης, έχοντας συγκεκριμένους χρονοδιαγράμματα και προθεσμίες.

Ένα χρονικό πλαίσιο βοηθάει στην προώθηση της δέσμευσης και της συμμετοχής των ενδιαφερομένων φορέων. Οι συμμετέχοντες γνωρίζουν ότι υπάρχει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων και αυτό τους κινητοποιεί να συμβάλουν ενεργά στο πρόγραμμα. Επίσης, η προθεσμία προσδίδει στο πρόγραμμα στοιχεία αποφασιστικότητας και ευθύνης.

Το χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών ενός προγράμματος είναι αναγκαίο για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της προόδου του. Χωρίς καθορισμένα χρονικά πλαίσια, είναι δύσκολο να μετρηθεί η πρόοδος και να προσδιοριστούν επιτυχίες και προβλήματα. Επιπλέον, ένα χρονικό πλαίσιο επιτρέπει την

προσαρμογή και τη βελτίωση των δράσεων ανάλογα με τα αποτελέσματα και τις απαιτήσεις.

Το χρονικό πλαίσιο ενισχύει τη βιωσιμότητα του προγράμματος διότι επιτρέπει τη βέλτιστη διαχείριση των πόρων, την αξιολόγηση της προόδου, και τη διασφάλιση της συμμετοχής και συνεισφοράς όλων των ενδιαφερομένων. Αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη βιώσιμων προγραμμάτων εκπαιδευτικού τουρισμού που θα έχουν θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία, κοινωνία και περιβάλλον. Επιτρέπει τη διατήρηση και την προώθηση των πολιτιστικών, φυσικών και ιστορικών πόρων της περιοχής, παρέχοντας παράλληλα μια εμπειρία εκπαίδευσης και εμπλουτισμού για τους συμμετέχοντες. Τέλος, στηρίζει την καλύτερη διαχείριση των τουριστικών δραστηριοτήτων και των πόρων, προάγοντας έναν βιώσιμο και υπεύθυνο τουρισμό στην περιοχή.

Το χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών ενός εκπαιδευτικού προγράμματος μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την πολυπλοκότητα και τον όγκο της πράξης. Παρακάτω παρέχεται ένα γενικό πλαίσιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αφετηρία για τον καθορισμό του χρονοδιαγράμματος:

Προετοιμασία και ανάλυση αναγκών: 1-2 μήνες

- Κατανόηση των αναγκών του κοινού και των εμπλεκόμενων φορέων
- Ανάλυση των προσδοκιών και των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται

Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων: 2-3 μήνες

- Καθορισμός στόχων, περιεχομένου και μεθόδων εκπαίδευσης
- Ανάπτυξη υλικού και εργαλείων εκπαίδευσης
- Κατάρτιση του προγράμματος και του χρονοδιαγράμματος

Εξασφάλιση πόρων: 1-2 μήνες

- Αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης και εταίρων
- Κατάρτιση προϋπολογισμού και αιτήσεων χρηματοδότησης
- Σύναψη συμφωνιών με εταίρους και εξασφάλιση απαραίτητων πόρων και χρηματοδότησης.

Υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων: 3-6 μήνες

- Πραγματοποίηση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων

- Εκτέλεση σεμιναρίων, εργαστηρίων ή online μαθημάτων
- Παροχή υποστήριξης και επαφή με τους εμπλεκόμενους φορείς

Αξιολόγηση και αναθεώρηση: 1-2 μήνες

- Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων
- Συγκέντρωση ανατροφοδοτήσεων από τους συμμετέχοντες και τους εμπλεκόμενους φορείς
- Προσαρμογή και βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Συνολικά, το χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων και των σκοπών ενός εκπαιδευτικού προγράμματος μπορεί να κυμαίνεται από 9 μήνες έως 1,5 έτος. Ωστόσο, αυτό είναι μια γενική εκτίμηση και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες και περιστάσεις κάθε πράξης κατά την υλοποίηση του σχεδίου και το χρονοδιάγραμμα να διαμορφωθεί ανάλογα.

Το χρονικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη και στη Κύπρο μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τη φύση και την πολυπλοκότητα των στόχων καθώς και τους πόρους που είναι διαθέσιμοι. Εν γένει, η επίτευξη των στόχων μπορεί να απαιτεί αρκετά έτη, καθώς περιλαμβάνει διάφορες πτυχές και προκλήσεις.

Το χρονοδιάγραμμα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες, τους πόρους και τις προτεραιότητες του εκπαιδευτικού τουρισμού στις περιοχές. Είναι επίσης σημαντικό να θεωρηθεί η διαρκής παρακολούθηση, αξιολόγηση και προσαρμογή των στόχων κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σχεδίου βιωσιμότητας. Αυτό θα βοηθήσει να διαπιστωθεί η πρόοδος που έχει σημειωθεί, να αναγνωριστούν τυχόν προβλήματα ή προκλήσεις και να ληφθούν κατάλληλα μέτρα για την προσαρμογή και βελτίωση του σχεδίου.

IV. Σχεδιασμό επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργίας και υλοποίησης υπηρεσιών εκπαιδευτικού τουρισμού

Η δημιουργία και η υλοποίηση υπηρεσιών εκπαιδευτικού τουρισμού απαιτεί ένα καλά σχεδιασμένο επιχειρηματικό μοντέλο που ενσωματώνει διάφορα στοιχεία. Ακολουθεί ένα πιθανό επιχειρηματικό μοντέλο για τη δημιουργία και την υλοποίηση υπηρεσιών εκπαιδευτικού τουρισμού:

Στρατηγική

Σύμφωνα με τους επιστήμονες, ο σχεδιασμός τουριστικών προορισμών πρέπει να είναι μια συνεχής και ευέλικτη διαδικασία, προσαρμοζόμενη στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της διεθνούς τουριστικής αγοράς, με στόχο την ανάπτυξη και την ανταπόκριση στις ανάγκες των ταξιδιωτών. Μέσω αυτής της διαδικασίας επιλύονται ζητήματα αναπτυξιακού σχεδιασμού, δημιουργώντας πολλαπλά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες. Στη διεθνή και εγχώρια βιβλιογραφία υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις και αναλύσεις που αναφέρονται σε πρότυπα μοντέλα για τη διαμόρφωση τουριστικών αναπτυξιακών σχεδίων. Ωστόσο, λίγη έμφαση δίνεται στη διαδικασία σχεδιασμού και στην ανάλυση και αξιολόγηση αυτών των σχεδίων.

Για τη διαμόρφωση των τουριστικών σχεδίων, μια σημαντική συνεισφορά προέρχεται από τον Getz (1986), ο οποίος συνόψισε τα διάφορα μοντέλα που είχαν αναπτυχθεί μέχρι εκείνη τη στιγμή. Επίσης, ο Gunn το 1988 παρουσίασε με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τις αρχές, τεχνικές, μοντέλα και τη διαδικασία σχεδιασμού.

Ως Διοίκηση αναφέρεται ο συντονισμός και η εναρμόνιση-ενοποίηση όλων των παραγωγικών πόρων με σκοπό την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με τον Κανελλόπουλο (1990), αυτό σημαίνει τον συντονισμό των διάφορων παραγόντων και πόρων που διαθέτει μια οντότητα, προκειμένου να επιτευχθούν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με τον Βελισσαρίου (2000b), το μάντζμεντ αναφέρεται στην αποτελεσματική διοίκηση των διαθέσιμων πόρων μιας επιχείρησης με στόχο την επίτευξη τόσο των βραχυπρόθεσμων όσο και των μακροπρόθεσμων στόχων της.

Σύμφωνα με τον Kotler (1999), το στρατηγικό σχέδιο αναφέρεται στο σχέδιο που περιγράφει πώς μια επιχείρηση προσαρμόζεται για να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν στο διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Σκοπός αυτού του σχεδίου είναι να διατηρηθεί μια συμβατότητα μεταξύ των στόχων και των δυνατοτήτων της επιχείρησης από τη μία πλευρά και των μεταβαλλόμενων ευκαιριών της αγοράς από την άλλη (Kotler et al., 1999).

Επιπλέον, σύμφωνα με τους Wheelen και Hunger (2004), η διοικητική διαδικασία αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο προχωρά η διαδικασία διοίκησης προς την τελική της μορφή, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων σχεδίων για την αποτελεσματική διαχείριση των ευκαιριών και απειλών που παρουσιάζονται στο περιβάλλον. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει τον καθορισμό της αποστολής της εταιρείας, την θέσπιση επιτεύξιμων στόχων, την ανάπτυξη στρατηγικών και την καθορισμό κατευθυντήριων αρχών πολιτικής (Wheelen & Hunger, 2004).

Συνολικά, το στρατηγικό σχέδιο αναλύει τους τρόπους προσαρμογής σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη περιβαλλοντική συνθήκη, ενώ η διοικητική διαδικασία καθορίζει τη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και την επίτευξη των στόχων, λαμβάνοντας υπόψη τις ευκαιρίες και τις απειλές που αντιμετωπίζονται στο περιβάλλον.

Οι επιχειρήσεις στον τουριστικό τομέα λειτουργούν σε ένα περιβάλλον που υφίσταται σημαντικές αλλαγές στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, την τεχνολογία, τις μεταφορές και τον ανταγωνισμό, με συγχρόνως αλλαγή στην αγοραστική συμπεριφορά.

Οι επιχειρήσεις πρέπει πλέον να υιοθετήσουν μια συστημική διαδικασία για να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες.

Αυτή η διαδικασία αναφέρεται ως στρατηγικός σχεδιασμός, κατά τον οποίο οι επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμοί σχεδιάζουν προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και να αποκτήσουν συγκριτικά και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, τα οποία προκύπτουν από την υλοποίηση της καλύτερης στρατηγικής επιλογής (Σιώμκος, 2004). Σύμφωνα με την προσέγγιση των επιστημόνων (Ανδριώτης, 2005· Hall, 2000), υπάρχουν τέσσερα βασικά μοντέλα ανάπτυξης στον τουριστικό τομέα:

- Το προαγωγικό μοντέλο (boosterism) (Hall, 2000), το οποίο επικεντρώνεται στην προώθηση του τουρισμού ως μέσο ανάπτυξης και αύξησης της οικονομίας μιας περιοχής.
- Το οικονομικό μοντέλο, που επικεντρώνεται στην ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας και την οικονομική ανάπτυξη.
- Το χωροταξικό μοντέλο, που επικεντρώνεται στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη της φυσικής και χωρικής υποδομής μιας περιοχής για την υποδοχή του τουρισμού.
- Το κοινοτικό μοντέλο, που δίνει έμφαση στη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας στον τουριστικό τομέα και στην ανάπτυξη βιώσιμων και κοινωνικά δίκαιων πρακτικών (Baidal, 2004).

Αυτά τα μοντέλα συμπληρώνονται από δύο άλλα που αναφέρονται στη βιβλιογραφία, το στρατηγικό μοντέλο και το μοντέλο βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός απαιτεί την ύπαρξη ενός στρατηγικού σχεδίου που να καθορίζει και να επιτυγχάνει τους στόχους ανάπτυξης μιας τουριστικής περιοχής. Σύμφωνα με πολλούς επιστήμονες, ο στρατηγικός σχεδιασμός των τουριστικών δραστηριοτήτων είναι μια συνεχής διαδικασία που αποσκοπεί στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και στη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας σε αυτήν. Ο σχεδιασμός ακολουθεί μια σειρά αναλυτικών βημάτων.

Ο στρατηγικός τουριστικός σχεδιασμός λειτουργεί ως ένα συλλογικό εργαλείο για την αναγνώριση των υφιστάμενων προβλημάτων που αντιμετωπίζει μια τουριστική περιοχή και για τη διαμόρφωση προτάσεων αλλαγών που πρέπει να υιοθετηθούν προκειμένου να προωθηθούν και να δημιουργηθούν συγκεκριμένα οφέλη, όπως οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη, προσαρμοσμένα στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του

τουριστικού προορισμού και λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις και τους παράγοντες που επηρεάζουν την τουριστική αγορά. Συνεπώς, ο στρατηγικός σχεδιασμός διαμορφώνει το τουριστικό προϊόν που προσφέρεται σε έναν τουριστικό προορισμό.

Οι λόγοι για τους οποίους είναι απαραίτητος ο στρατηγικός τουριστικός σχεδιασμός περιλαμβάνουν:

- 1) Τα αποτελέσματα της μη προγραμματισμένης τουριστικής ανάπτυξης.
- 2) Η συστηματική μελέτη και έρευνα των επιπτώσεων της τουριστικής ανάπτυξης.
- 3) Η σημασία που έχει η τουριστική ανάπτυξη για την περιοχή.
- 4) Η αλλαγή της πολιτικής των ταξιδιωτικών πρακτόρων όσον αφορά την τουριστική ανάπτυξη.
- 5) Οι νέες τάσεις και χαρακτηριστικά της ζήτησης.

Η ταχεία ανάπτυξη του τουρισμού έχει προκαλέσει έντονη ανησυχία σχετικά με τις προκλήσεις που συνεπάγεται η διαχείριση αυτού του κλάδου. Το εμφανές χαρακτηριστικό της τουριστικής ανάπτυξης και η επέκτασή της σε ευρύτερο χώρο έχουν αποκαλύψει προβλήματα στην περιβαλλοντική, χωροταξική και πολεοδομική διαχείριση αυτού του νέου τύπου ανάπτυξης.

Ο μεγάλος αριθμός των τουριστών σε συνδυασμό με την εποχικότητα έχει δημιουργήσει έντονες πιέσεις στις παραγωγικές και κοινωνικές λειτουργίες των πόλεων και των τοπικών κοινοτήτων που αναπτύσσονται τουριστικά. Αυτό έχει οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας ζωής στο κοινωνικό πεδίο και τοπικό περιβάλλον, τόσο στο φυσικό όσο και στο χτισμένο περιβάλλον. Έτσι, έχει γίνει κατανοητό σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο ότι απαιτείται ένας ειδικός σχεδιασμός της τουριστικής ανάπτυξης και ένα κοινώς αποδεκτό πλαίσιο θεσμών που να ενισχύει τις διαδικασίες ανάπτυξης.

Τα προβλήματα προέκυψαν επειδή δεν υπήρξε κάποιο συνολικό σχέδιο ανάπτυξης και ο καθένας προχώρησε ανεξέλεγκτα, οδηγώντας τον προορισμό σε δυσμενή κατάσταση. Ο τουριστικός προορισμός δεν έχει αναπτυχθεί συνεκτικά με τους υπόλοιπους τομείς της τοπικής οικονομίας, αλλά αντιμετωπίζει συγκρούσεις συμφερόντων και προτεραιοτήτων που έχουν οδηγήσει σε πολλές αρνητικές επιπτώσεις και προβλήματα που επηρεάζουν αρνητικά την εξέλιξη της τουριστικής δραστηριότητας.

Ο σχεδιασμός, στην πραγματικότητα, αποτελεί τη διατύπωση ενός οράματος και μια δήλωση δέσμευσης για την επίτευξη στόχων που θα έχουν θετικές επιπτώσεις στην τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής. Μέσω του σχεδιασμού θα καθοριστούν οι στόχοι

της τουριστικής ανάπτυξης και οι διαδικασίες που θα οδηγήσουν στην επίτευξή τους, με μετρήσιμα αποτελέσματα. Έτσι, εξασφαλίζεται η επιθυμητή κατεύθυνση και πορεία της τουριστικής ανάπτυξης, έτσι ώστε όλοι οι συμμετέχοντες να επωφεληθούν. Στον σχεδιασμό συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι, όλοι οι επηρεαζόμενοι, η τοπική κοινότητα, δηλαδή όλοι οι βασικοί φορείς ενδιαφέροντος που καταθέτουν τις προτάσεις τους και ως αποτέλεσμα έχουν ένα σχέδιο που μπορεί να καθοδηγήσει την τουριστική ανάπτυξη ενός προορισμού.

Για να είναι αποτελεσματικός ο τουριστικός σχεδιασμός, πρέπει να πληρούνται τρεις προϋποθέσεις: α) οικονομική βιωσιμότητα, β) κοινωνική και οικονομική αποδοχή και γ) περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Στόχοι

Ο κύριος στόχος του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι η προώθηση της ανάπτυξης του τουριστικού τομέα σε μια περιοχή μέσω της πραγματοποίησης επενδύσεων για την παραγωγή τουριστικών προϊόντων. Αυτό συμπεριλαμβάνει την κατασκευή απαραίτητων υποδομών όπως δρόμοι, λιμάνια και αεροδρόμια, την ίδρυση επιχειρήσεων μεταφοράς και καταλύματα, καθώς και την ανάπτυξη άλλων υπηρεσιών όπως η επίσκεψη σε αξιοθέατα, η συμμετοχή σε αθλητικές και άλλες δραστηριότητες και η εκπαίδευση των εμπλεκόμενων.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πραγματοποιείται με γνώμονα την αειφορία, με στόχο να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές επιπτώσεις που αντιμετωπίζει μια τουριστική περιοχή. Αυτές οι αρνητικές επιπτώσεις περιλαμβάνουν την υποβάθμιση και αλλοίωση του φυσικού και χτισμένου περιβάλλοντος, την υπερβολική ανάπτυξη τουριστικών περιοχών, τη ρύπανση, το θόρυβο, την υπερκατανάλωση νερού και ενέργειας, τη φθορά των μνημείων και την αλλαγή της κοινωνικής και πολιτιστικής ταυτότητας.

Με την εφαρμογή του εκπαιδευτικού τουρισμού, προσδιορίζονται οι στόχοι της τουριστικής ανάπτυξης και θεσπίζονται διαδικασίες που θα οδηγήσουν στην επίτευξή τους, επιτρέποντας τη βιώσιμη κατεύθυνση της τουριστικής ανάπτυξης. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμπεριλαμβάνει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων φορέων, της τοπικής κοινότητας και των επισκεπτών, και οδηγεί στη δημιουργία ενός σχεδίου που θα καθοδηγήσει την τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει στόχο να επιτύχει οφέλη τόσο ποσοτικής όσο και ποιοτικής φύσης:

Ποσοτικοί στόχοι:

- Αύξηση των οικονομικών οφελών μέσω της αύξησης των εσόδων, της αυξημένης κατανάλωσης και της αύξησης του αριθμού εργαζομένων κλπ.
- Διατήρηση και διεύρυνση του τμήματος αγοράς που κατέχει ο τουριστικός προορισμός.
- Μείωση της εξάρτησης από μεσάζοντες, όπως οργανωτές ταξιδιών και τουριστικά γραφεία.
- Επέκταση της τουριστικής περιόδου και άλλων ποσοτικών παραμέτρων.

Ποιοτικοί στόχοι:

- Δημιουργία καλής φήμης για τον προορισμό και αντιμετώπιση οποιασδήποτε αρνητικής εικόνας.
- Ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών.
- Εκπαίδευση και εξειδίκευση των εργαζομένων στον τουρισμό για να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται.

Μέσω αυτών των στόχων, ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποσκοπεί στην ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος όπου η τουριστική δραστηριότητα είναι οικονομικά βιώσιμη, ποιοτικά υψηλή και συνεπάγεται τη συμμετοχή και ευημερία όλων των εμπλεκόμενων φορέων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Σε μια φάση αναζωογόνησης ενός τουριστικού προορισμού, όπου έχουν εμφανιστεί προβλήματα, οι τοπικοί φορείς πρέπει να σχεδιάσουν την αναβάθμιση και αναζωογόνηση του προορισμού μέσω νέων υποδομών και επενδύσεων σε νέες μορφές τουρισμού. Αυτό έχει ως στόχο να εξασφαλιστεί και να διατηρηθεί η μελλοντική βιωσιμότητα του προορισμού, ενώ προσεγγίζεται και νέα αγορά.

Επιπλέον, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην αποτελεσματικότητα των θεσπισμένων στόχων. Οι στόχοι πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και καταγεγραμμένοι με απλή γλώσσα για να είναι κατανοητοί. Επίσης, πρέπει να αναπτυχθούν μέσω συλλογικής προσπάθειας για να γίνουν αποδεκτοί από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και να αποφευχθούν συγκρούσεις. Οι στόχοι πρέπει να είναι ρεαλιστικοί, με υψηλές αλλά εφικτές προσδοκίες, έτσι ώστε να είναι επιτεύξιμοι και να προσελκύουν το ενδιαφέρον των εμπλεκόμενων. Επιπλέον, πρέπει να οργανωθούν με κατάλληλη προτεραιότητα και να προσδιοριστεί ο χρόνος επίτευξής τους, όπως βραχυπρόθεσμοι, μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι. Τέλος, πρέπει να είναι μετρήσιμοι, έτσι ώστε να είναι δυνατή η αξιολόγηση της επίτευξής τους.

Για να αναπτυχθεί ο εκπαιδευτικός τουρισμός, είναι αναγκαία η διαμόρφωση μιας τουριστικής πολιτικής από τους φορείς και την τοπική κοινωνία, με σκοπό τη συνεργασία μεταξύ τους, καθώς και η εκπόνηση ενός στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης.

Η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας είναι απαραίτητη, καθώς μέσω μιας συλλογικής διαδικασίας μπορούν να ενσωματωθούν οι επιθυμίες και οι απόψεις της στο τουριστικό σχέδιο. Ο σχεδιασμός πρέπει να ακολουθεί την προσέγγιση "bottom-up", δηλαδή να ξεκινά από τη βάση και να ενσωματώνει όλες τις δυνατότητες που προκύπτουν από μια ανάλυση PESTEL (Πολιτική, Οικονομική, Κοινωνική, Τεχνολογική, Περιβαλλοντική, Νομική) για να επιτευχθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση (Johnson, Scholes και Whittington, 2009).

Είναι σημαντικό να αντιληφθούμε ότι η ανάπτυξη του τουρισμού επηρεάζει όχι μόνο τους επισκέπτες και τους επαγγελματίες του τουρισμού, αλλά επίσης και πολλούς οικονομικούς τομείς και το ευρύτερο περιβάλλον. Όταν ο τουρισμός δεν αναπτύσσεται ισορροπα με άλλους τομείς ή υπάρχουν συγκρούσεις συμφερόντων και προτεραιοτήτων, μπορούν να προκύψουν προβλήματα που επηρεάζουν αρνητικά την εξέλιξη της τουριστικής δραστηριότητας σε μια περιοχή. Για τον λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την ορθή ανάπτυξη του τουρισμού, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της θέσπισης κανόνων και ρυθμίσεων για τον τρόπο ανάπτυξης του τουρισμού. Ο σχεδιασμός προηγείται για να διασφαλιστεί η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη.

Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού επηρεάζει πολλούς οικονομικούς τομείς και το ευρύτερο περιβάλλον, όχι μόνο τους επισκέπτες και τους επαγγελματίες του τουρισμού. Όταν ο τουρισμός δεν αναπτύσσεται ισορροπα με άλλους τομείς ή υπάρχουν συγκρούσεις συμφερόντων και προτεραιοτήτων -που συμβαίνει συχνά- προκύπτουν διάφορα προβλήματα που μπορούν να επηρεάσουν την ίδια την εξέλιξη της τουριστικής δραστηριότητας σε μια περιοχή. Για αυτόν τον λόγο, είναι απαραίτητο να διασφαλίζονται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τη σωστή ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού, πάντα με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτός ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω της θέσπισης κανόνων και ρυθμίσεων για τον τρόπο ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η προϋπόθεση για την εξασφάλιση της επιτυχούς εκπαιδευτικής ανάπτυξης επιτυγχάνεται μέσω του σχεδιασμού.

Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού τουρισμού αποτελεί μια σοβαρή προσπάθεια παρέμβασης της κοινωνίας με τη χρήση κανόνων, ρυθμίσεων, κινήτρων ή έργων, με σκοπό να κατευθύνει την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής τουριστικής δραστηριότητας μιας περιοχής προς μια επιθυμητή κατεύθυνση ή τρόπο εκπαιδευτικής ανάπτυξης. Η αποτελεσματικότητα αυτής της παρέμβασης εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως η ύπαρξη στρατηγικής, η ύπαρξη σχεδίου και προγράμματος, η διαθεσιμότητα απαραίτητων μέσων και πόρων, καθώς και η "ισχυρή θέληση" της τοπικής κοινωνίας να παρέμβει. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στον "σχεδιασμό τουριστικής πολιτικής" που αφορά τη στρατηγική ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού και περιλαμβάνει μια συνολική προσέγγιση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας (όπως οικονομική ανάπτυξη, προώθηση εκπαιδευτικού προϊόντος κλπ.) και τον "σχεδιασμό για την εκπαιδευτική ανάπτυξη", που αποτελούν μέρη του σχεδιασμού της πολιτικής του εκπαιδευτικού τουρισμού, και αναφέρονται στη χωρική κατανομή του τουρισμού σε διάφορες χωρικές ενότητες και στον τρόπο χωρικής οργάνωσης του τουρισμού σε μια περιοχή (Kokkosis, Tsartas, 2001).

Ανάλυση SWOT του Τουριστικού Προϊόντος

Η SWOT ανάλυση είναι μια τεχνική που χρησιμοποιείται για να αναγνωριστούν οι ισχυρές πλευρές, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές ενός έργου ή μιας επιχείρησης. Η ανάλυση SWOT αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο που χρησιμοποιείται στον σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτό το κεφάλαιο εξετάζει την έννοια και τη σημασία της ανάλυσης SWOT και παρέχει οδηγίες για την εκτέλεσή της. Επιπλέον, παρουσιάζονται παραδείγματα που απεικονίζουν το πώς μπορεί να εφαρμοστεί η ανάλυση SWOT σε προγράμματα εκπαιδευτικού τουρισμού.

Η Ανάλυση SWOT - Σημασία και Στόχος: Η ανάλυση SWOT αποτελεί ένα πλαίσιο αξιολόγησης που επιτρέπει την ανάδειξη των δυνατοτήτων, των αδυναμιών, των ευκαιριών και των απειλών που επηρεάζουν ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Ο στόχος της ανάλυσης SWOT είναι να παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα της παρούσας κατάστασης του προγράμματος, αναδεικνύοντας τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία που το επηρεάζουν.

Δυνατότητες - Ανάδειξη των θετικών πτυχών: Κατά τη διεξαγωγή της ανάλυσης SWOT, οι δυνατότητες αναφέρονται στα θετικά στοιχεία που επηρεάζουν το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Μπορεί να περιλαμβάνουν τοπικούς πόρους, επιδόσεις σε

προηγούμενα προγράμματα, επιχειρηματικές σχέσεις και προνόμια που μπορούν να δώσουν στο πρόγραμμα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Η ανάδειξη των δυνατοτήτων επιτρέπει την αξιοποίησή τους και την εκμετάλλευση των ευκαιριών που παρουσιάζονται.

Αδυναμίες - Αναγνώριση των αρνητικών πτυχών: Οι αδυναμίες αναφέρονται στα αρνητικά στοιχεία που επηρεάζουν το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Μπορεί να περιλαμβάνουν έλλειψη πόρων, ανεπαρκή υποδομή, ανεπαρκή επιχειρηματική εμπειρία ή περιορισμένη γνώση σε συγκεκριμένους τομείς. Η αναγνώριση των αδυναμιών επιτρέπει τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή τους και τη βελτίωση του προγράμματος.

Ευκαιρίες - Ανίχνευση των προοπτικών ανάπτυξης: Οι ευκαιρίες αναφέρονται στα εξωτερικά θετικά περιβαλλοντικά στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Μπορεί να περιλαμβάνουν αλλαγές στον τουριστικό τομέα, ευνοϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις ή νέες ευκαιρίες αγοράς. Η αναγνώριση των ευκαιριών επιτρέπει την αξιοποίησή τους και την ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων.

Απειλές - Αντιμετώπιση των παραγόντων κινδύνου: Οι απειλές αναφέρονται στα εξωτερικά αρνητικά περιβαλλοντικά στοιχεία που μπορούν να απειλήσουν το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Μπορεί να περιλαμβάνουν αλλαγές στον ανταγωνιστικό τομέα, αναταραχές στην πολιτική ή οικονομική σταθερότητα, ή ακόμη και φυσικές καταστροφές. Η αναγνώριση των απειλών επιτρέπει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή στρατηγικών αντιμετώπισής τους.

Παραδείγματα Εφαρμογής Ανάλυσης SWOT στον Εκπαιδευτικό Τουρισμό

Παράδειγμα 1: Ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού που στοχεύει να προωθήσει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση σε νησιωτικές περιοχές. Η ανάλυση SWOT αποκαλύπτει ότι οι δυνατότητες περιλαμβάνουν την πλούσια φυσική ποικιλομορφία των νησιών και την υποστήριξη των τοπικών κοινοτήτων. Οι αδυναμίες περιλαμβάνουν την έλλειψη κατάλληλων εκπαιδευτικών πόρων και την περιορισμένη ευαισθητοποίηση του κοινού. Οι ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αυξανόμενη ζήτηση για περιβαλλοντικές εκδρομές και την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεμάτων στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι απειλές περιλαμβάνουν την ανταγωνιστικότητα από άλλες προορισμούς και τις κλιματικές αλλαγές. Μέσω της ανάλυσης SWOT, το πρόγραμμα

μπορεί να αναπτύξει στρατηγικές που εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες και τις απειλές.

Παράδειγμα 2: Ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού που στοχεύει στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολυπολιτισμικότητας σε μια πόλη-προορισμό. Η ανάλυση SWOT αποκαλύπτει ότι οι δυνατότητες περιλαμβάνουν την πλούσια ιστορία και πολιτιστική κληρονομιά της πόλης και την ύπαρξη πολλών πολιτισμικών ομάδων. Οι αδυναμίες περιλαμβάνουν την ανεπάρκεια των υποδομών και των πόρων για την προώθηση της κληρονομιάς και την ανάγκη για αναβάθμιση των υπηρεσιών. Οι ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αυξανόμενη ζήτηση για πολιτιστικά ταξίδια και την αναγνώριση της πολυπολιτισμικότητας. Οι απειλές περιλαμβάνουν τον ανταγωνισμό από άλλες πόλεις και την ανεπάρκεια πόρων για τη διατήρηση της κληρονομιάς. Μέσω της ανάλυσης SWOT, το πρόγραμμα μπορεί να αναπτύξει στρατηγικές που εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες και τις απειλές.

Παράδειγμα 3: Μια δράση εκπαιδευτικού τουρισμού που στοχεύει στην προώθηση της αειφορίας και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης στην ύπαιθρο. Η ανάλυση SWOT αποκαλύπτει ότι οι δυνατότητες περιλαμβάνουν την πλούσια φυσική ποικιλομορφία της περιοχής και την υποστήριξη της τοπικής κοινότητας για περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες. Οι αδυναμίες περιλαμβάνουν την έλλειψη επιχειρηματικής εμπειρίας στην αειφορία και την περιορισμένη πρόσβαση σε κοινοτικούς πόρους. Οι ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αυξανόμενη ζήτηση για βιώσιμα ταξίδια και την αυξανόμενη συνείδηση για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι απειλές περιλαμβάνουν την ανταγωνιστικότητα από άλλες περιοχές και τις περιβαλλοντικές αλλαγές. Μέσω της ανάλυσης SWOT, το πρόγραμμα μπορεί να αναπτύξει στρατηγικές που εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες και τις απειλές.

Παράδειγμα 4: Ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού που στοχεύει στην προώθηση της ανακάλυψης της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης. Η ανάλυση SWOT αποκαλύπτει ότι οι δυνατότητες περιλαμβάνουν την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και την ποικιλία των προορισμών. Οι αδυναμίες περιλαμβάνουν την περιορισμένη χρονική διάρκεια των προγραμμάτων και την πιθανή αποσπασματική εμπειρία των συμμετεχόντων. Οι ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αυξανόμενη ζήτηση για πολιτιστικά ταξίδια και τη δυνατότητα συνεργασίας με τοπικές αρχές και φορείς. Οι απειλές περιλαμβάνουν τον ανταγωνισμό από άλλους πάροχους ταξιδιών και την απώλεια της αυθεντικότητας των προορισμών. Μέσω της ανάλυσης SWOT, το πρόγραμμα

μπορεί να αναπτύξει στρατηγικές που εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες και τις απειλές.

Παράδειγμα 5: Μια Πράξη εκπαιδευτικού τουρισμού που στοχεύει στην προώθηση της γαστρονομίας και των τοπικών γαστρονομικών παραδόσεων. Η ανάλυση SWOT αποκαλύπτει ότι οι δυνατότητες περιλαμβάνουν την πλούσια γαστρονομική ποικιλία και την ευαισθητοποίηση του κοινού για την τοπική γαστρονομία. Οι αδυναμίες περιλαμβάνουν την έλλειψη επαρκούς προβολής των τοπικών γαστρονομικών προϊόντων και την ανεπάρκεια εκπαιδευτικών πόρων. Οι ευκαιρίες περιλαμβάνουν την αυξανόμενη ζήτηση για γαστρονομικά ταξίδια και τη δυνατότητα συνεργασίας με τους τοπικούς παραγωγούς. Οι απειλές περιλαμβάνουν τον ανταγωνισμό από άλλες γαστρονομικές περιοχές και την ανεπάρκεια υποδομών για την παραγωγή και διάθεση των τοπικών προϊόντων. Μέσω της ανάλυσης SWOT, το πρόγραμμα μπορεί να αναπτύξει στρατηγικές που εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες και τις απειλές.

Συμπεράσματα

Η ανάλυση SWOT αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο για τον σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαιδευτικού τουρισμού. Μέσω αυτής της ανάλυσης, μπορούμε να αναγνωρίσουμε τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του προγράμματος, να αναλύσουμε τις ευκαιρίες και τις απειλές που το επηρεάζουν, και να αναπτύξουμε στρατηγικές που θα το ενισχύσουν και θα το προωθήσουν προς την επιτυχία. Ο σχεδιασμός προγραμμάτων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού, και η ανάλυση SWOT αποτελεί ένα απαραίτητο εργαλείο σε αυτήν τη διαδικασία. Με τη βοήθεια της ανάλυσης SWOT, μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις, να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες και να βελτιώσουμε συνεχώς τα προγράμματα εκπαιδευτικού τουρισμού για μια βιώσιμη και ποιοτική εκπαιδευτική εμπειρία.

Ισχυρά σημεία τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο

Στην περίπτωση του εκπαιδευτικού τουρισμού, μελετώντας τις ισχυρές πλευρές της SWOT ανάλυσης, μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα πλεονεκτήματα και τις δυνατότητες που προσφέρει αυτός ο τύπος τουρισμού.

Πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά: Η περιοχή διαθέτει μια πλούσια κληρονομιά φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, που μπορεί να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει φυσικά τοπία, περιοχές προστατευόμενης φύσης, αρχαιολογικούς χώρους, παραδοσιακά χωριά και πολιτιστικά μνημεία. Η χρήση αυτής της κληρονομιάς για εκπαιδευτικούς σκοπούς προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για τους επισκέπτες να μάθουν για την ιστορία, την παράδοση, την τοπική κουλτούρα και το περιβάλλον της περιοχής.

Εξειδικευμένοι εκπαιδευτικοί και επαγγελματίες τουρισμού: Οι επαγγελματίες έχουν γνώση και εμπειρία στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων. Η παρουσία τους στην περιοχή επιτρέπει την ανάπτυξη υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που μπορούν να ενισχύσουν την εκπαιδευτική εμπειρία των επισκεπτών και να προωθήσουν τον τουρισμό στην περιοχή.

Υποστήριξη από τοπικές αρχές και οργανισμούς: Οι τοπικές αρχές και οργανισμοί συνειδητοποιούν τη σημασία του εκπαιδευτικού τουρισμού για την περιοχή και υποστηρίζουν την ανάπτυξη του. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει τη χορήγηση χρηματοδοτικών πόρων, την παροχή υποδομών και εγκαταστάσεων, τη συνεργασία με εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες τουρισμού, καθώς και την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού στο εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η υποστήριξη αυτή βοηθά στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη και την επιτυχία του εκπαιδευτικού τουρισμού στην περιοχή.

Αδυναμίες (Weaknesses) του προγράμματος:

Έλλειψη επαρκών υποδομών και πόρων: Η έλλειψη επαρκών υποδομών και πόρων μπορεί να αποτελέσει μια αδυναμία για τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Η δημιουργία κατάλληλων υποδομών, όπως αίθουσες διδασκαλίας, εκπαιδευτικά εργαστήρια, εκθεσιακούς χώρους και εξοπλισμός, είναι απαραίτητη για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Επίσης, η διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων για την ανάπτυξη και λειτουργία εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων είναι σημαντική. Η έλλειψη αυτών των πόρων μπορεί να περιορίζει την ποικιλία και την ποιότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και να δυσχεραίνει την προσέλκυση επισκεπτών.

Έλλειψη επαρκούς ευαισθητοποίησης και προώθησης: Η έλλειψη επαρκούς ευαισθητοποίησης και προώθησης του εκπαιδευτικού τουρισμού μπορεί να αποτελέσει

μια αδυναμία. Η απήχηση και η επιτυχία του εκπαιδευτικού τουρισμού εξαρτώνται από την ευαισθητοποίηση του κοινού και την αποτελεσματική προώθηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η έλλειψη ενημέρωσης και προβολής μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλή επισκεψιμότητα και ανεπαρκή ανταπόκριση από το κοινό.

Υψηλό κόστος συντήρησης και διαχείρισης: Ένας παράγοντας που μπορεί να θεωρηθεί ως αδυναμία είναι το υψηλό κόστος συντήρησης και διαχείρισης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός απαιτεί πόρους για τη συντήρηση των υποδομών, την προμήθεια εξοπλισμού και υλικών, την πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού και την οργάνωση των δραστηριοτήτων. Αυτό μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για την οικονομική βιωσιμότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και να περιορίσει την εφαρμογή και την ανάπτυξή τους.

Οι παραπάνω αδυναμίες αναδεικνύουν προκλήσεις και προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν για την επιτυχή υλοποίηση του εκπαιδευτικού τουρισμού. Μέσω αποτελεσματικής στρατηγικής προγραμματισμού, συνεργασίας με τοπικές αρχές και οργανισμούς, αξιοποίησης χρηματοδοτικών πόρων και δημιουργίας αποτελεσματικών μηχανισμών προώθησης, μπορούν να αντιμετωπιστούν αυτές οι αδυναμίες και να ενισχυθεί η προβολή και η αποδοχή του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Ευκαιρίες (Opportunities) σε Κρήτη και Κύπρο:

Αυξανόμενη ζήτηση για εκπαιδευτικές εμπειρίες στον τουρισμό: Υπάρχει μια αυξανόμενη ζήτηση για εκπαιδευτικές εμπειρίες στον τουρισμό, καθώς οι ταξιδιώτες επιθυμούν να εξερευνήσουν και να μάθουν για τον πολιτισμό, την ιστορία και τη φύση των προορισμών που επισκέπτονται. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να συνδυαστεί η απόκτηση γνώσεων με την ανακάλυψη νέων τόπων και εμπειριών. Αυτή η αυξανόμενη ζήτηση δημιουργεί ευκαιρίες για την ανάπτυξη και την επέκταση του εκπαιδευτικού τουρισμού. Επέκταση της τουριστικής περιόδου μέσω του εκπαιδευτικού τουρισμού: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στην επέκταση της τουριστικής περιόδου σε μια περιοχή.

Ανάπτυξη συνεργιών με τοπικούς φορείς και οργανισμούς: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες για συνεργασία με τοπικούς φορείς και οργανισμούς, όπως σχολεία, πανεπιστήμια, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και τοπικές επιχειρήσεις του τουρισμού. Αυτή η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία προγραμμάτων και

εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που θα εμπλουτίσουν την εκπαιδευτική εμπειρία των ταξιδιωτών και θα ενισχύσουν τον τοπικό τουρισμό.

Εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών: Οι νέες τεχνολογίες προσφέρουν ευκαιρίες για την ανάπτυξη και την προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η χρήση διαδικτυακών πλατφορμών, κινητών εφαρμογών, εικονικής πραγματικότητας και άλλων τεχνολογικών εργαλείων μπορεί να ενισχύσει την εκπαιδευτική εμπειρία των ταξιδιωτών.

Αυτές οι ευκαιρίες αντικατοπτρίζουν τη δυνατότητα που παρουσιάζει ο εκπαιδευτικός τουρισμός για ανάπτυξη και καινοτομία στον τουριστικό τομέα. Είναι σημαντικό να αναγνωριστούν και να αξιοποιηθούν αυτές οι ευκαιρίες προκειμένου να ενισχυθεί ο εκπαιδευτικός τουρισμός και να συμβάλει στην ανάπτυξη και την προώθηση των προορισμών.

Απειλές (Threats):

Ανταγωνισμός από άλλους προορισμούς: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αντιμετωπίζει την απειλή του ανταγωνισμού από άλλους προορισμούς που προσφέρουν εκπαιδευτικά ταξίδια. Άλλοι προορισμοί μπορεί να έχουν παρόμοιες φυσικές και πολιτιστικές πλευρές, καθώς και εξίσου ποιοτικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Για να ανταγωνιστεί με επιτυχία, ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να προσδιορίσει τα μοναδικά χαρακτηριστικά του και να προσφέρει προγράμματα που ξεχωρίζουν σε ποιότητα και περιεχόμενο.

Ανεπάρκεια χρηματοδότησης και πόρων: Η χρηματοδότηση και οι πόροι αποτελούν σημαντική απειλή για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η διοργάνωση εκπαιδευτικών ταξιδιών απαιτεί χρηματοδότηση για τη μετακίνηση, τη διαμονή, τη διατροφή, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και την επίβλεψη. Η έλλειψη επαρκούς χρηματοδότησης μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη και την ποιότητα των προγραμμάτων. Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί φορείς και οι τοπικές αρχές να επενδύουν στον εκπαιδευτικό τουρισμό και να αναζητούν πηγές χρηματοδότησης για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Ανεπάρκεια επαγγελματικής κατάρτισης και προετοιμασίας: Η παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στους εκπαιδευτικούς και τους επαγγελματίες τουρισμού αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την επιτυχία του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η έλλειψη επαρκούς επαγγελματικής κατάρτισης και προετοιμασίας μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα και την ασφάλεια των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί και οι επαγγελματίες τουρισμού να λαμβάνουν την απαραίτητη

εκπαίδευση και προετοιμασία για να είναι εξειδικευμένοι και αποτελεσματικοί στην παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Η αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών απαιτεί στρατηγική προσέγγιση και συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων. Η ανάπτυξη ενός βιώσιμου μοντέλου χρηματοδότησης, η προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού μέσω αποτελεσματικών δράσεων ευαισθητοποίησης και η παροχή επαρκούς επαγγελματικής κατάρτισης αποτελούν σημαντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η SWOT ανάλυση παρέχει μια αρχική εικόνα για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του εκπαιδευτικού τουρισμού. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συγκεκριμένες συνθήκες και παράγοντες που ισχύουν για την κάθε περίπτωση και να εξεταστούν περαιτέρω πτυχές όπως οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές για μια πλήρη ανάλυση της βιωσιμότητας του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Βιωσιμότητα εκπαιδευτικού τουρισμού

Η βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι κρίσιμη και αναγκαία τόσο σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο για διάφορους λόγους. Καταρχάς, η βιωσιμότητα σε τοπικό επίπεδο είναι σημαντική γιατί ένα επιτυχημένο πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία. Μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας στον τομέα της τουριστικής βιομηχανίας, το πρόγραμμα μπορεί να στηρίξει την ανάπτυξη και την ανάκαμψη της τοπικής οικονομίας. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες μπορούν να συμβάλλουν στην προβολή και διαφήμιση της περιοχής, ενισχύοντας την τουριστική κίνηση και αυξάνοντας τα έσοδα από τον τουρισμό.

Στο περιφερειακό επίπεδο, η βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού τουρισμού συμβάλλει στη διασφάλιση της ισορροπημένης ανάπτυξης και της συμπληρωματικότητας των τοπικών οικονομιών. Όταν πολλές περιοχές συνεργάζονται και συντονίζουν τις εκπαιδευτικές τουριστικές δραστηριότητες, δημιουργείται μια δυναμική δικτύωση που μπορεί να ενισχύσει τον τουριστικό κλάδο σε ευρύτερη περιοχή. Αυτό συνεπάγεται αμοιβαίο όφελος για τις περιφέρειες, αλλά και μια πιο αποδοτική αξιοποίηση των πόρων.

Σε εθνικό επίπεδο, η βιωσιμότητα ενός εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος ενισχύει την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα στο σύνολο της χώρας. Ένα καλά σχεδιασμένο και διαχειρισμένο πρόγραμμα μπορεί να βελτιώσει την εικόνα και την ανταγωνιστικότητα της χώρας ως τουριστικός προορισμός. Επιπλέον, η συμμετοχή και η υποστήριξη των εθνικών αρχών ενισχύουν την εφαρμογή και την επιτυχία του προγράμματος, διασφαλίζοντας τη συνεκτικότητα με τις τουριστικές πολιτικές και στρατηγικές της χώρας.

Στο ευρωπαϊκό επίπεδο, η βιωσιμότητα ενός διασυνοριακού προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού ενισχύει τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών. Η ανταλλαγή γνώσης, πρακτικών και εμπειριών μεταξύ των χωρών μπορεί να οδηγήσει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού τουρισμού και στην εξέλιξη νέων προσεγγίσεων και καινοτόμων ιδεών. Επιπλέον, η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα συνεισφέρει στη διεθνή αναγνώριση και την προβολή του προγράμματος, προσελκύοντας μεγαλύτερο ενδιαφέρον από φορείς και ενδιαφερόμενους από διάφορες χώρες.

Περιβαλλοντική βιωσιμότητα

Προστασία του περιβάλλοντος: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να συμβάλλει στην προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των περιοχών που επισκέπτεται. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την προώθηση της αειφορίας, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, τη μείωση των αποβλήτων και τη χρήση βιώσιμων πρακτικών στις δραστηριότητες του ταξιδιού.

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να αποτελεί ευκαιρία για την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων σχετικά με τις περιβαλλοντικές προκλήσεις και τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι επισκέπτες μπορούν να μάθουν για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τις αλλαγές του κλίματος, τη βιοποικιλότητα και τους τρόπους που μπορούν να συμβάλουν στην προστασία τους.

Επικοινωνία και συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να συμπεριλαμβάνει τις τοπικές κοινότητες και να προωθεί τη συμμετοχή τους στην ανάπτυξη και υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω

της ενσωμάτωσης των τοπικών γνώσεων και παραδόσεων, της προσφοράς ευκαιριών απασχόλησης και της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Μείωση των αρνητικών επιπτώσεων: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να επιδιώκει τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τη χρήση βιώσιμων μεταφορικών μέσων, τον περιορισμό της κατανάλωσης νερού και ενέργειας, καθώς και τη διαχείριση των αποβλήτων.

Αμοιβαιότητα: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός πρέπει να προάγει την αμοιβαιότητα και την αμοιβαία ωφέλεια μεταξύ των επισκεπτών και των τοπικών κοινοτήτων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δημιουργούνται οικονομικές ευκαιρίες για τις τοπικές κοινότητες μέσω της συμμετοχής τους στην παροχή υπηρεσιών και προϊόντων που σχετίζονται με τον εκπαιδευτικό τουρισμό.

Κοινωνική βιωσιμότητα

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει σημαντικές κοινωνικές πτυχές που συμβάλλουν στη βιωσιμότητά του. Αναλύοντας αυτές τις πτυχές, μπορούμε να εξετάσουμε τον κοινωνικό αντίκτυπο του εκπαιδευτικού τουρισμού και τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλει στην κοινότητα και τους τοπικούς πληθυσμούς. Ορισμένες κοινωνικές πτυχές που αξίζει να αναλύσουμε είναι οι εξής:

Πρωώθηση του πολιτισμού και της τοπικής κληρονομιάς: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στη διάδοση και την πρωώθηση του τοπικού πολιτισμού, της παράδοσης και της τοπικής κληρονομιάς. Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εμπειριών, οι συμμετέχοντες έρχονται σε επαφή με την τοπική κουλτούρα, γλώσσα, ιστορία και παραδόσεις, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση και την ανταλλαγή πολιτιστικών αξιών.

Δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας για τους κατοίκους, ενισχύοντας έτσι την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Η αύξηση της επισκεψιμότητας μέσω του εκπαιδευτικού τουρισμού μπορεί να δημιουργήσει ζήτηση για υπηρεσίες διαμονής, εστίασης, μεταφοράς και άλλες τοπικές επιχειρήσεις.

Προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στην προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και κοινοτήτων. Η αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων από διάφορες χώρες και πολιτισμούς μπορεί να προωθήσει την αμοιβαία κατανόηση, τον σεβασμό και την ανοχή.

Κοινωνική αλληλεγγύη και αειφορία: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να προάγει την κοινωνική αλληλεγγύη και την αειφορία στις τοπικές κοινότητες. Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εμπειριών, μπορούν να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες που να στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των τοπικών κοινοτήτων, όπως περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες, κοινωνικές δράσεις και τοπική στήριξη.

Προώθηση της εκπαίδευσης και της μάθησης: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός προάγει την εκπαίδευση και τη μάθηση εκτός των συνηθισμένων ακαδημαϊκών περιβαλλόντων. Οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν νέες γνώσεις, δεξιότητες και διαπολιτισμική ευαισθησία μέσω εμπειρικής μάθησης και δραστηριοτήτων στον τουριστικό προορισμό.

Οι παραπάνω κοινωνικές πτυχές συνεισφέρουν στη βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού τουρισμού καθώς ενισχύουν τις κοινότητες, προάγουν την κατανόηση και την αμοιβαία επικοινωνία, προστατεύουν το περιβάλλον και συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών περιοχών.

Οικονομική βιωσιμότητα

Οι οικονομικές πτυχές της βιωσιμότητας του εκπαιδευτικού τουρισμού περιλαμβάνουν τα οικονομικά οφέλη και τις επιπτώσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη και λειτουργία του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτές οι πτυχές είναι σημαντικές για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και της τουριστικής βιομηχανίας γενικότερα. Ορισμένες από τις οικονομικές πτυχές περιλαμβάνουν:

Οικονομική ανάπτυξη: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και αυξάνοντας τα οικονομικά οφέλη. Οι συμμετέχοντες στα εκπαιδευτικά προγράμματα συνήθως δαπανούν χρήματα για διαμονή, εστίαση, μεταφορά και αγορές, προσφέροντας έτσι έσοδα στην τοπική οικονομία.

Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μιας περιοχής. Η παροχή εκπαιδευτικών εμπειριών και δραστηριοτήτων μπορεί να προσελκύσει νέους τύπους ταξιδιωτών, όπως φοιτητές, σπουδαστές και εκπαιδευτικούς ομάδες, δημιουργώντας έτσι μια μοναδική προσθήκη στην τουριστική αγορά.

Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να ενισχύσει την τοπική οικονομία, προωθώντας τις τοπικές επιχειρήσεις και παρέχοντας ευκαιρίες για τους τοπικούς παρόχους υπηρεσιών. Η ζήτηση για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων μπορεί να συνεπάγεται τη συμμετοχή τοπικών ξενοδοχείων, εστιατορίων, μεταφορικών εταιρειών, οργανωτών εκδηλώσεων και άλλων τοπικών επιχειρήσεων, αυξάνοντας έτσι τα έσοδα και την απασχόληση στην περιοχή.

Αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στην αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό, καθώς οι συμμετέχοντες στα εκπαιδευτικά προγράμματα συνήθως δαπανούν περισσότερο χρόνο στον προορισμό και έχουν υψηλότερο καταναλωτικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των τουριστικών εσόδων, των φόρων και των άμεσων επενδύσεων στην περιοχή.

Διατήρηση τοπικής κουλτούρας και παραδοσιακής κληρονομιάς: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στη διατήρηση της τοπικής κουλτούρας και παραδοσιακής κληρονομιάς. Μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν και να εμπλακούν στις τοπικές παραδόσεις, την τοπική γαστρονομία, τις τοπικές τέχνες και τον πολιτισμό, προωθώντας έτσι την παραδοσιακή κληρονομιά και συμβάλλοντας στην τοπική ανάπτυξη.

Οι οικονομικές πτυχές της βιωσιμότητας του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι σημαντικές για τη δημιουργία μιας βιώσιμης και ευημερούσας τουριστικής βιομηχανίας. Η ισορροπημένη αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση μιας βιώσιμης ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Σύγχρονος τουρισμός και εναλλακτικές μορφές

Ο ορισμός του τουρισμού αποτελεί ένα πολύπλευρο και περίπλοκο ζήτημα για τους ερευνητές του, καθώς η έννοια του τουρισμού ποικίλει ανάλογα με το κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό, πολιτικό και φυσικό περιβάλλον. Για παράδειγμα, στην Ιταλία και τη Γαλλία, ο τουρισμός επικεντρώνεται κυρίως σε πολυτελή εστιατόρια και αγορές, πράγμα που διαφέρει από τον τουρισμό που προσφέρει η Ρωσία (Lickorish & Carson, 2004). Παρόλα αυτά, υπάρχουν ορισμένα βασικά κοινά χαρακτηριστικά του τουρισμού, όπως η απόσταση του τουριστικού προορισμού, η διάρκεια της παραμονής και ο σκοπός της μετακίνησης του τουρίστα, που έχουν συμβάλει στην κατανόηση και διαμόρφωση των ορισμών τόσο του τουρισμού όσο και του τουρίστα.

Συγκεκριμένα, ο τουρισμός αφορά τη μετακίνηση ανθρώπων από την μόνιμη κατοικία τους σε άλλον τόπο, για λόγους ψυχαγωγίας, ανάπαυσης ή πνευματικής εμπνεύσεως, καθώς και τις οργανωμένες προσπάθειες ενός τόπου να προσελκύσει αυτά τα άτομα που μετακινούνται για τους προαναφερθέντες λόγους, παρέχοντας τους υπηρεσίες ψυχαγωγίας, ανάπαυσης και πνευματικής εμπειρίας (Αποστολόπουλος & Σδράλη). Ταυτόχρονα, όμως, ο τουρισμός επικεντρώνεται και στις προσπάθειες προσέλκυσης, φιλοξενίας και υποδοχής των τουριστών από τους φορείς τουρισμού και τους φορείς φιλοξενίας τους.

ι) Ο **εγχώριος τουρισμός**: Αυτός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των κατοίκων μιας χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους εντός της ίδιας της χώρας, αλλά εκτός του συνηθισμένου περιβάλλοντός τους.

ii) Ο **εισερχόμενος τουρισμός**: Αυτός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μη μόνιμων κατοίκων μιας χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους εντός της ίδιας της χώρας, αλλά εκτός του συνηθισμένου περιβάλλοντός τους.

iii) Ο **εξερχόμενος τουρισμός**: Αυτός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μόνιμων κατοίκων μιας χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους εκτός της χώρας και εκτός του συνηθισμένου περιβάλλοντός τους.

Παρόμοιοι ορισμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλες περιοχές, περιφέρειες ή ομάδες χωρών, αντικαθιστώντας την "χώρα" με την περιοχή αναφοράς. Οι τρεις βασικές μορφές τουρισμού μπορούν να συνδυαστούν με τρεις τρόπους για να προκύψουν οι ακόλουθες κατηγορίες τουρισμού:

i) **Εσωτερικός τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον "εγχώριο τουρισμό" και τον "εισερχόμενο" τουρισμό.

ii) **Εθνικός τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον "εγχώριο τουρισμό" και τον "εξερχόμενο" τουρισμό.

iii) **Διεθνής τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον "εισερχόμενο τουρισμό" και τον "εξερχόμενο" τουρισμό.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αναδεικνύεται ως ένας ισχυρός τομέας στην παγκόσμια οικονομία, με ανάπτυξη τόσο από πλευράς απολύτων αριθμών όσο και σε σχέση με άλλους τομείς. Αποτελώντας κύρια δραστηριότητα σε πολλές χώρες, έχει σημαντικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στην οικονομία και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Τα τελευταία χρόνια, ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει σημειώσει εντυπωσιακή ανάπτυξη, η οποία συνδέεται άρρηκτα με την κοινωνικοοικονομική διαδικασία ανάπτυξης και έχει σημαντική επίδραση στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των περιοχών και στην ευημερία των πολιτών.

Ο τουρισμός στον εκπαιδευτικό τομέα συνδέεται άρρηκτα με πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας και της παραγωγής. Ως εκ τούτου, οι οικονομικές επιπτώσεις της αύξησής του είναι ποικίλες, ιδίως όσον αφορά την απασχόληση. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός δημιουργεί θέσεις εργασίας για εκπαιδευτικούς, ξεναγούς, υποστηρικτικό προσωπικό και άλλους επαγγελματίες του τομέα, ενώ ενισχύει επίσης τις επιχειρήσεις και τις υποδομές που σχετίζονται με την εκπαίδευση και τον τουρισμό. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός

τουρισμός συνδέεται στενά με την πολιτισμική ανταλλαγή και την προώθηση της εκπαιδευτικής ανάπτυξης σε διεθνές επίπεδο.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αειφόρο ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού και την προώθηση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Αξιοποιώντας τις εκπαιδευτικές προνομιούχες περιοχές, προάγει την καινοτομία και την ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου, ενισχύοντας την πρόσβαση στη γνώση και την ανταλλαγή πολιτιστικών εμπειριών. Μέσω του εκπαιδευτικού τουρισμού, διαμορφώνονται πιο πολυπολιτισμικοί πολίτες, ενισχύονται οι σχέσεις και οι δεσμοί μεταξύ πολιτών διαφόρων χωρών. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αναδύεται ως ένας ισχυρός τομέας στην παγκόσμια οικονομία, με ανάπτυξη τόσο σε απόλυτους όρους όσο και σε σχέση με άλλους τομείς. Καθώς αποτελεί την κυρίαρχη δραστηριότητα σε πολλές χώρες, ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει σημαντικές επιδράσεις στην οικονομία και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Τα τελευταία χρόνια, ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει σημειώσει εντυπωσιακή ανάπτυξη, η οποία συνδέεται στενά με την κοινωνικοοικονομική διαδικασία ανάπτυξης και έχει σημαντική επίδραση στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των περιοχών που έχουν αναπτύξει εκπαιδευτικό τουρισμό, και, συνεπώς, στην ευημερία των πολιτών.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός είναι ένας τομέας που συνδέεται άρρηκτα με πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας και της παραγωγής. Επομένως, οι οικονομικές επιπτώσεις της ανάπτυξής του είναι πολύπλευρες, ιδιαίτερα όσον αφορά την απασχόληση. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην πολιτισμική ανταλλαγή και την προώθηση της εκπαιδευτικής ανάπτυξης σε διεθνές επίπεδο. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αναδύεται ως ένας ισχυρός τομέας στην παγκόσμια οικονομία, με ανάπτυξη τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους. Αποτελώντας κυρίαρχη δραστηριότητα σε πολλές χώρες, έχει αξιολογικές επιδράσεις στους άλλους τομείς της οικονομίας και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών σημείωσε αξιοσημείωτη αύξηση, συνδεδεμένος άμεσα με την κοινωνικοοικονομική αναπτυξιακή διαδικασία, καθώς συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του επιπέδου διαβίωσης των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών και, συνακόλουθα, στην ευημερία των πολιτών.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί μια ειδική μορφή τουρισμού που υπήρχε πριν από την εμφάνιση του μαζικού τουρισμού και των νέων μορφών τουρισμού. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις λειτουργούσε ως συμπληρωματική μορφή του μαζικού τουρισμού, ενώ οι νέες μορφές αναδείχθηκαν κυρίως τα τελευταία χρόνια ως απάντηση στην αλλαγή

των κινήτρων των τουριστών, με έμφαση σε αυτά που σχετίζονται με την οικολογία και το περιβάλλον.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ενός ειδικού και κυρίαρχου κινήτρου στη ζήτηση και την ανάπτυξη μιας αντίστοιχης ειδικής υποδομής στις τουριστικές περιοχές, με στόχο την εξυπηρέτηση των τουριστών της κάθε ειδικής μορφής. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι μέρος αυτών των ειδικών μορφών, όπου οι τουρίστες συχνά επιλέγουν τον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του ταξιδιού, προτιμώντας την αυτονομία και την περιήγηση χωρίς να εξαρτώνται από υπηρεσίες οργανωμένου τουρισμού (όπως ταξιδιωτικά πακέτα). Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αντιτίθενται στον κλασικό τύπο μαζικού τουρισμού που χαρακτηρίζεται από μαζική προσέλευση, περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μείωση της ποιότητας των υπηρεσιών και επιδίωξη μέγιστου κέρδους εις βάρος των τοπικών κοινοτήτων, της τοπικής οικονομίας και του περιβάλλοντος. Οι εναλλακτικές μορφές περιλαμβάνουν εκείνες που αντιτίθενται στον κλασικό τύπο μαζικού τουρισμού, επικεντρώνοντας την προσοχή στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προστασία της φυσικής ζωής. Αυτές οι μορφές τουρισμού τίθενται στην πρώτη γραμμή της τουριστικής ανάπτυξης και εστιάζουν στην αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

Κάθε ειδική μορφή τουρισμού έχει ένα ξεχωριστό χαρακτηριστικό που την καθιστά μοναδική, και αυτό το χαρακτηριστικό αποτελεί το κύριο κίνητρο και τον προσδιοριστικό παράγοντα της εκάστοτε μορφής. Η πλειοψηφία αυτών των μορφών περιλαμβάνει την ενεργή συμμετοχή των τουριστών στις δραστηριότητες που συνδέονται με αυτές τις εναλλακτικές μορφές. Επιπλέον, στις ειδικές μορφές τουρισμού μπορούν να διακριθούν και άλλα χαρακτηριστικά, όπως ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας τους, καθώς και η απαιτούμενη υποδομή που αποσκοπεί στην ικανοποίηση των ειδικών αναγκών των τουριστών και επισκεπτών. Πολλές από αυτές τις μορφές αναπτύχθηκαν υπό την επιρροή του οικολογικού κινήματος, ενώ συχνά παρατηρείται και η παράλληλη ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών που συνδυάζουν την οικολογία και τον πολιτισμό, όπως ο οικοτουρισμός και ο πολιτιστικός τουρισμός (Βελισσαρίου 2000).

Με άλλα λόγια, η ανάγκη των ανθρώπων για διακοπές άρχισε να συνδυάζεται με τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα, και σταδιακά δημιουργήθηκαν ομάδες τουριστών με κοινά ενδιαφέροντα. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε στην εξειδίκευση του τουρισμού σε ειδικές μορφές που επιδίωξαν να ικανοποιήσουν τις συγκεκριμένες προτιμήσεις των

ομαδοποιημένων τουριστών. Οι λόγοι που δημιουργήθηκαν αυτές οι μορφές τουρισμού σχετίζονται άμεσα με τα χόμπι του κάθε ατόμου, τις αθλητικές δραστηριότητες, τους επαγγελματικούς λόγους (όπως συνέδρια) και κάθε ξεχωριστή προτίμηση ή λόγο που αντιστοιχεί σε μια ξεχωριστή μορφή τουρισμού. Οι τοπικές ιδιομορφίες σε χώρες ή περιοχές και η συνύπαρξη δύο ή τριών ειδικών μορφών σε ένα κοινό μοντέλο ανάπτυξης αποδείχτηκαν καθοριστικοί παράγοντες για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού. Ωστόσο, είναι επίσης δυνατόν ορισμένες από αυτές τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού να έχουν αρνητικές επιπτώσεις και επιδράσεις στο περιβάλλον και να οδηγήσουν στην υπερ-εκμετάλλευση τοπικών πόρων, καθώς και στη συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε ευαίσθητες περιοχές.

Μέχρι τη δεκαετία του '80, ο μαζικός τουρισμός βρισκόταν στην κορύφωση της ανάπτυξής του. Ωστόσο, από τις αρχές της δεκαετίας του '90 και μετά, αυτή η μορφή τουρισμού άρχισε να επιδεικνύει αδυναμία. Υπήρξαν συγκεκριμένοι λόγοι που συνέβαλαν στην αδυναμία αυτή που αντιμετώπισε ο μαζικός τουρισμός. Ένας από αυτούς τους λόγους είναι τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι τουρίστες σχετικά με την ποιότητα των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών στους τουριστικούς προορισμούς λόγω του υπερβολικού αριθμού ανθρώπων και της υπερβολικής συγκέντρωσης κατά τη διάρκεια της τουριστικής περιόδου (Lickorish & Jenkins, 2004). Τα μεγάλα ξενοδοχεία στους μαζικούς τουριστικούς προορισμούς χαρακτηρίζονταν από έλλειψη των απαραίτητων υποδομών, μολυσμένο φυσικό περιβάλλον και κατεστραμμένους φυσικούς πόρους. Η έλλειψη σχεδιασμού στην τουριστική ανάπτυξη δημιούργησε σοβαρά προβλήματα σε παράκτιες δημοφιλείς τουριστικές περιοχές λόγω της ελλιπούς σχεδιασμένης τουριστικής ανάπτυξης. Αυτό το πρόβλημα, σε συνδυασμό με την άνοδο του οικολογικού κινήματος, ενέπνευσε τους αρμόδιους φορείς να αναπτύξουν ένα εναλλακτικό μοντέλο τουρισμού που θα μείωνε τις αρνητικές επιπτώσεις και θα προσέλκυε τους απογοητευμένους τουρίστες (Mcintosh et al, 1995). Επίσης, η αλλαγή του τρόπου ζωής των σύγχρονων καταναλωτών διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην άνοδο και εξέλιξη του εναλλακτικού τουρισμού. Οι καταναλωτές, αισθανόμενοι απογοήτευση από τα τυποποιημένα προϊόντα, απαιτούν πιο εξειδικευμένες εμπειρίες που να προσεγγίζουν περισσότερο τις προσωπικές τους ανάγκες. Έτσι, οι τουρίστες αρχίζουν να απορρίπτουν τα προκαθορισμένα τουριστικά πακέτα και αναζητούν κάτι διαφορετικό. Εξαιτίας αυτών των αλλαγών, όλο και περισσότεροι τουρίστες ενδιαφέρονται για εκδρομές με παραδοσιακό τρόπο ζωής, το υγιές περιβάλλον κ.λπ. (Boissevain, 1996).

Πηγή: <https://www.patrasevents.gr/>

Χαρακτηριστικά εναλλακτικού τουρίστα:

Ο εναλλακτικός τουρίστας διαφέρει από τον μαζικό τουρίστα, καθώς έχει ενεργό συμμετοχή και επιλέγει να ασχοληθεί με δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του. Με βάση τις μελέτες, μπορούμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του:

- Ταξιδεύει μόνος ή με μικρές ομάδες.
- Συχνά οργανώνει μόνος του το ταξίδι του.
- Απολαμβάνει την περιήγηση στον προορισμό που επισκέπτεται.
- Έχει ενδιαφέρον για πληροφορίες σχετικά με τον προορισμό.
- Διαθέτει έντονη οικολογική συνείδηση.
- Αναζητά τουριστικά προϊόντα που ανταποκρίνονται στις προσωπικές του απαιτήσεις.
- Επιθυμεί την επικοινωνία με τους ντόπιους κατοίκους της περιοχής.
- Παραμένει περισσότερο χρόνο στον προορισμό από τον κλασικό τουρίστα.
- Αναζητά την προσωρινή απόδραση από τον έντονο τρόπο ζωής κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.
- Ενδιαφέρεται να επισκεφθεί απομακρυσμένες περιοχές που δεν έχουν αναπτυχθεί τουριστικά.
- Έχει άνω του μέσου όρου εισόδημα.
- Διαθέτει σχετικά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης.

Πρέπει να τονίσουμε ότι ο επισκέπτης-τουρίστας αποτελεί το επίκεντρο του εναλλακτικού τουρισμού και η τουριστική πολιτική στοχεύει στην κάλυψη των τουριστικών αναγκών του.

Προϋποθέσεις ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού:

Ο εναλλακτικός τουρισμός αναπτύσσεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που επιτρέπουν την ανάπτυξη και αποδοτικότητα του εναλλακτικού τουριστικού προϊόντος. Οι προϋποθέσεις αυτές καθορίζουν το περιβάλλον και τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό πλαίσιο για την ύπαρξη και την επιτυχία του. Παρακάτω, θα εξετάσουμε τις κύριες προϋποθέσεις ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού:

Η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού απαιτεί στενή συνεργασία με την τοπική κοινότητα. Η κοινότητα πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην ανάπτυξη, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του τουριστικού προϊόντος, διασφαλίζοντας την τοπική συμβολή, συνεργαζόμενη με τους φορείς τουρισμού και ενισχύοντας την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Ο εναλλακτικός τουρισμός επιβάλλει τη διατήρηση και την αειφορία του περιβάλλοντος και της φυσικής κληρονομιάς. Προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, τα φυσικά τοπία και τους πολιτιστικούς πόρους, μπορούμε να διασφαλίσουμε τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού.

Ο εναλλακτικός τουρισμός πρέπει να προσφέρει εμπειρίες και δραστηριότητες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προτιμήσεις των ταξιδιωτών. Αυτό σημαίνει να παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες, αυθεντικές εμπειρίες, προσωπική επαφή με τους ντόπιους και ευελιξία στον σχεδιασμό του ταξιδιού.

Η δημιουργία κατάλληλων υποδομών και υπηρεσιών είναι ζωτικής σημασίας για τον εναλλακτικό τουρισμό. Αυτές περιλαμβάνουν την πρόσβαση σε μεταφορικά μέσα, την κατάλληλη διαμονή, τις τοπικές υπηρεσίες (εστίαση, εκδηλώσεις, οδηγοί), αλλά και την ύπαρξη υποδομών για δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ποδηλασία, καταδύσεις κ.ά.

Η επιτυχής ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού απαιτεί αποτελεσματική προώθηση και μάρκετινγκ. Πρέπει να δημιουργηθεί ευαισθητοποίηση και να προωθηθεί η αξία του εναλλακτικού τουριστικού προϊόντος, στοχεύοντας σε ομάδες ταξιδιωτών που εκτιμούν την εμπειρία, την περιπέτεια και την αειφορία.

Η εκπαίδευση και η ενημέρωση είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού. Οι ντόπιοι και οι φορείς τουρισμού πρέπει να είναι ενημερωμένοι για τις αρχές και τις πρακτικές του εναλλακτικού τουρισμού, ενώ οι τουρίστες πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι για τον σεβασμό προς το περιβάλλον και τον πολιτισμό του προορισμού.

Ο εναλλακτικός τουρισμός απαιτεί ευελιξία και καινοτομία στην ανάπτυξη και παροχή των τουριστικών προϊόντων. Πρέπει να ανταποκρίνεται στις αλλαγές στις ανάγκες των ταξιδιωτών και να προσφέρει νέες και ελκυστικές εμπειρίες που ξεχωρίζουν από τον μαζικό τουρισμό.

Ο εναλλακτικός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί και να ευδοκιμήσει μόνο όταν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις. Αυτές οι προϋποθέσεις διασφαλίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού, την προστασία του περιβάλλοντος και τη δημιουργία αυθεντικών και πλούσιων εμπειριών για τους ταξιδιώτες.

Είδη εναλλακτικού τουρισμού και συμβολή του προγράμματος:

Στο παρακάτω κείμενο παρουσιάζονται τα βασικά είδη εναλλακτικού τουρισμού, καθώς και στο ποιες μορφές αυτού του τουρισμού έχει επικεντρωθεί το EduTourism και τις διαδρομές που έχει προωθεί με σκοπό τη προβολή των δύο περιοχών: Κρήτη και Κύπρος.

Α. Ο **αγροτουρισμός** είναι μια μορφή εναλλακτικού τουρισμού που συνδυάζει την επίσκεψη σε αγροτικές περιοχές με την εμπειρία της αγροτικής ζωής και δραστηριοτήτων. Στον αγροτουρισμό, οι τουρίστες έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τις γεωργικές δραστηριότητες, να επισκεφτούν αγροκτήματα, να συμμετέχουν σε εργασίες στο χώρο της γεωργίας (όπως συγκομιδή, συλλογή φρούτων, εκτροφή ζώων) και

να απολαύσουν γνήσια παραδοσιακά φαγητά και προϊόντα. Ο αγροτουρισμός συνήθως λαμβάνει χώρα σε αγροτικές περιοχές με εύφορο έδαφος και καλλιέργειες, όπως αμπελώνες, ελαιώνες, περιβόλια και λαχανόκηποι. Οι τουρίστες μπορούν να περιηγηθούν σε αυτές τις περιοχές, να μάθουν για τη γεωργική παραγωγή, τις τεχνικές καλλιέργειας και να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η συγκεκριμένη μορφή τουρισμού προωθεί την αειφόρο γεωργία και την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς οι τουρίστες έρχονται σε επαφή με τη φύση και αντιλαμβάνονται τη σημασία της γεωργίας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της υγιεινής διατροφής. Ο αγροτουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει επίσης εκδηλώσεις και εορταστικές γιορτές που συνδέονται με τη γεωργία και την αγροτική κουλτούρα, προσφέροντας μια πλούσια εμπειρία για τους επισκέπτες.

Ο αγροτουρισμός παρουσιάζει διάφορες μορφές, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Περιηγητικός αγροτουρισμός: Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν σε αγροτικές περιοχές, να ανακαλύψουν τη γεωργία και να εξοικειωθούν με τις αγροτικές δραστηριότητες.
- Γευσιγνωσία: Οι τουρίστες μπορούν να γευτούν και να απολαύσουν τα παραδοσιακά προϊόντα και την τοπική γαστρονομία που παράγονται στην αγροτική περιοχή.
- Συμμετοχικός αγροτουρισμός: Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε αγροτικές δραστηριότητες, όπως η συγκομιδή φρούτων, η καλλιέργεια, η παραγωγή τυριών και η συμμετοχή σε γεωργικές εργασίες.
- Αγροτική διαμονή: Οι τουρίστες μπορούν να διανυκτερεύσουν σε αγροτικές διαμονές, όπως εξοχικά σπίτια, αγροτουριστικά καταλύματα ή αγροτικά ξενοδοχεία.
- Εκπαιδευτικός αγροτουρισμός: Ο αγροτουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικά προγράμματα, όπου οι επισκέπτες μαθαίνουν για τη γεωργία, την καλλιέργεια, την εκτροφή ζώων και άλλες αγροτικές δραστηριότητες.
- Αγροτουριστικές εκδηλώσεις: Πραγματοποιούνται διάφορες εκδηλώσεις στις αγροτικές περιοχές, όπως αγροτουριστικές γιορτές και αγροτικές αγορές, προσελκύοντας επισκέπτες που ενδιαφέρονται να ζήσουν την αγροτική εμπειρία.
- Αυτές είναι μερικές από τις κύριες μορφές αγροτουρισμού, αλλά μπορεί να υπάρχουν και άλλες παραλλαγές ή συνδυασμοί ανάλογα με τις εκάστοτε περιοχές και τις τοπικές δυνατότητες.

Β. Ο **οικοτουρισμός** είναι μια μορφή τουρισμού που έχει ως κύριο στόχο την ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών με φυσική ομορφιά και προστατευόμενους φυσικούς πόρους, ενώ επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού στο περιβάλλον. Ο οικοτουρισμός συχνά συνδυάζεται με την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση των τουριστών σχετικά με την περιβαλλοντική προστασία και τη βιωσιμότητα. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν τη φυσική ομορφιά των περιοχών, να επιδράσουν θετικά στις τοπικές κοινότητες και να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που προάγουν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Ο οικοτουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει ταξίδια σε φυσικές περιοχές, όπως εθνικά πάρκα, προστατευόμενες περιοχές ή απομακρυσμένα νησιά, όπου οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να παρατηρήσουν την άγρια ζωή, να περπατήσουν σε μονοπάτια φύσης ή να εξερευνήσουν φυσικά τοπία. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ορειβασία, κανό-καγιάκ, παρατήρηση πτηνών, αλιεία και άλλες εμπειρίες που συνδέονται με τη φύση. Συνολικά, ο οικοτουρισμός αποτελεί μια προσέγγιση στον τουρισμό που επιδιώκει την ισορροπία μεταξύ της ανάπτυξης τουριστικών δραστηριοτήτων και της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Το πρόγραμμα έχει προωθήσει τους παρακάτω προορισμούς οικοτουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο:

1. Φαράγγι Αγίου Αντωνίου – Πατσού: Το φαράγγι του Αγίου Αντωνίου ή φαράγγι του Πατσού, που βρίσκεται κοντά στο χωριό Πατσός της Κρήτης, είναι ένα από τα διάσημα φαράγγια της περιοχής. Με μήκος 5 χιλιομέτρων, το φαράγγι φιλοξενεί περίπου 80 είδη χλωρίδας, με 4 από αυτά να είναι προστατευμένα, καθώς και 24

είδη πανίδας, με 11 από αυτά να είναι προστατευμένα. Το τοπίο είναι εκπληκτικό, με ένα πυκνό δάσος από πλατάνια και χαρουπιές, ενώ ο ποταμός που το διασχίζει προσθέτει στη γοητεία του φαράγγιού. Στην είσοδο του φαράγγιού βρίσκεται ο σπηλαιώδης ναός του Αγίου Αντωνίου, ενώ σε διάφορα σημεία του φαράγγιού υπάρχουν στενά περάσματα, αναβάσεις και καταβάσεις που μπορούν να εξερευνηθούν. Η διάσχιση του φαράγγιού είναι κατάλληλη για φυσιολάτρες και οικογένειες που αναζητούν μια όμορφη εμπειρία στη φύση.

2. Δάσος Ρούβα: Το φαράγγι του Ρούβα, επίσης γνωστό ως Γάφαρη ή Αγίου Νικολάου, αποτελεί το πιο σημαντικό φαράγγι του Ψηλορείτη στην Κρήτη. Με εντυπωσιακή χλωρίδα, πανίδα, χαράδρες και γεωλογικούς σχηματισμούς, το φαράγγι διαθέτει μήκος περίπου 4 χιλιομέτρων, με μια καθορισμένη διαδρομή 2,7 χιλιομέτρων. Είναι το μεγαλύτερο πρινοδάσος στην Κρήτη, με εντυπωσιακούς πρίνους που έχουν αναπτυχθεί σε εντυπωσιακό μέγεθος και πυκνότητα. Το φαράγγι παραμένει απομονωμένο από ανθρώπινες παρεμβάσεις, επιτρέποντας στα δέντρα και την πανίδα να ευδοκιμήσουν ανενόχλητα. Ένα από τα σημαντικά χαρακτηριστικά αυτής της εκπληκτικής περιοχής, που ανήκει στο αναγνωρισμένο από την UNESCO "Γεωπάрко του Ψηλορείτη", είναι η πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Στο φαράγγι ζουν σπάνια είδη όπως ο κρητικός αγριόγατος και ο γυπαετός, ενώ υπάρχουν επίσης το ενδημικό δέντρο αμπελιτσιά και η σπάνια orchidea "κρητικό κεφαλάνθηρο". Κατά τη διάρκεια της βόλτας στο δάσος, ο επισκέπτης θα συναντήσει το εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννη, το μοναστήρι του Αγίου Νικολάου και τη γραφική λίμνη του Ζαρού.
3. Συλαμιανό – Κνωσανό Φαράγγι: Το Συλαμιανό ή Κνωσανό Φαράγγι αποτελεί το κυριότερο φαράγγι του Ψηλορείτη στην Κρήτη. Συγκεντρώνει τα νερά από την κοιλάδα των Αρχανών και μεταφέρει τα νερά μέσω του Καίρατου Ποταμού προς τη θάλασσα στο προάστιο Κατσαμπάς του Ηρακλείου. Παίρνει το όνομά του από την πέρασή του από την Κνωσό, ενώ είναι επίσης γνωστό ως Φαράγγι Αγίας Ειρήνης από το ομώνυμο χωριό που βρίσκεται εκεί. Στο χωριό υπάρχει το Εκκλησάκι της Αγίας Ειρήνης (Σπήλια), που προσφέρει μια αίσθηση εξοχής και είναι ιδανικός προορισμός για εκδρομές με οικογένειες. Δυστυχώς, δεν είναι δυνατή η πλήρης διάσχιση του φαράγγιού λόγω της πυκνής βλάστησης και της έλλειψης μονοπατιών. Ωστόσο, ο επισκέπτης μπορεί να επισκεφτεί ορισμένα

τμήματα του. Η περιοχή διαθέτει περιορισμένη ποικιλία χλωρίδας λόγω της σκίασης από τα κυρίαρχα πλατάνια και βάτους. Επίσης, το φαράγγι διασχίζει την περιοχή Κάτω Μύλος, όπου υπάρχουν ακόμη ίχνη ενός παλιού νερόμυλου. Από εκεί και πέρα, ο ασφαλτοστρωμένος δρόμος μετατρέπεται σε μαλακό ασβεστόλιθο και το φαράγγι γίνεται στενό, με ψηλά πετρώματα και όμορφες βραχοσκεπές. Αυτό το τμήμα, που ονομάζεται Αρχανιώτικο Φαράγγι, αποτελεί το πιο εντυπωσιακό σημείο του φαραγγιού. Παράλληλα με το φαράγγι περνάει ένας δρόμος που οδηγεί στο χωριό Σύλλαμος και είναι εύκολα προσβάσιμο ακόμη και με αυτοκίνητο. Μέσα στην κοίτη του φαραγγιού και λίγα μέτρα νότια της γέφυρας, υπάρχει ένας μοναδικός καταρράκτης ύψους περίπου 4 μέτρων, με σχεδόν συνεχή ροή νερού. Ωστόσο, η πορεία μέσα στο φαράγγι είναι σχεδόν αδύνατη λόγω της πυκνής βλάστησης.

4. Τσούτσουρος: Το φαράγγι του Τσούτσουρου είναι ένα από τα πολλά δύσβατα φαράγγια στην περιοχή Σφακιάς. Ξεκινά στην περιοχή Σφακιάς και καταλήγει κοντά στη θάλασσα, στο Λαρινάκι, και προκαλεί εντύπωση με την πρώτη ματιά. Παρόλο που είναι σχετικά μικρό σε μήκος (1,5 χιλιόμετρα), αποτελεί ιδανικό μέρος για αρχάριους που θέλουν να εκπαιδευτούν στο canyoning, καθώς έχει ασφαλιστεί επαρκώς από τις σπηλαιολογικές ομάδες του νησιού. Είναι ένα τεχνικό φαράγγι, δηλαδή η πρόσβαση σε αυτό γίνεται μόνο με τη χρήση σχοινιών, καθώς υπάρχουν 12 καταβάσεις (ραπέλ), με τη μεγαλύτερη να φτάνει τα 30 μέτρα.
5. Σπήλαιο Μελιδονίου: Το Σπήλαιο του Μελιδονίου, γνωστό και ως Γερντόσπηλιος, βρίσκεται στο νομό Ρεθύμνου της Κρήτης. Αυτό το σπήλαιο παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω των αρχαιολογικών ευρημάτων, του πλούσιου σπηλαιοδιάκοσμου και της τραγικής ιστορίας του κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα λατρευτικά σπήλαια καθώς στη Μινωική εποχή χρησιμοποιούνταν για τη λατρεία του Χάλκινου γίγαντα Τάλω, που είχε αναλάβει την προστασία της Κρήτης από εχθρούς. Το Σπήλαιο του Μελιδονίου έχει μεγάλη εκπαιδευτική αξία, καθώς συνδυάζει περιβαλλοντικά και γεωλογικά στοιχεία με αρχαιολογικά και ιστορικά ευρήματα. Είναι προσβάσιμο στο κοινό, αλλά οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν μόνο τον πρώτο χώρο, καθώς οι υπόλοιπες και πιο βαθιές αίθουσες είναι κλειστές λόγω

αρχαιολογικών ανασκαφών. Η πρόσβαση γίνεται εύκολα με το αυτοκίνητο από το Ρέθυμνο.

6. Ζαρός: Το Ζαρός είναι ένα όμορφο παραδοσιακό χωριό στον κάμπο του Ψηλορείτη, που βρίσκεται 45 χιλιόμετρα μακριά από το Ηράκλειο. Αυτό το γραφικό χωριό είναι γνωστό για τα τρεχούμενα νερά που το διασχίζουν. Από το Ζαρός ξεκινά μια από τις μεγαλύτερες διαδρομές off-road με ποδήλατο στην Κρήτη, με το υψηλότερο σημείο να βρίσκεται στα 1307 μέτρα. Κατά τη διάρκεια της ανάβασης, ο ποδηλάτης έχει την ευκαιρία να απολαύσει την πανοραμική θέα της κοιλάδας της Μεσαράς, τα Αστερούσια, το Λυβικό πέλαγος, το Κεφάλι και τα Παξιμάδια. Τέλος, στα 840 μέτρα υψόμετρο, ο ποδηλάτης διασχίζει ένα πευκοδάσος που τον συνοδεύει μέχρι την κορυφή. Αυτή η ποδηλατική διαδρομή προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να εξερευνήσετε την όμορφη ενδοχώρα της Κρήτης.
7. Φαράγγι Πλατανίων: Το φαράγγι των Πλατανίων βρίσκεται πάνω από το ομώνυμο χωριό στον πανέμορφο τοπικό χώρο του Αμαρίου και εκτείνεται στις πλαγιές του Ψηλορείτη. Αυτή η διαδρομή προσφέρει ένα καταπράσινο τοπίο με πυκνή βλάστηση, μοναδικούς σχηματισμούς βράχων και το επιβλητικό βουνό του Ψηλορείτη να κυριαρχεί. Η κοιλάδα Αμαρίου είναι μια από τις πιο ακατάβλητες περιοχές της Κρήτης, γεμάτη βυζαντινές εκκλησίες, ελαιώνες και αμπελώνες. Στο παρελθόν, η περιοχή ήταν μία από τις πλουσιότερες στην Κρήτη κατά την βυζαντινή περίοδο. Η διαδρομή ξεκινά από το φαράγγι των Πλατανίων στο χωριό Πλατάνια (σε υψόμετρο 430 μέτρα) που βρίσκεται στην άκρη της κοιλάδας του Αμαρίου και καταλήγει στο παρεκκλήσι του Αγίου Αντωνίου (σε υψόμετρο 800 μέτρα), με συνολική διάρκεια περίπου 4 ώρες. Η ιδανική εποχή για να το επισκεφθείτε είναι την άνοιξη, καθώς η θερμοκρασία δεν είναι υψηλή. Αυτή η διαδρομή προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία να ανακαλύψετε την ομορφιά της φύσης και την ιστορία της περιοχής του Αμαρίου.
8. Μαργαρίτες: Το ιστορικό χωριό Μαργαρίτες βρίσκεται 25 χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Ψηλορείτη στο νομό Ρεθύμνου. Η πυκνή βλάστηση αποτελεί ένα κυρίαρχο στοιχείο της περιοχής, καθώς το χωριό είναι κατασκευασμένο μεταξύ δύο κοιλάδων. Ξεκινώντας από τις Μαργαρίτες, ο επισκέπτης έχει την

ευκαιρία να ανακαλύψει την πλούσια φυσική ομορφιά, την τοπική ιστορία της περιοχής και να θαυμάσει την ξεχωριστή αρχιτεκτονική του χωριού, ενώ μπορεί να φτάσει και σε γειτονικούς οικισμούς. Μια από τις επιλογές των επισκεπτών είναι να ακολουθήσουν τον επαρχιακό δρόμο προς τις Μαργαρίτες, ο οποίος οδηγεί στην περιοχή του Μελιδονίου, διασχίζοντας την παλιά γέφυρα του ποταμού.

9. Λίμνη Κουρνά: Η λίμνη Κουρνά είναι η μοναδική φυσική λίμνη γλυκού νερού στην Κρήτη και βρίσκεται στο νομό Χανίων, κοντά στο χωριό Κουρνάς. Αποτελεί ένα σημαντικό οικοσύστημα για την Ελλάδα και λειτουργεί ως σταθμός για πολλά είδη πουλιών. Είναι μέρος του δικτύου Natura 2000 και αποτελεί περιοχή προστασίας ορνιθοπανίδας. Στην περιοχή υπάρχουν επίσης βιότοποι που εντάσσονται στο ευρωπαϊκό δίκτυο ζωνών προστασίας Corine. Στη λίμνη Κουρνά μπορεί κανείς να δει σπάνια υδρόβια φυτά και δέντρα, πολλά από τα οποία είναι μοναδικά στην περιοχή, όπως η ευφορβία δενδροειδής και ο κρητικός φοίνικας, η υδρόβια λέμνα και η φτελιά. Επιπλέον, ο επισκέπτης μπορεί να συναντήσει ερπετά όπως τρανόσαυρους, αγιόφιδα και ένα σπάνιο είδος δίχρωμης χελώνας. Το καλοκαίρι, μια βόλτα γύρω από τη λίμνη συνήθως διαρκεί λιγότερο από μία ώρα. Δίπλα στην πλευρά με τα εστιατόρια, το καλοκαίρι με την υποχώρηση των υδάτων, οι επισκέπτες μπορούν να κάνουν μπάνιο στις μικρές αμμουδερές παραλίες που δημιουργούνται. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα ενοικίασης ποδηλάτων και θαλάσσιων ποδηλάτων. Τον χειμώνα και την άνοιξη, η στάθμη του νερού αυξάνεται και η βόλτα γύρω από τη λίμνη είναι πιο δύσκολη, καθώς η βλάστηση είναι πυκνή και οι παραλίες εξαφανίζονται. Η λίμνη Κουρνά μπορεί να προσεγγιστεί με δύο τρόπους, είτε από τη Γεωργιούπολη είτε από την άλλη πλευρά μέσω της εθνικής οδού.

10. Γραμβούσα: Η περιοχή της Γραμβούσας και η λιμνοθάλασσα του Μπάλου αποτελούν έναν από τους πιο σημαντικούς βιότοπους στην Ανατολική Μεσόγειο και αποτελούν σημαντικό δρόμο μεταναστευτικών πουλιών στη Μεσόγειο. Στη χερσόνησο και στα νησιά της Γραμβούσας ζουν περισσότερα από 100 είδη πουλιών και 400 είδη φυτών. Σε ενάλια σπήλαια της περιοχής γεννά η Μεσογειακή φώκια, ενώ η θαλάσσια χελώνα Καρέτα αναζητά τροφή και γεννά στην περιοχή. Τα νησιά της Γραμβούσας και η ευρύτερη περιοχή είναι μέρος του δικτύου Natura

2000, και γι' αυτό πολλές ανθρώπινες δραστηριότητες περιορίζονται ή απαγορεύονται, όπως η διανυκτέρευση και η λειτουργία εστιατορίων. Παρόλο που τα παραπάνω δεν είναι αντικείμενο της επίσκεψης στο Φρούριο, συμβάλλουν στην περιβαλλοντική αξία της περιοχής και επηρεάζουν την επίσκεψη των επισκεπτών.

11. Φαράγγι Θερίσσου: Στο χωριό του Θερίσσου βρίσκεται το φαράγγι του Θερίσσου, επίσης γνωστό ως Φαράγγι Ελευθερίου Βενιζέλου. Βρίσκεται περίπου 6 χλμ. νότια από τα Χανιά, μεταξύ των χωριών Περιβόλια και Θέρισσο. Έχει μήκος περίπου 9 χλμ. Το ορεινό τμήμα του φαραγγιού περιλαμβάνει γκρεμούς, χάσματα και σάρες, ενώ στο πιο ευρύ τμήμα κοντά στην είσοδο σχηματίζεται μια μικρή κοιλάδα με ξυλώδη φυτά. Οι κύριες χρήσεις γης στην ευρύτερη περιοχή του φαραγγιού είναι γεωργικές. Η χλωρίδα της περιοχής είναι πλούσια και περιλαμβάνει τόσο κοινά όσο και ενδημικά είδη, πολλά από τα οποία είναι σπάνια ή απειλούμενα και προστατεύονται. Η ερπετοπανίδα της περιοχής έχει μεγάλη σημασία, ειδικά το είδος του σπιτόφιδου (*Zamenis situla*) που είναι σπάνιο και εξαπλώνεται μόνο στην Κρήτη.
12. Αμάρι: Η περιοχή του Αμαρίου, η οποία συνδυάζει σημαντικά φυσικά στοιχεία και προσφέρει εναλλακτικές τουριστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες υπαίθρου. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από γεωλογικούς σχηματισμούς και πλούσιο ανάγλυφο στα βουνά που την περιβάλλουν. Στη βορειοανατολική περιοχή είναι ο ορεινός όγκος του Ψηλορείτη, ενώ στα νότια βρίσκεται το όρος Κέντρος και άλλες μικρότερες βουνοκορφές, που ανήκουν στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000. Η περιοχή είναι καλυμμένη από συστάδες δέντρων και θάμνους, καθιστώντας τη μία από τις πιο πράσινες περιοχές της Κρήτης. Λόγω των συχνών βροχοπτώσεων, σχηματίζονται ποταμοί που καταλήγουν στον Πρασσιανό Ποταμό, όπου σήμερα βρίσκονται το Φράγμα των Ποταμών και ο Πλατύς Ποταμός. Οι δραστηριότητες που μπορεί κανείς να απολαύσει στην περιοχή περιλαμβάνουν επισκέψεις στον Πλατύ Ποταμό, στη λιμνοδεξαμενή του Βιζαρίου, στο Φαράγγι των Πλατανιών, καθώς και στα φράγματα Ποταμών και Πλατύς Ποταμός. Αυτή η περιοχή προσφέρει μια ποικιλία φυσικών ομορφιών και δραστηριοτήτων για τους λάτρεις της φύσης και των υπαίθριων δραστηριοτήτων.

13. Κουρνάς: Το χωριό Κουρνάς, που βρίσκεται στο Νομό Χανίων, είναι ένα ημιορεινό χωριό που διατηρεί την αυθεντική του γοητεία και σχεδόν δεν επηρεάζεται από τον τουρισμό. Το χωριό βρίσκεται σε υψόμετρο 200 μέτρων, στους πρόποδες του όρους Δαφνομαδάρα. Τα παλιά σπίτια, η κεντρική πλατεία και το εργαστήριο κεραμικών αποτελούν τα κύρια χαρακτηριστικά του χωριού. Στην περιοχή μεταξύ του χωριού Κουρνά και της διάσημης λίμνης Κουρνάς υπάρχει μια εντυπωσιακή σπηλιά, το Σπήλαιο Κουρνάς, που προσφέρει μια μαγευτική θέα. Αν και μικρού μεγέθους, με μόλις 35 μέτρα βάθος, το σπήλαιο εντυπωσιάζει με τις σταλακτίτες και τα σταλαγμίτες του. Επισκέψεις το απόγευμα είναι συνιστώμενες, καθώς το σπήλαιο είναι σκοτεινό και το περιορισμένο φως που εισέρχεται το καθιστά πραγματικά εντυπωσιακό.

Γ. Ο **τουρισμός υγείας** (ή ιατρικός τουρισμός) είναι μια μορφή τουρισμού που συνδυάζει την αναζήτηση αποκατάστασης, ευεξίας και θεραπείας με την ευχαρίστηση του ταξιδιού. Σε αυτόν τον τύπο τουρισμού, οι άνθρωποι ταξιδεύουν σε διάφορους προορισμούς για να απολαύσουν ειδικές θεραπευτικές, αναζωογονητικές και ευεργετικές εμπειρίες για την υγεία τους. Ο τουρισμός υγείας περιλαμβάνει μια ποικιλία θεραπευτικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που προάγουν την ευεξία και την ανάκτηση του σώματος και του πνεύματος. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν ιαματικά λουτρά, θερμές πηγές, μασάζ, θεραπείες λάσπης, αισθητική περιποίηση, γυμναστήρια και προγράμματα φυσικής άσκησης, γιόγκα ή άλλου είδους θεραπείες. Οι προορισμοί του τουρισμού υγείας συχνά είναι επιλεγμένοι για τις φυσικές ιδιότητές τους, όπως η παρουσία ιαματικών πηγών, η ποιότητα του αέρα ή η παρουσία ειδικών παραγόντων όπως θάλασσα, βουνά ή δάση, που θεωρούνται ευεργετικοί για την υγεία και την ευεξία. Ο τουρισμός υγείας μπορεί να συμπεριλαμβάνει επίσης ιατρικές εξετάσεις, προληπτικές εξετάσεις, θεραπείες για συγκεκριμένες παθήσεις, αποκαταστατικές θεραπείες και χειρουργικές επεμβάσεις. Πολλές φορές, οι ασθενείς ταξιδεύουν σε άλλες χώρες για να λάβουν ιατρική περίθαλψη που είναι πιο προσιτή, προηγμένη ή εξειδικευμένη. Ο τουρισμός υγείας προσφέρει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ανακτήσουν την υγεία τους, να αντιμετωπίσουν το άγχος και την κόπωση, να επαναφορτίσουν τις ενέργειές τους και να βελτιώσουν την

ποιότητα ζωής τους. Επίσης, μπορεί να αποτελέσει μια ευκαιρία για εκπαίδευση και πληροφόρηση σχετικά με την υγεία και τον τρόπο ζωής.

Δ. Ο **θρησκευτικός τουρισμός** είναι μια μορφή τουρισμού που συνδέεται με θρησκευτικά και πνευματικά αξιώματα. Σε αυτόν τον τύπο τουρισμού, οι άνθρωποι ταξιδεύουν σε θρησκευτικά κέντρα, αγίους τόπους, ναούς, μοναστήρια, εκκλησίες, τεμένη ή άλλες θρησκευτικές τοποθεσίες προκειμένου να εκδηλώσουν την θρησκευτικότητα τους, να ασκήσουν προσευχή ή λατρεία, να αναζητήσουν σωματική και πνευματική αναζωογόνηση, να εξερευνήσουν την πνευματική κληρονομιά και την ιστορία της θρησκείας. Ο θρησκευτικός τουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει επισκέψεις σε θρησκευτικά μνημεία, συμμετοχή σε θρησκευτικές τελετές, περιηγήσεις σε ιερούς χώρους, συναντήσεις με θρησκευτικούς ηγέτες ή δασκάλους, συμμετοχή σε προσκυνήματα ή πνευματικές ασκήσεις. Σε πολλές περιπτώσεις, ο θρησκευτικός τουρισμός είναι συνδεδεμένος με συγκεκριμένες ημερομηνίες ή εορτασμούς που έχουν θρησκευτική σημασία. Ο θρησκευτικός τουρισμός μπορεί να είναι καθοδηγούμενος από θρησκευτικούς ηγέτες ή προσωπικό, αλλά μπορεί επίσης να είναι αυτό-οργανωμένος από τους ίδιους τους ταξιδιώτες. Ανάλογα με τη θρησκεία και τον προορισμό, ο θρησκευτικός τουρισμός μπορεί να έχει διάφορα χαρακτηριστικά και πρακτικές. Ο θρησκευτικός τουρισμός μπορεί να έχει πολλούς στόχους, όπως η ενίσχυση της πίστης, η αναζήτηση πνευματικής εμπειρίας, η εκπαίδευση σχετικά με τη θρησκευτική παράδοση και η περιήγηση σε ιστορικούς και πνευματικούς τόπους. Επίσης, μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της κατανόησης και της ανεκτικότητας μεταξύ διαφορετικών θρησκειών και πολιτισμών. Συνολικά, ο θρησκευτικός τουρισμός αποτελεί έναν τρόπο για τους ανθρώπους να συνδυάσουν την εξερεύνηση και το ταξίδι με την πνευματική ευεξία, την αναζήτηση πνευματικής εμπειρίας και τη σύνδεση με τη θρησκευτική τους πίστη.

Το πρόγραμμα έχει προωθήσει τους παρακάτω προορισμούς θρησκευτικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο:

- 1) **Χωριό Αβδού Πεδιάδος:** Παρά το μικρό μέγεθος του χωριού, υπάρχει μεγάλος αριθμός βυζαντινών ναών. Ο προορισμός συνδιάζει θρησκευτικό και φυσικό περιβάλλον. Οι εκκλησίες, όπως η Παναγία η Ευαγγελίστρια, ο Άγιος Αντώνιος, ο Άγιος Κωνσταντίνος και άλλες, είναι διάσπαρτες σε όλο το χωριό και στην περιοχή γύρω από τη λίμνη Αποσελέμη. Ένας εύκολος προορισμός από το Αβδού είναι το φράγμα του "Αποσελέμη" και η τεχνητή λίμνη "Λαγκάδα". Το φράγμα συλλέγει τα νερά από τα οροπέδια του Λασιθίου και έχει μεγάλη χωρητικότητα. Σήμερα, αποτελεί τη μεγαλύτερη τεχνητή λίμνη του νησιού και έχει μετατραπεί σε υδροβιότοπο όπου βρίσκουν καταφύγιο πολλά είδη πτηνών. Αυτό το μέρος προσφέρεται για περιπάτους και αναψυχή, και οι επισκέπτες μπορούν να παρατηρήσουν και να φωτογραφίσουν πολλά εντυπωσιακά πουλιά, μεταξύ των οποίων υπάρχουν και μεταναστευτικά είδη.
- 2) **Μονή Τοπλού:** Η μονή βρίσκεται στο ακρωτήριο του Σαμωνίου και απέχει 10 χιλιόμετρα ανατολικά από τη Σητεία. Η αξία των εικόνων που φιλοξενεί είναι ανεκτίμητη και αποτελεί ένα δείγμα του επιπέδου παιδείας των μοναχών της μονής. Ορισμένες από τις μοναδικές εικόνες που εκτίθενται στη μονή είναι έργα του Ιωάννου Κορνάρου, όπως η εικόνα "Μέγας εί Κύριε και Θαυμαστά τα έργα Σου" του 1770 και η εικόνα "Ρόδον το αμάραντο" του 1771, καθώς και η εικόνα

της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολύτριας. Επιπλέον, ο Προηγούμενος Φιλόθεος Σπανουδάκης ίδρυσε ένα Μουσείο Χαλκογραφιών και Ελληνικών Λαϊκών Χαρακτικών στη μονή, τα οποία περιλαμβάνουν έργα που δημιουργήθηκαν από τους μοναχούς τον 18ο και 19ο αιώνα. Στο μουσείο εκτίθενται επίσης αντικείμενα εκκλησιαστικής τέχνης όπως Ευαγγέλια, αργυρο-επίχρυσοι σταυροί, Πατριαρχικά Σιγίλια, Σουλτανικά Φιρμάνια, σφραγίδες, επαναστατικά λάβαρα, αρχιερατικά άμφια. Επιπλέον, η μονή φυλάσσει τον αρχιερατικό σάκο και τα επιτραχήλια του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης.

- 3) Βυζαντινός Ναός Αγίου Λάζαρου: Το κείμενο αναφέρεται στην εκκλησία του Αγίου Λαζάρου, μια υπέροχη πέτρινη εκκλησία που βρίσκεται στην πλατεία της πόλης, ακριβώς πάνω από τον τάφο του Αγίου. Αποτελεί ένα από τα πιο εντυπωσιακά παραδείγματα βυζαντινής αρχιτεκτονικής στην Κύπρο. Η εκκλησία χτίστηκε από τον Βυζαντινό αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ' τον 9ο αιώνα. Παρόλο που τρεις τρούλοι και το καμπαναριό της καταστράφηκαν κατά την Τουρκοκρατία, το τέμπλο της εκκλησίας που καλύπτεται από χρυσό διασώθηκε και αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα μπαρόκ ξυλογλυπτικής. Ο Άγιος Λάζαρος έφτασε στην Κύπρο μετά την Ανάσταση του Ιησού, χειροτονήθηκε Επίσκοπος Κιτίου και έζησε στην πόλη για 30 χρόνια. Δίπλα στην εκκλησία βρίσκεται το Βυζαντινό Μουσείο, όπου φιλοξενούνται σημαντικές θρησκευτικές εικόνες, αντικείμενα και κειμήλια.
- 4) Εκκλησία Παναγίας Αγγελόκτιστης - Κίτι: Η βυζαντινή εκκλησία του Κίτι, αφιερωμένη στην Παναγία, που χρονολογείται από τον 11ο αιώνα και έχει την ονομασία "Κτισμένη από Αγγέλους". Η αρχική αψίδα της βασιλικής διασώζεται μαζί με ένα σπάνιο ψηφιδωτό της Παναγίας και του Βρέφους, που θεωρείται ένα από τα ωραιότερα κομμάτια βυζαντινής τέχνης στην Κύπρο και ανταγωνίζεται τα ψηφιδωτά της Ραβέννας στην Ιταλία. Στη συνέχεια, μετά τον 11ο αιώνα, έγιναν προσθήκες στο κτίσμα, με τους Φράγκους να προσθέτουν νέα πρόσοψη και καμπαναριό. Στο εσωτερικό της εκκλησίας βρίσκεται μια πολύ παλιά και μοναδική εικόνα του 10ου αιώνα που απεικονίζει την Παναγία, τον Άγιο Λάζαρο και τον Ευαγγελιστή Λουκά. Σύμφωνα με τον μύθο, οι τρεις αυτοί φίλοι συναντήθηκαν στο Κίτι κατά την αρχή του χριστιανισμού στην Κύπρο.

- 5) Μονή Αγίου Ηρακλείδου: Η μονή είναι αφιερωμένη στον Άγιο Ηρακλείδιο, ο οποίος ήταν γιος ιερέα ειδωλολάτρη και χειροτονήθηκε ως Επίσκοπος Ταμασσού από τους Αποστόλους Παύλο και Βαρνάβα. Μαρτύρησε σε ηλικία 60 ετών και θάφτηκε στο σπήλαιο όπου είχε ζήσει και κηρύξει το Ευαγγέλιο. Το 400 μ.Χ. κτίστηκε μια εκκλησία στην τοποθεσία του τάφου του, και το μοναστήρι που ιδρύθηκε υπέστη καταστροφές και ανακατασκευές πολλές φορές. Το σημερινό κτήριο του μοναστηριού χρονολογείται από το 1773, όταν ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσάνθος ανακαίνισε τον ναό. Τα λείψανα του Αγίου Ηρακλείδου φυλάσσονται στο εσωτερικό του ναού. Σήμερα, το μοναστήρι λειτουργεί ως γυναικείο μοναστήρι.
- 6) Εκκλησία Αγίου Γεωργίου – Καμπί: Η πετρόκτιστη εκκλησία που είναι αφιερωμένη στον Άγιο Γεώργιο και γιορτάζει στις 23 Απριλίου. Η εκκλησία χρονολογείται στον 17ο αιώνα και ξεχωρίζει για τα μοναδικά ξυλόγλυπτά της. Η εικόνα του Αγίου Γεωργίου, η οποία εξακολουθεί να υπάρχει σήμερα, χρονολογείται στον 15ο αιώνα. Αυτή η εικόνα είναι σπάνια, καθώς περιβάλλεται από τα μαρτύρια του Αγίου. Ένα από τα εντυπωσιακά ξυλόγλυπτα που βρίσκονται στην εκκλησία είναι ο γυναικωνίτης. Στο κάτω μέρος του γυναικωνίτη υπάρχει ένας στρογγυλός ανάγλυφος διάκοσμος που φέρει ένα οικόσημο με δύο λιοντάρια.
- 7) Τέμενος Ομεριέ (Πρώην Εκκλησία της Παναγίας των Αυγουστίνων): Το Τέμενος Ομεριέ, ήταν το μεσαιωνικό Μοναστήρι της Παναγίας των Αυγουστίνων. Το μοναστήρι κτίστηκε τον 14ο αιώνα κατά την περίοδο των Λουζινιανών και είχε έκταση 6 εκταρίων περιλαμβανομένων των κήπων και των φυτειών. Μετά την κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς το 1570-1571, το μοναστήρι μετατράπηκε σε τέμενος. Η εκκλησία υπέστη ζημιές, αλλά αναπαλαιώθηκε από τους Οθωμανούς. Σήμερα, το Τέμενος Ομεριέ είναι ανοικτό για προσκυνητές και επισκέπτες και αποτελεί τον πρώτο χώρο όπου οι Οθωμανοί προσευχήθηκαν μετά την κατάληψη της Κύπρου το 1571.

Ε. Ο **τουρισμός άθλησης** είναι μια μορφή τουρισμού που συνδυάζει την αγάπη για την άθληση και τη συμμετοχή σε δραστηριότητες αθλητισμού με την εξερεύνηση νέων τοποθεσιών και προορισμών. Οι ταξιδιώτες που αγαπούν τον τουρισμό άθλησης επιδιώκουν να ασκηθούν, να απολαύσουν τη φυσική δραστηριότητα και να ανακαλύψουν νέες περιοχές μέσα από τον αθλητισμό. Ο τουρισμός άθλησης προσφέρει μια ευκαιρία να συνδυαστούν η φυσική άσκηση, η περιπέτεια και η ψυχαγωγία με την εξερεύνηση νέων περιβαλλόντων και τον πολιτισμό των προορισμών. Οι δραστηριότητες άθλησης που συχνά συνδέονται με τον τουρισμό άθλησης περιλαμβάνουν το πεζοπορία, το ποδηλατοδρόμηση, το καγιάκ, το ράφτινγκ, το σκι, το σνόουμπορντ, το ψαροντούφεκο, το καταδύσεις, τον ιστιοπλοία, το τζόκινγκ, το γκολφ, το τένις και πολλές άλλες. Ο τουρισμός άθλησης μπορεί να απευθύνεται σε επαγγελματίες αθλητές που συμμετέχουν σε αγώνες και γεγονότα σε διάφορες τοποθεσίες, αλλά επίσης απευθύνεται σε ερασιτέχνες αθλητές και ανθρώπους που απλά απολαμβάνουν την άθληση και τη φυσική δραστηριότητα. Οι ταξιδιώτες που επιλέγουν τον τουρισμό άθλησης συνήθως αναζητούν περιοχές με φυσική ομορφιά, ενδιαφέροντα γεωγραφικά στοιχεία, επικίνδυνα τοπία και μοναδικές εμπειρίες που συνδυάζουν την άσκηση με την ανακάλυψη και την περιπέτεια. Ο τουρισμός άθλησης έχει επίσης θετικές επιδράσεις στην τοπική οικονομία, καθώς προάγει την ανάπτυξη του τουρισμού, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση των αθλητικών υποδομών και υπηρεσιών στους προορισμούς. Επιπλέον, προωθεί την υγεία, την ευεξία και την ενεργή ζωή των ανθρώπων, ενισχύοντας τη φυσική και ψυχική ευεξία. Συνολικά, ο τουρισμός άθλησης προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία για τη συνδυασμένη ευχαρίστηση της άθλησης, της περιπέτειας και του ταξιδιού, καθώς και της εξερεύνησης νέων περιοχών και πολιτισμών.

ΣΤ. Ο **πολιτιστικός τουρισμός** είναι μια μορφή τουρισμού που επικεντρώνεται στην ανακάλυψη και την εμβάθυνση στον πολιτισμό και την ιστορία μιας περιοχής ή μιας χώρας. Αποσκοπεί στην ενίσχυση της κατανόησης και της ανταλλαγής πολιτιστικών αξιών μεταξύ των ταξιδιωτών και του προορισμού που επισκέπτονται. Ο πολιτιστικός τουρισμός περιλαμβάνει την επίσκεψη σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικά κτίρια, παραδοσιακά χωριά και αξιοθέατα που αντιπροσωπεύουν τον πολιτισμό και την κληρονομιά μιας περιοχής. Οι ταξιδιώτες που επιλέγουν τον πολιτιστικό τουρισμό ενδιαφέρονται για την ιστορία, την αρχιτεκτονική, την τέχνη, τη λογοτεχνία, τη μουσική και τον πολιτισμό της περιοχής που επισκέπτονται. Ένας κύριος στόχος του πολιτιστικού τουρισμού είναι η προστασία και η διατήρηση του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτό συχνά συνεπάγεται την ανάπτυξη βιώσιμων τουριστικών

προγραμμάτων που σέβονται τον πολιτισμό, συνεργάζονται με την τοπική κοινότητα και προωθούν την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά. Ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει επίσης συμμετοχή σε παραδοσιακές εκδηλώσεις, για να γνωρίσουν οι ταξιδιώτες τον πολιτισμό και τη ζωή της τοπικής κοινότητας. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει γαστρονομικές εμπειρίες, όπου οι ταξιδιώτες μπορούν να δοκιμάσουν τοπικά φαγητά και παραδοσιακές κουζίνες. Ο πολιτιστικός τουρισμός προσφέρει την ευκαιρία να κατανοήσουμε και να ανταλλάξουμε πολιτιστικές εμπειρίες, να επιδράσουμε στον πολιτισμό των περιοχών που επισκεπτόμαστε και να αναπτύξουμε μια πιο πλούσια και ολοκληρωμένη εικόνα του κόσμου. Επιπλέον, συμβάλλει στην ανάπτυξη του τουρισμού και της οικονομίας των περιοχών, ενώ ταυτόχρονα προωθεί την πολιτιστική ανταλλαγή και την κατανόηση μεταξύ των λαών.

Το πρόγραμμα έχει προωθήσει τους παρακάτω προορισμούς πολιτιστικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο:

1. Καλλιτεχνικό χωριό Βερέκυνθος: Το Καλλιτεχνικό Χωριό Βερέκυνθος βρίσκεται δίπλα στον Εθνικό δρόμο, κοντά στα Χανιά, και ιδρύθηκε το 2000 για την προώθηση των τεχνών του κρητικού λαού. Το χωριό φιλοξενεί εργαστήρια κεραμικής και άλλων τεχνών, ενώ διατηρείται η παραδοσιακή κατασκευή τσικαλιών. Ο χώρος είναι επισκέψιμος και παρουσιάζει ποικιλία από χειροποίητα

αντικείμενα τέχνης, συμπεριλαμβανομένων παραδοσιακών και σύγχρονων προϊόντων.

2. **Μαργαρίτες:** Οι Μαργαρίτες στη Δυτική Κρήτη είναι το μεγαλύτερο κέντρο αγγειοπλαστικής στην περιοχή και ένα από τα μεγαλύτερα στην Ελλάδα. Το χώμα από την περιοχή χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη για τη δημιουργία κεραμικών έργων υψηλής ποιότητας. Στα εργαστήρια των Μαργαρίτων παράγονται μοντέρνες και παραδοσιακές κατασκευές. Ένα από τα γνωστά εργαστήρια στο χωριό είναι το ΚΕΡΑΜΕΙΟΝ, όπου οι επισκέπτες μπορούν να δουν την διαδικασία δημιουργίας κεραμικών από τον πηλό μέχρι το ψήσιμο.
3. **Λαογραφικό Μουσείο Ζαρού:** Το Λαογραφικό Μουσείο Ζαρού ιδρύθηκε το 1998 και είναι υπό κατασκευή. Διοργανώνει διαγωνισμό κρητικής κουζίνας, έχει εκδόσει βιβλίο και συμμετέχει σε πολιτιστικές εκδηλώσεις.
4. **Θραψανό:** Το Θραψανό είναι ένα χωριό με μεγάλη κεραμική παράδοση. Επισκεπτόμενοι το εργαστήριο του κου Κουτράκη Γιώργου, μπορείτε να παρακολουθήσετε την κατασκευή πηλινών αντικειμένων και να δημιουργήσετε το δικό σας. Επίσης, μπορείτε να συμμετάσχετε σε ετήσιες εκδηλώσεις, όπως η "Γιορτή του Θραψανιώτη Αγγειοπλάστη", που περιλαμβάνει έκθεση και γλέντι.
5. **Χωριό Αβδού Πεδιάδος:** Το Αβδού είναι ένα πανέμορφο χωριό στην ενδοχώρα του Δήμου Χερσονήσου. Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού διοργανώνει δράσεις και εκδηλώσεις που αναβιώνουν παλιά έθιμα. Το πρόγραμμα εκδηλώσεων περιλαμβάνει θέατρα, παραδοσιακά γλέντια και αθλητικές δραστηριότητες. Ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει την περιήγησή του στο χωριό, να δοκιμάσει παραδοσιακό φαγητό και να συμμετάσχει σε τοπικές δράσεις.
6. **Αρχαία Πόλη Λατώ:** Τα ερείπια της αρχαίας Λατούς βρίσκονται στην Κρήτη, περίπου 3 χλμ βόρεια της Κριτσάς. Αποτελούν έναν επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο με εκπληκτική θέα στον κόλπο του Μιραμπέλου. Η Λατώ είναι η καλύτερα διατηρημένη πόλη της κλασικής-ελληνιστικής περιόδου στην Κρήτη και μια από τις πληρέστερα σωζόμενες στην Ελλάδα. Ο χώρος έχει υψηλή εκπαιδευτική αξία και παρουσιάζει αρχαιολογικό, πολεοδομικό και ιστορικό ενδιαφέρον.

7. Χωριό Λιθίνες: Οι Λιθίνες είναι ένα χωριό στην Ανατολική Κρήτη και αποτελούν έδρα της κοινότητας με το ίδιο όνομα. Η εκπαιδευτική αξία τους εστιάζεται στην αρχιτεκτονική και την ιστορία της περιοχής. Σημαντικά κτίρια όπως το Παλαιό Δημοτικό Σχολείο Λιθίνων Σητείας και ο Ναός της Παναγίας των Λίθινων αποτελούν παραδείγματα της τοπικής αρχιτεκτονικής. Ο τοπικός πολιτιστικός σύλλογος συμβάλλει σημαντικά στη διοργάνωση εκδηλώσεων που προσελκύουν πολλούς επισκέπτες. Η πρόσβαση στο χωριό είναι εύκολη μέσω αυτοκινήτου, και όλα τα αξιοθέατα του χωριού είναι εύκολα προσβάσιμα λόγω του μικρού μεγέθους του.
8. Κριτσά: Η Κριτσά είναι μια μικρή κωμόπολη στην Ανατολική Κρήτη με έναν μοναδικό χαρακτήρα. Η διατήρηση της παραδοσιακής ζωής της προσελκύει πολλούς επισκέπτες. Τα γραφικά σοκάκια, οι αυλές με το μυρωδάτο άρωμα, τα καταστήματα με κρητικά υφάσματα, τα παραδοσιακά καφενεία, οι λαογραφικές συλλογές και οι εντυπωσιακοί ναοί δημιουργούν την ατμόσφαιρα ενός ανοικτού λαογραφικού και ιστορικού μουσείου. Εκτός από την περιήγηση στα μικρά σοκάκια, αξίζει να επισκεφτείτε το Φαράγγι της Κριτσάς, τα λαογραφικά μουσεία και να θαυμάσετε τις τοιχογραφίες στα βυζαντινά μνημεία, με κορυφαίο αυτό της Παναγίας Κερά. Θα ανακαλύψετε ότι εδώ γυρίστηκαν σκηνές από γνωστές ταινίες.
9. Χωριό Αβδού Πεδιάδος: Το χωριό Αβδού βρίσκεται στην ενδοχώρα του Δήμου Χερσονήσου, σε ημιορεινή τοποθεσία και σε υψόμετρο 230 μέτρα. Με ιστορική παρουσία από την εποχή του Μινωικού πολιτισμού, περιέχει πολλά αρχαιολογικά ευρήματα. Οι υπολείψεις του υπομινωϊκού οικισμού Σπηλιαρίδια, τα ιερά σπήλαια της Αγίας Φωτεινής και Φανερωμένης, καθώς και τα θεμέλια πρωτοχριστιανικών ναών και κτισμάτων αποδεικνύουν την παλαιά οικονομική και πολιτιστική ευημερία της περιοχής. Ένα παράδειγμα που συνδυάζει τέχνη και παράδοση
10. Φρούριο Γραμβούσας: Το φρούριο βρίσκεται σε απότομο ύψωμα της νησίδας Ήμερη Γραμβούσα και έχει ελλειψοειδές σχήμα. Η κύρια είσοδος προστατεύεται από μια θολωτή στοά και στο εσωτερικό σώζονται δύο μεγάλες δεξαμενές.

Κατασκευάστηκε με τοπικό ασβεστόλιθο και χρησιμοποιήθηκε από Τούρκους και επαναστάτες. Αυτήν τη στιγμή αξιοποιείται από το Υπουργείο Πολιτισμού.

11. Θέρισσος: Το ηρωικό χωριό Θέρισο συμμετείχε ενεργά στην αντίσταση ενάντια στους Οθωμανούς και είχε σημαντικό ρόλο στη νεότερη ιστορία της Κρήτης. Καταπολεμήθηκε από τους Οθωμανούς το 1866, ενώ κατά την Επανάσταση του 1905 αναδείχθηκε σημαντικό κέντρο αντίστασης. Σήμερα, μπορείτε να επισκεφτείτε το Στρατηγείο του Ελευθερίου Βενιζέλου, όπου στεγάζονται το Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο Θερίσου και το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης Θερίσου
12. Ενετικό Φρούριο Φιρκά: Το φρούριο Φιρκά είναι μια βενετσιάνικη κατασκευή που βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του λιμανιού των Χανίων. Η κατασκευή του ξεκίνησε στα τέλη του 16ου αιώνα και ολοκληρώθηκε το 1620. Χρησιμοποιήθηκε από τους Τούρκους ως στρατώνας και στόχος του ήταν να προστατεύει το λιμάνι από πιθανές πολιορκίες. Εσωτερικά, περιλάμβανε κατασκευές για στρατώνες και αποθήκες πολεμικού υλικού, καθώς και θολωτή δεξαμενή για τη συγκέντρωση των βρόχινων νερών. Στη βόρεια πλευρά, υπάρχουν έξι συνεχόμενες θόλοι με μεγάλες κανονιοθυρίδες που κάλυπταν την είσοδο του λιμανιού. Οι θόλοι αυτοί χρησιμοποιήθηκαν ως φυλακές από την Τουρκοκρατία έως τον Ελληνικό Εμφύλιο πόλεμο
13. Λότζια: Η Λότζια στο Ηράκλειο είναι ένα από τα πιο όμορφα μνημεία της ενετικής αρχιτεκτονικής στην Κρήτη. Χτίστηκε από τον Φραγκίσκο Μοροζίνι το 1626-28 και είναι η τέταρτη και τελευταία Λότζια που κατασκευάστηκε κατά την ενετοκρατία. Το κτίριο είναι ορθογώνιο και διώροφο, με ανοιχτή στοά και πολλαπλά τοξωτά ανοίγματα. Θεωρείται το πιο κομψό βενετσιάνικο μνημείο στην Κρήτη και έχει τιμηθεί με το βραβείο EUROPA NOSTRA για την αναπαλαίωση και συντήρησή του το 1987
14. Ενετικό Κάστρο Φορτέτζα: Το ενετικό κάστρο Φορτέτζα στο Ρέθυμνο είναι ένα σημαντικό οχυρωματικό έργο των Βενετών. Περιλαμβάνει προμαχώνες, επιχωματώσεις και πύλες, ενώ έχει αστερόμορφο σχήμα και συνολικό μήκος 1307 μέτρα. Μπορείτε να το επισκεφθείτε όλο το χρόνο.

15. Πύργος Μαρουλά: Ο οικισμός του Μαρουλά στο Ρέθυμνο αποτελεί έναν ιστορικό προορισμό με μνημεία από διάφορες εποχές. Εκεί βρέθηκαν δύο αρχαία νεκροταφεία και ο Πύργος του Μαρουλά, ο οποίος έχει εντυπωσιακή ορατότητα. Ο πύργος, πιθανότατα κατασκευασμένος από τους Βενετούς, είναι τριώροφος με αμυντικά χαρακτηριστικά. Η επίσκεψη στον πύργο προσφέρει ευκαιρίες για εξερεύνηση και θαυμασμό της πανοραμικής θέας.
16. Σπήλαιο Μελιδονίου: Το Σπήλαιο του Μελιδονίου στην Κρήτη παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω των αρχαιολογικών ευρημάτων, του πλούσιου σπηλαιοδιάκοσμου και της τραγικής ιστορίας του κατά την Τουρκοκρατία. Έχει λατρευτική σημασία από τη Μινωική εποχή, καθώς τιμούσε τον Χάλκινο γίγαντα Τάλω, που φρόντιζε για την προστασία του νησιού. Το σπήλαιο συνδυάζει περιβαλλοντικά, γεωλογικά, αρχαιολογικά και ιστορικά στοιχεία, έχοντας μεγάλη εκπαιδευτική αξία. Παρόλο που ο επισκέπτης μπορεί να δει μόνο την πρώτη αίθουσα, το σπήλαιο είναι προσβάσιμο και προσφέρει μια ενδιαφέρουσα εμπειρία στους επισκέπτες.
17. Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου: Το Αρχαιολογικό Μουσείο του Ηρακλείου είναι ένα από τα παλαιότερα και μεγαλύτερα μουσεία της Ευρώπης, με πλούσια συλλογή εκθεμάτων από όλες τις περιόδους της κρητικής ιστορίας. Είναι δημόσιο και διαθέτει επίσης αίθουσα οπτικοακουστικών μέσων και εργαστήρια.
18. Νεκρόπολη στο Φουρνί Αρχανών: Ο λόφος Φουρνί αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους της Κρήτης, με ένα πλούσιο νεκροταφείο και μυκηναϊκό περίβολο. Η Νεκρόπολη παρουσιάζει εκπαιδευτικό ενδιαφέρον λόγω των αρχαιολογικών, ιστορικών και αρχιτεκτονικών ευρημάτων της. Επιπλέον, δίπλα στη Νεκρόπολη υπάρχει ένα τεχνητό δάσος, το οποίο προσφέρεται για περίπατο με θέα στο επιβλητικό κρητικό τοπίο.
19. Μελιδόνι: Το Μελιδόνι είναι ένα ζωντανό χωριό στην Κρήτη, με ιστορική σημασία και πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Εδώ, κάθε Καθαρή Δευτέρα, αναβιώνει το έθιμο του "κλεψίματος της νύφης", όπου η νύφη-άντρας κερνάει τον κόσμο. Το χωριό έχει χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερης πολιτιστικής αξίας, με όμορφα ενετικά

αρχοντικά, ενώ προσελκύει πολλούς τουρίστες που επισκέπτονται το σπήλαιο της περιοχής.

20. Η πανήγυρη του Κατακλυσμού & Τσιαττιστά: Ο Κατακλυσμός είναι η μεγαλύτερη γιορτή στη Λάρνακα, με πάνω από 100 χρόνια ιστορίας και αναγνωρίζεται ως πολιτιστική κληρονομιά από την UNESCO. Η γιορτή γίνεται κατά την Πεντηκοστή και πηγάζει από θρησκευτικές και παγανιστικές παραδόσεις που σχετίζονται με το νερό. Η Λάρνακα διοργανώνει ένα έξαρτο φεστιβάλ με διάφορες εκδηλώσεις, όπως αγώνες κολύμβησης, ιστιοπλοΐας, παραδοσιακών χορών και ποίησης. Ένα αναπόσπαστο μέρος της γιορτής είναι οι διαγωνισμοί τσιαττιστών, όπου οι συμμετέχοντες ανταγωνίζονται με πνευματώδεις στίχους σε βαριά κυπριακή αργκό.
21. Λευκαρίτικο Κέντημα, Λεύκαρα: Τα "Λευκαρίτικα" κεντήματα αποτελούν παγκοσμίου φήμης χειροποίητα κεντήματα με ανεκτίμητη πολιτιστική σημασία για τα Λεύκαρα και την Κύπρο. Είναι καταχωρημένα στον παγκόσμιο Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Η παράδοση της κεντητικής στα Λεύκαρα ξεκίνησε από τον 14ο αιώνα, επηρεασμένη από ντόπιες τεχνικές, βενετσιάνικα κεντήματα και αρχαιοελληνικά και βυζαντινά γεωμετρικά μοτίβα. Το κέντημα αποτέλεσε για αιώνες την κύρια ασχολία των γυναικών του χωριού, που συνεχίζουν να δημιουργούν κεντήματα υψηλής αξίας στα στενά δρομάκια του χωριού και στο Κέντρο Χειροτεχνίας Λευκάρων. Τα κεντήματα κατασκευάζονται με ιρλανδέζικο λινό και γαλλική κλωστή και πρέπει να έχουν την ίδια μορφή και σχέδιο από τις δύο πλευρές.
22. Εργαστήριο Καλαθοπλεκτικής - Χοιροκοιτία : Το εργαστήριο καλαθοπλεκτικής του Πέτρου Νικολάου στο Χοιροκοιτία παρουσιάζει παραδοσιακά καλάθια και παραδίδει επιδείξεις παρασκευής χαλλουμιού. Βρίσκεται σε μια πετρόκτιστη οικία του 1903 και διαθέτει μικρό μουσείο με εκθέματα του Πέτρου. Κατασκευάζονται 13 διαφορετικά είδη καλαθιών και στο παρελθόν χρησιμοποιούνταν για παρασκευή χαλλουμιού και μεταφορά γεωργικών προϊόντων.

23. Μεσαιωνικό Κάστρο Λάρνακας: Το Μεσαιωνικό Κάστρο της Λάρνακας, κτίστηκε τον 14ο αιώνα και αποτελούσε μέρος των αμυντικών έργων της Κύπρου. Το 1625 απέκτησε την σημερινή του μορφή. Χρησιμοποιήθηκε ως αστυνομικός σταθμός και φυλακή κατά τη διάρκεια της αγγλοκρατίας. Σήμερα στεγάζει το Μεσαιωνικό Μουσείο με αντικείμενα από την παλαιοχριστιανική περίοδο, τη βυζαντινή τέχνη, εφυσωμένη κεραμική και όπλα. Η εσωτερική αυλή εκτίθεται μια συλλογή κανονιών και χρησιμοποιείται για πολιτιστικές εκδηλώσεις.
24. Καμάρες - Παλιό Υδραγωγείο: Το υδραγωγείο των Καμαρών στη Λάρνακα, χτίστηκε το 1746 για να μεταφέρει νερό από τον ποταμό Τρέμιθο και άλλες πηγές στην πόλη. Αποτελεί ένα υπαίθριο μνημείο σε ρωμαϊκό στυλ με 75 καμάρες. Το υδραγωγείο εγκαταλείφθηκε το 1939 και σήμερα συνδέεται με το μονοπάτι φύσης της Αλυκής Λάρνακας.
25. Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λάρνακας: Το Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λάρνακας παρουσιάζει τις ιστορίες των αρχαίων κοινοτήτων και τις συνήθειες των ανθρώπων που ζούσαν στην πόλη και την επαρχία Λάρνακας από την Ακεραμική Νεολιθική έως τη Ρωμαϊκή περίοδο. Η Πτέρυγα Ι είναι αφιερωμένη στην Προϊστορία και την Πρωτοϊστορία, ενώ η Πτέρυγα ΙΙ εστιάζει στους Ιστορικούς Χρόνους και την αρχαία πόλη του Κιτίου. Στην αυλή του μουσείου εκτίθενται λίθινα αντικείμενα και ένας ελιόμυλος της Ρωμαϊκής περιόδου.
26. Μουσείο Πιερίδη: Το Μουσείο Πιερίδη - Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου είναι το παλαιότερο ιδιωτικό μουσείο στην Κύπρο, στεγάζεται σε μια πατρογονική κατοικία του 1825 και περιλαμβάνει συλλογή αντικειμένων που καταγράφουν την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Κύπρου. Η συλλογή περιλαμβάνει αντικείμενα που χρονολογούνται από το 4000 π.Χ. έως τον 15ο αιώνα μ.Χ., όπως κόκκινο γυαλισμένο σκεύος από την πρώιμη εποχή του χαλκού, ρωμαϊκά γυάλινα σκεύη και μεσαιωνικά κεραμικά πιάτα. Η συλλογή αποτελεί σημαντική μαρτυρία του μακρόχρονου πολιτισμού που εκφράστηκε στην Κύπρο.
27. Εργαστήρια Τέχνης Γειτονιάς Καλλιτεχνών Λάρνακας: Η Γειτονιά Καλλιτεχνών στην παλιά Τουρκοκυπριακή συνοικία της Λάρνακας αποτελείται από δύο

δρόμους με εργαστήρια εννέα εικαστικών καλλιτεχνών. Οι καλλιτέχνες είναι γλύπτες, κεραμίστες και ζωγράφοι που εμπνέονται από την αρχαία κυπριακή λαϊκή τέχνη. Οι επισκέπτες μπορούν να παρακολουθήσουν τους καλλιτέχνες κατά τη διάρκεια της δημιουργίας των έργων τους και ορισμένοι καλλιτέχνες προσφέρουν μαθήματα. Η περιήγηση στην περιοχή μπορεί να γίνει με τη βοήθεια της σήμανσης και του διαδικτυακού χάρτη 360° που παρέχεται. Κατά τη διάρκεια της περιήγησης, οι επισκέπτες θα ανακαλύψουν καλλιτεχνικές πινελιές από τις χειροποίητες πινακίδες των καλλιτεχνών έως τα έργα τέχνης που διακοσμούν τον εξωτερικό χώρο.

28. Κέντρο Κυπριακής Χειροτεχνίας: Το Κέντρο Κυπριακής Χειροτεχνίας βρίσκεται στη Λευκωσία και αποσκοπεί στην αναβίωση της παραδοσιακής λαϊκής τέχνης της Κύπρου και την προώθησή της προς τη σύγχρονη χειροτεχνία. Στο εσωτερικό του κέντρου υπάρχει ένας όμορφος κήπος, περιτριγυρισμένος από εργαστήρια που ασχολούνται με την έρευνα, τη σχεδίαση και τη δημιουργία παραδοσιακών αντικειμένων λαϊκής τέχνης. Το κέντρο προωθεί την βελτίωση των προϊόντων, την πειραματική εργασία με διάφορες ύλες και τεχνικές, την εκπαίδευση νέων τεχνιτών και την παραγωγή και προώθηση νέων προϊόντων χειροτεχνίας.
29. Φικάρδου: Το χωριό Φικάρδου βρίσκεται σε υψόμετρο 900 μέτρων στην περιοχή της Πιτσιλιάς στην Επαρχία Λευκωσίας. Οι επισκέπτες μπορούν να φτάσουν στο απομονωμένο και ειδυλλιακό αυτό χωριό ακολουθώντας τις κατάλληλες διαδρομές. Το Φικάρδου, μαζί με τα γειτονικά χωριά Γούρρι και Λαζανιάς, διατηρούν ονόματα μεσαιωνικών οικογενειών της Κύπρου. Το χωριό διαθέτει σπίτια του 18ου αιώνα με εντυπωσιακά ξυλόγλυπτα και λαϊκή αρχιτεκτονική, ενώ έχει ανακηρυχθεί ως αρχαίο μνημείο και τιμηθεί με βραβείο Europa Nostra.
30. Ενετικά τείχη Λευκωσίας: Τα Τείχη της Λευκωσίας αποτελούν ένα ξεχωριστό μνημείο από την Ενετική περίοδο στην πρωτεύουσα της Κύπρου. Χτίστηκαν από τους Ενετούς μεταξύ 1567-1570 και περικλείουν την παλιά πόλη της Λευκωσίας. Έχουν μήκος περίπου 4 χιλιόμετρα και κατασκευάστηκαν από χώμα και πλίνθους, ανακατασκευάζοντας τα προηγούμενα τείχη και κτίρια της φράγκικης περιόδου. Τα τείχη περιλαμβάνουν 11 προμαχώνες με τριγωνικό σχήμα, καθένας με ένα όνομα από την οικογένεια του ενετού μηχανικού που τα σχεδίασε. Τα τείχη

περιλαμβάνουν επίσης τρεις πύλες εισόδου και εξόδου, από τις οποίες η Πύλη Αμμοχώστου είναι η μεγαλύτερη.

31. Πύλη Αμμοχώστου – Λευκωσία: Η Πύλη Αμμοχώστου αποτελεί μια από τις τρεις κύριες πύλες των Τειχών της Λευκωσίας. Είναι επίσης γνωστή ως Πόρτα Τζουλιάννα, παίρνοντας το όνομά της από τον αρχιτέκτονα Τζούλιο Σαβορνιάνο. Η κατασκευή της εμπνεύστηκε από την Πύλη Lazaretto of Candia και περιλαμβάνει ένα θολωτό πέρασμα με ένα προσεχτικά κατασκευασμένο σφαιρικό θόλο. Το πέρασμα είναι αρκετά μεγάλο για να χωρέσει δύο οχήματα και φωτίζεται από ένα κυκλικό άνοιγμα στο κέντρο. Τα δωμάτια που βρίσκονται στις πλευρές του περάσματος χρησιμοποιούνται σήμερα για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Η πρόσοψη της πύλης προς την πόλη είναι επιβλητική και η εξωτερική θύρα αποτελεί μια μικρή αψίδα στη γωνία της εισόδου.
32. Αρχαιολογικός χώρος Ταμάσου: Η αρχαία πόλη Ταμασσού βρίσκεται στην επαρχία Λευκωσίας και αποτελεί ένα από τα δέκα αρχαία βασίλεια της Κύπρου. Η ιστορία της αρχαιότητας της πόλης χρονολογείται από τον 8ο αιώνα π.Χ. και κατοικείτο ήδη από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Ταμασσός εξελίχθηκε σε μια σημαντική πόλη-βασίλειο και ευημερούσε λόγω της εκμετάλλευσης των πλούσιων κοιτασμάτων χαλκού. Στον αρχαιολογικό χώρο θα δείτε εντυπωσιακούς τάφους, ένα μέρος της αρχαίας πόλης, ένα ιερό αφιερωμένο στην Αφροδίτη και ερείπια επεξεργασίας χαλκού.
33. Μνημείο Ελευθερίας: Το Μνημείο της Ελευθερίας βρίσκεται στον Προμαχώνα Ποδοκάταρο, έναν από τους έντεκα προμαχώνες των Τειχών της Λευκωσίας και κοντά στην Πλατεία Αρχιεπισκοπής. Αυτό το εντυπωσιακό μνημείο παρουσιάζει 17 ρεαλιστικές μορφές μπροστά από μια πυραμιδοειδή κατασκευή από λευκό μάρμαρο που απεικονίζει μια φυλακή. Στο ψηλότερο βάθρο, η μορφή της Ελευθερίας δείχνει τον ουρανό με το χέρι της, ενώ δύο στρατιώτες ανοίγουν τις αλυσίδες της φυλακής. Οι φυλακισμένοι βγαίνουν με ανάμεικτα συναισθήματα, καθώς κοιτούν γύρω τους. Το μνημείο δημιουργήθηκε από τον γλύπτη Ιωάννη Νοτάρá, ο οποίος έφτασε από την Ελλάδα για αυτό το έργο. Οι φυλακισμένοι που απεικονίζονται περιλαμβάνουν ιερείς, στρατιώτες, πολίτες, χωρικούς και απλούς ανθρώπους. 1974 ανακοινώθηκε ότι οι εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν μετά την

απελευθέρωση της Κύπρου από τον τουρκικό στρατό που κατέχει το 40% του κυπριακού εδάφους.

34. Λουτρά Ομεριέ ή Χαμάμ Ομεριέ: Τα Λουτρά της Λευκωσίας, γνωστά και ως τουρκικά χαμάμ, δημιουργήθηκαν από τον Λαλά Μουσταφά Πασά μετά την κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς το 1570-1571. Αυτό το αρχιτεκτονικό συγκρότημα αφιερώθηκε στον προφήτη Ομάρ και αποτελεί σημαντική οθωμανική κληρονομιά στη Λευκωσία.
35. Πλατεία Ελευθερίας: Η πλατεία Ελευθερίας στη Λευκωσία αποτελεί ένα από τα πρώτα ανοίγματα στα τείχη της πόλης, δημιουργημένο στα τέλη του 19ου αιώνα, για να συνδέσει την περιοχή με τις εξωτερικές περιοχές. Η πλατεία ξεκίνησε ως άνοιγμα Τρυπιώτη ή Χατζησάββα, με ξύλινο γεφύρι το 1882. Η ανάπλαση της πλατείας και του περιβάλλοντος χώρου στοχεύει στη σύνδεση του σύγχρονου κέντρου της πόλης με το εντός των τειχών κέντρο, δημιουργώντας ένα συνεχές πάρκο που αναδεικνύει τα ενετικά τείχη και προσελκύει το κοινό. Το έργο ανατέθηκε στο γραφείο της Zaha Hadid, γνωστού αρχιτέκτονα, για τη μελέτη και τον σχεδιασμό του χώρου.

Ζ. Ο **γαστρονομικός τουρισμός** είναι μια μορφή τουρισμού που επικεντρώνεται στην ανακάλυψη και την απόλαυση της τοπικής γαστρονομίας και πολιτισμού μιας περιοχής. Αποτελεί έναν τρόπο για τους ταξιδιώτες να εξερευνήσουν την τοπική κουζίνα, τις παραδόσεις τροφίμων και τις γαστρονομικές εμπειρίες που προσφέρει ένας προορισμός. Ο γαστρονομικός τουρισμός συνδυάζει την απόλαυση της φαγητού και των ποτών με την

εξερεύνηση της τοπικής κουλτούρας και της παραγωγής τροφίμων. Οι ταξιδιώτες έχουν την ευκαιρία να δοκιμάσουν τοπικές σπεσιαλιτέ, να επισκεφθούν αγορές, φούρνους, οινοποιεία, ζυθοποιεία, αγροκτήματα και εστιατόρια που προσφέρουν αυθεντική τοπική κουζίνα. Ο γαστρονομικός τουρισμός επιτρέπει στους ταξιδιώτες να επικοινωνήσουν με τους ντόπιους κατοίκους και να μάθουν για τις τεχνικές μαγειρικής, τα υλικά και τις παραδόσεις που είναι συνδεδεμένες με την τοπική γαστρονομία. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει εκδηλώσεις και φεστιβάλ γαστρονομίας, όπου οι ταξιδιώτες μπορούν να δοκιμάσουν διάφορα πιάτα, ποτά και εδέσματα που εκπροσωπούν την τοπική κουλτούρα και παράδοση. Ο γαστρονομικός τουρισμός συχνά συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, καθώς προάγει την τοπική γαστρονομική βιομηχανία και δημιουργεί θέσεις εργασίας στον τομέα της εστίασης και της τροφίμων. Επιπλέον, συμβάλλει στην προώθηση του πολιτισμού και της παράδοσης μιας περιοχής, καθώς η γαστρονομία αποτελεί σημαντικό στοιχείο της τοπικής ταυτότητας. Ο γαστρονομικός τουρισμός έχει γνωρίσει αύξηση της δημοτικότητας καθώς όλο και περισσότεροι ταξιδιώτες επιθυμούν να ανακαλύψουν νέες γεύσεις, να εξερευνήσουν τοπικά προϊόντα και να απολαύσουν μοναδικές γαστρονομικές εμπειρίες κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους.

Το πρόγραμμα έχει προωθήσει τους παρακάτω προορισμούς γαστρονομικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο:

- 1) Αμάρι: Το κείμενο περιγράφει το Αμάρι της Ρεθύμνης ως έναν προορισμό με μεγάλη παράδοση στην κρητική φιλοξενία. Οι κάτοικοι του Αμαρίου ανέπτυξαν με την πάροδο των αιώνων τις διατροφικές συνήθειες της περιοχής, εκμεταλλευόμενοι τα προϊόντα που προσφέρει η τοπική γη, όπως το λάδι, το σιτάρι, το κρασί, το μέλι, τα χόρτα και τα αρωματικά φυτά. Αυτά αποτελούν τη βάση της τοπικής κουζίνας, η οποία αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό κομμάτι της κρητικής διατροφής. Το φημισμένο ελαιόλαδο και οι εδώδιμες ελιές που παράγονται στην περιοχή θεωρούνται από τα πιο υγιεινά στον κόσμο λόγω των ιδιαίτερων κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν. Εκτός από το λάδι, οι τοπικοί μικροί αμπελώνες παράγουν σημαντικά παραδοσιακά κρασιά, ενώ κατά την περίοδο του τρύγου (Οκτώβριος-Νοέμβριος) λειτουργούν παραδοσιακά ρακοκάζανα όπου μπορεί κανείς να παρακολουθήσει τη διαδικασία απόσταξης της ρακής, του κρητικού παραδοσιακού ποτού. Επίσης, η περιοχή περιλαμβάνει ποικίλα παραδοσιακά εδέσματα όπως Απάκι, Επτάζυμα, Καλιτσούνια, Κεφαλοτύρι, Ντάκος, Μυζήθρα, Ξινομυζήθρα, Ξεροτήγανα, Οφτό, Σαρικόπιτες, Τσακιστές, Τσιλαδιά, Τυροζούλι κ.α. Αυτή η περιοχή προσφέρει μια ευκαιρία για να απολαύσετε την παράδοση και τη γαστρονομία της Κρήτης.
- 2) Αβδού Πεδιάδος: Το χωριό Αβδού βρίσκεται σε ημιορεινή τοποθεσία, στους πρόποδες του όρους Σελένα, στην ενδοχώρα του Δήμου Χερσονήσου στην Κρήτη. Απέχει 38 χλμ. ανατολικά από το Ηράκλειο και 15 χλμ. από το χωριό Χερσόνησος. Το χωριό φημίζεται για την παραδοσιακή φιλοξενία του και τις παραδοσιακές γαστρονομικές εμπειρίες που προσφέρει στους επισκέπτες και τους ντόπιους. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στην παρασκευή τοπικών εδεσμάτων με τη βοήθεια των νοικοκυρών και να απολαύσουν τα παραδοσιακά φαγητά της περιοχής. Σε διάφορες γιορτές και εκδηλώσεις, όπως τα Χριστούγεννα, η Πρωτοχρονιά και το κούλουμα, ο τοπικός σύλλογος προετοιμάζει παραδοσιακά σαρακοστιανά φαγητά με τη συνδρομή εθελοντών μαγείρων. Επίσης, κατά τη γιορτή του Άη Γιάννη του Τρυποτηγανά στις 30 Νοεμβρίου, ο σύλλογος τηγανίζει και προσφέρει τους παραδοσιακούς τηγανίτους. Επιπλέον, στο χωριό πραγματοποιούνται δραστηριότητες όπως η παραγωγή ζύμης για ψωμί, η παραγωγή τυριού και η ανταλλαγή τοπικών

γεωργικών προϊόντων από μη επαγγελματίες αγρότες, προσομοιάζοντας την παλιά παράδοση των λαϊκών αγορών. Όλα αυτά δημιουργούν μια ζεστή, φιλόξενη και δημιουργική ατμόσφαιρα για τους επισκέπτες.

- 3) Θραψανό: Η περιοχή αυτή έχει την παλαιότερη οινική ιστορία στην Ευρώπη, ξεκινώντας πριν από 4.000 χρόνια, και συγκεντρώνει τα περισσότερα οινοποιεία στον νομό. Τα περισσότερα οινοποιεία διαθέτουν σύγχρονες εγκαταστάσεις και προσφέρουν διάφορα οινοτουριστικά προγράμματα. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να επισκεφτούν παραδοσιακά χωριά γύρω από το κέντρο του Ηρακλείου, να γευτούν τοπικά πιάτα της κρητικής κουζίνας και να απολαύσουν τα κρασιά της περιοχής. Ένα από αυτά τα χωριά είναι το Θραψανό, το οποίο απέχει μόλις 30χλμ από το Ηράκλειο. Εκεί, ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει την αγγειοπλαστική του χωριού και να συμμετάσχει σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο. Επιπλέον, έχει την ευκαιρία να απολαύσει ένα γαστρονομικό ταξίδι, αφού οι κάτοικοι ασχολούνται με την καλλιέργεια ελιάς, αμπελιών και λουλουδιών. Υπάρχει ακόμη και ένα οινοποιείο που διατηρεί την πανάρχαια παράδοση της ζύμωσης του κρασιού και της ωρίμανσης μέσα σε πιθάρια.
- 4) Κριτσά: Το χωριό αυτό είναι ένα από τα μεγαλύτερα και αρχαιότερα χωριά της περιοχής και διατηρεί αναλλοίωτη την παλιά αρχιτεκτονική και πολεοδομική της φυσιογνωμία. Οι κάτοικοι διατηρούν τα παλιά κρητικά έθιμα και παραδόσεις, δημιουργώντας μια μοναδική ατμόσφαιρα στον οικισμό. Εκτός από τις βυζαντινές εκκλησίες και τα λαογραφικά μουσεία, το χωριό είναι γνωστό για το εξαιρετικό του ελαιόλαδο. Η περιοχή Κριτσάς παράγει ένα εξαιρετικό ελαιόλαδο από τη μοναδική ποικιλία Κορωνέικη που καλλιεργείται εκεί. Το ελαιόλαδο αυτό έχει χαρακτηριστική πιπεράτη γεύση και πολύ χαμηλή οξύτητα. Ο Συνεταιρισμός Ελαιοπαραγωγών Κριτσάς φιλοξενεί τους επισκέπτες και τους εισάγει στον υπέροχο κόσμο της γεύσης του ελαιόλαδου. Η Κριτσά αποτελεί ένα πανέμορφο χωριό με πλούσια παράδοση και γαστρονομική κληρονομιά που αξίζει να επισκεφθεί ο κάθε επισκέπτης που θέλει να γνωρίσει την παραδοσιακή κρητική φιλοξενία και να απολαύσει τις τοπικές γεύσεις.

- 5) Μονή Τοπλού Σητείας: Η μονή παράγει βιολογικά προϊόντα στην επαρχία Σητείας. Έχει κατασκευάσει εγκαταστάσεις όπως ελαιοτριβείο, τυποποιητήριο ελαιολάδου, οινοποιείο και τυποποιητήριο κρασιού και τσικουδιάς. Το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που παράγεται από την ποικιλία Κορωνέικη έχει λάβει διεθνή βραβεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει επιβεβαιωθεί η ποιότητά του από το χημικό εργαστήριο του Υπουργείου Ανάπτυξης. Επιπλέον, η μονή παράγει ποικιλίες κρασιού όπως το λευκό Θραψαθήρι και Βηλάννα, το κόκκινο Merlot-Syrah και γλυκό κόκκινο κρασί από λιαστά σταφύλια της ποικιλίας Λιάτικο. Όλα τα προϊόντα που παράγει η μονή φέρουν την ονομασία της και έχουν γίνει αναγνωρίσιμα σημεία αναφοράς στον χώρο τους.
- 6) Μελισσοχώρια Λάρνακας – Μελισσοκομείο «Όρος Μαχαιρά», Μελίνη; Πρόκειται για ένα σύμπλεγμα των εννέα μελισσοπαραγωγικών κοινοτήτων στην ορεινή Λάρνακα, γνωστών και ως "Μελισσοχώρια Λάρνακας". Αυτές οι κοινότητες ξεχωρίζουν για την παράδοσή τους στη μελισσοκομία και τα προϊόντα της μέλισσας. Συλλογικά προωθούν την πρακτική της μελισσοκομίας και συμβάλλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας, προσφέροντας παράλληλα αυθεντικές εμπειρίες στους επισκέπτες. Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να περιηγηθούν σε θεματικά μονοπάτια της φύσης, να συμμετάσχουν σε ετήσια φεστιβάλ που αφιερώνεται στη μέλισσα, να δοκιμάσουν διάφορες ποικιλίες μελιού και να παρακολουθήσουν εργαστήρια και δραστηριότητες που σχετίζονται με τη μέλισσα και τα προϊόντα της. Στο χωριό Μελίνη, η οικογενειακή επιχείρηση Όρος Μαχαιρά παράγει αυθεντικό μέλι χωρίς επεξεργασία και προσφέρει στους επισκέπτες εμπειρίες μελισσοθεραπείας και δραστηριότητες που σχετίζονται με τη μελισσοκομία.
- 7) Οινοποιείο Κτήμα Χριστούδια, Κάτω Δρυς: Το οικογενειακό οινοποιείο Κτήμα Χριστούδια στην ορεινή Λάρνακα βρίσκεται σε ένα φυσικό περιβάλλον με θέα το γραφικό χωριό του Κάτω Δρυ. Το χωριό είναι ιδανικό για την καλλιέργεια σταφυλιών λόγω του ευνοϊκού κλίματος και των μοναδικών ιδιοτήτων του εδάφους. Το οινοποιείο παράγει αποκλειστικά γηγενείς ποικιλίες αμπέλου, όπως το Μαύρο, το Ξυνιστέρι, το Μαραθεύτικο, το Σπούρτικο, το Γιαννούδι και το Μάλαγα. Επιπλέον, παράγει εδέσματα από μούστο όπως ο "σουτζούκος", που διατηρεί τον παραδοσιακό τρόπο παρασκευής. Η συγκομιδή των σταφυλιών

αρχίζει τον Αύγουστο και ολοκληρώνεται τον Οκτώβριο, και οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη διαδικασία και να επισκεφθούν το οινοποιείο για γευσιγνωσία κρασιού, ξεναγήσεις και γεύματα που παρασκευάζονται με τοπικά προϊόντα.

- 8) Παραδοσιακό Ψωμί, Αθηνού: Η αρτοποιία αυτή έχει ενσωματωθεί στον Εθνικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO και είναι γνωστή για το «στρογγυλό κοινό ψωμί» της Κύπρου. Το ψωμί αυτό παρασκευάζεται από το ντόπιο αλεύρι, αφαιρώντας μόνο τα πίτερα, και περιλαμβάνει επίσης νερό και αλάτι. Η παρασκευή του ψωμιού συνδέεται με κοινωνικές και θρησκευτικές πρακτικές, οι οποίες συνεχίζονται από τις γυναίκες της κοινότητας που έχουν κληρονομήσει την τέχνη από τις μητέρες και τις γιαγιάδες τους. Αυτή η παράδοση συνεχίζεται και σήμερα και παρουσιάζεται στον αναπαλαιωμένο αλευρόμυλο και στο σύγχρονο Καλλινίκειο Δημοτικό Μουσείο Αθηνού.
- 9) Αθηνίτικο Λοκούμι του Γάμου: Το παραδοσιακό Αθηνίτικο λοκούμι του γάμου περιλαμβάνεται στον Εθνικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Αυτό το λοκούμι μοιάζει με κουραμπιέ και προσφέρεται στους καλεσμένους σε γάμους στην Κύπρο. Στην Αθηνού, οι παραγωγοί συνεχίζουν να χρησιμοποιούν την παραδοσιακή συνταγή με αγνά υλικά. Το λοκούμι περιλαμβάνει αλεύρι από ντόπιο σιτάρι, χοντρό σιμιγδάλι, μπέικιν πάουντερ, βούτυρο, ζουμί από ξύλα κανέλας, ροδόσταγμα και κονιάκ. Επιπλέον, στη μέση του λοκουμιού τοποθετούνται καβουρδισμένοι ξηροί καρποί αμυγδάλου με κανέλα. Σήμερα, το λοκούμι παρασκευάζεται από τουλάχιστον επτά βιοτεχνίες, ζαχαροπλαστεία και βιομηχανίες στην Αθηνού.
- 10) Χαλλούμι - Γαλακτοκομική Παράδοση Αθηνού: Η Αθηνού, που είναι γνωστή στην Κύπρο για τη γαλακτοβιομηχανία της και την παραγωγή διάφορων τυριών και γαλακτοκομικών προϊόντων με ντόπιο γάλα, συμπεριλαμβανομένου του παραδοσιακού Χαλλουμιού και της αναρής. Οι επισκέπτες μπορούν να παρακολουθήσουν τους τυροκομείς να παράγουν Χαλλούμι και αναρή, ενώ ζωντανές επιδείξεις διοργανώνονται και στην αναπαλαιωμένη Οικία του Πατήρ Καλλινίκου Σταυροβουνιώτη. Επιπλέον, η Αθηνού ήταν πάντα γνωστή για την παραγωγή κεφαλοτυριού και κασκαβαλιού.

- 11) Λευκαρίτικα Λουκούμια, Λεύκαρα: Τα "Λουκούμια" είναι γλυκά σε ζελατινώδη μορφή που παράγονται σε ποικιλία χρωμάτων και γεύσεων. Στο χωριό Λεύκαρα της Κύπρου εξακολουθεί να παρασκευάζονται με την παραδοσιακή συνταγή και μεθόδους παρασκευής. Η οικογενειακή επιχείρηση "Τα Ωραία Λεύκαρα" είναι ο παλαιότερος παραγωγός λουκουμιών στην Κύπρο, με ρίζες που χρονολογούνται από το 1895. Οι επισκέπτες μπορούν να παρακολουθήσουν τη διαδικασία παρασκευής των γλυκών στο εργαστήριο και να δοκιμάσουν και αγοράσουν διάφορες γεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της κλασικής γεύσης τριαντάφυλλου, περγαμόντου, βανίλιας και πορτοκαλιού.
- 12) Μακαρόνια της Σμίλας/του Σκλινιτζιού - Άγιος Θεόδωρος: Τα "Μακαρόνια της Σμίλας" ή "Μακαρόνια του Σκλινιτζιού" είναι παραδοσιακά ζυμαρικά που έχουν αποκτήσει την προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Πρόκειται για χειροποίητα αποξηραμένα ζυμαρικά που παρασκευάζονται με αλεύρι από σκληρό σιτάρι ή/και άλλου τύπου αλεύρι, σιμιγδάλι, αλάτι και νερό. Για την παραγωγή αυτών των ζυμαρικών, η χρήση ειδικού εργαλείου και η τοποθέτηση των ζυμαρικών σε πανέρια αποξήρανσης είναι σημαντικά. Τα ζυμαρικά συνήθως βράζονται σε ζωμό κότας και σερβίρονται με τριμμένο κυπριακό τυρί, είτε χαλούμι είτε αναρή. Στο χωριό Άγιος Θεόδωρος της Λάρνακας υπάρχουν μικρές μονάδες παραγωγής αυτών των παραδοσιακών μακαρονιών. Εκεί, οι επισκέπτες μπορούν να δουν τη διαδικασία παραγωγής και να απολαύσουν αυτό το γνήσιο κυπριακό γαστρονομικό προϊόν.
- 13) Οινοποιείο Ιεράμπελος – Φαρμακάς: Το οινοποιείο Santa Irene έχει ως αποστολή την ανάδειξη της παραδοσιακής κυπριακής ποικιλίας σταφυλιών Μαύρο Αμπελίσμο και τη διατήρηση των παραδοσιακών αμπελώνων στην περιοχή Φαρμακά της Κύπρου, οι οποίοι αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού. Το οινοποιείο διαχειρίζεται περισσότερα από 15 εκτάρια αμπελώνων στις πλαγιές των ορεινών όγκων του Φαρμακά, σε υψόμετρο 1350μ. Στα αμπέλια κυριαρχεί η τοπική ποικιλία "Μαύρο Αμπελίσμο", ενώ υπάρχει και μικρότερη έκταση από την τοπική ποικιλία "Ξυνηστέρι". Τα γερά αμπέλια, που έχουν μέση ηλικία 150 ετών, προσαρμόζονται στο βραχώδες ορεινό έδαφος του Φαρμακά, και μαζί με τις παραδοσιακές τεχνικές οινοποίησης και αμπελοκαλλιέργειας,

παράγουν κρασιά υψηλής ποιότητας και πολυπλοκότητας. Το οινοποιείο Santa Irene παράγει επτά ετικέτες κρασιού, τα οποία έχουν αποσπάσει μετάλλια σε διεθνείς διαγωνισμούς. Η ποικιλία κρασιών περιλαμβάνει το Μαύρο Αμπελίσμο και το Ξυνηστέρι, και τα κρασιά του οινοποιείου έχουν τιμηθεί σε διαγωνισμούς στη Θεσσαλονίκη, τη Βιέννη και το Λονδίνο.

- 14) Γλυκά Κουταλιού Ελένη: Η Ελένη Αντωνίου Βασιλείου ακολούθησε το πάθος της για την παρασκευή σπιτικών γλυκών, εμπνευσμένη από τη γιαγιά της που τα έφτιαχνε μεράκι και αγάπη. Τον Ιούνιο του 2008, δημιούργησε το δικό της εργαστήριο παραγωγής σπιτικών γλυκών στον Φαρμακά της Κύπρου. Μόλις έναν χρόνο αργότερα, τιμήθηκε με το πρώτο βραβείο από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας σε παγκύπριο διαγωνισμό που διεξήχθη κατά τη διάρκεια της Γεωργικής Έκθεσης. Το βραβείο αυτό την ενθάρρυνε να συνεχίσει και να επεκταθεί στην παρασκευή άλλων ειδών γλυκών και προϊόντων, όπως μαρμελάδες, σιουσιούκος, μπομπονιέρες και κεραστικά για ειδικές περιπτώσεις όπως γάμους, βαπτίσεις και δεξιώσεις.
- 15) Μ.Κ.Κ. Kakathimi – Φαρμακάς: Η κυρία Μαρία ειδικεύεται στην παραγωγή προϊόντων ντομάτας σε διάφορες μορφές, όπως φρέσκια ντομάτα, χυμός ντομάτας, πελτές ντομάτας και λιαστές ντομάτες. Υπάρχει η δυνατότητα να επισκεφθεί κανείς το εργαστήριό της κατόπιν συνεννόησης σε συγκεκριμένες εποχές του χρόνου. Εκτός από τα προϊόντα ντομάτας, η κυρία Μαρία παράγει επίσης άλλα παραδοσιακά προϊόντα, όπως γλυκά και μαρμελάδες.
- 16) Παραδοσιακά αλλαντικά "ΦΙΛΗΜΩΝ ΓΕΥΣΕΙΣ": Το αλλαντοποιείο "Φιλήμων Γεύσεις" ιδρύθηκε το 1950 στο χωριό Πολιτικό της επαρχίας Λευκωσίας. Έχοντας παράδοση πάνω από εξήντα χρόνια, προσφέρει υψηλής ποιότητας παραδοσιακά αλλαντικά, όπως λούντζα, χοιρομέρι, τσαμαρέλλα, καθώς και premium αλλαντικά. Επιπλέον, τα Σαββατοκύριακα προσφέρει brunch, σερβίροντας όχι μόνο τα νόστιμα αλλαντικά δικής τους παραγωγής, αλλά και ποικιλία εκλεκτών τυριών, μαρμελάδων και ψωμιού.
- 17) RIVERLAND BIO FARM: Η βιολογική φάρμα Riverland, που βρίσκεται στο όμορφο χωριό Καμπιά της επαρχίας Λευκωσίας, προσφέρει ποιοτικά βιολογικά προϊόντα

από το 2006. Η φάρμα παράγει και προσφέρει αυγά και χαλούμι, τα οποία παρασκευάζονται εκεί. Επιπλέον, οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να απολαύσουν πρόγευμα στη φάρμα και να συμμετάσχουν σε διάφορες δραστηριότητες, όπως η παρασκευή χαλουμιού. Η Riverland είναι ένας προορισμός για τους λάτρεις των φρέσκων και βιολογικών προϊόντων, που επιθυμούν να απολαύσουν μια αυθεντική αγροτική εμπειρία.

18) BEEOLOGY: Ο παραγωγός Αλέκος Χαρίδημος δημιούργησε μια εξαιρετική ετικέτα μελιού που έχει αποσπάσει το βραβείο για την κορυφαία γεύση. Το μέλι παράγεται από μελίσσια που βρίσκονται στην επαρχία Λευκωσίας, και περιλαμβάνει ποικιλίες από ανθούς και θυμάρι. Εκτός από το μέλι, ο Αλέκος Χαρίδημος προσφέρει προς πώληση και άλλα προϊόντα, όπως ο βασιλικός πολτός, οργανικό τσάι του βουνού, ρίγανη και παστά σύκα από την περιοχή της Τηλλυρίας. Η ποιότητα και η γεύση των προϊόντων του Αλέκου Χαρίδημου έχουν αναγνωριστεί με την απονομή βραβείων, καθιστώντας τα ιδανική επιλογή για όσους αναζητούν γνήσια κυπριακή γεύση και ποιότητα.

19) ARISTIDES DISTILLING: Το μικροαποστακτήριο Aristides Distilling επικεντρώνεται στη λεπτομέρεια, τη μεθοδικότητα και την υψηλή ποιότητα, παράγοντας μικρές παρτίδες οينوπνευματωδών ποτών που ξεχωρίζουν για την δημιουργικότητα τους. Μεταξύ των προϊόντων τους, διακρίνονται το ουίσκι Κυθρέα και το Aoratos Gin. Με αφοσίωση στην τέχνη της αποσταγματοποίησης, το Aristides Distilling δημιουργεί ποτά με ξεχωριστή ταυτότητα και γεύση, επιτυγχάνοντας την αναγνώριση και την εκτίμηση των λάτρεις των ποιοτικών ποτών.

Προϋποθέσεις ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Οι προϋποθέσεις ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού ποικίλουν ανάλογα με τον τύπο του εναλλακτικού τουρισμού και τις συγκεκριμένες απαιτήσεις κάθε μορφής. Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες γενικές προϋποθέσεις που συχνά απαιτούνται για την ανάπτυξη αυτών των μορφών τουρισμού:

Φυσικοί πόροι: Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού συχνά βασίζονται στην αξιοποίηση της φυσικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς μιας περιοχής. Η ύπαρξη ποικίλων

φυσικών πόρων, όπως βουνά, παραλίες, ποτάμια, λίμνες, δάση, προσφέρει ευκαιρίες για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων που είναι εναρμονισμένες με το περιβάλλον.

Πολιτιστική κληρονομιά: Ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά μιας περιοχής αποτελούν σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού. Η ύπαρξη παραδόσεων, τελετουργιών, τοπικής γαστρονομίας, τεχνών και χειροτεχνίας παρέχει ευκαιρίες για πολιτιστικές εμπειρίες και εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Υποδομές και υπηρεσίες: Η διαθεσιμότητα κατάλληλων υποδομών και υπηρεσιών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Αυτές περιλαμβάνουν εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, κέντρα πληροφόρησης, ξενοδοχεία, εστιατόρια και άλλες υποδομές που επιτρέπουν την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την εκπαίδευση και τον πολιτισμό.

Εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες: Η συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως σχολεία, πανεπιστήμια και άλλες εκπαιδευτικές οργανώσεις, αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Η ανάπτυξη προγραμμάτων σε συνεργασία με αυτά τα ιδρύματα και η παροχή ευκαιριών μάθησης και εκπαίδευσης ενθαρρύνει την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Πρώθηση και προβολή: Η αποτελεσματική προώθηση και προβολή των εναλλακτικών μορφών τουρισμού είναι απαραίτητη για την αύξηση της επίγνωσης και του ενδιαφέροντος των ταξιδιωτών. Η χρήση μάρκετινγκ, διαφήμισης και ψηφιακών μέσων προώθησης μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη και προώθηση του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Αυτές είναι μερικές από τις προϋποθέσεις ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, αλλά είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι κάθε μορφή τουρισμού έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και απαιτήσεις. Η συνεργασία με τοπικές αρχές, κοινότητες και ειδικούς του τομέα είναι επίσης σημαντική για την ανάπτυξη επιτυχημένων εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Είναι αρκετά σημαντικό ο τουρισμός στις μέρες μας να είναι προσβάσιμος.

Ο προσβάσιμος τουρισμός, γνωστός επίσης ως τουρισμός για όλους ή τουρισμός ενσωμάτωσης, αναφέρεται σε έναν τύπο τουρισμού που διασφαλίζει την αυτονομία, την ασφάλεια και την άνεση των επισκεπτών-τουριστών σε έναν τουριστικό προορισμό, ανεξάρτητα από την ηλικία, τη γλωσσική ικανότητα, το φύλο, την αναπηρία, τον

πολιτισμικό παράγοντα, την κατάσταση υγείας ή τραυματισμού. Αυτός ο τύπος τουρισμού προσφέρει ευκαιρίες σε όλους να απολαύσουν τις υπηρεσίες, τις εγκαταστάσεις και τα αγαθά ενός τουριστικού προορισμού χωρίς σημαντικά εμπόδια ή περιορισμούς. Αυτό περιλαμβάνει επίσης την προσβασιμότητα για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Τον τελευταίο καιρό, η προσέγγιση του προσβάσιμου τουρισμού έχει αυξηθεί, επιτρέποντας σε όλους, ανεξάρτητα από τις κινητικές ή άλλες προκλήσεις, την ηλικία ή το φύλο, να απολαύσουν ταξίδια και να συμμετέχουν σε τουριστικές δραστηριότητες χωρίς σημαντικά εμπόδια ή περιορισμούς. Έτσι, ο όρος "Προσβάσιμος Τουρισμός για όλους" (Accessible Tourism for all) έχει αντικαταστήσει σταδιακά τον όρο "Τουρισμός για άτομα με ειδικές ανάγκες".

Εκτιμάται ότι συνολικά περίπου 150 εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρώπη ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία, διαθέτοντας συλλογική καταναλωτική δύναμη. Επομένως, εάν δεν μπορούν να ταξιδέψουν, οι τουριστικοί προορισμοί χάνουν ένα σημαντικό ποσοστό των πιθανών εσόδων τους. Επιπλέον, ο αριθμός των ηλικιωμένων αυξάνεται, με προβλέψεις ότι θα αντιστοιχούν στο 35% του συνολικού ευρωπαϊκού πληθυσμού έως το 2025. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι οι συνοδοί και οι οικογένειες εκείνων που αντιμετωπίζουν προβλήματα προσβασιμότητας πρέπει να προστεθούν σε αυτούς τους αριθμούς, αν και είναι δύσκολο να τους καταγράψουμε με ακρίβεια.

Στην Ευρώπη, και παγκοσμίως, υπάρχει ακόμα ένα κενό μεταξύ των αναγκών προσβασιμότητας και των πραγματικών δυνατοτήτων πρόσβασης στην καθημερινή ζωή. Αυτή η αντίθεση προκαλεί σοβαρές δυσκολίες στα άτομα με αναπηρίες όταν ταξιδεύουν ως τουρίστες και όταν δεν μπορούν να απολαύσουν ισότιμες παροχές και υπηρεσίες στον προορισμό που έχουν επιλέξει. Τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν εκδηλώνονται σε διάφορους τουριστικούς τομείς, όπως η πρόσβαση σε υπηρεσίες, μέσα μεταφοράς, καταλύματα με περιορισμένη προσβασιμότητα, παραλίες και άλλα τουριστικά αξιοθέατα, ψυχαγωγικές δραστηριότητες και έλλειψη ειδικής σήμανσης για άτομα με προβλήματα όρασης.

V. Ανάπτυξη πλάνου οριζόντιων δράσεων

Συμβουλευτική υποστήριξης

Το πλάνο οριζόντιων δράσεων αναφορικά με τη συμβουλευτική υποστήριξη προσφέρει μια στρατηγική προσέγγιση για την παροχή βοήθειας και καθοδήγησης σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η συμβουλευτική υποστήριξη αποσκοπεί στην παροχή πληροφοριών, συμβουλών και καθοδήγησης που

θα επιτρέψουν στους ενδιαφερόμενους να λάβουν ενημερωμένες αποφάσεις και να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Το πλάνο οριζόντιων δράσεων για τη συμβουλευτική υποστήριξη μπορεί να περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

Ανάλυση της κατάστασης και των αναγκών. Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθέντες ανάγκες σε Κρήτη και Κύπρο, θα γίνει έρευνα σχετικά με τις ανάγκες της ομάδας στόχου. Αρχικά, πραγματοποιείται μια αναγνώριση και ανάλυση των αναγκών και των απαιτήσεων των ενδιαφερομένων στον εκπαιδευτικό τουρισμό. Το βήμα αυτό περιλαμβάνει την αναγνώριση των κύριων προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο τομέας του εκπαιδευτικού τουρισμού. Περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και την καταγραφή των πιθανών περιορισμών και ευκαιριών που μπορεί να υπάρχουν. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω: α) τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων σχετικά με τις ανάγκες και προκλήσεις του τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού, και β) μέσω συνεντεύξεων και συναντήσεων με εκπαιδευτές/καθηγητές/δασκάλους και επαγγελματίες τουρισμού για την κατανόηση των αναγκών τους.

Το δεύτερο βήμα είναι ο καθορισμός των στόχων. Στα πλαίσια βιωσιμότητας του έργου, οι στόχοι παραμένουν οι ίδιοι, ως ορίζονται στη πρόταση, και διευρύνονται αναφορικά με την ανάπτυξη βιώσιμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την προώθηση της ευαισθητοποίησης για τη βιωσιμότητα στον τομέα του τουρισμού.

Το τρίτο βήμα είναι ο σχεδιασμός προγραμμάτων υποστήριξης. Με βάση την ανάλυση των αναγκών, αναπτύσσονται προγράμματα υποστήριξης που θα παρέχουν την απαραίτητη συμβουλευτική και καθοδηγητική υποστήριξη. Αυτά τα προγράμματα θα περιλαμβάνουν εκπαιδευτικά σεμινάρια, επιμορφωτικά προγράμματα και ατομικές παροχές συμβουλών. Σημαντικό σημείο σε αυτό το νήμα είναι η ανάπτυξη συνεργασιών με τα πανεπιστήμια και φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για την προώθηση της βιωσιμότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αυτές οι συνεργασίες μπορούν να περιλαμβάνουν κοινά προγράμματα εκπαίδευσης, ερευνητικές δραστηριότητες και ανταλλαγές γνώσεων. επίσης, η οργάνωση συμβουλευτικών εργαστηρίων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών εκδηλώσεων θα ενισχύσουν ενίσχυση την επαγγελματικής εκπαίδευσης των επαγγελματιών τουρισμού καθώς και η δημιουργία εκπαιδευτικών υλικών και πόρων για την ενίσχυση της βιωσιμότητας του εκπαιδευτικού τουρισμού. Τέλος είναι η προώθηση της συνεργασίας με τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και τους

φορείς διαχείρισης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς για την προώθηση βιωσιμότητας στον τουριστικό τομέα.

Το τέταρτο βήμα είναι η εφαρμογή και αξιολόγηση των προτεινόμενων δράσεων. Το πλάνο οριζόντιων δράσεων περιλαμβάνει και την αξιολόγηση των προγραμμάτων υποστήριξης και την υλοποίηση τους και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους. Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, μπορούν να γίνουν απαιτούμενες προσαρμογές και βελτιώσεις της συνολικής αποτελεσματικότητας της συμβουλευτικής υποστήριξης. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων θα γίνει μέσω συνεντεύξεων, ερωτηματολογίων και αξιολογήσεων από τους συμμετέχοντες και τους επωφελούμενους των δράσεων.

Πέμπτο βήμα είναι η συνεργασία με διάφορους φορείς, όπως με τα πανεπιστήμια, τα σχολεία και τους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων και τεχνολογικής εκπαίδευσης για την ανταλλαγή γνώσεων, την προώθηση κοινών προγραμμάτων και τη συνεργασία σε έρευνες και εκπαιδευτικά έργα. Η διαχείριση σχέσεων θα περιλαμβάνει τους εμπλεκόμενους φορείς, τη τοπική αυτοδιοίκηση, φορείς για τη διαχείρισης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς για την προώθηση της βιωσιμότητας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, καθώς και τα υπουργεία για την υποστήριξη και προώθηση της βιωσιμότητας στον εκπαιδευτικό τουρισμό.

Τελευταίο βήμα είναι η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και η προώθηση των δράσεων συμβουλευτικής. Αυτό θα γίνει μέσω του κοινωνικού δικτύου των εταίρων, της πλατφόρμας του έργου, των μέσων κοινωνικής δικτυώσεως και τοπικών μέσων ενημέρωσης.

Αυτές οι δράσεις και διαδικασίες θα ακολουθηθούν στο πλαίσιο ενός πλάνου συμβουλευτικής υποστήριξης για τη βιωσιμότητα του έργου εκπαιδευτικού τουρισμού. Ανάλογα με τις συγκεκριμένες ανάγκες που θα καταγραφούν στο πρώτο βήμα και τις περιστάσεις που μπορούν να διαμορφωθούν κατά την υλοποίηση, μπορεί να χρειαστεί περαιτέρω προσαρμογή και εξατομίκευση του πλάνου.

Η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε επαγγελματίες εκπαιδευτικού τουρισμού μπορεί να βοηθήσει σε πολλούς τομείς. Ακολουθούν μερικοί τρόποι με τους οποίους η συμβουλευτική μπορεί να είναι χρήσιμη για επαγγελματίες του εκπαιδευτικού τουρισμού:

- 1) Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων: Οι συμβουλευτές μπορούν να βοηθήσουν στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα προωθούν τη βιωσιμότητα στον τουριστικό τομέα. Μπορούν να παρέχουν συμβουλές σχετικά με την επιλογή των περιεχομένων, τις μεθόδους διδασκαλίας και την οργάνωση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
- 2) Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση: Οι συμβουλευτές μπορούν να παράσχουν πληροφορίες και ενημέρωση για τις τρέχουσες πρακτικές και τις εξελίξεις στον τομέα τους εκπαιδευτικού τουρισμού. Μπορούν να ευαισθητοποιήσουν τους επαγγελματίες εκπαιδευτικού τουρισμού σχετικά με τους στόχους του έργου και τους οφέλη που προκύπτουν από την ενσωμάτωσή των στόχων στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

- 3) Ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεων: Οι συμβουλευτές μπορούν να βοηθήσουν τους επαγγελματίες να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις. Μπορούν να παρέχουν κατάρτιση και εκπαίδευση σχετικά με θέματα βιωσιμότητας, όπως περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, διαχείριση αειφορίας και ευθύνη κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- 4) Στρατηγικός σχεδιασμός: Οι συμβουλευτές μπορούν να βοηθήσουν στον σχεδιασμό στρατηγικών για την ενσωμάτωση του έργου στις τουριστικές δραστηριότητες. Μπορούν να παρέχουν καθοδήγηση για τον τρόπο προώθησης της βιωσιμότητας μέσα από την εκπαίδευση, την αξιοποίηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών πόρων και την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ διάφορων ενδιαφερομένων φορέων.
- 5) Αξιολόγηση και παρακολούθηση: Οι συμβουλευτές μπορούν να βοηθήσουν στην αξιολόγηση και παρακολούθηση της ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Μπορούν να παρέχουν μεθόδους και εργαλεία αξιολόγησης, ώστε οι επαγγελματίες να μπορούν να μετρούν την πρόοδο και να προσαρμόζουν τις δράσεις τους αναλόγως.

Η συμβουλευτική υποστήριξη μπορεί να ενισχύσει την ανάπτυξη των επαγγελματιών εκπαιδευτικού τουρισμού και να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα του έργου.

Υποστήριξη για την ανάπτυξη της υπηρεσίας

Ένα πλάνο οριζόντιων δράσεων για την υποστήριξη για ανάπτυξη υπηρεσίας περιλαμβάνει μια σειρά βημάτων που απαιτούνται για την ανάπτυξη και υλοποίηση μιας νέας υπηρεσίας στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Οι δράσεις αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν τα εξής:

Ανάλυση αναγκών: Αρχικά, πρέπει να διεξαχθεί μια έρευνα και ανάλυση των αναγκών και των απαιτήσεων του στόχου της υπηρεσίας. Αυτό περιλαμβάνει τη μελέτη της αγοράς, την αναγνώριση των αναγκών του κοινού και των τάσεων στον εκπαιδευτικό τουρισμό. Επιπλέον μελέτη θα γίνει για τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτές και οι επαγγελματίες τουρισμού σε σχέση με τη βιωσιμότητα στον τομέα του τουρισμού. Σε αυτή τη μελέτη θα αξιολογηθούν οι τρέχουσες πρακτικές και οι προηγούμενες εμπειρίες που αφορούν την ανάπτυξη τουριστικών υπηρεσιών με έμφαση στη βιωσιμότητα. Η συλλογή δεδομένων και πληροφοριών από τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως πανεπιστήμια, σχολεία, φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων, τοπικές αυτοδιοικήσεις και φορείς διαχείρισης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς, θα βοηθήσουν στην κατανόηση των αναγκών και των προτεραιοτήτων της ομάδας στόχου.

Σχεδιασμός υπηρεσίας: Με βάση την ανάλυση αναγκών, ακολουθεί ο σχεδιασμός της υπηρεσίας. Αυτό περιλαμβάνει την καθορισμό των στόχων, των περιεχομένων, των δραστηριοτήτων και των μεθόδων παροχής της υπηρεσίας. Θα δημιουργηθούν προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που εστιάζουν στη βιωσιμότητα στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβάνοντας θεωρητική γνώση, πρακτικές δεξιότητες και καλές πρακτικές σε θέματα βιωσιμότητας, πολιτισμού, περιβάλλοντος και κοινωνικής ευαισθητοποίησης. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, θα παρέχεται εκπαιδευτικό υλικό, εργαλεία και πόρους για την υποστήριξη της διαδικασίας εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το εκπαιδευτικό υλικό θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα εργαστήρια που θα οργανωθούν, σε σεμινάρια και εκδηλώσεις για την ανταλλαγή γνώσεων, την ενίσχυση των δεξιοτήτων και τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας.

Ανάπτυξη υλικών και πόρων: Για την υποστήριξη της υπηρεσίας, απαιτούνται κατάλληλα υλικά και πόροι. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πέρα από την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, την απόκτηση τεχνολογικών εργαλείων και την εξασφάλιση των αναγκαίων χρηματοδοτικών πόρων.

Πρωώθηση και επικοινωνία: Η επιτυχία μιας υπηρεσίας εξαρτάται από την προώθηση και την αποτελεσματική επικοινωνία με το κοινό. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενός σχεδίου προώθησης, τη χρήση διαφημιστικών μέσων, τη συμμετοχή σε εκθέσεις και εκδηλώσεις, καθώς και την ανάπτυξη δικτύων και σχέσεων με συνεργάτες και ενδιαφερόμενα μέρη. Θα προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών τουρισμού και των εκπαιδευτικών φορέων για την ανάπτυξη πρακτικών εργασίας και την παροχή ευκαιριών πρακτικής άσκησης για τους μαθητές και τους φοιτητές.

Εκτέλεση και αξιολόγηση: Η υλοποίηση της υπηρεσίας περιλαμβάνει την εκτέλεση των δραστηριοτήτων και την παροχή της εκπαιδευτικής εμπειρίας στους συμμετέχοντες. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται η αξιολόγηση της υπηρεσίας και της αποτελεσματικότητας, την αναγνώριση των προκλήσεων και την εξαγωγή διδαγμάτων για μελλοντικές βελτιώσεις παίρνοντας υπόψη τις συμβουλές και προτάσεις των συμμετεχόντων.

Πρωώθηση Καινοτομίας και Αειφορίας: Θα υπάρξει υποστήριξη της ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων και πρακτικών στον τομέα του τουρισμού που προωθούν τη βιωσιμότητα, όπως η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η μείωση των αποβλήτων και η προστασία του περιβάλλοντος. Θα ενθαρρυνθεί η υιοθέτηση αειφορικών πρακτικών στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και στις τουριστικές υπηρεσίες, καθώς και η

ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των νέων ηλικίας 16 έως 25 ετών σχετικά με την αειφορία και την προστασία του περιβάλλοντος, προσφέροντας εκπαιδευτικά προγράμματα και προβολές ευαισθητοποίησης.

Το πλάνο οριζόντιων δράσεων για την υποστήριξη ανάπτυξης υπηρεσίας είναι ένα πλαίσιο που βοηθά την ομάδα εργασίας να οργανώσει τη διαδικασία ανάπτυξης και υλοποίησης της υπηρεσίας. Κάθε δράση πρέπει να συνοδεύεται από ένα χρονοδιάγραμμα, υπεύθυνους ενεργειών και κριτήρια αξιολόγησης για την παρακολούθηση της προόδου και την επίτευξη των στόχων.

Τα οφέλη του πλάνου υποστήριξης για την ανάπτυξη της υπηρεσίας:

- 1) Βιώσιμη ανάπτυξη: Ένα πλάνο υποστήριξης επικεντρώνεται στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης του τουριστικού τομέα. Αυτό σημαίνει ότι λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές πτυχές του τομέα, προωθώντας την αειφόρο ανάπτυξη και την προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

- 2) Βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών: Ένα πλάνο υποστήριξης αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ποιότητας των τουριστικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει την εκπαίδευση και κατάρτιση των επαγγελματιών τουρισμού, την προώθηση της καινοτομίας και την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών που ενισχύουν την εμπειρία των ταξιδιωτών.
- 3) Ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας: Ένα πλάνο υποστήριξης συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας μέσω του τουρισμού. Με τη βελτίωση των τουριστικών υποδομών, την προώθηση της τοπικής παραγωγής και των τοπικών επιχειρήσεων, δημιουργούνται θέσεις εργασίας και αυξάνεται η οικονομική δραστηριότητα.
- 4) Προώθηση της τουριστικής ανταγωνιστικότητας: Ένα πλάνο υποστήριξης βοηθά στην αύξηση της τουριστικής ανταγωνιστικότητας του προορισμού. Με την ανάπτυξη μοναδικών προσφορών, την προώθηση της τοπικής κουλτούρας και των αυθεντικών εμπειριών, το προορισμός γίνεται πιο ελκυστικός για τους ταξιδιώτες και αυξάνεται η επισκεψιμότητα.
- 5) Αύξηση της συνεργασίας και της συνεκτικότητας: Ένα πλάνο υποστήριξης ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των φορέων του τουρισμού, της κοινότητας και των ενδιαφερόμενων μερών. Αυτό δημιουργεί ένα περιβάλλον συνεργασίας και αλληλεπίδρασης, που ενισχύει τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα των τουριστικών προσπαθειών.

Συνολικά, το πλάνο υποστήριξης στοχεύει στη δημιουργία ενός βιώσιμου, ανταγωνιστικού και κοινωνικά αποδεκτού τουριστικού τομέα. Με τη βελτίωση των υπηρεσιών, την προώθηση της τοπικής οικονομίας, την προστασία των πόρων και την αύξηση της συνεργασίας, το πλάνο συμβάλλει στη δημιουργία ενός αειφόρου και επιτυχημένου τουριστικού προορισμού.

Προβολή

Η ανανεωμένη εικόνα των περιοχών συνδέεται με τη βελτιωμένη εμπειρία που μπορεί να ζήσει ο τουρίστας, αποτελώντας το αποτέλεσμα των προσπαθειών για την εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και την υιοθέτηση των αρχών της βιωσιμότητας στην τουριστική ανάπτυξη. Η νέα εικόνα αυτή αποτελεί το μέσο επικοινωνίας με την τουριστική αγορά μέσω ενός αποτελεσματικού σχεδίου μάρκετινγκ, προκειμένου να γίνει η περιοχή γνωστή και αναγνωρίσιμη από τους πιθανούς πελάτες και να δημιουργηθούν νέοι δεσμοί επικοινωνίας μαζί τους πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το ταξίδι τους. Αυτή η φάση θεωρείται ευνοϊκή για την προσπάθεια ενός προορισμού να αναβαθμίσει την εικόνα του, καθώς η πανδημία του COVID-19 αν και δύσκολη περίοδος, επιτρέπει την επιτάχυνση αλλαγών, την αλλαγή συμπεριφορών και συνηθειών και παρέχει ευκαιρίες για νέα ξεκινήματα. Ο νέος ιστότοπος της περιοχής θα αποτελέσει τον πυρήνα της επικοινωνίας, της αλληλεπίδρασης και της προώθησης και θα βασίζεται στις δυνατότητες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες. Ο ιστότοπος πρέπει να διαθέτει ένα σαφές μήνυμα, φιλικό σχεδιασμό και να προκαλεί θετικές εντυπώσεις και συναισθήματα. Πρέπει επίσης να παρέχει πλούσιο και διαρκώς ενημερωμένο περιεχόμενο, επιτρέποντας στον χρήστη να ανακαλύψει την περιοχή με τρόπο που έχει νόημα για αυτόν, ενθαρρύνοντάς τον να την επισκεφτεί και συνδέοντας τον με όλες τις τουριστικές επιχειρήσεις. Κάθε τουριστική επιχείρηση, ανεξάρτητα από το μέγεθος και τη δραστηριότητά της, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα προβολής μέσω του ιστότοπου της περιοχής. Από την άλλη πλευρά, ο επισκέπτης θα πρέπει να μπορεί να ανακαλύψει την περιοχή βάσει των δικών του συναισθηματικών αναγκών. Έτσι, οι προτάσεις δεν θα περιορίζονται σε κατηγοριοποίηση ανά περιοχή, αλλά θα επιτρέπουν την αναζήτηση ανά είδος εμπειρίας, παρέχοντας σε κάθε επισκέπτη την επιλογή να δημιουργήσει το δικό του πλέγμα εμπειριών και δραστηριοτήτων (Middleton et al., 2013).

Η παρουσία και η αλληλεπίδραση στα κοινωνικά δίκτυα είναι εξίσου σημαντική, καθώς αποτελούν το νέο μέσο για τον λόγο-προς-στόμα (Word-of-Mouth) μάρκετινγκ και είναι η κύρια επιλογή των τουριστών πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το ταξίδι τους για να αναζητήσουν, αξιολογήσουν, δημιουργήσουν, αγοράσουν και καταναλώσουν τουριστικές πληροφορίες, προϊόντα και υπηρεσίες. Το διαδίκτυο και τα κοινωνικά μέσα επικοινωνίας αποτελούν επίσης ένα σχετικά οικονομικό και αποτελεσματικό μέσο για να φτάσουν τόσο στην υφιστάμενη όσο και στη νέα εξειδικευμένη αγορά που ενδιαφέρεται

για το αναβαθμισμένο προϊόν της περιοχής. Καταχωρήσεις σε επιλεγμένα φόρουμ μπορούν να επηρεάσουν κοινότητες με ειδικά ενδιαφέροντα.

Ωστόσο, εκτός από τις τεχνικές του σύγχρονου μάρκετινγκ, πρέπει να τονιστεί η αξία της ανθρώπινης επικοινωνίας μεταξύ ντόπιων και τουριστών και της φιλοξενίας που είναι χαρακτηριστικές της περιοχής. Αυτά αποτελούν διαχρονικά ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Είναι σημαντικό για την περιοχή να συμμετέχει σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιβραβεύουν τουριστικούς προορισμούς που διακρίνονται για τη δέσμευσή τους στην κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Μια τέτοια πρωτοβουλία πέραν της προβολής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, παρέχει δυνατότητες χρηματοδότησης και επιτρέπει την ένταξη σε ένα δίκτυο προορισμών που συνεργάζονται στην επίλυση προβλημάτων και μοιράζονται καλές πρακτικές.

Επιπλέον, οι περιοχές μπορούν να συμμετέχουν σε ευρύτερες διαφημιστικές καμπάνιες σχετικά με τον τουρισμό σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Πέραν της γενικής προβολής μέσω των ενεργειών του ΕΟΤ ή της Περιφέρειας Κρήτης, είναι σημαντική η συνεργασία με την Αγροτοδιατροφική Σύμπραξη της Περιφέρειας Κρήτης για την ενίσχυση και προβολή του αγροδιατροφικού τομέα και των προϊόντων της Κρήτης σε συνδυασμό με τον τουρισμό και τις υπηρεσίες εστίασης, καθώς και των αντίστοιχων φορέων της Κύπρου.

Επίσης, είναι σημαντική η συνεργασία και η κοινή προβολή μέσω του Συνδέσμου Ελαιοκομικών Δήμων Κρήτης, που μπορεί να υποστηρίξει την ανάδειξη των κρητικών ελαιώνων ως τοπίο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO.

Άλλες δράσεις δημοσίων σχέσεων και προβολής περιλαμβάνουν την παροχή επιλεγμένων χορηγιών για τις περιοχές και την αναγνώριση επιτευγμάτων μέσω βραβείων για επιτυχημένες πρωτοβουλίες και δράσεις.

Το νέο προϊόν, σε συνδυασμό με την κατανόηση των ειδικών χαρακτηριστικών των επισκεπτών της περιοχής ανοίγει νέες προοπτικές για τουρίστες από χώρες που έχουν ως προτεραιότητα την επαφή με τη φύση και την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη (όπως η Τσεχία, η Ολλανδία), σε χώρες που συχνά επισκέπτονται τη Κρήτη και τη Κύπρο, σε ομάδες ειδικών ενδιαφερόντων (όπως οι τουρίστες που αναζητούν περιπέτεια ή ενδιαφέρονται για τον αγροτουρισμό ή τον ιαματικό τουρισμό) και σε συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες (όπως οι τουρίστες τρίτης ηλικίας). Ο τουρισμός τρίτης ηλικίας ανοίγει ευνοϊκές προοπτικές για την περιοχή, καθώς ήδη προσελκύει ανθρώπους υψηλής ηλικίας

και ο συνδυασμός του ευχάριστου κλίματος με τις ποικίλες δραστηριότητες μπορεί να αποτελέσει πολύ ελκυστική πρόταση για αυτό το δυναμικά εξελισσόμενο τμήμα της τουριστικής αγοράς, το οποίο έχει τη δυνατότητα να ταξιδεύει κατά τη διάρκεια όλου του έτους. Επιπλέον, όσον αφορά τον εγχώριο τουρισμό, η αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και η προβολή των περιοχών μπορούν να έχουν θετική επίδραση στην αύξηση του αριθμού των επισκεπτών σε Κρήτη και Κύπρο.

Στο πλαίσιο του σχεδίου βιωσιμότητας για τον εκπαιδευτικό τουρισμό, προτείνονται ορισμένες δράσεις προβολής και προώθησης με σκοπό την ανάπτυξη του τομέα. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν τη δημιουργία δομών και την ενίσχυση εκδηλώσεων και παραγωγής έντυπων μέσων προβολής. Ας αναλύσουμε τις προτεινόμενες δράσεις με άλλα λόγια:

α) Ίδρυση γραφείου τουριστικής προβολής στην Κρήτη και τη Κύπρο: Δημιουργία και λειτουργία ενός γραφείου που θα ασχολείται με την προώθηση και την πληροφόρηση για τον εκπαιδευτικό τουρισμό στις περιοχές της Κρήτης και της Κύπρου.

β) Δημιουργία σημείου εξυπηρέτησης επισκεπτών σε κεντρικά μέρη των περιοχών: Δημιουργία ενός σημείου σε Κρήτη και Κύπρο όπου οι επισκέπτες μπορούν να λάβουν πληροφορίες, να ενημερωθούν και να έχουν όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες για τον εκπαιδευτικό τουρισμό.

γ) Ηλεκτρονική προβολή της Κρήτης και της Κύπρου: Χρήση ηλεκτρονικών μέσων για την προώθηση και προβολή των εκπαιδευτικών τουριστικών δραστηριοτήτων και πόρων των περιοχών που επικεντρώνεται το έργο.

δ) Ενίσχυση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων: Υποστήριξη και ενίσχυση των πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται στις περιοχές, προβάλλοντας τον εκπαιδευτικό τουρισμό ως σημαντικό στοιχείο.

ε) Διοργάνωση έκθεσης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων: Διοργάνωση εκθέσεων προβολής και πώλησης των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων της περιοχής.

στ) Σχεδιασμός και παραγωγή έντυπων μέσων προβολής: Σχεδίαση και δημιουργία φυλλαδίων, οδηγών και άλλων έντυπων μέσων που θα προβάλλουν τον εκπαιδευτικό τουρισμό και θα παρέχουν πληροφορίες στους επισκέπτες της περιοχής.

Οι προαναφερθείσες δράσεις έχουν ως στόχο να προβάλλουν και να προωθήσουν τον εκπαιδευτικό τουρισμό, να ενισχύσουν την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών,

να αυξήσουν την επίγνωση του κοινού και των επαγγελματιών σχετικά με την προσφορά του εκπαιδευτικού τουρισμού, και να ενισχύσουν τον τοπικό πολιτισμό και την ανάπτυξη των περιοχών. Με αυτόν τον τρόπο, αναμένεται να αυξηθεί η επισκεψιμότητα, η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα του εκπαιδευτικού τουρισμού στις περιοχές της Κρήτης και της Κύπρου.

Η προβολή της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού τουρισμού προσφέρει πολλαπλά οφέλη και επιδρά σε πολλαπλά επίπεδα. Ας δούμε πιο αναλυτικά τα οφέλη που προκύπτουν από την προβολή αυτής της υπηρεσίας:

Αύξηση της επίγνωσης και της γνώσης: Η προβολή της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού τουρισμού συμβάλλει στην αύξηση της επίγνωσης και της γνώσης σχετικά με την ύπαρξη και την ποιότητα των εκπαιδευτικών ταξιδιών. Μέσω διάφορων καναλιών επικοινωνίας, όπως διαφημίσεις, ιστότοποι, κοινωνικά δίκτυα και εκδηλώσεις, η προβολή προσελκύει την προσοχή εκπαιδευτικών φορέων, σχολείων, πανεπιστημίων και γονέων, παρέχοντας τους την απαραίτητη πληροφόρηση για τα εκπαιδευτικά ταξίδια και τις δυνατότητες που προσφέρονται.

Ενίσχυση της εικόνας και της αξιοπιστίας: Μέσω της προβολής, η υπηρεσία του εκπαιδευτικού τουρισμού διαμορφώνει μια ισχυρή εικόνα ως μια αξιόπιστη και ποιοτική επιλογή για εκπαιδευτικά ταξίδια. Η προβολή προωθεί την εμπειρία, την εμπειρογνωμοσύνη και την ποιότητα των προγραμμάτων εκπαίδευσης που παρέχονται, ενισχύοντας έτσι την εμπιστοσύνη των εκπαιδευτικών φορέων και των επωφελούμενων προς αυτήν την υπηρεσία.

Ανάπτυξη συνεργασιών: Η προβολή της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού τουρισμού επιτρέπει την ανάπτυξη συνεργασιών με εκπαιδευτικούς φορείς, σχολεία και πανεπιστήμια. Μέσω της προβολής, είναι δυνατή η δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης που προσαρμόζονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Επιπλέον, οι συνεργασίες αυτές μπορούν να προωθήσουν την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των διαφόρων φορέων.

Οικονομική ανάπτυξη: Η προβολή της υπηρεσίας συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός φέρνει οικονομικά οφέλη μέσω της αγοράς υπηρεσιών ταξιδιών, διαμονής, εστίασης και άλλων σχετικών υπηρεσιών. Η προβολή βοηθά στην αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών ταξιδιών και των σχολικών εκδρομών που πραγματοποιούνται στην περιοχή, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και την αύξηση των εσόδων για τις τοπικές επιχειρήσεις.

Ανάπτυξη του τοπικού πολιτισμού: Η προβολή της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού τουρισμού συμβάλλει στην ανάπτυξη και τη διάδοση του τοπικού πολιτισμού. Μέσω των εκπαιδευτικών ταξιδιών, οι επισκέπτες έρχονται σε επαφή με τοπικά έθιμα, παραδόσεις, γλώσσα, τέχνη και τοπικά προϊόντα. Η προβολή της υπηρεσίας συμβάλλει στην ανάδειξη αυτού του πλούσιου πολιτισμικού περιβάλλοντος και στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.

Οι παραπάνω πτυχές αποτελούν μόνο μερικά από τα οφέλη που προκύπτουν από την προβολή της υπηρεσίας του εκπαιδευτικού τουρισμού. Η προβολή αυτή ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της περιοχής, προσελκύει νέους επισκέπτες, δημιουργεί θέσεις εργασίας και συμβάλλει στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και της τοπικής κοινότητας.

Δικτύωση με άλλους παρεμφερείς προορισμούς

Στα πλαίσια του έργου EduTourism, έχουν επιλεγεί προορισμοί στην Κρήτη και την Κύπρο για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης υπηρεσίας εκπαιδευτικού τουρισμού. Οι επιλεγμένες γεωγραφικές περιοχές έχουν κοινή ιστορία και παράδοση, καθώς και φυσικό ενδιαφέρον. Με βάση αυτά, έχουν προωθηθεί τοποθεσίες που αναδεικνύουν την κοινή παράδοση και τον φυσικό πλούτο ως ένα ολοκληρωμένο τουριστικό πακέτο με έμφαση στην εκπαιδευτική πτυχή. Για τον σκοπό αυτό, οι επιλεγμένες τοποθεσίες με παρόμοια χαρακτηριστικά, καλύπτουν μια έκταση περίπου 22,000 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Οι δράσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης έχουν πραγματοποιηθεί σε όλες τις εταιρίες περιοχές, καλύπτοντας επαρκώς την Κρήτη και την Κύπρο.

Η διασυνοριακή συνεργασία αναπτύχθηκε λόγω της πρόσκλησης του προγράμματος, και η επιλογή των εταίρων έγινε βασιζόμενη τόσο στην εμπειρία τους και την συμπληρωματικότητα των αντικειμένων τους, όσο και στον σκοπό να καλυφθεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερη γεωγραφική έκταση της επιλέξιμης περιοχής, προκειμένου να επιτευχθεί μέγιστη επίδραση των αποτελεσμάτων. Οι επιπτώσεις του έργου έχουν σχεδιαστεί με τρόπο που να έχει μακροπρόθεσμη επίδραση στην ευρύτερη περιοχή που καλύπτει το πρόγραμμα, καθώς και σε ολόκληρη την Ελλάδα και την Κύπρο, με έμφαση σε περιοχές με ιδιαίτερη πολιτιστική και αισθητική αξία. Η δυνατότητα επέκτασης των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβάνοντας άλλες τοποθεσίες και καθορίζοντας επιπρόσθετες περιοχές, αποτελεί ένα από τα ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του έργου για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη αειφορία των αποτελεσμάτων. Με αυτόν τον τρόπο, οι επιπτώσεις του έργου μπορούν να αξιοποιηθούν σε ολόκληρη την Ελλάδα και την Κύπρο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η δικτύωση με άλλους παρεμφερείς προορισμούς είναι σημαντικό βήμα για τη βιωσιμότητα του έργου. Οι παρεμφερείς προορισμοί έχουν επιλεγεί με τα ίδια κριτήρια και έχουν ως στόχο την περαιτέρω ανάδειξη των περιοχών και την ενίσχυση των στόχων του έργου. Παρακάτω αναγράφονται οι προορισμοί οι οποίοι θα προστεθούν ταξινομημένοι με βάση το τύπο τουρισμού που μπορούν να ενταχθούν.

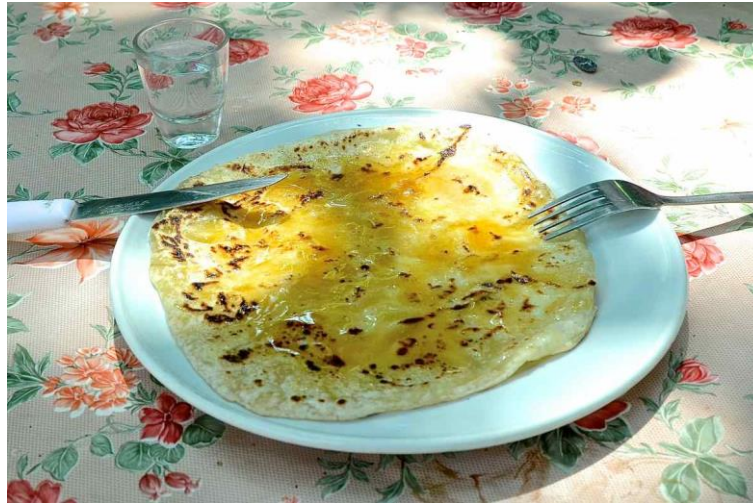
1. Γαστρονομία/Οινογαστρονομία

α. Χώρα Σφακίων – Χανιά (σφακιανή πίτα)

Το χωριό της Χώρας Σφακίων αποτελεί έδρα της αντίστοιχης κοινότητας και του δήμου Σφακίων στην περιοχή Χανίων της Κρήτης. Βρίσκεται σε μια απόκρημνη περιοχή, περικυκλωμένη από τις απότομες πλαγιές των Λευκών Ορέων και τα πολλά φαράγγια που δημιουργούνται σε αυτήν. Το χωριό είναι κατασκευασμένο κοντά στο φαράγγι του Ίμπρου, ένα από τα φαράγγια της περιοχής, μέσα από το οποίο περνά ο δρόμος που συνδέει τον οικισμό με τα Χανιά. Σήμερα αποτελεί την έδρα του δήμου Σφακίων, ενώ παλαιότερα ήταν η έδρα της πρώην επαρχίας Σφακίων. Το χωριό Σφακιά είναι ένα μικρό χωριό με πληθυσμό 212 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ενώ το 2001 είχε 272 κατοίκους. Έχει ένα λιμάνι από όπου αναχωρούν πλοία για τη Γαύδο, καθώς και το μικρό λιμανάκι της Αγίας Ρούμελης, όπου τελειώνει το φαράγγι της Σαμαριάς. Κατά τη διάρκεια της Βενετοκρατίας, ο οικισμός αναφερόταν ως "Ομπρόσγιαλος", ενώ στα επόμενα χρόνια ονομαζόταν "Σφακιά" και, τελικά, πήρε το σημερινό του όνομα. Μετά την ολοκλήρωση της μάχης της Κρήτης το 1941, αυστραλοί και νεοζηλανδοί στρατιώτες διέφυγαν από το λιμάνι της Χώρας και τις παραλίες της ευρύτερης περιοχής και αποβιβάστηκαν στην Αίγυπτο. Η Χώρα υπήρξε πρώην έδρα της Επαρχίας Σφακίων και από το 1999 είναι η έδρα του διευρυμένου Δήμου Σφακίων.

Κύριο προϊόν της περιοχής είναι το λάδι. Σήμερα, οι κάτοικοι των Σφακίων ασχολούνται κυρίως με τον τουρισμό. Κοντά στον οικισμό υπάρχουν όμορφες παραλίες, ενώ σημαντικά αξιοθέατα στη γύρω περιοχή είναι το Φραγκοκάστελλο και το φαράγγι του Ίμπρου. Η ιστορία της Χώρας Σφακίων συνδέεται άρρηκτα με την ιστορία της ευρύτερης περιοχής των Σφακίων στην Κρήτη.

Έχει αποκτήσει φήμη για την παραδοσιακή σφακιανή πίτα της, η οποία εντυπωσιάζει παρά την απλότητα των υλικών της. Έχει λεπτή και απλή εμφάνιση, αλλά κρύβει την επιτυχία της στην ξυνομυζήθρα Κρήτης. Συνήθως σερβίρεται με γλυκόξινο συνδυασμό γεύσεων, γαρνίροντας με αγνό, πλούσιο θυμαρίσιο μέλι ή πετιμέζι που παράγεται στο νησί. Έχει χρησιμοποιηθεί εδώ και αιώνες και λέγεται ότι ψήνεται πάνω σε ζεστές πέτρες, αφού δεν χρησιμοποιείται λίπος για το μαγείρεμά της. Όποιος επισκέπτεται την Κρήτη, σίγουρα θα έχει την ευκαιρία να τη δοκιμάσει και να ενθουσιαστεί από το γλυκόξινο συνδυασμό γεύσεων που προσφέρει.

Πηγή φωτογραφίας: www.greekgastronomyguide.gr

β. Μονή Αγίας Τριάδας Τζαγκαρόλων – Χανιά

Η Μονή της Αγίας Τριάδας των Τζαγκαρόλων βρίσκεται στη χερσόνησο Ακρωτήρι, σε απόσταση 15 χιλιομέτρων από τα Χανιά και κοντά στο αεροδρόμιο Ι. Δασκαλογιάννης. Αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά μοναστηριακά σύνολα που χτίστηκαν κατά το τέλος της Βενετοκρατίας στην Κρήτη. Στην τοποθεσία όπου βρίσκεται η Μονή της Αγίας Τριάδας των Τζαγκαρόλων υπήρχε παλαιότερα ένα μικρότερο μοναστήρι. Το 1611, ο Ιερεμίας Τζαγκαρόλος, ένας ιερομόναχος με καταγωγή από μια ενετοκρητική οικογένεια με επιρροή στους Ορθόδοξους και Καθολικούς Χριστιανούς της περιοχής, ανέλαβε να ανασυγκροτήσει τη μονή. Ο ίδιος ο Ιερεμίας Τζαγκαρόλος σχεδίασε ένα μεγαλύτερο μοναστηριακό σύνολο και ανέλαβε την εκτέλεση των σχεδίων. Ο Ιερεμίας Τζαγκαρόλος, που κατείχε ελληνική και λατινική παιδεία και είχε γνώσεις αρχιτεκτονικής, επηρεάστηκε από τον Ιταλό αρχιτέκτονα του 16ου αιώνα Σεμπαστιάνο Σέρλιο στον σχεδιασμό και την κατασκευή του μοναστηριού. Μετά τον θάνατο του Ιερεμιά Τζαγκαρόλου, ο αδελφός του Λαυρέντιος, επίσης μοναχός, συνέχισε τις εργασίες, αλλά διακόπηκαν το 1645 όταν οι Οθωμανοί κατέλαβαν τα Χανιά. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, το μοναστήρι ήταν γνωστό ως Selvili Manastir, που σημαίνει "Μοναστήρι με τα κυπαρίσσια".

Κατά την επανάσταση του 1821, η μονή καταστράφηκε από τους Οθωμανούς και πολλά από τα αρχεία και τα πολύτιμα αντικείμενα που φιλοξενούνταν σε αυτήν καταστράφηκαν. Εννέα χρόνια αργότερα, οι Οθωμανικές αρχές έδωσαν άδεια για την ολοκλήρωση του ναού της μονής στους μοναχούς Καλλιόπι και Γρηγόριο. Το 1864, κατασκευάστηκε το καμπαναριό. Από το 1892 για δεκατρία χρόνια, λειτούργησε στην μονή ένα εκκλησιαστικό

σχολείο, ενώ κατά την επανάσταση του 1896-97, η μονή μετατράπηκε σε νοσοκομείο και στρατηγείο για τους επαναστάτες.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η μονή χρησιμοποιήθηκε αρχικά από τους Έλληνες για αποθήκευση εφοδίων και αργότερα, μετά την κατάληψη της Κρήτης από τα γερμανικά στρατεύματα το 1942, οι Γερμανοί εγκατέστησαν εκεί τη Σχολή του Αντιερωπορικού Πυροβολικού και στρατιώτες. Η Μονή της Αγίας Τριάδας των Τζαγκαρόλων είναι ένα τετράπλευρο μοναστηριακό σύνολο με μια εσωτερική αυλή, όπου βρίσκεται το καθολικό της μονής. Η κεντρική είσοδος του μοναστηριού βρίσκεται στη δυτική πλευρά του συγκροτήματος και οδηγεί σε μια εντυπωσιακή σκάλα που καταλήγει σε ένα ευρύ πλατύσκαλο. Στις δύο πλευρές της πύλης, υπάρχουν δύο ζεύγη μεγάλων ιωνικών κολόνων που υποστηρίζουν τον τριέχοντα τρίγλυφο. Πιο ψηλά, υπάρχουν άλλα δύο ζεύγη μικρότερων κορινθιακών κολόνων, με τα οποία δημιουργείται ένα ημικυκλικό τόξο. Στην κορυφή και στο κέντρο της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, υπάρχει ένα μεγάλο αέτωμα και από κάτω του αυτού, υπάρχει μια ελληνική επιγραφή. Δύο μικρότερα αέτωμα έχουν κατασκευαστεί πάνω από τις κολόνες του κορινθιακού ρυθμού. Στην πύλη του μοναστηριού, η οποία είναι κατασκευασμένη από πέτρα, είναι εμφανής η επίδραση του ιταλού αρχιτέκτονα Σεμπαστιάνο Σέρλιο. Στη δυτική πλευρά του συγκροτήματος, υπάρχουν τα κελιά των μοναχών, τα κελάρια του κρασιού και το παλιό ελαιουργείο. Η βιβλιοθήκη της μονής βρίσκεται στη βόρεια πλευρά, ενώ στη νότια πλευρά βρίσκονται το οστεοφυλάκειο και το ηγουμενείο. Επιπλέον, υπήρχε μια εκκλησιαστική σχολή στην ανατολική πλευρά του συγκροτήματος, η οποία λειτούργησε στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα.

Τα τελευταία χρόνια η Μονή Αγίας τριάδας Τζαγκαρόλων πραγματοποιεί συστηματικές βιολογικές καλλιέργειες ελιάς και αμπελιού και παράγει εκλεκτό κρασί, τσικουδιά (ρακή), λάδι, μέλι, ξύδι και σαπούνι από ελαιόλαδο. Η μονή παράγει 20 τόνους βιολογικό παρθένο ελαιόλαδο, που έχει βραβευτεί σε διεθνείς διαγωνισμούς και πωλείται κυρίως στο εξωτερικό. Κρασιά από την μονή είναι τα: ερυθρό ξηρό Cabernet, ερυθρό ξηρό Φωκιανό Ρωμαίικο, ερυθρό ξηρό Merlot, λευκό ξηρό Trebiano. Φυσικά όλα τα προϊόντα της Μονής Αγίας Τριάδας μπορούν να αγοραστούν στο πωλητήριο που λειτουργεί μέσα στο χώρο του μοναστηριού.

Πηγή φωτογραφίας: wikipedia

2. Πολιτισμός

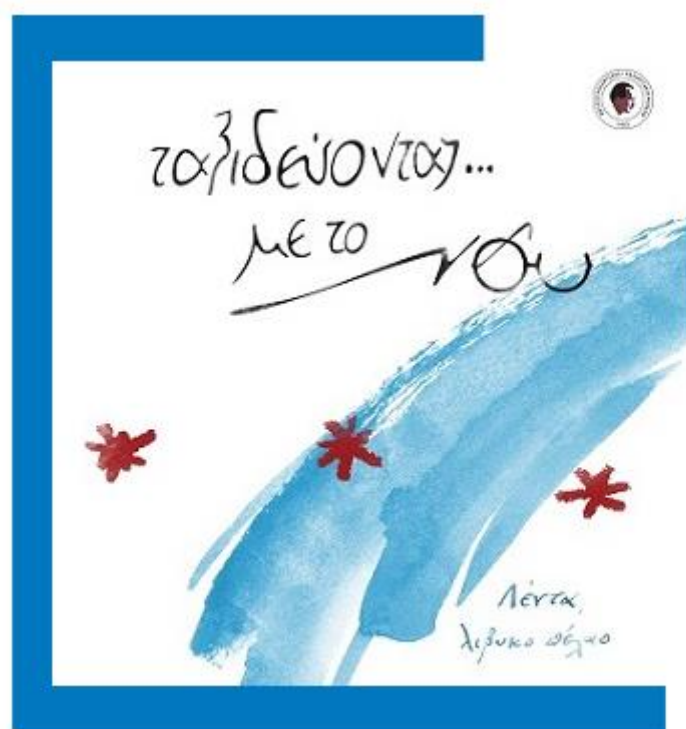
α. Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη – Μυρτιά Ηρακλείου

Το Μουσείο Νίκου Καζαντζάκη βρίσκεται στη Μυρτιά, το χωριό προέλευσης του συγγραφέα, περίπου 15 χιλιόμετρα νότια του Ηρακλείου στην Κρήτη. Ιδρύθηκε το 1983 από τον σκηνογράφο-ενδυματολόγο Γιώργο Ανεμογιάννη με σκοπό τη διατήρηση της μνήμης του Νίκου Καζαντζάκη και την προβολή του έργου και των ιδεών του. Το μουσείο στεγάζεται σε τρία ανεξάρτητα κτίρια στην κεντρική πλατεία της Μυρτιάς. Το πρώτο κτίριο, που αποτελεί τον παλαιότερο χώρο, φιλοξενεί την έκθεση, το δεύτερο χρησιμοποιείται για διοικητικούς σκοπούς και το τρίτο τον πολυχώρο του μουσείου.

Το κτίριο της έκθεσης αναπτύχθηκε στην περιοχή όπου βρισκόταν το πατρικό σπίτι της οικογένειας Ανεμογιάννη. Το 1975, ο Γιώργος Ανεμογιάννης απέκτησε την ιδιοκτησία του κτιρίου και αργότερα αποφάσισε να ιδρύσει εκεί το μουσείο, το οποίο ξεκίνησε να λειτουργεί το 1983. Το 2009, το κτίριο ανακαινίστηκε ολοκληρωτικά με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσιάζοντας μια νέα έκθεση των συλλογών του μουσείου που εγκαινιάστηκε το 2010. Η έκθεση εμπλουτίστηκε με νέα αντικείμενα που σχετίζονται με τον Καζαντζάκη, και έγινε πιο προσβάσιμη για άτομα με αναπηρία,

ενώ εξοπλίστηκε με σύγχρονες τεχνολογίες, προσδίδοντας έναν σύγχρονο και δυναμικό χαρακτήρα στο μουσείο.

Το Μουσείο έχει επίσης την κατοχή και την ιδιοκτησία του Αρχείου Καζαντζάκη, το οποίο περιλαμβάνει περισσότερα από 50.000 αντικείμενα που έχουν ταξινομηθεί σε διάφορες συλλογές, όπως επιστολές, αυθεντικά έγγραφα, έντυπα, φωτογραφίες, ηχογραφήσεις, τεκμήρια κινούμενης εικόνας, θεατρικό υλικό, έργα τέχνης και προσωπικά αντικείμενα. Το μουσείο προσφέρει επίσης μια ερευνητική βιβλιοθήκη και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για σχολικές ομάδες και άλλους επισκέπτες, ενώ διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, συνέδρια, συναυλίες και παραστάσεις. Επιπλέον, συμμετέχει ή υλοποιεί διάφορα έργα και προγράμματα μέσω συνεργασιών και συμβάσεων.

Πηγή εικόνας: <https://www.kazantzaki.gr/>

β. Αγροτικό Μουσείο Μενελάου Παρλαμά & Συλλογή Υφαντών Θεανώς Μεταξά - Κανακάκη - Πισκοπιανό Χερσονήσου Ηράκλειο

Το Αγροτικό Μουσείο Μενελάου Παρλαμά & Συλλογή Υφαντών Θεανώς Μεταξά-Κανακάκη ιδρύθηκε το 1988 από την Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών και στεγάζεται σε μια

πετρόκτιστη φάμπρικα του 19ου αιώνα και ένα οίκημα που δωρήθηκε από την οικογένεια Παρλαμά.

Οι συλλογές του μουσείου έχουν θεματική διάρθρωση (πατητήρι, ρακοκάζανο, φούρνος, αγροτικά εργαλεία, κρητικό σπίτι, σιδεράδικο, βαρελάδικο, μαραγκούδικο, ελαιοτριβείο, υφαντά, εργαλεία υφαντικής και δαντελοπλεκτική) και αναδεικνύουν την ύπαιθρο της Κρήτης, παρουσιάζοντας αντικείμενα που χρονολογούνται από τον όψιμο 19ο αιώνα έως τα μέσα του 20ού αιώνα. Το 2011, μετά από εκτεταμένη ανακαίνιση και επέκταση με τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας της Κρήτης (Π.Ε.Π.), το μουσείο πρόσθεσε πτέρυγες υφαντικής που περιλαμβάνουν υφαντά από τη Συλλογή Υφαντών Θεανώς Μεταξά-Κανακάκη.

Για την πληρέστερη ενημέρωση και τεκμηρίωση των εκθεμάτων, παρέχονται πλούσιο εποπτικό υλικό και ψηφιακά μέσα στους επισκέπτες. Το μουσείο είναι προσβάσιμο για άτομα με αναπηρία, διαθέτει ένα μικρό κατάστημα, μια αίθουσα περιοδικών εκθέσεων και χώρους ανάπαυσης.

Πηγή φωτογραφίας: <https://www.historical-museum.gr/>

3. Φυσικό Περιβάλλον/Θρησκευτική Κληρονομιά

α. Δικταίο Άντρο/Σπήλαιο του Δία/Σπήλαιο Ψυχρού – Οροπέδιο Λασιθίου

Το Δικταίο Άντρο, επίσης γνωστό ως Σπήλαιο του Δία ή Σπήλαιο Ψυχρού, βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του βουνού Δίκτη στο Οροπέδιο Λασιθίου της Κρήτης. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1025 μέτρων, πάνω από το χωριό Ψυχρό, και μετά από μια 15λεπτη ανάβαση παρέχει μια εκπληκτική πανοραμική θέα στο βουνό, εντυπωσιάζοντας τον επισκέπτη. Το εσωτερικό του σπηλαίου είναι γεμάτο με εντυπωσιακούς σταλαγμίτες και σταλακτίτες, και αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά και γνωστά σπήλαια στην Κρήτη και σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, το Δικταίο Άντρο φιλοξενούσε τη Ρέα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της για να γεννήσει τον Δία. Η Ρέα είχε κρυφτεί εκεί για να αποφύγει την οργή του Κρόνου, ο οποίος καταπίνει τα παιδιά του αφού είχε λάβει ένα προφητικό ότι θα τον ανατρέψει ο γιος του. Το σπήλαιο έχει μια έκταση 2200 τετραγωνικών μέτρων και φωτίζεται επαρκώς για την άνετη περιήγηση των επισκεπτών. Ένα καλά διαμορφωμένο μονοπάτι μήκους 250 μέτρων επιτρέπει στους επισκέπτες να περπατήσουν εύκολα στο εσωτερικό του.

Με βάση τα αρχαιολογικά ευρήματα, όπως νεολιθικά όστρακα, πρωτομινωικές ταφές, αναθήματα από τη Μεσομινωική περίοδο, πήλινα ειδώλια και τμήματα λίθινων αγγείων, καθώς και μικροί βωμοί με επιγραφές στη Γραμμική Α, υπήρξε συνεχής ανθρώπινη παρουσία στο σπήλαιο για τους τελευταίους 6000 χρόνια, από το τέλος της Νεολιθικής περιόδου. Πιθανώς χρησιμοποιήθηκε ως κατοικία και τόπος ταφής και αναμφίβολα λειτούργησε ως κέντρο λατρείας από την πρωτομινωική περίοδο (2800 - 2300 π.Χ.) έως την αρχαϊκή εποχή (2000 - 700 π.Χ.), και η λατρεία στο Δικταίο συνεχίστηκε μέχρι τη ρωμαϊκή περίοδο (1ος π.Χ. - 1ος μ.Χ. αιώνας). Η ανακάλυψη του σπηλαίου του Δικταίου έγινε τυχαία το 1883, ενώ ο αρχαιολόγος Ιωσήφ Χατζηδάκης και ο Ιταλός αρχαιολόγος Federico Halbherr πραγματοποίησαν τις πρώτες μικρής κλίμακας ανασκαφές το 1886. Η πρώτη συστηματική ανασκαφή ξεκίνησε το 1899 από τον Άγγλο αρχαιολόγο David Hogarth, που ήταν επίσης διευθυντής της Αγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών.

Πηγή εικόνας: <http://landofexperiences.gr/>

β. Βουλισμένο Αλώνι – Ηράκλειο

Το Βουλισμένο Αλώνι, που βρίσκεται περίπου 15 χιλιόμετρα δυτικά του Ηρακλείου, πλάι στην παλιά εθνική οδό που οδηγούσε από το Ηράκλειο στο Ρέθυμνο και κοντά στο χωριό Μάραθος, αποτελεί ένα αξιοσημείωτο γεωλογικό φαινόμενο. Πρόκειται για μια μεγάλη καρστική δολίνη (μεγάλο βύθισμα) με κυκλικό σχήμα, που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση ενός παλαιότερου σπηλαίου. Το μέγιστο πλάτος της δολίνης φτάνει τα 90 μέτρα, ενώ οι τοίχοι της έχουν βάθος από 15 έως 50 μέτρα! Οι τοίχοι του Βουλισμένου Αλώνιου είναι ιδανικοί για αναρρίχηση και σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο το επισκέπτονται σχολές αναρρίχησης.

Το όνομα "βουλισμένο αλώνι" προέρχεται από μια λαϊκή ιστορία που σχετίζεται με τον τρόπο δημιουργίας της δολίνης. Σύμφωνα με αυτήν, ένας γεωργός της περιοχής είχε το αλώνι του εκεί. Ένα καλοκαίρι, την ημέρα του εορτασμού του Προφήτη Ηλία, ο γεωργός πήγε με την γυναίκα του και την κόρη του στο αλώνι για να αλωνίσουν, παρόλο που δεν ήταν συνήθης πρακτική να γίνεται αλώνιση εκείνη την ημέρα. Αυτή η πράξη απιστίας οδήγησε στην τιμωρία από τον Άγιο, με αποτέλεσμα το αλώνι να βουλιάξει και να

καταπιεί τους "άπιστους". Ακόμη και σήμερα, λένε οι κάτοικοι, την ημέρα του Προφήτη Ηλία ακούγονται τριξίματα από τα άχυρα και το τραγούδι της κόρης του γεωργού "Γύρω γεια τωνε κι όλα τ' άχερα δικά ντωνε...".

Πηγή εικόνας: cretanbeaches.com

γ. Νεραϊδόσπηλιος – φαράγγι των Αστρακών – Ηράκλειο

Το Νεραϊδόσπηλιο των Αστρακών, που βρίσκεται περίπου 23 χιλιόμετρα από το Ηράκλειο, δίπλα στο έρημο χωριό των Κάτω Αστρακών, είναι ένα μικρό διώροφο σπήλαιο που βρίσκεται στον καταπράσινο Αστρακιανό φαράγγι. Σύμφωνα με τον αρχαιολόγο Paul Faure, αποτελούσε το ιερό της Τριτογένειας Αθηνάς, το οποίο πήρε το όνομά του από τον αρχαίο ποταμό Τρίτωνα. Μέσα στη σπηλιά υπάρχει μία από τις πηγές του υδραγωγείου των Αστρακών, η οποία υδροδοτούσε εν μέρει την πόλη του Ηρακλείου από τις αρχές του 20ού αιώνα. Τα νερά από την πηγή δημιουργούν την όμορφη μικρή λίμνη των Αστρακών, όπου έχει διαμορφωθεί ένας εξαιρετικός τόπος αναψυχής.

Πηγή εικόνας: <https://www.cretanbeaches.co>

δ. Σπήλαιο Ζωνιανών/Σπήλαιο Σφενδόνη – Μυλοπόταμος Ρεθύμνου

Το Σπήλαιο Σφενδόνη, γνωστό και ως Σφεντόνη, βρίσκεται στο χωριό Ζωνιανά στον νομό Ρεθύμνης, απέχοντας 43 χιλιόμετρα από το Ηράκλειο και 52 χιλιόμετρα από το Ρέθυμνο.

Αυτό το σπήλαιο καλύπτει μια έκταση περίπου 3.000 τετραγωνικών μέτρων. Κατά μήκος της 270μ. διαδρομής, υπάρχουν μεγάλες στήλες που δημιουργούν περίπλοκα δωμάτια. Αμέτρητοι σταλακτίτες και σταλαγμίτες, με ποικιλία σχημάτων και πολύχρωμοι, διακοσμούν τους χώρους, ενώ σε πολλά σημεία υπάρχουν πετρώματα που σχηματίζουν λεκάνες νερού και σπηλαιώδη μαργαριτάρια.

Ένα ειδικό μονοπάτι περιήγησης επιτρέπει την ασφαλή επίσκεψη του σπηλαίου, ακόμα και για άτομα με ειδικές ανάγκες. Το σπήλαιο αποτελεί μέρος του Φυσικού Πάρκου Ψηλορείτη, το οποίο ανήκει στο Ευρωπαϊκό δίκτυο των Γεωπάρκων. Το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει προστατευμένες περιοχές με ιδιαίτερη γεωλογική κληρονομιά και λειτουργεί υπό την αιγίδα της UNESCO.

Πηγή εικόνας: <https://el.wikipedia.org/>

ε. Μονή Αρκαδίου - Ρέθυμνο

Η Ιερά Μονή Αρκαδίου είναι ένα ιστορικό μοναστήρι στην Κρήτη, που ιδρύθηκε από έναν μοναχό με το όνομα Αρκάδιο. Η μονή έχει συνεχή και ακατάπαυστη παρουσία για οκτώ αιώνες και αποτελεί σημαντικό κομμάτι της ιστορίας της Κρήτης. Η μονή έχει εκτεταμένο έργο που εξελίχθηκε μέσα στους αιώνες. Υπήρξε κέντρο παιδείας και αντιγραφής χειρογράφων, όπως αναφέρουν οι πηγές. Τα εργαστήρια παραγωγής χρυσοκεντημάτων της μονής, κατά τον 17ο και 18ο αιώνα, κέντησαν τον κόσμο με τις εντυπωσιακές τους δημιουργίες.

Οι αγώνες της μονής εναντίον των κατακτητών έχουν εμπνεύσει και συγκινήσει. Οι θυσίες των ανθρώπων που ζούσαν και πέθαναν εκεί έχουν δώσει παράδειγμα. Η κατάληψη της

Κρήτης από τους Τούρκους συνέπεσε με την ακμή της μονής Αρκαδίου. Κατά την επανάσταση του 1821, οι μοναχοί συμμετείχαν και ηγήθηκαν στα γεγονότα. Η μονή υπέστη την πρώτη καταστροφή και προσωρινά εγκαταλείφθηκε από τους μοναχούς. Ωστόσο, αυτοί επέστρεψαν σύντομα. Το αποκορύφωμα της προσφοράς της μονής ήταν το Ολοκαύτωμα της 8ης Νοεμβρίου 1866. Σε αυτή την εποχή, η μονή έδωσε το παρόν της στον αγώνα κατά της δουλείας. Κατάφερε να αντισταθεί στις προσπάθειες των εχθρών να την καταλάβουν και άλλαξε την πορεία της ιστορίας της Κρήτης.

Από τότε, η μονή φέρει το βάρος της ιστορίας της, συμμετέχοντας σε όλους τους αγώνες που ακολούθησαν στον πολύπαθο νησί μας. Προσπαθεί να ανταποκριθεί επάξια στο λαμπρό παρελθόν της. Σύμφωνα με την ιστορία, η μονή Αρκαδίου ιδρύθηκε περίπου τον 11ο αιώνα από τον μοναχό Αρκάδιο. Αρχικά, ήταν αφιερωμένη στον Άγιο Κωνσταντίνο και την Αγία Ελένη, αλλά αργότερα αντικαταστάθηκε από έναν εντυπωσιακό δίκλιτο ναό το 1587. Η κατασκευή όλου του κάστρου-μοναστηριού ολοκληρώθηκε μέχρι το 1600 μ.Χ., όπως αναγράφεται σε επιγραφή στη βάση του καμπαναριού. Η μονή Αρκαδίου έχει επωφεληθεί από διάφορες δραστηριότητες και δράσεις κατά τη διάρκεια της ιστορίας της. Στον 17ο αιώνα, λειτουργούσε ως κέντρο αντιγραφής χειρογράφων, ενώ κατά τον 18ο αιώνα λειτούργησε ως εργαστήριο χρυσοκεντήματος.

Πηγή εικόνας: <https://www.arkadimonastery.gr/>

στ. Μονή Βωσάκου – Μυλοπόταμος Ρεθύμνου

Η Μονή Βωσάκου είναι ένα ορθόδοξο μοναστήρι που βρίσκεται κοντά στο Δοξάρι του Ρεθύμνου στην Κρήτη. Αν και δεν είναι γνωστό ακριβώς πότε ιδρύθηκε, γνωρίζουμε ότι λειτούργησε από την εποχή της Βενετοκρατίας και το 1676 έλαβε το σταυροπηγιάκό καθεστώς. Μετά τον 20ο αιώνα, εγκαταλείφθηκε και ερήμωσε. Η μονή βρίσκεται στα Ταλαία Όρη, γνωστά και ως Κουλούκωνας, σε ένα μικρό οροπέδιο. Μια ασφαλτοστρωμένη οδός, περίπου 8 χιλιόμετρα μακριά από τον Κάμπο του Δοξαρού, οδηγεί στη μονή.

Το όνομα της μονής, σύμφωνα με τον Μενέλαο Παρλαμά, προέρχεται από τις δωρικές λέξεις "βους" (βόδι) και "σηκός" (περίβολος), που σημαίνουν "μάντρα βοδιών". Η μονή είχε φρουριακό χαρακτήρα, και αν και έχει σχήμα σχεδόν παραλληλόγραμμο, η ανατολική πλευρά της είναι μικρότερη από τις άλλες. Η είσοδος στη μονή γίνεται από την ανατολική πλευρά μέσω ενός θολωτού διαβατηρίου. Πάνω από την είσοδο, υπάρχει ένας ανάγλυφος σταυρός που περιβάλλεται από τα γράμματα "ΑΧΞΘ" (=1669), αναφέροντας στο έτος κατασκευής του.

Η μονή διαθέτει κεντρική αυλή, όπου σήμερα βρίσκεται μια ξηρή πηγή με τη χρονολογία 1673. Το καθολικό της μονής χρονολογείται από το τέλος του 19ου αιώνα. Η παλαιότερη γραπτή μνεία για τη μονή αναφέρεται σε ένα νοταριανό έγγραφο του 1629, που την αναφέρει ως κοντά στα Καλά Χωράφια, όπου βρίσκεται και η μονή Αγίων Πατέρων, με την οποία στον 17ο αιώνα λειτουργούσε παράλληλα.

Πηγή εικόνας: <https://el.wikipedia.org/>

4. Πολιτισμός Ηρακλείου – Λασιθίου

α. Μουσείο – Θεματικό Πάρκο Homo Sapiens – Ηράκλειο (σύνορα με Λασιθί)

Το Homo Sapiens είναι ένα μουσείο-θεματικό πάρκο που βρίσκεται στον δρόμο Ηρακλείου - Οροπεδίου Λασιθίου, στο 45ο χιλιόμετρο. Στο μουσείο Homo Sapiens παρουσιάζεται η εξέλιξη του ανθρώπου από την εποχή που ζούσε στα σπήλαια μέχρι τις σύγχρονες ημέρες. Το μεγαλείο του ανθρώπου και η πορεία του από το μηδέν, εξοπλισμένος μόνο με το μυαλό του, μέχρι να γίνει το κυρίαρχο της φύσης, αποτυπώνεται στις αίθουσες του μουσείου. Ο επισκέπτης μεταφέρεται χιλιάδες χρόνια πίσω στην εποχή των σπηλαίων και ανακαλύπτει την προσπάθεια του ανθρώπου να αποχωρήσει από αυτά και να δημιουργήσει καταφύγια με ότι υλικό είχε στη διάθεσή του. Στη συνέχεια, μεταφέρεται στην Παλαιολιθική εποχή όπου η πέτρα ήταν το κυρίαρχο υλικό ως όπλο και εργαλείο, και στην Νεολιθική εποχή όπου ο άνθρωπος άρχισε να επεξεργάζεται την πέτρα και να κατασκευάζει κεραμικά. Τέλος, φτάνει στην εποχή των μετάλλων.

Στο μουσείο παρουσιάζεται επίσης η διαδικασία από τη σπορά του σίτου μέχρι την παρασκευή του ψωμιού στο φούρνο, αναβιώνοντας τον προϊστορικό τρόπο που ακολουθούνταν χιλιάδες χρόνια πριν. Ο επισκέπτης έχει επίσης την ευκαιρία να γνωρίσει την εξέλιξη του τροχού, που αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες ανακαλύψεις του ανθρώπου. Συνολικά, τα εκθέματα του μουσείου καλύπτουν την περίοδο από το 8.000 π.Χ. έως το 2.200 π.Χ., παρουσιάζοντας όλες τις φάσεις της εξέλιξης του ανθρώπου. Μέσα από αυτήν την εξαιρετική προσπάθεια, ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να ανακαλύψει την πολυπλευρότητα και την εφευρετική σκέψη του ανθρώπου, καθώς και τις προσπάθειές του για επιβίωση.

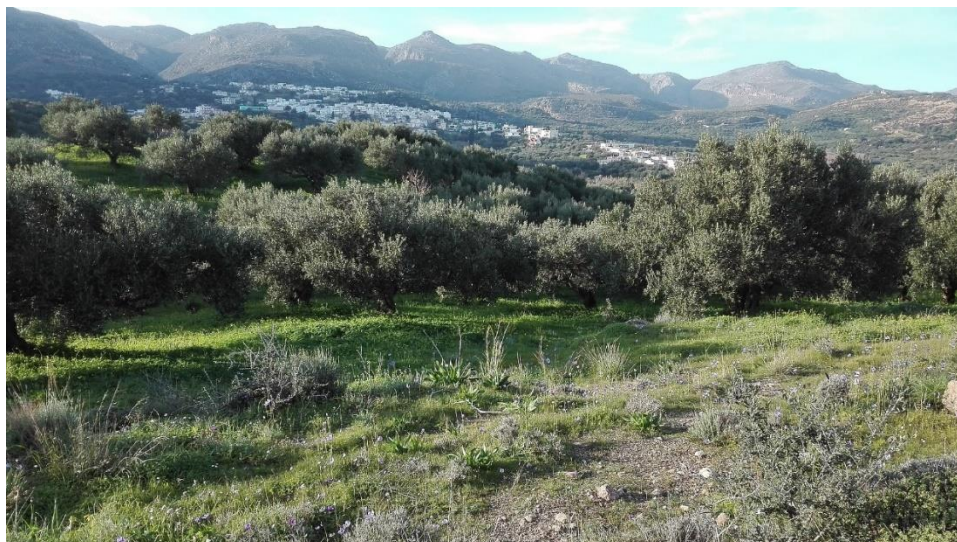

Δημιουργός: Varouhas Manolis
Πνευματικά δικαιώματα: imonline

β. Ζάκρος – Λασιθί

Η Ζάκρος είναι ένα χωριό και η κύρια κοινότητα του δήμου Σητείας στον νομό Λασιθίου στην ανατολική ακτή της Κρήτης. Στην περιοχή αυτή βρίσκονται τα αρχαία ερείπια της πόλης της Ζάκρου, η οποία αποτελεί σημαντικό αρχαιολογικό χώρο του Μινωικού πολιτισμού. Θεωρείται ότι η Ζάκρος ήταν ένα από τα τέσσερα κύρια διοικητικά κέντρα των Μινωιτών, και λόγω του προστατευμένου λιμανιού της και της στρατηγικής της θέσης, αποτελούσε σημαντικό εμπορικό κέντρο προς τα ανατολικά.

Το κυρίαρχο κτίσμα στην πόλη ήταν το παλάτι της Ζάκρου, το οποίο κατασκευάστηκε περίπου το 1900 π.Χ., ξαναχτίστηκε γύρω στο 1600 π.Χ. και καταστράφηκε το 1450 π.Χ. μαζί με τα άλλα κύρια κέντρα του Μινωικού πολιτισμού. Σήμερα, τα ερείπια του παλατιού που βρίσκονται δίπλα στη θάλασσα, στην περιοχή της Κάτω Ζάκρου, είναι εμφανή και προσφέρουν δυνατότητα επίσκεψης, καθιστώντας την Ζάκρο δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Η Ζάκρος ανασκάφηκε αρχικά από τον Ντ. Χόγκαρθ της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών, και αποκαλύφθηκαν δώδεκα κατοικίες, αλλά οι ανασκαφές διακόπηκαν. Στη συνέχεια, το 1961 ο Νικόλαος Πλάτων ξεκίνησε εκ νέου τις ανασκαφές και ανακάλυψε το Παλάτι της Ζάκρου. Κατά τη διάρκεια των ανασκαφών, ανακαλύφθηκαν επίσης αγγεία και αργιλικές πλάκες με επιγραφές σε Γραμμική Α. Επίσης, ανακαλύφθηκε ένας αρχαίος λαβύρινθος παρόμοιος με αυτούς της Κνωσού και της Φαιστού. Η αρχιτεκτονική του παλατιού ακολουθεί το πρότυπο των άλλων μινωικών ανακτόρων του νησιού, με μια κεντρική αυλή γύρω από την οποία οικοδομούνται τα υπόλοιπα κτίρια, συμπεριλαμβανομένων εργαστηρίων, δωματίων κατοικίας και άλλων χώρων, καθώς και αίθουσες με πολύθυρα και δεξαμενές καθαρμών.

Πηγή φωτογραφίας: <https://el.wikipedia.org/>

5. Ιστορία – Αρχαιολογία

α. Κούλες/Rocca a Mare – Ηράκλειο

Το θαλάσσιο φρούριο που κατασκευάστηκε από τους Ενετούς στο Ηράκλειο ονομάζεται Κούλες. Βρίσκεται στην είσοδο του ενετικού λιμανιού και έχει σχεδιαστεί για να προστατεύει το λιμάνι του Ηρακλείου, καθώς και τον κόλπο της Αμμουδάρας, από τις εισβολές και τις αποβάσεις εχθρών. Έχει επίσης γνωστοποιηθεί με ονόματα όπως Καστέλλο ντελ Μόλο, Ρόκκα α Μάρε, Κάστρο της θάλασσας, Κάστρο της Κάντια ή πρώην Χάνδακα.

Το σημερινό φρούριο κατασκευάστηκε μεταξύ των ετών 1523-1540, αντικαθιστώντας έναν παλαιότερο πύργο που θεωρήθηκε ανεπαρκής. Λόγω της συνεχούς έκθεσής του στη θάλασσα, υπέστη σημαντικές ζημιές από τα κύματα και χρειάστηκε συχνές επισκευές. Παρόλα αυτά, παραμένει σημαντικό στοιχείο κατά τη διάρκεια της πολιορκίας του Χάνδακα από τους Οθωμανούς, αν και ο ρόλος του ήταν μικρότερος. Κατά την οθωμανική περίοδο, χρησιμοποιήθηκε και ως φυλακή και σε αυτόν τον χώρο προστέθηκε ένας μικρός φάρος.

Πηγή φωτογραφίας: <https://el.wikipedia.org/>

β. Φαιστός – Ηράκλειο

Η Φαιστός, η οποία αποτελεί έναν σημαντικό αρχαιολογικό χώρο, ήταν η δεύτερη πιο σημαντική πόλη στην Κρήτη κατά τη δεύτερη χιλιετία π.Χ., μετά την Κνωσό. Βρίσκεται στα νοτιοδυτικά του Ηρακλείου, σε απόσταση 62 χιλιομέτρων, σε υψόμετρο 100 μέτρων, νότια του ποταμού Γεροποτάμου και του αρχαίου Ληθαίου. Η θέα από τον λόφο είναι πανοραμική, με τους εντυπωσιακούς ορεινούς όγκους των Ψηλορείτη, Αστερουσίων και Λασιθιωτικών να περιβάλλουν την περιοχή. Η Φαιστός αποτελούσε οικονομικό, διοικητικό και θρησκευτικό κέντρο και επόπτευε την εύφορη πεδιάδα της Μεσαράς. Επιπλέον, ελεγχόταν τα αρχαία λιμάνια των Ματάλων και του Κομμού. Η πρώτη αναφορά στη Φαιστό προέρχεται από τον Όμηρο στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια, όπου περιγράφεται ως καλά κατοικημένη πόλη που συμμετείχε στον Τρωικό πόλεμο. Σύμφωνα με τον αρχαίο ιστορικό Διόδωρο το Σικελιώτη, η Φαιστός ιδρύθηκε από τον Μίνωα, όπως και η Κνωσός και η Κυδωνία. Η πόλη ήταν ανεξάρτητη και αυτόνομη, κόβοντας τα δικά της νομίσματα με απεικονίσεις της Ευρώπης πάνω σε έναν τάυρο και ενός κεφαλιού λιονταριού, με τη λέξη "ΦΑΙΣΤΙΩΝ ΤΟ ΦΑΙΜΑ". Στη Φαιστό βασίλευσε η δυναστεία που ιδρύθηκε από τον Ραδάμανθυ, γιο του Δία.

Η μινωική περίοδος της Φαιστού ξεκίνησε το 2.600 π.Χ. Το πρώτο ανάκτορο βρισκόταν στη δυτική πλευρά του αρχαιολογικού χώρου και κτίστηκε το 2.000 π.Χ. σε διαφορετικά επίπεδα, με τους τοίχους να είναι κατασκευασμένοι από αργολιθοδομή. Αυτό το

ανάκτορο καταστράφηκε από έναν σεισμό το 1730 π.Χ., όπως και η Κνωσός. Στη θέση των ερειπίων κατασκευάστηκε ένα ακόμα ανάκτορο, πιο επιβλητικό από το προηγούμενο.

Πηγή φωτογραφίας: <https://el.wikipedia.org/>

γ. Κνωσός – Ηράκλειο

Το κυριότερο αξιοθέατο στην Κνωσό είναι το μινωικό ανάκτορο, το οποίο αποτελούσε σημαντικό πολιτιστικό κέντρο από τη νεολιθική εποχή έως τον 5ο αιώνα π.Χ. Είναι κτισμένο στο λόφο της Κεφάλας, προσφέροντας εύκολη πρόσβαση στη θάλασσα και στην ενδοχώρα της Κρήτης. Σύμφωνα με τον μύθο, ήταν η έδρα του σοφού βασιλιά Μίνωα, και συνδέεται με συναρπαστικούς μύθους όπως αυτοί του Λαβύρινθου με τον Μινώταυρο και του Δαίδαλου με τον Ικάρo. Οι πρώτες ανασκαφές ξεκίνησαν το 1878 από τον Μίνωα Καλοκαιρινό, έναν αρχαιολόγο από την Ηράκλειο. Αργότερα, ο Άγγλος Sir Arthur Evans πραγματοποίησε εκτεταμένες ανασκαφές το 1900-1913 και το 1922-1930, αποκαλύπτοντας ολόκληρο το ανάκτορο. Οι παλαιότερες ενδείξεις κατοίκησης στον τόπο του ανακτόρου χρονολογούνται στη νεολιθική εποχή (7000-3000 π.Χ.). Η κατοίκηση συνεχίστηκε στην προανακτορική περίοδο (3000-1900 π.Χ.), και στο τέλος αυτής η περιοχή επίπεδωθηκε για να χτιστεί ένα μεγάλο ανάκτορο. Το πρώτο ανάκτορο

καταστράφηκε, πιθανώς από σεισμό, γύρω στο 1700 π.Χ. Κατόπιν, ανεγέρθηκε ένα δεύτερο, πιο επιβλητικό ανάκτορο πάνω στα ερείπια του προηγούμενου. Μετά από μερική καταστροφή γύρω στο 1450 π.Χ., οι Μυκηναίοι εγκαταστάθηκαν στην Κνωσό. Το ανάκτορο καταστράφηκε οριστικά περίπου το 1350 π.Χ. από μια μεγάλη πυρκαγιά.. Εντυπωσιακά χαρακτηριστικά του είναι η ποικιλία των δομικών υλικών, τα χρωματιστά κονιάματα, οι ορθομαρμαρώσεις και οι τοιχογραφίες που διακοσμούν δωμάτια και διαδρόμους. Οι τεχνικές γνώσεις των Μινωιτών αποδεικνύονται μέσω πρωτότυπων αρχιτεκτονικών και κατασκευαστικών καινοτομιών, όπως οι φωταγωγοί και τα πολύθυρα, η χρήση δοκών για ενίσχυση των τοίχων, καθώς και το προηγμένο αποχετευτικό και υδραυλικό σύστημα. Ένας μεγάλος πλακόστρωτος δρόμος, γνωστός ως Βασιλικός Δρόμος, οδηγούσε από το Μικρό Ανάκτορο και την πόλη προς τη βορειοδυτική γωνία του ανακτόρου, όπου διαμορφωνόταν ένας υπαίθριος θεατρικός χώρος.

Γύρω από το ανάκτορο εκτείνεται ο μινωϊκός οικισμός και στους λόφους βρίσκονται τα νεκροταφεία. Σημαντικά κτίρια από την ίδια περίοδο περιλαμβάνουν τη Νότια Οικία, την Οικία του ιερού Βήματος, το Μικρό Ανάκτορο, τον Ξενώνα, τη Βασιλική Έπαυλη και τον Τάφο-Ιερό. Σημαντικό οικοδόμημα από τη ρωμαϊκή εποχή είναι η Βίλλα του Διονύσου με τα ψηφιδωτά δάπεδα (2ος αιώνας π.Χ.). Τα πλούσια ευρήματα από το ανάκτορο, όπως αγγεία, σκεύη, ειδώλια και η αρχειοθέτηση της Γραμμικής Β γραφής, μαζί με τις πρωτότυπες τοιχογραφίες, βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ηρακλείου.

Πηγή φωτογραφίας: www.heraklion.gr

Το αρχαιολογικό πάρκο της Πάφου

Το αρχαιολογικό πάρκο της Πάφου αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους στην Κύπρο. Αυτός ο αρχαιολογικός χώρος στην κάτω Πάφο έχει εισαχθεί στον κατάλογο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO από το 1980. Βρίσκεται μόλις 3 χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης και αποτελεί έναν ανοιχτό αρχαιολογικό χώρο με αξιοθέατα και μνημεία από την προϊστορική εποχή έως τον μεσαίωνα. Κατά την περιήγησή, μπορεί κάποιος να θαυμάσει αξιοσημείωτα μνημεία όπως το ασκληπιείο, το ωδείο, την αγορά, το φρούριο των σαράντα κολώνων, τις ρωμαϊκές επαύλεις και τα ερείπια της πρώιμης χριστιανικής βασιλικής εκκλησίας της Λιμενιώτισσας. Εντυπωσιακοί είναι οι υπόγειοι τάφοι των βασιλέων που έχουν λιθογραφηθεί στον βράχο και χρονολογούνται στην ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο.

Πηγή φωτογραφίας: <http://www.mcw.gov.cy/>

6. Ιστορική διαδρομή Ρεθύμνου – Ηρακλείου

α. Μονοπάτι του Γιούχτα – Αρχάνες Ηρακλείου

Ο Γιούχτας είναι ένα βουνό στα Αρχάνα του Ηρακλείου, που από την αρχαιότητα θεωρείται ιερός τόπος για ολόκληρη την Κρήτη. Η κορυφή του, με το ανθρωπόμορφο σχήμα που θεωρείται το κεφάλι του Δία του Κρηταγενούς, έχει παράσημη θέα προς την πόλη του Ηρακλείου. Το βουνό φιλοξενεί τρία διαφορετικά λατρευτικά σπήλαια και

αρκετούς αρχαιολογικούς χώρους, καθώς και ένα σημαντικό Ιερό Κορυφής. Με την άφιξη του Χριστιανισμού, χρησιμοποιήθηκε ως χώρος για μοναστήρια και εκκλησίες.

Η διάβαση και η πεζοπορία στο βουνό είναι αρκετά εύκολη λόγω της καλά σηματοδοτημένης διαδρομής που διασχίζει το βουνό από τη μία πλευρά στην άλλη. Η έλλειψη κοντινών βουνών προσφέρει απρόσκοπτη θέα προς όλες τις κατευθύνσεις, παρά το σχετικά μικρό ύψος του. Η διαδρομή περνά από ενημερωτικές πινακίδες και χαρακτηριστικά φυτά της Κρήτης, προσφέροντας στους επισκέπτες την ευκαιρία να τα δουν από κοντά.

Το μονοπάτι διασχίζει αρχαιολογικούς χώρους και φτάνει στο Μινωικό Ιερό Κορυφής, που βρίσκεται στην πρώτη κορυφή του βουνού. Στη συνέχεια, οδηγεί στη δεύτερη κορυφή, όπου βρίσκεται η ιστορική εκκλησία του Αφέντη Χριστού. Ο Αφέντης Χριστός ήταν ένα παλαιότερο μοναστήρι που προσελκύει χιλιάδες προσκυνητές κάθε χρόνο. Υπάρχει επίσης ένας δρόμος που ξεκινά από τις Αρχάνες και φτάνει στον Αφέντη Χριστό.

Πηγή φωτογραφίας: <https://www.archanonasterousion.gr/>

β. Φόδελε – Ηράκλειο

Το χωριό Φόδελε βρίσκεται στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου της Κρήτης και αποτελεί την έδρα της κοινότητας με το ίδιο όνομα στον Δήμο Μαλεβιζίου. Συνδέεται με τον διάσημο ζωγράφο Δομήνικο Θεοτοκόπουλο, και η διατήρηση του επωνύμου Θεοτοκάκης στο χωριό οδήγησε στην υπόθεση ότι ο Ελ Γκρέκο καταγόταν και γεννήθηκε εκεί. Κάποιες πηγές υποστηρίζουν ότι το παλαιό αρχοντικό του Θεοτοκόπουλου βρισκόταν στον οικισμό Σκοτεινή, ενώ άλλες πιστεύουν ότι καταγόταν από το Ηράκλειο. Η άποψη ότι προέρχεται από το Φόδελε ενισχύθηκε από την ανακοίνωση στο 1ο Κρητολογικό Συνέδριο το 1961. Επιπλέον, αναφέρεται ότι ο αδερφός του καλλιτέχνη ήταν ενοικιαστής κτημάτων στο Χάνδακα. Παρόλα αυτά, είναι πιθανό να είχε γεννηθεί στο Φόδελε ο πατέρας του Ελ Γκρέκο πριν μετακομίσει στο Χάνδακα. Επιστήμονες και φοιτητές από το Πανεπιστήμιο του Βαγιαδολίδ στην Ισπανία, με βάση την άποψη ότι ο Θεοτοκόπουλος καταγόταν από το Φόδελε, τοποθέτησαν ένα ειδικό μνημείο στο βράχο του Τολέδο, όπου ζούσε και πέθανε ο μεγάλος ζωγράφος.

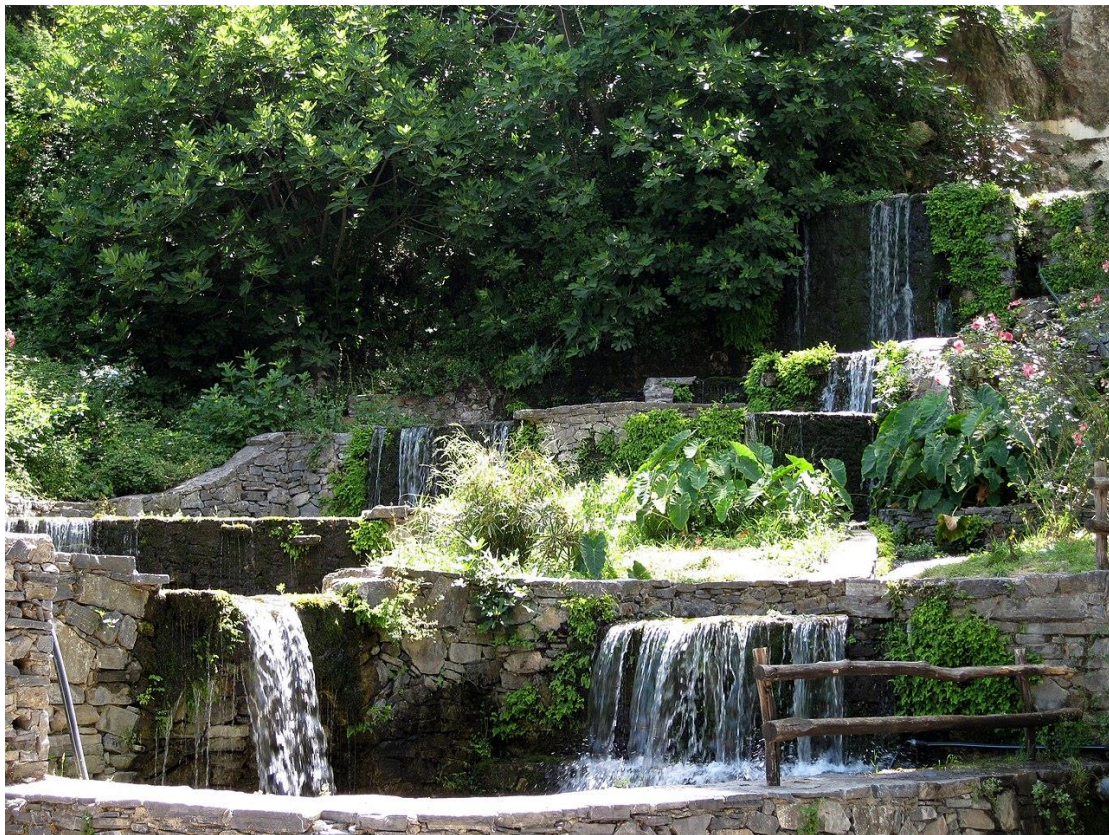

Πηγή φωτογραφίας: <https://reporter24.gr/>

γ. Πηγές Αργυρούπολης – Ρέθυμνο

Η Αργυρούπολη, γνωστή και ως Αργυρούπολις, είναι ένα χωριό που αποτελεί την έδρα της ομώνυμης κοινότητας στον Δήμο Ρεθύμνης της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης στην Κρήτη. Από το 1999 έως το 2010, υπήρξε η έδρα του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος του Δήμου Λαππαίων. Βρίσκεται σε υψόμετρο περίπου 260 μέτρων και έχει καταταχθεί ως παραδοσιακός οικισμός μέσης πολιτιστικής αξίας. Το 2008, τιμήθηκε με το βραβείο "καθαρότερου οργανωμένου παραδοσιακού οικισμού" από τη Νομαρχιακή Επιτροπή Τουριστικής Προβολής Ρεθύμνης.

Η Αργυρούπολη είναι γεμάτη ιστορικά και πολιτιστικά ίχνη. Εντός και γύρω από το χωριό, μπορούμε να ανακαλύψουμε ανασκαφές της αρχαίας πόλης, ρωμαϊκά ερείπια, ενετικά κτίσματα με εντυπωσιακές πύλες και βυζαντινές εκκλησίες. Επίσης, η περιοχή είναι γνωστή για τις πηγές της Αγίας Δύναμης, ένα πλούσιο φυτεμένο μέρος με κρυστάλλινα νερά που κυλούν από παντού. Εδώ, οι επισκέπτες μπορούν να χαλαρώσουν σε μία από τις ταβέρνες που εξυπηρετούν τους εκατοντάδες τουρίστες που επισκέπτονται την περιοχή.

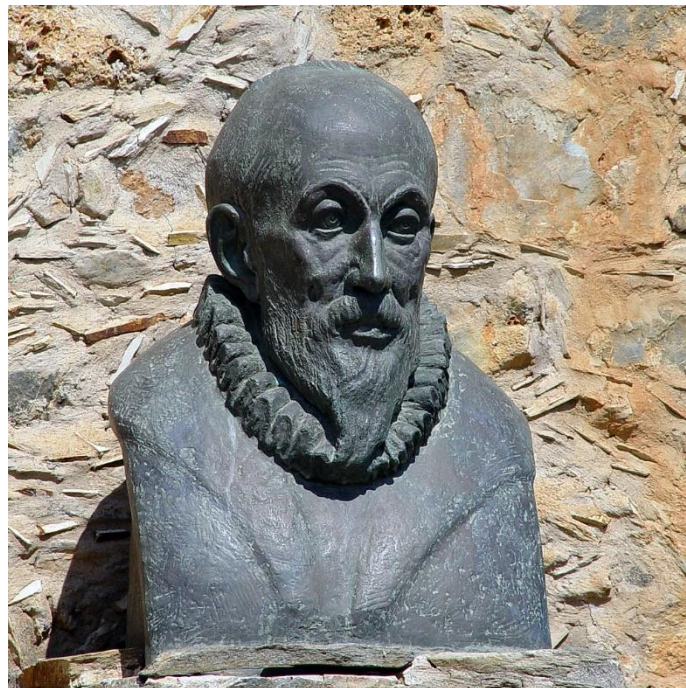

Πηγή φωτογραφίας: <https://el.wikipedia.org/>

7. Ιστορία και φυσικό περιβάλλον

α. Μουσείο του Ελ Γκρέκο - Φόδελε

Το Μουσείο Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, γνωστό και ως Μουσείο Ελ Γκρέκο, βρίσκεται στην άκρη του χωριού Φόδελε στην Κρήτη, δυτικά της πόλης του Ηρακλείου. Αυτό το μουσείο τιμά τον μανιεριστή ζωγράφο Δομήνικο Θεοτοκόπουλο, ο οποίος μεγάλωσε στο χωριό. Το μουσείο βρίσκεται σε απόσταση περίπου 1 χιλιόμετρου από το κέντρο του Φόδελε, απέναντι από ένα παρεκκλήσι και περιλαμβάνει αντίγραφα έργων και εγγράφων που σχετίζονται με τον Θεοτοκόπουλο. Αρχικά, το κτίριο ήταν σε ερειπωμένη κατάσταση, αλλά αποκαταστάθηκε από το 1982 και μετά, με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Το μουσείο άνοιξε για το κοινό το 1998. Παρά το γεγονός ότι το χωριό Φόδελε θεωρείται η γενέτειρα του Θεοτοκόπουλου, υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με αυτό. Το μουσείο υποστηρίζει ότι βρίσκεται στον τόπο όπου ο Θεοτοκόπουλος γεννήθηκε. Το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης στο Ηράκλειο, που βρίσκεται κοντά, περιλαμβάνει δύο πρωτότυπα έργα του Θεοτοκόπουλου, τα μοναδικά πρωτότυπα έργα του καλλιτέχνη που υπάρχουν στην Κρήτη.

Πηγή φωτογραφίας: <https://el.wikipedia.org/>

β. Ιστορική Μονή Αρκαδίου – Ρέθυμνο

Το πολυδιάστατο έργο της Μονής αναπτύσσεται κατά μήκος των αιώνων. Από ιστορικές πηγές γνωρίζουμε ότι η Μονή λειτούργησε ως κέντρο εκπαίδευσης και αντιγραφής

χειρόγραφων. Τα εργαστήρια παραγωγής χρυσοκεντημάτων κατά τον 17ο και 18ο αιώνα εντυπωσίασαν τον κόσμο.

Οι αγώνες της Μονής ενάντια στους κατακτητές έχουν εμπνεύσει. Οι θυσίες αυτών που έζησαν και πέθαναν εκεί συγκίνησαν και αποτέλεσαν παράδειγμα. Η κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους έρχεται στην ακμή της Μονής Αρκαδίου. Κατά την επανάσταση του 1821, οι μοναχοί συμμετέχουν και πρωταγωνιστούν στα γεγονότα. Έρχεται η πρώτη καταστροφή. Τότε λεηλατείται και εγκαταλείπεται εκείνη τη στιγμή από τους μοναχούς για μικρό χρονικό διάστημα. Το αποκορύφωμα της προσφοράς της Μονής είναι όταν ανεβαίνει το σκαλοπάτι της αυτοθυσίας, του ηρωισμού και της εξαιρετικής αλtruιστικής πράξης. Είναι το Ολοκαύτωμα της 8ης Νοεμβρίου 1866. Η Μονή συμμετείχε στον αγώνα ενάντια στην δουλεία. Κατάφερε να απορρίψει τα δεσμά που με επιμονή οι εχθροί προσπάθησαν να της επιβάλουν και να αλλάξει την πορεία της ιστορίας της Κρήτης.

Πηγή φωτογραφίας: <https://www.arkadimonastery.gr/>

γ. Αστεροσκοπείο Σκίνακα – σύνορα Ηρακλείου-Ρεθύμνου

Το Αστεροσκοπείο Σκίνακα είναι ένα ερευνητικό κέντρο που ανήκει τόσο στο Πανεπιστήμιο Κρήτης όσο και στο Ιδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας (ΙΤΕ). Στο Αστεροσκοπείο λειτουργούν τρία τηλεσκόπια με διάμετρο κατόπτρου 1.3 μέτρα, 0.6 μέτρα και 0.3 μέτρα αντίστοιχα. Η λειτουργία του Αστεροσκοπείου Σκίνακα βασίζεται

στο προσωπικό του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης και του Ινστιτούτου Αστροφυσικής του ΙΤΕ.

Το Αστεροσκοπείο βρίσκεται στο όρος Ίδη (Ψηλορείτης) στην κεντρική Κρήτη, σε υψόμετρο 1750 μέτρων. Απέχει 25 χιλιόμετρα από την πόλη του Ηρακλείου σε ευθεία γραμμή και 50 χιλιόμετρα με το αυτοκίνητο. Καθώς κάποιος πλησιάζει το Σκίνακα, περίπου 20 χιλιόμετρα πριν φτάσει, θα συναντήσει την παραδοσιακή πόλη των Ανωγείων, η οποία έχει σημαντικό ρόλο στη νεώτερη ιστορία της Κρήτης. Βορειοδυτικά από το Αστεροσκοπείο, σε απόσταση περίπου 6 χιλιομέτρων, βρίσκεται το Ιδαίον Άντρο, το γνωστό σπήλαιο όπου, σύμφωνα με τη μυθολογία, ανατράφηκε ο Δίας.

Πηγή εικόνας: <https://skinakas.physics.uoc.gr/>

δ. Φαράγγι Κουρταλιώτη - Ρέθυμνο

Το Κουρταλιώτικο φαράγγι είναι ένα φαράγγι που βρίσκεται στη νότια περιοχή της Ρεθύμνης, στην Κρήτη, και η αρχή του είναι κοντά στο χωριό Κοζαρέ. Το φαράγγι δημιουργήθηκε ανάμεσα στα βουνά Κουρούπα και Ξηρό Όρος και οι τοιχώματά του έχουν ύψος που φτάνει τα 600 μέτρα. Στα τοιχώματα του φαραγγιού υπάρχουν πολλά σπήλαια. Ο ποταμός Κουρταλιώτης διασχίζει το φαράγγι και καταλήγει στην περιοχή της Πρέβελης, όπου υπάρχει μια φοινικόδασος. Το φαράγγι πήρε το όνομά του από τον ήχο που παράγει ο αέρας καθώς περνάει μέσα από το φαράγγι και ακούγεται σαν κρόταλα.

Το Κουρταλιώτικο φαράγγι σχηματίστηκε κυρίως από ασβεστόλιθους της ομάδας Τρίπολης, με τα κατώτερα στρώματα να είναι από ραβδούχα. Στον πυθμένα του

φαραγγιού υπάρχει μια πηγή νερού, όπου οι ασβεστόλιθοι της Τρίπολης έρχονται σε επαφή με τα στρώματα φυλλιτών και χαλαζιτών. Ο ποταμός Κουρταλιώτης είναι ένας από τους λίγους ποταμούς της Κρήτης που έχει σταθερή ροή νερού καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Τα τοιχώματα του φαραγγιού φέρουν χασμοφυτική και φρυγανική βλάστηση, ενώ στον πυθμένα του φαραγγιού, εκτός από τους κρητικούς φοίνικες, συναντάμε πικροδάφνες και χαρουπιές. Τα τοιχώματα του φαραγγιού αποτελούν σημαντικό οικοσύστημα για αρπακτικά πουλιά, όπως το όρνιο, το βραχοκιρκίνεζο και το βραχοχελίδονο.

Πηγή φωτογραφίας: Ορειβατικός Σύλλογος Αγίου Νικολάου

ε. Φαράγγι Σαμαριάς – Χανιά

Η Σαμαριά είναι το πιο γνωστό πεζοπορικό φαράγγι στην Ευρώπη και αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού μονοπατιού E4. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, χιλιάδες τουρίστες πεζοπορούν μέσα από αυτό. Για πολλούς, αυτή η διαδρομή αποτελεί τον κύριο λόγο για τον οποίο επισκέπτονται την Κρήτη. Το φαράγγι έχει μήκος περίπου 15 χιλιομέτρων και η κατάβαση διαρκεί περίπου 5-7 ώρες, από τον Ομαλό μέχρι την Αγία Ρουμένη.

Βρίσκεται στη νότια πλευρά του νομού Χανίων και δημιουργήθηκε από το ποτάμι που ρέει μεταξύ του κύριου όγκου των Λευκών Ορέων και του βουνού Βολακιάς. Στη Σαμαριά υπάρχουν και άλλα φαράγγια παράλληλα με το κύριο φαράγγι, αλλά αυτά είναι πιο τεχνικά (απαιτούν χρήση σχοινιών για canyoning). Ένα από αυτά τα φαράγγια, το Πέρδικα, διαθέτει έναν καταρράκτη ύψους 240 μέτρων που, μαζί με τον καταρράκτη του Μάστορα, θεωρούνται οι ψηλότεροι στην Ελλάδα.

Πηγή φωτογραφίας: <https://www.cretanbeaches.com/>

Ακρωτήριο Κάβο Γκρέκο

Στην επαρχία Αμμοχώστου, μεταξύ της Αγίας Νάπας και του Παραλιμνίου, βρίσκεται το εντυπωσιακό Κάβο Γκρέκο, που κυριαρχεί στην περιοχή. Αυτή η περιοχή αποτελεί προστατευμένη περιοχή που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα Natura 2000 και διαθέτει μοναδική φυσική ομορφιά, καλύπτοντας έκταση 384,9 εκταρίων. Χιλιάδες τουρίστες επισκέπτονται την περιοχή για να απολαύσουν τα εκπληκτικά χρώματα της θάλασσας, το άγριο τοπίο και την πλούσια χλωρίδα και πανίδα που την κατοικούν, κάνοντάς την επίσης πολύ δημοφιλή για πεζοπορία. Είναι ιδανικός προορισμός για καταδύσεις, καθώς περιλαμβάνει υποθαλάσσια χαράδρες, σπήλαια και πολλά ναυάγια που περιμένουν να εξερευνηθούν... Στο ακρωτήριο υπάρχει ακόμα λειτουργικός φάρος, που κατασκευάστηκε από τους Βρετανούς.

Πηγή φωτογραφίας: <https://www.visitcyprus.com/>

Η Πέτρα του Ρωμιού

Η παραλία της "Πέτρας του Ρωμιού" βρίσκεται στη νοτιοδυτική ακτή της Πάφου και εντυπωσιάζει τους λουόμενους με το άγριο τοπίο και την ξεχωριστή ομορφιά της. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι αυτή η παραλία συνδέεται με την πιο όμορφη από όλες τις θεότητες, την Αφροδίτη, καθώς σύμφωνα με τον μύθο, η αρχαία θεά του έρωτα και της ομορφιάς γεννήθηκε ακριβώς εκεί από τον αφρό της θάλασσας. Ένα χαρακτηριστικό στοιχείο της παραλίας είναι οι διάσπαρτοι βράχοι που εκτείνονται κατά μήκος της ακτής και συνδέονται με έναν άλλο μύθο, αυτόν του Διγενή Ακρίτα. Λέγεται ότι με αυτούς τους βράχους ο Διγενής Ακρίτας απώθησε τους Άραβες Σαρακηνούς. Το όνομα της παραλίας οφείλεται ακριβώς σε αυτόν τον μύθο.

Πηγή φωτογραφίας: <https://travelen.eu/>

VI. Σχεδιασμός εξειδικευμένων δράσεων υποστήριξης για την αποτελεσματική συνεργασία και βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων

Εκπαίδευση και κατάρτιση

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση αποτελούν εξειδικευμένες δράσεις υποστήριξης που συμβάλλουν στην αποτελεσματική συνεργασία και βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτές οι δράσεις επικεντρώνονται στην ενίσχυση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων των εμπλεκόμενων φορέων, προάγοντας την κατανόηση και την ανάπτυξη κοινών στόχων και δράσεων. Ακολουθούν μερικοί τρόποι με τους οποίους η εκπαίδευση και η κατάρτιση μπορούν να υποστηρίξουν την αποτελεσματική συνεργασία και βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων:

Εκπαίδευση για την κατανόηση των αναγκών και προκλήσεων: Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων για τις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που συνδέονται με τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Αυτό βοηθά στη δημιουργία μιας κοινής βάσης κατανόησης και στην αναγνώριση κοινών στόχων.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας: Παροχή εκπαίδευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Αυτό περιλαμβάνει την ενθάρρυνση της ανταλλαγής γνώσεων, της αμοιβαίας κατανόησης και της ικανότητας για συνεργασία σε κοινά εγχειρήματα.

Εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη: Παροχή εκπαίδευσης σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη και τις πρακτικές βιώσιμου τουρισμού. Αυτό προάγει την κατανόηση της σημασίας της προστασίας του περιβάλλοντος, της οικονομικής ανάπτυξης και της διατήρησης του πολιτισμού.

Προγράμματα εκπαίδευσης και ανταλλαγής: Διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την εκμάθηση από την εμπειρία άλλων φορέων και τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας.

Οι δράσεις αυτές υποστηρίζουν την αποτελεσματική συνεργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων, ενθαρρύνοντας την κοινή κατανόηση των προκλήσεων και των δυνατοτήτων, και προωθώντας τη συνεργασία για την επίτευξη κοινών στόχων του εκπαιδευτικού τουρισμού.

Στα πλαίσια βιωσιμότητας του έργου θα συνεχίσουν οι εκπαιδεύσεις σε εκπροσώπους από εκπαιδευτικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις του τουρισμού, οι οποίοι θα διαδώσουν τις γνώσεις αυτές σε τουριστικούς πράκτορες και εκπαιδευτές, οι οποίοι θα υλοποιήσουν την εκπαιδευτική τουριστική υπηρεσία. Η δράση αυτή θα συνοδεύεται από τον οδηγό εφαρμογής, ο οποίος έχει δημιουργηθεί κατά την υλοποίηση του έργου και διασφαλίζει την βιωσιμότητα του. Επιπλέον, θα ενισχυθεί και η εφαρμογή ΠΕ5, η οποία θα συμπληρώνει την τουριστική υπηρεσία προσφέροντας στους χρήστες επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τα τοποθεσίες που επισκέπτονται και περιλαμβάνει δραστηριότητες βασισμένες στο gamification. Αυτή η εφαρμογή είναι προσβάσιμη από κινητές συσκευές, καθώς και μέσω της πλατφόρμας του έργου.

Το έργο με την ονομασία "EduTourism" και αριθμό αναγνώρισης MIS 5050713, υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A "Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020" και χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και τους Εθνικούς Πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου. Η πρωτοβουλία EduTourism εντάσσεται πλήρως στη στρατηγική του προγράμματος συνεργασίας, καθώς το προϊόν που θα αναπτυχθεί βασίζεται στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και της Κύπρου, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και στους τομείς του τουρισμού και της εκπαίδευσης.

Η επιλογή των 6 Δικαιούχων του έργου EduTourism αποτελεί μια στρατηγική συνεργασία, η οποία βασίζεται στη συνδυασμένη εμπειρία των οργανισμών σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με το έργο, καθώς και στην ποικιλία των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που προσφέρουν. Πιο συγκεκριμένα:

- Ο Κύριος Δικαιούχος (ΚΔ) είναι το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας (Ε.Σ.Υ.Ν.) - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ.
- Ο Δικαιούχος 2 (Δ2) είναι η ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΟΡ ΕΛΕΜΕΝΤΣ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ (4ELEMENTS).
- Ο Δικαιούχος 3 (Δ3) είναι το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ (ΕΛΜΕΠΑ).

- Ο Δικαιούχος 4 (Δ4) είναι η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (ΕΤΑΠ).
- Ο Δικαιούχος 5 (Δ5) είναι ο ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ-ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ (ΑΧΑΣ).
- Ο Δικαιούχος 6 (Δ6) είναι η Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχιών Λάρνακας - Αμμοχώστου ΛΤΔ (ΑΝΕΤΕΛ).

Η πραγματοποίηση του έργου EduTourism ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2021 και έχει ως στόχο του την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προϊόντος εκπαιδευτικού τουρισμού για νέους ηλικίας 16-25 ετών, το οποίο θα συνδέει ιστορικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά τις επιλέξιμες περιοχές (Κρήτη και Κύπρο) και θα συμβάλλει στην επίτευξη συγκεκριμένων εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Οι εκπαιδευτικές δράσεις που πραγματοποιούνται στα πλαίσια του έργου έχουν δημιουργήσει ένα δίκτυο εκπαιδευτών και επαγγελματιών στην εκπαιδευτική κοινότητα των περιοχών παρέμβασης, τα οποία θα λειτουργήσουν ως πηγές περαιτέρω πληροφόρησης και εκπαίδευσης για επιπλέον εκπαιδευτικούς, συνεισφέροντας στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού και στη μακροπρόθεσμη αξιοποίηση των θετικών αποτελεσμάτων του έργου.

Στο πλαίσιο του έργου πραγματοποιούνται 8 προγράμματα κατάρτισης για εκπαιδευτές. Οι διάφορες θεματικές ενότητες του προγράμματος σχεδιάστηκαν λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση του εκπαιδευτικού τουρισμού στις περιοχές που εμπλέκονται στο έργο. Μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισης, οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να λάβουν πιστοποίηση για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει, μετά από εξετάσεις, με τον τίτλο "Στέλεχος Επιχειρήσεων Θεματικού Τουρισμού". Η υλοποίηση των Προγραμμάτων Κατάρτισης γίνεται μέσω τηλεκατάρτισης, χρησιμοποιώντας την εκπαιδευτική μέθοδο του σύγχρονου τηλε-εκπαιδευτικού συστήματος. Το Ολοκληρωμένο Σύστημα Τηλε-Κατάρτισης (Ο.Σ.Τ.Κ.), που έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του έργου EduTourism, θα χρησιμοποιηθεί για την παροχή της κατάρτισης.

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι διαθέσιμο στην Ελληνική γλώσσα, με ορισμένες ενότητες να είναι διαθέσιμες και στην Αγγλική γλώσσα. Όλοι οι Δικαιούχοι της Πράξης έχουν συνεισφέρει στην δημιουργία του εκπαιδευτικού υλικού, το υλικό της οποίας είναι διαθέσιμο στην πλατφόρμα τηλε-κατάρτισης και παρουσιάζεται σε ψηφιακή μορφή. Επιπλέον, υπάρχει επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τον θεματικό και εκπαιδευτικό τουρισμό. Οι υποψήφιοι για την κατάρτιση καλούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονική αίτηση μέσω του

ακόλουθου συνδέσμου: <https://edutourism-project.eu/>, και να επιλέξουν με σειρά προτεραιότητας τις εκπαιδευτικές ενότητες που επιθυμούν να παρακολουθήσουν.

Πιο συγκεκριμένοι:

- Για τα προγράμματα 40 ωρών κατάρτισης, οι υποψήφιοι μπορούν να επιλέξουν δύο (2) ενότητες.
- Για τα προγράμματα 100 ωρών κατάρτισης, οι υποψήφιοι μπορούν να επιλέξουν πέντε (5) ενότητες.
- Για τα προγράμματα 110 ωρών κατάρτισης, οι υποψήφιοι μπορούν να επιλέξουν έξι (6) ενότητες.

Εκπαιδευτικές ενότητες

1. Βασικά Χαρακτηριστικά εναλλακτικών/ θεματικών μορφών τουρισμού

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται θέματα που σχετίζονται με τον τουρισμό, το τουριστικό προϊόν και τον τουριστικό προορισμό. Επίσης, αναλύονται οι διάφορες μορφές του εναλλακτικού τουρισμού, όπως ο αθλητικός τουρισμός, ο εκπαιδευτικός τουρισμός, ο συνεδριακός τουρισμός και ο πολιτιστικός τουρισμός. Σκοπός του κεφαλαίου είναι να ενημερώσει τους αναγνώστες για τη σημασία και την ανάπτυξη του θεματικού και εναλλακτικού τουρισμού. Οι στόχοι του κεφαλαίου περιλαμβάνουν την απόκτηση γνώσεων για τις διάφορες μορφές του τουρισμού, όπως ο αθλητικός τουρισμός, ο τουρισμός υγείας και άλλες, καθώς και την κατανόηση των αιτιών που οδήγησαν στην ανάπτυξή τους. Μετά την ολοκλήρωση του κεφαλαίου, οι αναγνώστες αναμένεται να έχουν κατανοήσει τις βασικές έννοιες του τουρισμού, να γνωρίζουν τις διάφορες μορφές του και το θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει. Κλειδιά του κεφαλαίου περιλαμβάνουν τους όρους τουρισμός, τουρίστας, ανάπτυξη, εναλλακτικός τουρισμός, φυσικό περιβάλλον, θεματικός τουρισμός και μαζικός τουρισμός.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- I. Τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση
- II. Θεματικός τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση

- III. Εναλλακτικός τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση
- IV. Χαρακτηριστικά και μορφές θεματικού τουρισμού
- V. Αιτίες που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- VI. Μορφές εναλλακτικού τουρισμού
- VII. Εξέλιξη θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού
- VIII. Θεσμικό πλαίσιο θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού
- IX. Χαρακτηριστικά του εναλλακτικού τουρίστα
- X. Προϋποθέσεις ανάπτυξης του θεματικού/εναλλακτικού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

2. Εκπαιδευτικός/ Μαθητικός τουρισμός

Ο σκοπός της ενότητας 2 είναι να διασφαλίσει ότι οι συμμετέχοντες, μετά την ολοκλήρωση της παρακολούθησης των ωρών, θα κατανοήσουν την έννοια, τα χαρακτηριστικά και τις μορφές του εκπαιδευτικού τουρισμού. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ικανότητα των συμμετεχόντων να κατανοήσουν την έννοια, τα χαρακτηριστικά και τις μορφές του εκπαιδευτικού τουρισμού, να γνωρίζουν τους τρόπους ανάπτυξής του, να αναγνωρίζουν τα διάφορα είδη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και να αναγνωρίζουν τα μέτρα για την ανάπτυξη του τουρισμού στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Κλειδιά έννοιας περιλαμβάνουν τουρισμός, εκπαιδευτικός/μαθητικός τουρισμός, μορφές εκπαιδευτικού τουρισμού, μέτρα για την ανάπτυξη, διεθνή προγράμματα ανταλλαγής, πρακτική άσκηση, συνεδριακός τουρισμός και τουρισμός νέων.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά
- Μορφές εκπαιδευτικού/μαθητικού τουρισμού
- Προοπτικές εκπαιδευτικού τουρισμού στην Ελλάδα

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

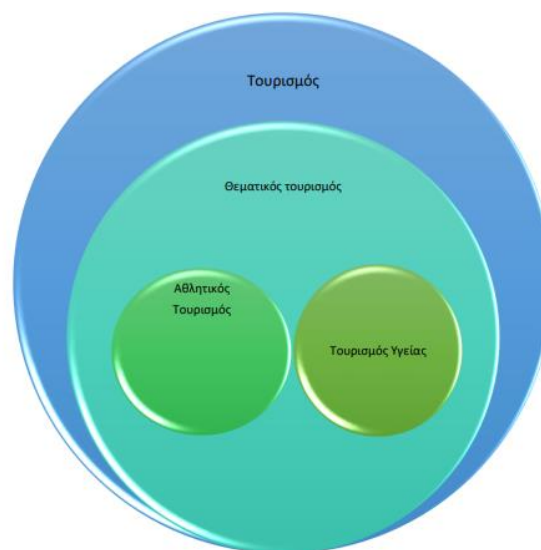

3. Αθλητικός τουρισμός & τουρισμός υγείας

Ο σκοπός της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι με τη σημασία και τις μορφές του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας. Επιπλέον, θα δουν παραδείγματα από όλες τις μορφές αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας και θα ανακαλύψουν μια περιεκτική παρουσίαση της εννοιολογικής προσέγγισης αυτών των μορφών τουρισμού, καθώς και των επιπτώσεών τους στον γενικό τομέα του τουρισμού.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα περιλαμβάνουν την ικανότητα των συμμετεχόντων να κατανοήσουν την έννοια και τα συστατικά του τουρισμού, να εξοικειωθούν με την έννοια του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας, να αναγνωρίσουν τους λόγους που οδήγησαν στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, να αναγνωρίσουν το θεσμικό πλαίσιο του αθλητικού τουρισμού και του τουρισμού υγείας, και να κατανοήσουν τις επιπτώσεις αυτών των συγκεκριμένων μορφών τουρισμού.

Κλειδιά έννοιες περιλαμβάνουν τουρισμός, τουριστικό προϊόν, αθλητικός τουρισμός, τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων, υπαίθριος τουρισμός, τουρισμός υγείας, ιατρικός τουρισμός, ιαματικός τουρισμός, τουρισμός ευεξίας. Αν και ο αθλητικός τουρισμός και ο τουρισμός υγείας είναι διαφορετικές μορφές τουρισμού, αντιμετωπίζονται στην ενότητα ως ένα συνδυασμένο θέμα, καθώς υπάρχει ένα ειδικό κοινό ταξιδιωτών που επιλέγει τη συνδυασμένη μορφή τουρισμού αθλητισμού και ευεξίας (sports & wellness).

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Αθλητικός Τουρισμός
- Τουρισμός Υγείας
- Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υγείας
- Μορφές τουρισμού υγείας
- Επιδράσεις Αθλητικού Τουρισμού και Τουρισμού Υγείας

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 9 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

4. Πολιτιστικός τουρισμός

Ο στόχος της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι να επιτευχθεί η γνώση των εκπαιδευόμενων σχετικά με τα κίνητρα των πολιτιστικών τουριστών, τις διάφορες μορφές πολιτιστικού τουρισμού και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού σε μια τοποθεσία. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι θα ενημερωθούν για τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.

Αναμένεται ότι μετά την παρακολούθηση της εκπαίδευσης στην ενότητα 4, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοήσουν τις κινήσεις που ωθούν τους πολιτιστικούς τουρίστες, να αναγνωρίσουν τις διάφορες μορφές πολιτιστικού τουρισμού, να είναι εξοικειωμένοι με τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού σε μια τοποθεσία, καθώς και να αναγνωρίζουν τα μέτρα που λαμβάνονται για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.

Κλειδιά έννοιας περιλαμβάνουν πολιτιστικός τουρισμός, γάμος, κινηματογράφος, αστικός τουρισμός, θεματική διαδρομή, πολιτιστικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ και μέτρα ανάπτυξης. Ο πολιτιστικός τουρισμός είναι μια δημοφιλής μορφή τουρισμού και ένας από τους παλαιότερους, καθώς από την αρχαιότητα οι άνθρωποι ταξίδευαν με σκοπό να επισκεφθούν περιοχές για να παρακολουθήσουν πολιτιστικές εκδηλώσεις ή να επισκεφθούν περιοχές με ιστορικό και λαογραφικό ενδιαφέρον.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά
- Μορφές πολιτιστικού τουρισμού
- Μέτρα ανάπτυξης πολιτιστικού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

Προτιμήσεις τύπων ταξιδιών*			
Τύποι Ταξιδιών	Σύνολο Αγορών	Ευρωπαϊκές Αγορές	Μη Ευρωπαϊκές Αγορές
Ταξίδι μεγάλης διάρκειας, χωρίς πολιτιστικό ενδιαφέρον	36,4%	33,9%	39,1%
Σύντομο ταξίδι για αναψυχή και διακοπές, χωρίς ενδιαφέρον για wellness, αθλητισμό ή δραστηριότητες	34,0%	38,8%	28,9%
Ταξίδι μεγάλης διάρκειας, πολιτιστικού ενδιαφέροντος, χωρίς ενδιαφέρον για μουσεία ή αξιοθέατα	8,3%	7,4%	9,3%
Σύντομο ταξίδι για σπουδές ή δουλειά	8,1%	5,6%	10,6%
Σύντομο ταξίδι για αναψυχή και διακοπές, wellness	4,4%	5,6%	3,2%
Ταξίδι μεγάλης διάρκειας, πολιτιστικού ενδιαφέροντος, μουσεία, αξιοθέατα	3,3%	2,2%	4,4%
Σύντομο ταξίδι-άλλοι λόγοι	3,0%	3,3%	2,6%
Σύντομο ταξίδι για αναψυχή και διακοπές, αθλητισμό, δραστηριότητες, αλλά όχι wellness	2,6%	3,2%	1,9%
Σύνολο	17.313	8.913	8.400

* Από τις Μη Ευρωπαϊκές Αγορές, το δείγμα αποτελείται από άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, που έχουν κάνει έστω και ένα διερευνητικό ταξίδι τα τελευταία 3 χρόνια, ή σκοπεύουν να πραγματοποιήσουν τέτοιο ταξίδι τα επόμενα 2 χρόνια. Από τις Ευρωπαϊκές Αγορές, το δείγμα αποτελείται από άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, που έχουν ταξιδέψει τα τελευταία 2 χρόνια ή σκοπεύουν να ταξιδέψουν τα επόμενα 2 χρόνια, σε κάποια άλλη χώρα της Ευρώπης, πέραν της δικής τους.

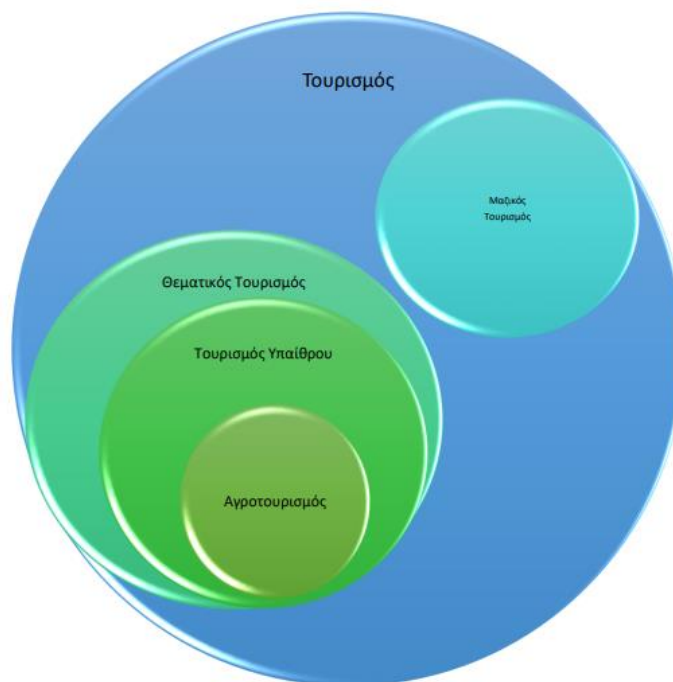
Εικόνα - Αποτελέσματα έρευνας σχετικά με την ελκυστικότητα διαφορετικών δραστηριοτήτων. Από το «Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας - Οι προτιμήσεις των τουριστών» INSETE προσβάσιμο στο Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας - Οι προτιμήσεις των τουριστών (insete.gr)

5. Αγροτουρισμός

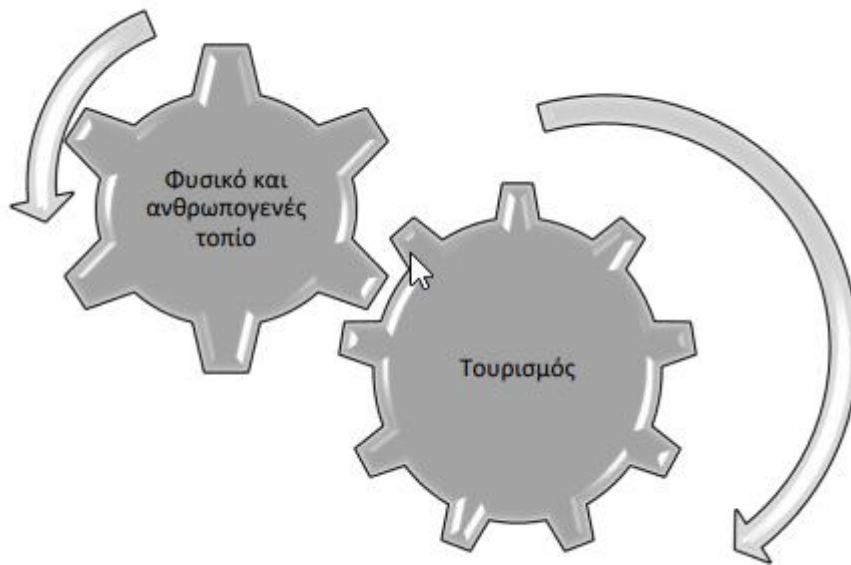
Ο σκοπός της εκπαιδευτικής ενότητας 4 είναι η απόκτηση γνώσης από τον εκπαιδευόμενο σχετικά με τον τουρισμό υπαίθρου, τις διάφορες μορφές του και ιδιαίτερα τον αγροτουρισμό. Θα γίνει εξοικείωση με τις αγροτουριστικές δραστηριότητες και τους αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς. Επιπλέον, ο εκπαιδευόμενος θα εκτίθεται στα πιθανά μέτρα για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού και θα ανακαλύψει τρόπους αξιοποίησης του φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου για τουριστικούς σκοπούς.

Αναμένεται ότι μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες θα έχουν κατανόηση του τι είναι ο τουρισμός υπαίθρου, θα μπορούν να διακρίνουν τις διάφορες μορφές του τουρισμού υπαίθρου, θα είναι εξοικειωμένοι με τα μέτρα ανάπτυξης του αγροτουρισμού και τις αγροτουριστικές δραστηριότητες, καθώς και θα αναγνωρίζουν τους τρόπους αξιοποίησης του φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου για τουριστικούς σκοπούς.

Κλειδιά έννοιας περιλαμβάνουν τουρισμός υπαίθρου, οινοτουρισμός, αλιευτικός τουρισμός, γεωτουρισμός, οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί και μέτρα ανάπτυξης. Ο τουρισμός υπαίθρου αναφέρεται σε μια γενική κατηγορία τουρισμού που περιλαμβάνει πληθώρα δραστηριοτήτων, υπηρεσιών και υποδομών που αναπτύσσονται στην ύπαιθρο.

Αυτή η μορφή τουρισμού προέκυψε από την επιθυμία των επισκεπτών-τουριστών να απομακρυνθούν για μια σύντομη περίοδο από τα αστικά κέντρα και να ζήσουν εμπειρίες μέσα από την ενεργό επαφή τους με τη φύση. Έτσι, οι προορισμοί που μπορούν να αναπτύξουν αυτήν τη μορφή τουρισμού είναι αυτοί που διατηρούν το φυσικό περιβάλλον τους και προσφέρουν πλούσια βιοποικιλότητα, ξεχωριστά φυσικά μνημεία, εθνικά πάρκα, σπάνια χλωρίδα και πανίδα, καθώς και ενδιαφέρουσες τοπικές παραδόσεις και πολιτισμό. Επιπλέον, οι τουριστικοί προορισμοί πρέπει να παρέχουν τις κατάλληλες υποδομές, όπως καταλύματα, υπηρεσίες εστίασης κ.λπ., για να ανταποκρίνονται στις τουριστικές ανάγκες.

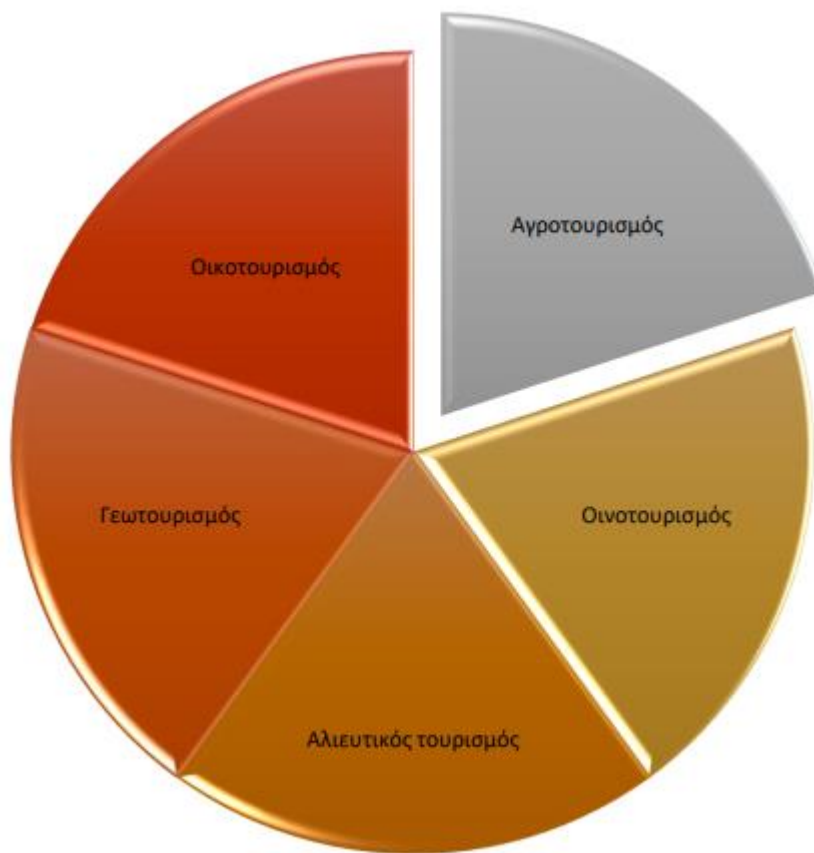

Πιο συγκεκριμένα θα περιλαμβάνονται:

- Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά τουρισμού υπαίθρου
- Μορφές τουρισμού υπαίθρου
- Οινοτουρισμός
- Αλιευτικός τουρισμός
- Γεωτουρισμός
- Οικοτουρισμός
- Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηρίστηκα αγροτουρισμού

- Αγροτουριστικές δραστηριότητες
- Μέτρα ανάπτυξης Αγροτουρισμού
- Τρόποι ανάδειξης φυσικού – ανθρωπογενούς τοπίου και τουριστική αξιοποίηση

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 9 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

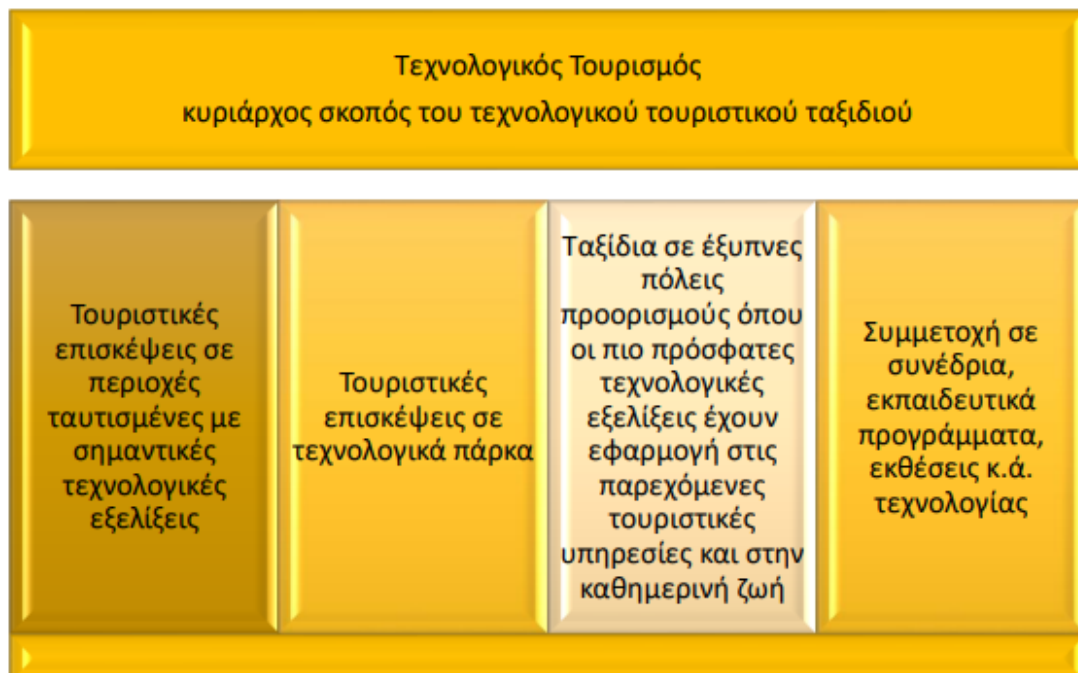
6. Τεχνολογικός τουρισμός

Ο σκοπός της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να εισάγει τον εκπαιδευόμενο στην έννοια του τεχνολογικού τουρισμού και να του παρουσιάσει τον κυρίαρχο σκοπό πίσω από αυτόν. Θα γνωρίσει τις τεχνολογικές εξελίξεις που διαμορφώνουν την τέταρτη

βιομηχανική επανάσταση και πώς αυτές εφαρμόζονται στον τουριστικό τομέα, καθώς και τα μέτρα που απαιτούνται για την ανάπτυξη του τεχνολογικού τουρισμού.

Αναμένεται ότι μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης στην ενότητα, οι συμμετέχοντες θα μπορούν να κατανοούν την έννοια του τεχνολογικού τουρισμού, να αναγνωρίζουν τις τεχνολογικές εξελίξεις, να γνωρίζουν πώς εφαρμόζονται στον τουριστικό τομέα και να αναγνωρίζουν τα μέτρα που απαιτούνται για την ανάπτυξη του τεχνολογικού τουρισμού.

Κλειδί έννοιες περιλαμβάνουν τεχνολογικός τουρισμός, 4η βιομηχανική επανάσταση, τεχνολογικά πάρκα, έξυπνες πόλεις, Internet of Things και μέτρα ανάπτυξης. Ο τεχνολογικός μετασχηματισμός που παρατηρείται σε όλους τους τομείς παραγωγής και παροχής υπηρεσιών γίνεται ολοένα και πιο έντονος, με την εμφάνιση νέων αναγκών ακόμα και στην καθημερινή ζωή καθώς οι υπολογιστές βελτιώνονται στην κατανόηση του περιβάλλοντός τους. Τα τελευταία 15-20 χρόνια, οι πρωτοπόροι στον τουριστικό κλάδο παρακολουθούν τις εξελίξεις στις νέες τεχνολογίες και τις υιοθετούν και αναπτύσσουν προς όφελος τους. Η διαχείριση του παγκόσμιου τουρισμού και η ανάγκη συνεχούς επικοινωνίας και διαχείρισης μεγάλου όγκου πληροφοριών έχουν οδηγήσει στη διάδοση όλων των νέων τεχνολογιών.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Εννοιολογική προσέγγιση και χαρακτηριστικά
- Εννοιολογική προσέγγιση τεχνολογικού τουρισμού
- Εφαρμόσιμες ψηφιακές τεχνολογίες στον τουριστικό κλάδο
- Μέτρα ανάπτυξης τεχνολογικού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

7. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού για ΑμεΑ

Ο σκοπός της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να εισαγάγει τον εκπαιδευόμενο στην έννοια της προσβασιμότητας στον τουριστικό κλάδο και να αναλύσει τα χαρακτηριστικά του προσβάσιμου τουρισμού και τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση και ανάπτυξή του.

Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, αναμένεται οι συμμετέχοντες να κατανοούν τον όρο της προσβασιμότητας στον τουριστικό κλάδο, να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του, να γνωρίζουν τα απαραίτητα μέτρα για την προώθηση και ανάπτυξή του.

Κλειδί έννοιες που συνοδεύουν αυτήν την ενότητα περιλαμβάνουν την προσβασιμότητα, τα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ), τα χαρακτηριστικά του προσβάσιμου τουρισμού, τις καλές πρακτικές και τα μέτρα προώθησης. Ο όρος "ΑμεΑ" αναφέρεται στα Άτομα με Αναπηρία, τα οποία αντιμετωπίζουν προκλήσεις και περιορισμούς σε διάφορες πτυχές της ζωής τους. Ορισμένα παραδείγματα περιλαμβάνουν άτομα με κινητικά προβλήματα, τυφλούς, άτομα με ασθένειες όρασης, κωφούς, άτομα με προβλήματα αντίληψης, επικοινωνίας και προσαρμογής, καθώς και ατομικές που αντιμετωπίζουν υγειονομικά προβλήματα. Η προσβασιμότητα αφορά τη διασφάλιση ότι οι προορισμοί και οι υπηρεσίες τουρισμού είναι προσβάσιμες και προσαρμοσμένες σε όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από τις διαφορετικές ανάγκες και δυνατότητές τους. Ενδεικτικές καλές πρακτικές και μέτρα προώθησης προσβασιμότητας περιλαμβάνουν την προσαρμογή των υποδομών και των μεταφορικών μέσων, την ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, καθώς και την παροχή κατάλληλων πληροφοριών και υπηρεσιών για τους επισκέπτες με αναπηρία.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- ΑμεΑ και Προσβασιμότητα
- Ο ρόλος του τουρισμού για ΑμεΑ
- Προσβάσιμος τουρισμός
- Καλές πρακτικές προσβάσιμου τουρισμού στην Ελλάδα
- Χαρακτηριστικά προσβάσιμου τουρισμού
- Μέτρα προώθησης εναλλακτικών μορφών για ΑμεΑ

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές σωστού ή λάθους.

8. Τουριστική ανάπτυξη και τουριστική πολιτική

Σκοπός της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής ενότητας είναι οι ωφελούμενοι να προσεγγίσουν το τουριστικό φαινόμενο, να μάθουν τους λόγους ανάπτυξης του σύγχρονου τουρισμού, να γνωρίσουν διαφορετικά πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης και στοιχεία της τουριστικής πολιτικής.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης της ενότητας οι επαγγελματίες θα είναι σε θέση να κατανοούν το τουριστικό φαινόμενο, να διακρίνουν τους λόγους ανάπτυξης του σύγχρονου τουρισμού, να γνωρίζουν τα διαφορετικά πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης, και να αναγνωρίζουν τα στοιχεία της τουριστικής πολιτικής. Οι έννοιες – κλειδιά είναι: Τουριστικό προϊόν, Ανάπτυξη τουρισμού, Μαζικός τουρισμός, Ζήτηση, Προσφορά, Πρότυπα, Βιωσιμότητα, Τουριστική πολιτική.

Ο τουρισμός αναφέρεται στην προσωρινή μετακίνηση ατόμων από τον τόπο διαμονής τους σε άλλο γεωγραφικό περιβάλλον, με σκοπό να ικανοποιήσουν ψυχολογικές επιθυμίες ή πνευματική περιέργεια, ενώ παράλληλα προκαλεί οικονομική

δραστηριότητα. Ο τουρισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες παγκοσμίως, παρέχοντας υπηρεσίες και προϊόντα, και ακολουθεί μια συνεχώς αναπτυσσόμενη πορεία. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που επηρεάζει σχεδόν όλες τις ανεπτυγμένες χώρες και αποτελεί την πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα σε πολλές περιοχές.

Το τουριστικό φαινόμενο οδηγεί στη δημιουργία επιχειρήσεων που παράγουν προϊόντα που καταναλώνονται από τουρίστες, συμβάλλοντας έτσι στον διαμορφωμένο επιχειρηματικό κλάδο. Αποτελεί έναν σχετικά νέο οικονομικό κλάδο που έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί θέσεις εργασίας, να αυξάνει τα εισοδήματα, να βελτιώνει το επίπεδο ζωής και να προάγει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Εικόνα 3 – Ενδεικτικά μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης υπερτουρισμού. Πηγή: INSET (2021), Ελληνικός Τουρισμός 2030 Σχέδια δράσης.

- Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται: Τουρισμός εννοιολογική προσέγγιση: Λόγοι ανάπτυξης του σύγχρονου τουρισμού, Μαζικός τουρισμός, Τουριστική ζήτηση, Τουριστική προσφορά, Τουριστικά μεγέθη, Επιδράσεις του τουριστικού φαινομένου)
- Πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης στο σύγχρονο κόσμο: Πρότυπο οργανωμένου μαζικού τουρισμού, Πρότυπο ενταγμένο στο τοπικό αναπτυξιακό πλαίσιο, Πρότυπο βιώσιμου/αειφορικού τουρισμού με χρήση ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, Πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης σε θύλακες, Πρότυπο παραθερισμού, Πρότυπο εναλλακτικού τουρισμού

- Προσέγγιση του πρότυπου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης
- Τουριστική πολιτική

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

9. Η προώθηση του θεματικού τουρισμού μέσω της ιστορίας/αρχαιολογίας

Ο σκοπός μετά την ολοκλήρωση των ωρών παρακολούθησης της ενότητας είναι να επιτευχθούν οι παρακάτω στόχοι: Οι εκπαιδευόμενοι θα γνωρίσουν αρχικά τις έννοιες του θεματικού τουρισμού και τη σημασία του στην προστασία του περιβάλλοντος και στην επίτευξη βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Επιπλέον, θα κατανοήσουν τη σχέση της ιστορίας και της αρχαιολογίας της Κρήτης με την προώθηση του θεματικού τουρισμού.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης είναι τα εξής: Οι συμμετέχοντες θα μπορούν να διακρίνουν τις έννοιες του μαζικού και θεματικού τουρισμού, να κατανοούν τα χαρακτηριστικά των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Επιπλέον, θα έχουν τη γνώση να ορίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους τρόπους που μπορεί να επιτευχθεί μέσω του τουρισμού. Τέλος, θα μπορούν να μιλούν για τη συμβολή της ιστορίας και αρχαιολογίας στην προώθηση του θεματικού τουρισμού.

Σημαντικές έννοιες που συνδέονται με αυτήν την ενότητα είναι ο μαζικός τουρισμός, ο θεματικός τουρισμός, οι ειδικές μορφές τουρισμού, η αειφόρος ανάπτυξη, το τουριστικό προϊόν, η ιστορία/αρχαιολογία και ο πολιτισμός. Ο τουρισμός στη Μεσόγειο κυρίως έχει χαρακτήρα μαζικό και συνδέεται στενά με την επιθυμία των τουριστών να απολαμβάνουν παραθαλάσσιες και νησιωτικές περιοχές κατά τη διάρκεια των διακοπών τους. Ωστόσο, η συγκέντρωση εκατομμυρίων ανθρώπων σε αυτές τις τουριστικές περιοχές έχει επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον όσο και στις τοπικές κοινωνίες. Η κλασική μορφή του μαζικού τουρισμού έχει προκαλέσει αλυσιδωτές επιπτώσεις, όπως την καταστροφή του περιβάλλοντος, τη ρύπανση της θάλασσας και την αυθαίρετη οικοδόμηση στις τουριστικές περιοχές, καθώς επίσης και την εξάλειψη των παραδοσιακών αξιών και τρόπου ζωής των τοπικών κοινοτήτων.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Η ανάδυση του θεματικού τουρισμού στη σύγχρονη κοινωνία: 1) Μορφές θεματικού τουρισμού και 2) Θεματικός τουρισμός στην ελληνική επικράτεια
- Ιστορικός Αρχαιολογικός τουρισμός στην Κρήτη: 1) Πολιτιστικός τουρισμός στην Ελλάδα, 2) η Κρήτη ως προορισμός θεματικού τουρισμού, 3) Ενδεικτικά μέρη με ιστορικό/αρχαιολογικό ενδιαφέρον

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

10. Η γαστρονομία/ οινογαστρονομία ως τουριστικό προϊόν

Ο σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να παράσχει επιμόρφωση στους ενδιαφερόμενους σχετικά με τις θεματικές μορφές του γαστρονομικού και οινικού τουρισμού, με στόχο να αποκτήσουν δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εξελίξεις της αγοράς εργασίας στον τουρισμό. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι οι εκπαιδευόμενοι να αποκτήσουν, εμπλουτίσουν και ενημερώσουν τις γνώσεις τους σε θέματα που σχετίζονται με τις προοπτικές ανάπτυξης και τα οφέλη του γαστρονομικού και οινικού τουρισμού, τον ορισμό και τα χαρακτηριστικά του, τα μέσα προβολής και τα κοινωνικά δίκτυα που σχετίζονται με τον σύγχρονο παγκόσμιο τουρισμό, τις απαραίτητες δεξιότητες και τις εκπαιδευτικές διαδρομές στον τουριστικό τομέα, καθώς και τα ιδιαίτερα στοιχεία της Κρητικής κουζίνας.

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν έννοιες και ορισμούς που σχετίζονται με τον θεματικό τουρισμό, κυρίως τον γαστρονομικό και τον οινικό τουρισμό, να αναδεικνύουν τις δυνατότητες ανάπτυξης των μορφών αυτών τουρισμού, να περιγράφουν τις ειδικότητες που σχετίζονται με αυτές τις μορφές, να παρέχουν παραδείγματα καλών πρακτικών και σωστής χρήσης των κοινωνικών δικτύων για την προώθηση του γαστρονομικού και οινικού τουρισμού, και να εφαρμόζουν αποτελεσματικές πρακτικές μάρκετινγκ με έμφαση στην Κρητική γαστρονομία.

Σημαντικές έννοιες που συνδέονται με αυτήν την ενότητα είναι ο γαστρονομικός τουρισμός, ο οινικός τουρισμός, η προβολή, οι δεξιότητες και η Κρητική κουζίνα. Το εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύσσεται εδώ είναι το αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας

προσπάθειας εμπλουτισμού και εξειδίκευσης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Ο γαστρονομικός και ο οινικός τουρισμός έχουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης, αλλά συχνά δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως στην Ελλάδα, παρά τα μοναδικά πλεονεκτήματα που προσφέρουν, όπως η ποικιλία και η εξαιρετική ποιότητα των προϊόντων τους. Ωστόσο, η πλειονότητα των επαγγελματιών του τουρισμού έχει αναγνωρίσει τη σημασία της μάρκετινγκ στον γαστρονομικό και οινικό τουρισμό και τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Εικόνα 19. Από την καμπάνια του ΕΟΤ: Greece 365

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Θεματικός τουρισμός: 1) Ο θεματικό τουρισμός ως απάντηση στο μοντέλο μαζικής τουριστικής ανάπτυξης, 2) Μαζικός vs θεματικός τουρισμός; Κλειδί φέρουσα ικανότητα, 3) Ορισμός του θεματικού τουρισμού, 4) Γαστρονομικός τουρισμός, 5) Οινικός τουρισμός, 6) Το προφίλ των τουριστών οινικού-γαστρονομικού τουρισμού, 7) Η περίπτωση της καμπάνιας «Απίστευτη Κρήτη», 8) Μεσογειακή διατροφή, 9) Το «ελληνικό πρωινό» και άλλες πρωτοβουλίες, 10) DMO και Δεξιότητες για την προβολή του γαστρο-οινικού τουρισμού, 11) Εκπαίδευση στον επισιτισμό-τουρισμό και ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό
- Γαστρονομική Κρήτη: 1) Το χαρτοφυλάκιο τουριστικών προϊόντων του νομού Ηρακλείου και η θέση της γαστρονομίας σε αυτό, 2) Κέντρο Κρητικής Γαστρονομίας, 3) Η κρητική διατροφή, 4) Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας και κρητικό αμπελώνας

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

11. Η παράδοση (ήθη-έθιμα) ως μέσο για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού

Ο σκοπός αυτής της ενότητας είναι να εκπαιδεύσει τους συμμετέχοντες για την έννοια της παράδοσης και τις διάφορες κατηγορίες που την αποτελούν. Επίσης, έχει ως στόχο να κατανοήσουν τους όρους "ήθη" και "έθιμα" ως μέρος της λαϊκής παράδοσης. Τέλος, αναμένεται να μάθουν πώς μπορεί να αξιοποιηθεί η παράδοση για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού. Μετά την παρακολούθηση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να κατανοούν την έννοια της παράδοσης και τους τομείς που την απαρτίζουν, να γνωρίζουν τη λαϊκή παράδοση και να μπορούν να αιτιολογήσουν πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί η λαϊκή παράδοση για την προώθηση του θεματικού τουρισμού.

Σημαντικές έννοιες που συνδέονται με αυτήν την ενότητα είναι η παράδοση, η λαϊκή παράδοση, ο τουρισμός πολιτιστικής κληρονομιάς, τα ήθη, τα έθιμα, ο θεματικός τουρισμός και ο εθνοτικός τουρισμός. Είναι γεγονός ότι οι λαοί επιθυμούν να γνωρίσουν και να διατηρήσουν τα χαρακτηριστικά που καθορίζουν τη μοναδικότητα της ταυτότητάς τους. Αυτή η επιθυμία τους τους οδηγεί να αναζητήσουν το παρελθόν και να ανακαλύψουν στοιχεία που συνιστούν την πολιτιστική τους κληρονομιά και την παράδοσή τους.

Εικόνα 1:Γιορτή Πάσχα
<https://www.kathimerini.gr/life/561816466/pascha-sta-eptanisa-protagonistes-oi-filarmonikes/>

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Η εννοιολογική προσέγγιση της παράδοσης: 1) Μορφές Παράδοσης, 2) Τα ήθη και τα έθιμα ως μέρος της παράδοσης
- Η αξιοποίηση της παράδοσης για τη προσέλκυση τουριστών: 1) Νέες εφαρμογές πολιτιστικού τουρισμού στα πλαίσια του θεματικού τουρισμού
- Η αξιοποίηση της παράδοσης για την ενίσχυση του θεματικού τουρισμού στην Ελλάδα: 1) Το παράδειγμα της Κρήτης
- Λόγοι ανάπτυξης του θεματικού τουρισμού μέσω της παράδοσης: 1) Οι ανάγκες και τα κίνητρα του σύγχρονου τουρίστα, 2) Τα ενδιαφέροντα για την πολιτιστική κληρονομιά και η ανάγκη για καινοτομία, 3) Αποτελέσματα της ενσωμάτωσης της παράδοσης στα πλαίσια του θεματικού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

12. Προοπτικές εκπαιδευτικού τουρισμού

Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να επιτρέψει στους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν την οικονομική σημασία του τουρισμού, να καθορίσουν την εκπαιδευτική πτυχή του τουρισμού, να εξοικειωθούν με τις πρώτες ιστορικές μορφές του και να εμπεδώσουν τη σχετική ορολογία που σχετίζεται με την τυπική και άτυπη εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση.

Μετά την ολοκλήρωση αυτής της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες θα μπορούν να ερμηνεύουν την οικονομική σημασία της σύγχρονης τουριστικής δραστηριότητας, να ορίζουν την εκπαιδευτική πτυχή του τουρισμού στο πλαίσιο του εναλλακτικού τουρισμού, να κατατάσσουν ιστορικά τις πρώτες μορφές εμφάνισης του εκπαιδευτικού τουρισμού και να αναδείξουν τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη μορφών εκπαιδευτικού τουρισμού.

Κάποιες σημαντικές έννοιες που συνδέονται με αυτό το μάθημα είναι οι δορυφόροι λογαριασμοί τουρισμού, το grant tour, ο μαζικός, εναλλακτικός και θεματικός τουρισμός, οι παράγοντες ανάπτυξης τουρισμού, η τυπική και άτυπη εκπαίδευση.

Εικόνα 4. Από την καμπάνια του ΕΟΤ: «Greece – A 365 – Day Destination»

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Ο Τουρισμός και η οικονομική του σημασία
- Ορισμοί του τουρισμού
- Μαζικός; Εναλλακτικός; Θεματικός; ή Ειδικός τουρισμός?
- Η Μεγάλη Περιήγηση... Grand tour
- Ο τουρισμός γίνεται μαζικός
- Εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού
- Εκπαιδευτικός τουρισμός
- Για ένα ορισμό του Εκπαιδευτικού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

13. Ψηφιακή εποχή και υπηρεσίες εκπαιδευτικού τουρισμού

Ο σκοπός αυτής της ενότητας είναι να επιτρέψει στους συμμετέχοντες, μετά την ολοκλήρωση των ωρών παρακολούθησης, να αναγνωρίζουν τη σημασία των πληροφοριακών συστημάτων και την ανάπτυξη του παγκόσμιου ιστού στην εξέλιξη της τουριστικής βιομηχανίας. Οι συμμετέχοντες θα μπορούν να περιγράψουν τι ακριβώς είναι ένα πληροφοριακό σύστημα, να αντιλαμβάνονται την σημασία της χρήσης των υπολογιστών στην ανάπτυξη των σύγχρονων δικτύων διανομής τουριστικών υπηρεσιών, να περιγράψουν τους τρόπους με τους οποίους η τεχνολογία των πληροφοριακών συστημάτων κρατήσεων βρίσκει εφαρμογή στην τουριστική οικονομία, να εφαρμόζουν καλές πρακτικές των δυνατοτήτων του διαδικτύου σε εκπαιδευτικά προγράμματα και να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά ενός ψηφιακού τουρίστα.

Ορισμένες έννοιες-κλειδιά που συνδέονται με αυτήν την ενότητα είναι τα CRS (Συστήματα Κεντρικών Κρατήσεων), GDS (Συστήματα Κατανομής Παγκόσμιας Κλίμακας), ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές, καθώς και οι καλές πρακτικές του εκπαιδευτικού-ψηφιακού τουρισμού.

Εικόνα 10. Λειτουργίες πληροφοριακού συστήματος

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Τι είναι τα πληροφοριακά συστήματα;
- Τουρισμός και πληροφοριακά συστήματα
- Πληροφοριακά συστήματα διανομής τουριστικών προϊόντων
- Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) στον τουριστικό κλάδο
- ...και εγένετο ψηφιακός τουρισμός
- Προφίλ ψηφιακού τουρίστα
- Παραδείγματα καλής πρακτικής εκπαιδευτικού-ψηφιακού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

14. Διασύνδεση επαγγελματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού

Ο σκοπός αυτής της ενότητας είναι να παρουσιάσει την κατηγορία MICE (συναντήσεις-επιχειρηματικός τουρισμός-κίνητρα, συνέδρια-συνέδρια-και εκθέσεις-εκδηλώσεις, η βιομηχανία των συναντήσεων) και να δώσει τη δυνατότητα στον αναγνώστη να κατανοήσει τη σημασία του επαγγελματικού τουρισμού, να διατυπώσει τις έννοιες και τις μορφές του συνεδριακού τουρισμού, να περιγράψει το περιεχόμενο και το πλαίσιο των ταξιδιών κινήτρου και να αναγνωρίσει τις διαφορές μορφές εκθέσεων.

Μετά την παρακολούθηση αυτής της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να απαριθμήσουν τους διάφορους τύπους δραστηριοτήτων στη βιομηχανία των συναντήσεων, να αξιολογήσουν την οικονομική σημασία του επαγγελματικού τουρισμού, να συνδέσουν τη διεξαγωγή παγκόσμιων και εμπορικών εκθέσεων με τα οφέλη για τον τόπο διεξαγωγής τους, να συνδέσουν την αναγνώριση και επιβράβευση των στελεχών με τα ταξίδια κινήτρου και να περιγράψουν πρακτικές εφαρμογές της χρήσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην επαγγελματική εκπαίδευση των στελεχών.

Ορισμένες έννοιες-κλειδιά που σχετίζονται με αυτήν την ενότητα είναι MICE, βιομηχανία των συναντήσεων, εκθέσεις, κίνητρα και εκπαίδευση στελεχών.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Γνώση και κατανόηση του επαγγελματικού τουρισμού
- Προσδιορισμός μορφών Επαγγελματικού Τουρισμού
- Διασύνδεση επαγγελματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού
- Καλές πρακτικές στη διασύνδεση επαγγελματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 10 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

15. Ηλεκτρονικό εμπόριο, προώθηση και προβολή (Internet marketing)

Ο σκοπός αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να παρουσιάσει την κατηγορία του ηλεκτρονικού εμπορίου στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού επιχειρείν και να επιδείξει τα σύγχρονα εργαλεία που μια επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει γι' αυτό.

Μετά την παρακολούθηση αυτής της εκπαίδευσης, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να ερμηνεύουν τη σημασία των τεχνολογικών καινοτομιών που έφερε το τέλος του 20ού αιώνα στις επιχειρήσεις με την είσοδο στο ηλεκτρονικό επιχειρείν, να αναγνωρίζουν τα οφέλη και τους κινδύνους από τις νέες πρακτικές στην κοινωνία, τον πολίτη και την επιχείρηση, να διακρίνουν τις διαστάσεις της εμπορικής προβολής με ηλεκτρονικά μέσα και να απαριθμούν τους διάφορους τύπους ψηφιακών εργαλείων.

Ορισμένες έννοιες-κλειδιά που σχετίζονται με αυτήν την ενότητα είναι το διαδίκτυο, ψηφιακά εργαλεία, μίξη μάρκετινγκ υπηρεσιών, προώθηση και ψηφιακά εργαλεία.

Η προώθηση μιας επιχείρησης, ενός Brand ή οποιασδήποτε υπηρεσίας μέσω του διαδικτύου, με τη χρήση εργαλείων που διευκολύνουν τη διάδοση του περιεχομένου, την επίτευξη ειδικών καταναλωτικών ομάδων και την αύξηση των πωλήσεων, αποκαλείται ψηφιακό μάρκετινγκ ή διαδικτυακό μάρκετινγκ. Είναι γνωστό και ως μάρκετινγκ περιεχομένου (content marketing) καθώς επικεντρώνεται στη δημιουργία περιεχομένου με στόχο την έλξη και διατήρηση του κοινού. Ο λόγος που οι επιχειρήσεις επικεντρώνονται στο περιεχόμενο σχετίζεται με την κορεσμένη κατάσταση και την υπερβολική έκθεση των χρηστών σε διαφημίσεις, καθώς και την ανάγκη να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια επικοινωνίας που προκαλούν οι διαφημίσεις με τη χρήση ad blockers. Παράλληλα, επιδιώκεται η επαναφορά της επαφής με τον πιθανό πελάτη και τον πελάτη με σεβασμό στον ψηφιακό χώρο και τον χρόνο τους, προσφέροντας περιεχόμενο που το ίδιος ο χρήστης επιλέγει και βρίσκει ενδιαφέρον.

Το μάρκετινγκ περιεχομένου μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες μορφές, όπως δημοσιεύσεις και άρθρα, γραφήματα (infographics), μελέτες περίπτωσης, podcasts, βίντεο και άλλες. Η προσέγγιση αυτή επιδιώκει να προσφέρει περιεχόμενο που είναι πλούσιο, ενδιαφέρον και αξίζει την προσοχή του κοινού. Μέσω του περιεχομένου, οι επιχειρήσεις προσπαθούν να επικοινωνήσουν τα μηνύματα και τις αξίες τους, να δημιουργήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές και να ενισχύσουν την αναγνωρισιμότητα του Brand τους.

Το μάρκετινγκ περιεχομένου προσφέρει αρκετά οφέλη σε σχέση με άλλες μεθόδους μάρκετινγκ. Καταρχήν, επιτρέπει στις επιχειρήσεις να απευθύνονται σε συγκεκριμένα κοινά και να επιλέγουν το κατάλληλο περιεχόμενο για αυτά. Έτσι, επιτυγχάνεται μεγαλύτερη ακρίβεια και αποτελεσματικότητα στον στόχευση των πελατών και την προβολή του Brand. Επιπλέον, το μάρκετινγκ περιεχομένου δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να δημιουργήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης με το κοινό τους. Μέσω του περιεχομένου, οι επιχειρήσεις μπορούν να εκφράσουν τη φιλοσοφία, τις αξίες και τον τρόπο σκέψης τους, προσελκύοντας τους καταναλωτές που συμμερίζονται τις ίδιες αξίες και ενδιαφέροντα. Επιπλέον, το μάρκετινγκ περιεχομένου συμβάλλει στην αύξηση της ορατότητας της επιχείρησης στο διαδίκτυο και στην ενίσχυση της διαδικτυακής παρουσίας της. Με τη δημοσίευση υψηλής ποιότητας και ενδιαφέροντος περιεχομένου, οι επιχειρήσεις μπορούν να προσελκύσουν νέους καταναλωτές, να ενισχύσουν την παρουσία τους στα μηχανήματα αναζήτησης και να αυξήσουν την απήχυσή τους στα κοινωνικά δίκτυα. Τέλος, το μάρκετινγκ περιεχομένου επιτρέπει στις επιχειρήσεις να επικοινωνούν απευθείας με τους καταναλωτές τους, να λαμβάνουν ανατροφοδότηση και σχόλια και να επιδράσουν στις αποφάσεις αγοράς τους.

Εικόνα 29. το μίγμα μάρκετινγκ στις υπηρεσίες, <https://www.pngegg.com>

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

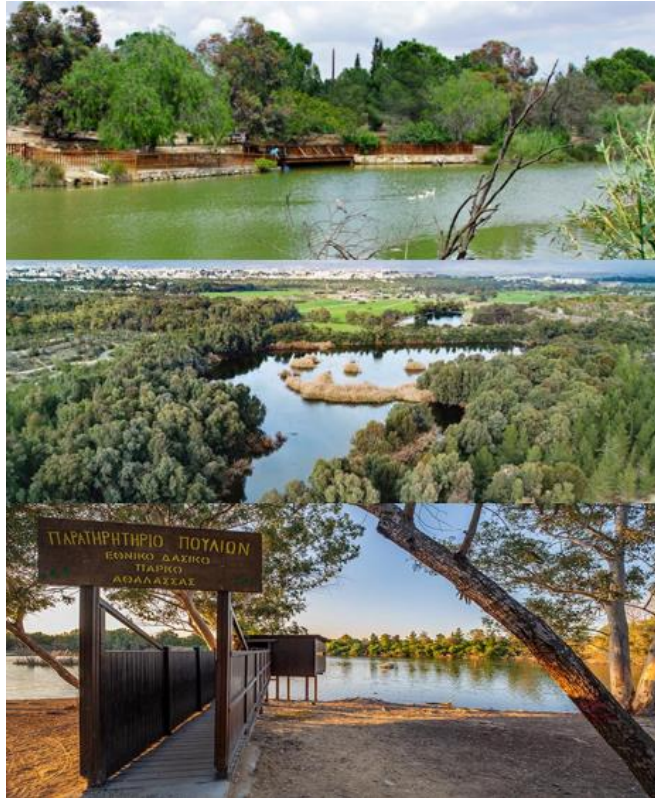
- Τι είναι τα πληροφοριακά συστήματα;
- Τουρισμός και πληροφοριακά συστήματα
- Πληροφοριακά συστήματα διανομής τουριστικών προϊόντων
- Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (ΜΚΔ) στον τουριστικό κλάδο
- ...και εγένετο ψηφιακός τουρισμός
- Προφίλ ψηφιακού τουρίστα
- Παραδείγματα καλής πρακτικής εκπαιδευτικού-ψηφιακού τουρισμού

Στο τέλος των ενοτήτων ακολουθούν ερωτήσεις 20 αυτό-αξιολόγησης με επιλογές πολλαπλής επιλογής.

16. Sustainable Tourism – Βιώσιμες Τουριστικές Αγορές

Ο σκοπός αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να παρουσιάσει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Τουρισμού στη Κύπρο και στη Κρήτη

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

Από το «ταξίδι-Φυγή» στο «Ταξίδι-Νόημα» μέσα από τη Γαστρονομία-Οινογαστρονομία:

- Φυσιολατρία
- Περιβάλλον
- Πολιτισμός
- Επιμόρφωση
- Αυθεντικές εμπειρίες
- Φυσική και υγιεινή ζωή
- Επικοινωνία

17. Διαδρομές και Σημεία Τουριστικού Ενδιαφέροντος- Γαστρονομία/ Οινογαστρονομία

Ο σκοπός αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να παρουσιάσει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Τουρισμού στη Κύπρο και στη Κρήτη

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Κυπριακή Διατροφή – Γαστρονομία
- Κυπριακό Πρόγευμα
- Διαδρομές στη Περιφέρεια Λάρνακας
- Διαδρομές στη Περιφέρεια Λευκωσίας
- Διαδρομές στη Κρήτη
- Δραστηριότητες Αξιολόγησης

18. Διαδρομές και Σημεία Τουριστικού Ενδιαφέροντος – Παράδοση/Θρησκευτική Κληρονομιά-Κύπρος

Ο σκοπός αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να παρουσιάσει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Τουρισμού στη Κύπρο και στη Κρήτη

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

- Κύπρος: Ιστορία – Πολιτισμός – Θρησκεία
- Διαδρομές στη Περιφέρεια Λάρνακας
- Μαθαίνω για τη Λάρνακα
- Διαδρομές στη Περιφέρεια Λευκωσίας
- Μαθαίνω για τη Λευκωσία
- Προτεινόμενες Δραστηριότητες- Ερωτήσεις Αξιολόγησης
- Πολιτισμός: Εξερευνώντας τη πολιτιστική κληρονομιά της Κρήτης
- Ανακαλύπτοντας τη φυσική και θρησκευτική κληρονομιά της Κρήτης
- Μια περιήγηση στον πολιτισμό Ηρακλείου – Λασιθίου
- Ιστορία/Αρχαιολογία: Διασχίζοντας ιστορικούς προορισμούς στην Κρήτη
- Μια ιστορική διαδρομή Ρεθύμνου – Ηρακλείου
- Εξερευνώντας το φυσικό περιβάλλον & την ιστορία Ηρακλείου – Ρεθύμνου
- Μια καλλιτεχνική βόλτα στη φύση της Κρήτης
- Προτεινόμενες Δραστηριότητες – Ερωτήσεις Αξιολόγησης

19. Διαδρομές και Σημεία Τουριστικού Ενδιαφέροντος – Φυσικό Περιβάλλον-Κύπρος

Ο σκοπός αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας είναι να παρουσιάσει τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Τουρισμού στη Κύπρο και στη Κρήτη.

Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται:

Από το «ταξίδι-Φυγή» στο «Ταξίδι-Νόημα» μέσα από τη Γαστρονομία-Οινογαστρονομία:

- Φυσιολατρία
- Περιβάλλον
- Πολιτισμός
- Επιμόρφωση
- Αυθεντικές εμπειρίες
- Φυσική και υγιεινή ζωή
- Επικοινωνία

Μετά το πέρας της κατάρτισης το σύνολο των καταρτιζόμενων λαμβάνουν μία (1) βεβαίωση παρακολούθησης για κάθε μία από τις εκπαιδευτικές ενότητες του προγράμματος κατάρτισης που θα παρακολουθήσουν επιτυχώς.

Οικονομική υποστήριξη

Ο τουρισμός αναφέρεται στην προσωρινή μετακίνηση ανθρώπων από την τοποθεσία της μόνιμης διαμονής τους σε άλλον τόπο. Ο τουρισμός έχει σημαντικό ρόλο, επιρροή και επέκταση στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη, στις δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης, στον διαμορφωμένο φυσικό και ανθρωπογενή περιβάλλοντα, καθώς και στη μεταφορά κεφαλαίου, ανθρώπων, γνώσης, απόψεων και ιδεών. Συνεπώς, ο τουρισμός είναι ένας κρίσιμος παράγοντας με πολιτικές και διεθνείς προεκτάσεις, όπως και το διεθνές και εγχώριο εμπόριο και οι αδιευκρίνιστες συναλλαγές. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο τουρισμός αποτελεί την τρίτη σημαντικότερη κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα μετά το εμπόριο και την κατασκευή, συμβάλλοντας σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη και την αύξηση της απασχόλησης.

Για την Ελλάδα, ο τουρισμός αποτελεί τον κύριο τομέα οικονομικών δραστηριοτήτων όσον αφορά τη συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) και την ενίσχυση της απασχόλησης. Η ευρεία γκάμα των δραστηριοτήτων που συνδέονται με τον τουρισμό, η ποικιλία των σχετικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ο αριθμός των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που εμπλέκονται, ο πολύπλευρης αλληλεπίδραση του τομέα με άλλες οικονομικές δραστηριότητες και η ευρέως κοινωνική του διάσταση, καθώς και η γεωγραφική έκταση των τουριστικών δραστηριοτήτων, καθιστούν τον τομέα έναν οριζόντιο και πολλές φορές ρυθμιστικό παράγοντα. Ο τουρισμός αλληλοεπιδρά με την πλειονότητα των διαφορετικών τομέων και εκφράσεων της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Οι κύριες περιοχές αλληλεπίδρασης του με άλλες οικονομικές δραστηριότητες και πολιτικές περιλαμβάνουν τα εξής:

- πολιτικές για την επιχειρηματικότητα,
- ενίσχυση των τουριστικών επιχειρήσεων,
- θεσμικό πλαίσιο και διαδικασίες άδειας,
- χωροταξικός σχεδιασμός και επενδύσεις,
- πολιτική για τις μεταφορές,

- προστασία του περιβάλλοντος,
- περιφερειακή αναπτυξιακή πολιτική,
- διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς,
- γενική εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση,
- ειδικευμένη εκπαίδευση για τουριστικά επαγγέλματα,
- λιανικό και χονδρικό εμπόριο,
- τηλεπικοινωνίες και ηλεκτρονικό εμπόριο,
- θέματα νησιωτικής ανάπτυξης και πολιτική,
- τρόφιμα, γαστρονομία,
- τοπικά και παραδοσιακά προϊόντα, διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις,
- υγεία και ευεξία,
- εργατική πολιτική,
- διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού.

Το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία για τα Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης για την περίοδο 2021-2025 και υποστηρίζει τις πολιτικές που προωθεί το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για την ίδια περίοδο. Το πρόγραμμα του τουρισμού περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο υποστηρίζει τις πολιτικές που προωθούνται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για την περίοδο 2021-2025.

Οι αναπτυξιακοί στόχοι του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας, επιδιώκοντας τη σύγκλιση των περιφερειών, την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, την επίτευξη κοινωνικής συνοχής και την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτό απαιτεί αλλαγές στον τρόπο παραγωγής της οικονομίας που θα διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης και την κοινωνική ευημερία, ανταποκρινόμενες σε μεγάλες προκλήσεις και απρόβλεπτες εξελίξεις. Το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού στοχεύει στη μετάβαση του τουριστικού προϊόντος από το παραδοσιακό μοντέλο του "ηλίου και θάλασσας" σε ένα βιώσιμο μοντέλο τουρισμού, με έμφαση σε θεματικές μορφές τουρισμού και επέκταση της τουριστικής περιόδου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επιπλέον, έχει ως στόχο την επέκταση της γεωγραφικής βάσης του τουριστικού προϊόντος και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω εξειδικευμένης γνώσης και εκπαίδευσης για την παροχή υψηλής ποιότητας τουριστικών υπηρεσιών.

Μέσω της δημιουργίας μιας τουριστικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση κρίσεων, όπως η πανδημία του COVID-19, σε συνδυασμό με τη δημιουργία ενός Παρατηρητηρίου Τουρισμού, επιδιώκεται η ταχεία ανάκαμψη της τουριστικής βιομηχανίας στην τρέχουσα συγκυρία, καθώς και η γενικότερη ενίσχυση της χώρας για την αντιμετώπιση παρόμοιων κρίσεων στο μέλλον.

Το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού τομέα, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και υποστηρίζοντας την πολιτική που προωθείται από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την ενίσχυση του εισοδήματος, της απασχόλησης, τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη την κατεύθυνση του προγράμματος για τη διαπεριφερειακή ανάπτυξη του τομέα και την επέκταση της τουριστικής περιόδου, αναμένεται να μειώσει την εποχική φύση της εργασίας στον τομέα, ενώ παράλληλα θα στηρίξει τις προσπάθειες του ΕΠΑ για την εξομάλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων που εντείνονται μετά την οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας.

Μέσω του ΕΠΑ, επιδιώκεται η σταδιακή μείωση του χρέους της χώρας μέσω της επίτευξης υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων και υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης. Ο τουριστικός τομέας, ως ένας ιδιαίτερα εξωστρεφής τομέας, συνεισφέρει σημαντικά στη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών και στην αύξηση του ΑΕΠ της χώρας. Το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του δύσκολου δημοσιονομικού στόχου, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την ανάκαμψη της χώρας από την οικονομική κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προωθεί μια βιώσιμη προσέγγιση στη διαχείριση των φυσικών πόρων και των απορριμμάτων, προσανατολιζόμενο προς μια κυκλική οικονομία, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος. Το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού έχει ως στόχο την επίτευξη μιας Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία προάγει την αποδοτική χρήση των περιβαλλοντικών πόρων, την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς, καθώς και την προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας. Οι πολιτικές που ακολουθεί το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού είναι στενά συνδεδεμένες με τους στόχους της Πράσινης Ανάπτυξης που είναι προτεραιότητα για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

Επιπλέον, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης επιδιώκει την περαιτέρω ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της χώρας μέσω της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και τη δημιουργία ενός ισχυρού εθνικού εμπορικού σήματος (nation branding). Το Τομεακό Πρόγραμμα του Τουρισμού, μέσω του στρατηγικού στόχου της υποστήριξης του θεματικού τουρισμού, που περιλαμβάνει τον πολιτιστικό, θρησκευτικό και γαστρονομικό τουρισμό, συμβάλλει απτά στην επίτευξη αυτής της προτεραιότητας που έχει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

Υπάρχει φανερή συνοχή μεταξύ των Στρατηγικών Στόχων του ΤΠΑ του Τουρισμού με αυτούς του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης. Πιο συγκεκριμένα, ο Στρατηγικός Στόχος 1 της Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης περιλαμβάνει μέτρα που υπερβαίνουν την απλή βελτίωση της περιβαλλοντικής αποδοτικότητας των τουριστικών υποδομών της χώρας και στοχεύει στην συνολική μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των τουριστικών δραστηριοτήτων. Παρά το γεγονός ότι περιλαμβάνονται τέτοιου είδους μέτρα, η στρατηγική προχωρά σε μια ευρύτερη αναθεώρηση του μοντέλου του τουρισμού, με στόχο την υιοθέτηση μιας βιώσιμης και αειφορικής προοπτικής για τις τουριστικές δραστηριότητες. Αυτή η προσέγγιση υποδεικνύει την επιλογή για την αλλαγή του τουριστικού μοντέλου "ήλιος και θάλασσα" σε ένα πλουσιότερο τουριστικό προϊόν. Αυτό το μοντέλο επιτρέπει την καλύτερη αντιμετώπιση πιθανών μελλοντικών αναταραχών στην τουριστική αγορά, ενώ διαφοροποιεί τη χώρα από τους γειτονικούς ανταγωνιστές της. Επιπλέον, ο Στρατηγικός Στόχος της Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης συνάδει απόλυτα με τον Αναπτυξιακό Στόχο του ΕΠΑ για την "Πράσινη Ανάπτυξη", καθώς οι πράσινες παρεμβάσεις συμβάλλουν στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας, την προστασία του περιβάλλοντος και την υποστήριξη των προσπάθειών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Μέρος των μέτρων για τη βιώσιμη ανάπτυξη αναφέρονται επίσης στη βελτίωση των μεταφορικών δικτύων με έμφαση στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου και την ενίσχυση της έξυπνης κινητικότητας εντός των πόλεων.

Ο Στρατηγικός Στόχος 2 του Τομέα του Τουρισμού με τίτλο "Διαφοροποίηση Τουριστικού Προϊόντος - Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας" αποσκοπεί στην προώθηση της διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα. Στρατηγικές επιλογές περιλαμβάνουν την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών και την ανάπτυξη θεματικών μορφών τουρισμού. Αυτός ο στρατηγικός στόχος συνδέεται άμεσα με την

"Εξυπνη Ανάπτυξη", καθώς ο ψηφιακός μετασχηματισμός, τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στις δημόσιες υπηρεσίες που υποστηρίζουν τον τουρισμό, είναι απαραίτητος για την επιτυχία της χώρας στην παγκόσμια τουριστική αγορά. Επιπλέον, η προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας αποτελεί προτεραιότητα για τη χώρα. Ένας από τους τύπους τουρισμού που αυξάνει σημαντικά στην Ελλάδα είναι ο συνεδριακός και επαγγελματικός τουρισμός, με την ίδρυση τεχνολογικών πάρκων και κέντρων καινοτομίας που προσφέρουν πολλά οφέλη στις τοπικές κοινωνίες και προάγουν την περιφερειακή ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων τεχνολογικών επιχειρήσεων.

Ο στόχος της ανάπτυξης και της προώθησης του θεματικού τουρισμού σε όλη τη διάρκεια του έτους, τόσο στην ηπειρωτική όσο και στη νησιωτική χώρα, ενισχύει τις προσπάθειες για την "Πράσινη Ανάπτυξη". Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την προώθηση θεματικών μορφών τουρισμού συντελεί στην προστασία του περιβάλλοντος και ενισχύει περαιτέρω την απασχόληση και την κοινωνική ανάπτυξη.

Ένα άλλο σημείο με σημαντική συνάφεια μεταξύ της Τομεακής Στρατηγικής του Τουρισμού και του ΕΠΑ αφορά τον τομέα των μεταφορών. Οι σχετικές υποδομές αποτελούν σημαντικό στοιχείο για την ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος κάθε χώρας. Ένα παράδειγμα αποτελεί η εγκατάσταση της Εγνατίας Οδού στην Ελλάδα, η οποία ενισχύει το τουριστικό ρεύμα από τις Βαλκανικές χώρες. Για τις ανάγκες του προγράμματος, δύο προτεραιότητες του ΕΠΑ έχουν ιδιαίτερη σημασία. Οι λιμενικές υποδομές και τα υδατοδρόμια συμβάλλουν στον μετασχηματισμό του τουριστικού προϊόντος της χώρας, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών. Οι λιμενικές εγκαταστάσεις προσφέρουν βελτιωμένες υπηρεσίες στα σκάφη, ενώ τα υδατοδρόμια προσφέρουν γρήγορες και πολυτελείς εναλλακτικές λύσεις μετακίνησης μεταξύ παραθαλάσσιων ή παραλίμνιων περιοχών. Επιπλέον, η προώθηση του θαλάσσιου τουρισμού ενισχύεται, προσφέροντας μια προοπτική ανάπτυξης για την Ελλάδα.

Τέλος, όσον αφορά τον Στρατηγικό Στόχο 2, υπάρχει ισχυρή συνάφεια με τον Αναπτυξιακό Στόχο του ΕΠΑ για την ενίσχυση της εξωστρέφειας σε όλους τους τύπους τουρισμού. Στο πλαίσιο της γενικής στρατηγικής του τομέα, η έμφαση δίνεται στην ενίσχυση του θεματικού τουρισμού, σε τομείς όπου η χώρα έχει ξεκάθαρα πλεονεκτήματα όπως ο πολιτισμός και ο αγροδιατροφικός τομέας, που προσφέρουν πολλές επιλογές και υψηλή ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών.

Ο Στρατηγικός Στόχος 3 του Τομεακού Προγράμματος Τουρισμού με τίτλο "Ενίσχυση Προστιθέμενης Αξίας Δεξιοτήτων Ανθρώπινου Παράγοντα στον Τουρισμό" αποσκοπεί στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον τουριστικό τομέα. Καθώς ο τουρισμός απασχολεί ένα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού της χώρας, είναι λογική προτεραιότητα η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των επαγγελματιών στον τομέα, προκειμένου να βελτιωθεί ο τουριστικός τομέας της χώρας.

Στον 21ο αιώνα, η ενίσχυση των γνώσεων και των ικανοτήτων στις νέες τεχνολογίες αποτελεί αναγκαιότητα. Η ψηφιακή προετοιμασία και η χρήση νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της εικονικής πραγματικότητας, έχει γίνει σημαντικό κομμάτι του σχεδιασμού κάθε ταξιδιού. Κατανοώντας αυτήν την προσέγγιση, γίνεται σαφές ότι η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα στον τουρισμό είναι αλληλένδετες. Είναι απαραίτητη η υλοποίηση καλά δομημένων και πρωτότυπων εκπαιδεύσεων για όλο το τουριστικό προσωπικό, προκειμένου να ενισχυθεί η απασχόληση και η κοινωνική συνοχή στη χώρα.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, είναι απαραίτητη η ολοκληρωμένη αναμόρφωση της τουριστικής εκπαίδευσης, η δημιουργία νέων σύγχρονων σχολών που να καλύπτουν τις ανάγκες των μελλοντικών επαγγελματιών, καθώς και δράσεις κατάρτισης, δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης για το υφιστάμενο προσωπικό. Επιπλέον, είναι ζωτικής σημασίας η εκπαίδευση του τουριστικού προσωπικού σχετικά με την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος, καθώς και την υιοθέτηση πρακτικών που προωθούν την κυκλική οικονομία.

Ο Στρατηγικός Στόχος 4 του Τομεακού Προγράμματος Τουρισμού με τίτλο "Πρώθηση του ελληνικού τουριστικού ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ διεθνώς" αποτελεί την ουσιαστική ολοκλήρωση της συνολικής στρατηγικής, με τον κρίσιμο στόχο της πρώθησης και αναβάθμισης του ελληνικού τουριστικού προϊόντος σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της ανανέωσης της εικόνας της χώρας. Η σύνδεση με τον στόχο του ΕΠΑ για την ενίσχυση της εξωστρέφειας είναι σημαντική, καθώς ο τουρισμός αποτελεί έναν ειδικό στόχο αυτού του αναπτυξιακού σχεδίου.

Η νέα προσέγγιση στο τουριστικό μοντέλο που προωθείται στη χώρα συνεργάζεται στενά με άλλους ειδικούς αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ, όπως ο πολιτισμός και ο αγροδιατροφικός τομέας, ενισχύοντας ταυτόχρονα τις προοπτικές απασχόλησης για τον πληθυσμό.

Σε πλήρη εναρμόνιση με τη στρατηγική του Τομεακού Προγράμματος Τουρισμού και της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το σχέδιο βιωσιμότητας περιλαμβάνει ένα πλάνο για την οικονομική στήριξη του προγράμματος μετά τη λήξη της υπάρχουσας χρηματοδότησης. Στο πρώτο τρίμηνο θα γίνει η ανάλυση οικονομικών αναγκών. Αρχικά, θα καταγραφούν όλες οικονομικές ανάγκες βιωσιμότητας του προγράμματος. Αυτό περιλαμβάνει τα έξοδα τα οποία δεν θα καλυφθούν από τους εταίρους όπως ορίζονται ως συμβατική υποχρέωση, και αφορά κατά κύριο λόγο την επέκταση του προγράμματος. Βάσει της ανάλυσης των οικονομικών αναγκών, θα δημιουργηθεί ένας λεπτομερής προϋπολογισμός για το πρόγραμμα. Αυτό θα περιλαμβάνει τα εκτιμώμενα έσοδα και έξοδα του προγράμματος.

Επόμενο βήμα θα είναι η αναζήτηση χρηματοδότησης. Θα εξεταστούν διάφορες πηγές χρηματοδότησης για το πρόγραμμα, περιλαμβανομένων επιχορηγήσεων από κυβερνητικούς οργανισμούς, επιχειρήσεις, ιδιωτικούς χορηγούς, κοινωφελείς οργανισμούς ή άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες. Αφού εντοπιστούν οι κατάλληλες πηγές χρηματοδότησης, θα υποβληθούν οι αιτήσεις για τη λήψη χρηματοδοτικής υποστήριξης. Κατά την υποβολή της αίτησης, θα εξηγηθούν λεπτομερώς οι στόχοι, τα οφέλη και η αξία του προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού.

Τέλος θα εξεταστεί η δυνατότητα σύναψης συμφωνιών και εταιρικών σχέσεων με επιχειρήσεις ή οργανισμούς που μπορούν να παράσχουν οικονομική στήριξη ή να συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση του προγράμματος. Κατά τη διαδικασία αυτή είναι σημαντικός ο ρόλο της προώθησης και της κοινοποίησης για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την προσέλκυση δυνητικών χορηγών. Όλοι οι εταίροι θα διαδώσουν το μήνυμα σχετικά με την αξία και τη σημασία του προγράμματος και θα τονίσουν τα οφέλη που θα προκύψουν από τη συνεργασία.

Προώθηση και μάρκετινγκ

Το μάρκετινγκ είναι μια φιλοσοφία διοίκησης που μελετά τις ανάγκες και τα κίνητρα των επισκεπτών, προκειμένου να τοποθετήσει τα τουριστικά προϊόντα στην αγορά με πιο αποτελεσματικό και καλά καθορισμένο τρόπο, με στόχο τη βελτίωση της εξυπηρέτησης και της εμπειρίας των τουριστών, ενώ παράλληλα προσφέρει τα μέγιστα οφέλη στις τουριστικές επιχειρήσεις.

Το τουριστικό μάρκετινγκ απαιτεί τον κατάλληλο σχεδιασμό, οργάνωση, διοίκηση και υλοποίηση. Η οργάνωση αυτής της αλυσίδας διαδικασιών περιλαμβάνει ανθρώπους, δραστηριότητες, φορείς και πολλά άλλα, με στόχο τη μέγιστη απόδοση του τουριστικού προορισμού μέσω του συντονισμού της συνεργασίας και της συνέργειας. Επιπλέον, πρέπει να ληφθούν υπόψη τρεις επιπρόσθετες πτυχές των υπηρεσιών, γνωστές ως "People" (Άνθρωποι), "Processes" (Διαδικασίες) και "Physical Evidence" (Περιβάλλον Επιχείρησης).

Με σκοπό τη προώθηση των αποτελεσμάτων του έργου EduTourism μετά τη λήξη του, στα πλαίσια βιωσιμότητας, θα γίνουν τρεις καμπάνιες ευαισθητοποίηση του κοινού για την αξία του εκπαιδευτικού τουρισμού, την αύξηση του αριθμού των επωφελούμενων από το υλικό του έργου και την προώθηση της βιωσιμότητας του έργου. Όλες οι δραστηριότητες δημοσιότητας θα έχουν τη σαφή ταυτότητα του έργου, περιλαμβάνοντας το λογότυπο. Το μήνυμα πρέπει να επικοινωνεί την αξία του εκπαιδευτικού τουρισμού, την ποιότητα των προγραμμάτων και την θετική κοινωνική επίδραση που έχει το έργο.

Η συντήρηση της επαγγελματικής ιστοσελίδας, ως ζωτικής σημασίας δράση για την προβολή του έργου, θα εξασφαλίζει την ανοιχτή πρόσβαση σε όλους για τα επόμενα τρία έτη μετά την ολοκλήρωσή του. Θα παρέχονται λεπτομέρειες σχετικά με τα προγράμματα, τις δραστηριότητες και τα οφέλη για τους συμμετέχοντες. Επιπλέον, η παρουσία στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης (όπως Facebook, Twitter, Instagram) θα συνεισφέρει στην αλληλεπίδραση με το κοινό, την κοινοποίηση πληροφοριών και τη δημιουργία θετικής ανταπόκρισης.

Επίσης, οι συνεργασίες με οργανισμούς και φορείς που συμμετέχουν στον τουρισμό και την εκπαίδευση είναι σημαντικές για την επέκταση της προβολής του έργου. Αυτές οι συνεργασίες μπορούν να περιλαμβάνουν δημόσιους φορείς σχολεία, πανεπιστήμια, τοπικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις και επιχειρήσεις.

Επιπλέον συμμετοχή σε τουριστικά συνέδρια, εκθέσεις και εκδηλώσεις σχετικές με την εκπαίδευση θα προσφέρει ευκαιρίες για την προώθηση του έργου και την επέκταση των συνεργασιών, καθώς και η συνεργασία με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι εταίροι θα εκμεταλλευτούν το δίκτυο των συμμετεχόντων στο έργο, συμπεριλαμβανομένων των συνεργατών, των εκπαιδευτικών και των συμμετεχόντων, για να την προώθηση του έργου μέσω του προσωπικού δικτύου τους και των κοινωνικών μέσων.

Μετά την ολοκλήρωση του έργου, θα συνεχιστεί η συνεχής αξιολόγηση των δράσεων μάρκετινγκ και προώθησης για την προσαρμογή των στρατηγικών και των μηνυμάτων στις ανάγκες και τις αντιδράσεις του κοινού. Η παραπάνω στρατηγική μπορεί να προσαρμοστεί σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του έργου εκπαιδευτικού τουρισμού, με σκοπό την αύξηση της ευαισθητοποίησης, την προσέλκυση συμμετεχόντων και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του έργου.

Κατά το πρώτο τρίμηνο μετά την ολοκλήρωση του έργου, θα δοθεί έμφαση στη προώθηση της ιστοσελίδα του έργου και των λογαριασμών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Instagram). Σε αυτό το πλαίσιο θα τηρηθούν όλες οι οδηγίες του "Οδηγού Δημοσιότητας". Επίσης, θα ενημερωθούν οι ιστοσελίδες των εταίρων και θα προωθηθούν οι σύνδεσμοι προς τη σελίδα του έργου. Ο στόχος είναι η επέκταση της ισχυρής ηλεκτρονικής ταυτότητας που θα ενισχύσει ακόμα περισσότερο την ανταπόκριση των υπόλοιπων δράσεων δημοσιότητας. Οι λογαριασμοί κοινωνικής δικτύωσης των εταίρων θα έχουν κεντρικό ρόλο στο επικοινωνιακό πλάνο του έργου, με πάνω από 750.000 ακολούθους.

Κατά τη διάρκεια της βιωσιμότητας του έργου, ο στόχος είναι η ενημέρωση σχετικά με τις δράσεις του έργου και των βασικών οργανισμών που επηρεάζουν τις στοχευμένες ομάδες, προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή στις δράσεις και να ενημερωθεί ο πληθυσμός-στόχος και να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα του έργου.

Τα προτεινόμενα μέσα επικοινωνίας περιλαμβάνουν:

- Ιστοσελίδα για το έργο και ιστοσελίδες των εταίρων.

- Λογαριασμοί κοινωνικής δικτύωσης για το έργο και τους εταίρους.
- Προώθηση των προβολικών βίντεο για το έργο.
- Συνεντεύξεις και προώθηση μέσω των μέσων ενημέρωσης (συνεντεύξεις, δελτία τύπου, επιτόπιες επισκέψεις μέσων).
- Χρήση προωθητικών ειδών με φιλικά προς το περιβάλλον υλικά.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου θα προωθηθούν σε εθνικό επίπεδο, εκμεταλλευόμενοι σε μεγάλο βαθμό το υπάρχον δίκτυο και τις δράσεις των εταίρων. Θα δοθεί έμφαση στην επεκτασιμότητα των αποτελεσμάτων, προκειμένου να είναι εύκολη η προσαρμογή τους σε νέα μνημεία και χώρους.

Δημιουργία δικτύωσης

Η δημιουργία δικτύωσης αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο στο σχέδιο βιωσιμότητας για ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού. Η δικτύωση είναι η διαδικασία σύνδεσης με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, οργανισμούς, επιχειρήσεις και ακόμα και άτομα που μπορούν να συνεισφέρουν στην υποστήριξη και την επιτυχία του προγράμματος.

εκπαιδευτικού τουρισμού. Παρακάτω παρουσιάζονται λεπτομέρειες σχετικά με τη σημασία της δημιουργίας δικτύωσης και πώς μπορεί να επιτευχθεί:

Σημασία της δημιουργίας δικτύωσης:

1. Μια δυνατή δικτύωση παρέχει τη δυνατότητα να συνεργαστείτε με άλλους φορείς και επαγγελματίες του τουρισμού για την ανταλλαγή ιδεών, την ανάπτυξη συνεργατικών έργων και την κοινή επίλυση προκλήσεων.
2. Μέσω της δικτύωσης, το πρόγραμμα θα γίνει γνωστό στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού και θα κερδίσει κοινωνική αναγνώριση. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω ευκαιρίες χρηματοδότησης και στήριξης.
3. Ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών για τη βελτίωση του προγράμματός.

Πηγή εικόνας: executivesupportmagazine.com

Πώς θα δημιουργηθεί η δικτύωση;

- α. Συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια και εκδηλώσεις που σχετίζονται με τον εκπαιδευτικό τουρισμό για να γνωρίσουν οι εταίροι άλλους επαγγελματίες και να δημιουργήσουν συνδέσεις.
- β. Επικοινωνία με οργανισμούς, επιχειρήσεις, ακαδημαϊκά ιδρύματα και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς που ενδιαφέρονται για τον εκπαιδευτικό τουρισμό και αναζητούν συνεργασίες.
- γ. Δημιουργία συμβουλευτικών ομάδων με ειδικούς και επαγγελματίες του τουρισμού για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη και την υλοποίηση του προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού.
- δ. Χρησιμοποίηση των κοινωνικών δικτύων για να την προσέγγιση περισσότερων επαγγελματιών του τουρισμού.

Συνοψίζοντας, η δημιουργία δικτύωσης είναι απαραίτητη για τη βιωσιμότητα ενός προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού. Η συνεργασία με άλλους φορείς και επαγγελματίες του τουρισμού σας παρέχει υποστήριξη, ανταλλαγή γνώσεων και ευκαιρίες για βελτίωση και ανάπτυξη. Ακολουθώντας τις προτεινόμενες πρακτικές και αξιοποιώντας τα διάφορα μέσα επικοινωνίας, θα δημιουργηθεί ένα ισχυρό δίκτυο που θα συνδράμει στην επιτυχία της βιωσιμότητας του προγράμματός.

Προτεινόμενα προγράμματα για δικτύωση:

Το πρώτο πρόγραμμα ονομάζεται WATERWAYS και υποστηρίζεται από το Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα – Κύπρος 2014 – 2020» (<https://www.projectwaterways.eu/>). Το έργο αφορά την βελτίωση και ενίσχυση της ελκυστικότητας περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος μέσω της προστασίας και ανάδειξης σημαντικών «στοιχείων νερού» στο μονοπάτι E4 στην Κρήτη και στην Κύπρο. Το E4 έχει ιδιαίτερη περιβαλλοντική, πολιτιστική, και ιστορική αξία για τα δύο νησιά. Διατρέχει περιοχές και μνημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους οι οποίες εντάσσονται σε ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα προστασίας όπως το Natura 2000 και το δίκτυο Γεωπάρκων UNESCO στο οποίο ανήκουν τα Γεωπάρκα Σητείας (Κρήτη) και Τροόδους (Κύπρος). Η αναγνώριση τους, ως συγκριτικό πλεονέκτημα, παρέχει μοναδικές αναπτυξιακές ευκαιρίες και δυνατότητες βιώσιμης ανάπτυξης των τοπικών κοινοτήτων και ανάδειξης τους σε γεωτουριστικούς

προορισμούς αριστείας. Το έργο προβάλλει την αξία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γεωλογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, συντελεί στην προστασία και διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και ευαισθητοποιεί τους πολίτες σχετικά με την κλιματική αλλαγή και την αειφορία. Αποτελεί εργαλείο μιας ολοκληρωμένης κοινωνικής και οικονομικής βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας ικανοποίησης των αναπτυξιακών στόχων, οι εταίροι σχεδίασαν και υπέβαλαν την παρούσα πρόταση που αποσκοπεί στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, στην υιοθέτηση κοινών προσεγγίσεων, στην υλοποίηση κοινών δράσεων και στην παραγωγή κοινών καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών με κοινούς κύριους στόχους: - την βελτίωση της ελκυστικότητας και την αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης που μειονεκτούν ως προς την οικονομική ανάπτυξη και είναι πιο επιρρεπείς στην κλιματική αλλαγή, - την αξιοποίηση και ανάδειξή τους ως πολιτιστικούς και γεωλογικούς τουριστικούς προορισμούς όλο τον χρόνο επιμηκύνοντας έτσι την τουριστική περίοδο. Η αύξηση της επισκεψιμότητας θα επιτευχθεί μέσω της αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος με την εισαγωγή του υδάτινου στοιχείου ως σημαντικού παράγοντα διαμόρφωσης τόσο του φυσικού τοπίου όσο και του πολιτισμού στις περιοχές αυτές. Συγκεκριμένα η πράξη περιλαμβάνει:

- δράσεις επαύξησης δυνατοτήτων υφιστάμενων υποδομών (επισκέψιμοι χώροι και διαδραστικές μακέτες), εμπλουτισμό και ανάπτυξη δραστηριοτήτων, ενημέρωση και εκπαίδευση των κατοίκων, τουριστών, μαθητών και επιχειρηματιών με χρήση νέων τεχνολογιών ΤΠΕ ειδικές για τουριστικές / ψυχαγωγικές / εκπαιδευτικές επισκέψεις. Καταγραφή και τεκμηρίωση μνημείων και περιοχών φυσικού ενδιαφέροντος στοιχείων νερού
- φορητές μουσειοσκευές
- επικοινωνιακό υλικό, ντοκιμαντέρ/μικρά διαφημιστικά σποτ πιλοτικές δράσεις προστασίας, διατήρησης και αποκατάστασης διαταραγμένων οικοτόπων. Η πράξη θα έχει πολλαπλά και σημαντικά οφέλη: - για τις περιοχές παρέμβασης μέσω της αύξησης αναγνωρισιμότητας, ελκυστικότητας και επισκεψιμότητας, καθώς και της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου, - για τους κατοίκους μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης και της διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας, για τους επισκέπτες μέσω της προσφοράς ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Το δεύτερο πρόγραμμα ονομάζεται ΠΡΟΣΒΑΣΗ και υποστηρίζεται από το Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα – Κύπρος 2014 – 2020». Η πράξη ΠΡΟΣΒΑΣΗ αποτελεί κοινή προσπάθεια ενίσχυσης του περιορισμού των δυσχερειών προσβασιμότητας σε άτομα

με προβλήματα κινητικότητας αλλά και όρασης σε περιοχές φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Η κοινή αυτή προσπάθεια, συνδυάζει τη γνώση των προβλημάτων των ΑμεΑ (Ο.ΠΑ.Κ) με τη γνώση των προβλημάτων των τοπικών κοινωνιών, υπό το πρίσμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Σύρου – Ερμούπολης, Αναπτυξιακή Εταιρεία Λεμεσού). Το Πρόγραμμα Συνεργασίας (ΠΣ) Interreg V-A «Ελλάδα – Κύπρος 2014-2020» (Κωδικός CCI 2014TC16RFCB055) εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1/6/2020. Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται στις €636,080,25 εκ των οποίων οι €540,668,21 θα καταβληθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το Πρόγραμμα Συνεργασίας (ΠΣ) INTERREG V-A «Ελλάδα – Κύπρος 2014-2020» (Κωδικός CCI 2014TC16RFCB055) εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 27.07.2015 με την εκτελεστική απόφαση C(2015) 5319 . Συνολικά διαθέτει προϋπολογισμό 64.560.486 € εκ των οποίων 54.876.411,00 ευρώ ΕΤΠΑ

Το Πρόγραμμα Συνεργασίας έχει στόχο:

1. Την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της επιλέξιμης περιοχής με την στήριξη της επιχειρηματικότητας και τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών.
2. Την κάλυψη πεδίων όπως ενέργειας, κλιματικής αλλαγής και μεταφορών, μέσω της προώθησης μιας οικονομίας με χαμηλά επίπεδα εκπομπών άνθρακα
3. Την πρόληψη καταστροφών, την προώθηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και των τεχνολογιών για την προστασία φυσικών πόρων.
4. Χρηματοδοτικές προτεραιότητες

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στις ακόλουθες τρεις προτεραιότητες:

- α. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας στη διασυνοριακή περιοχή.
- β. Αποδοτική χρήση ενέργειας και βιώσιμες μεταφορές.
- γ. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων.

Εκροές Πράξης:

- Τοποθέτηση στο Δήμο Γεροσκήπου, στην Κοινότητα Νέου Χωριού και στο Δήμο Σύρου (παραλία Κινίου), υποδομών πρόσβασης ατόμων με προβλήματα κινητικότητας στη θάλασσα καθώς και τοποθετήσεις ειδικών προσβάσιμων διαδρόμων.
- Προμήθεια αποδυτηρίων, τοποθέτηση πινακίδας, ξύλινης ομπρέλας, ειδικών αμφίβιων αμαξιδίων για ΑμεΑ σε επιλεγμένα σημεία των περιοχών παρέμβασης.

- Προμήθεια συστήματος ανάβασης σκάλας αναπηρικού αμαξιδίου στο μεσαιωνικό οικισμό στην Άνω Σύρο, τοποθέτηση διαδρόμου (Μονοπάτι Γαλησσά), αμαξίδια ηλεκτρικά, οικίσκος φόρτισης των αμαξιδίων και μετεπιβίβασης των ΑμεΑ, (Μονοπάτι Γαλησσά και Ερμούπολη), σύστημα καθοδήγησης ατόμων με προβλήματα όρασης (Παραλία Βάρης και Παραλία Γαλησσά)
- Κατασκευή Μονοπατιού Μελέτης της Φύσης και προμήθεια αμαξιδίων για εκτός δρόμου (Εθνικό Δασικό Πάρκο Πολεμιδίων).
- Κατάρτιση στελεχών τουριστικών υποδομών, φορέων για θέματα προσβασιμότητας.
- Δημιουργία Ιστοσελίδας και κοινή στρατηγική πληροφόρησης της πράξης.
- Διοργάνωση Ημερίδων.
- Διοργάνωση Τεχνικών Συναντήσεων. Εκροές Πράξης
- Τοποθέτηση στο Δήμο Γεροσκήπου, στην Κοινότητα Νέου Χωριού και στο Δήμο Σύρου (παραλία Κινίου), υποδομών πρόσβασης ατόμων με προβλήματα κινητικότητας στη θάλασσα καθώς και τοποθετήσεις ειδικών προσβάσιμων διαδρόμων.
- Προμήθεια αποδυτηρίων, τοποθέτηση πινακίδας, ξύλινης ομπρέλας, ειδικών αμφίβιων αμαξιδίων για ΑμεΑ σε επιλεγμένα σημεία των περιοχών παρέμβασης.
- Προμήθεια συστήματος ανάβασης σκάλας αναπηρικού αμαξιδίου στο μεσαιωνικό οικισμό στην Άνω Σύρο, τοποθέτηση διαδρόμου (Μονοπάτι Γαλησσά), αμαξίδια ηλεκτρικά, οικίσκος φόρτισης των αμαξιδίων και μετεπιβίβασης των ΑμεΑ, (Μονοπάτι Γαλησσά και Ερμούπολη), σύστημα καθοδήγησης ατόμων με προβλήματα όρασης (Παραλία Βάρης και Παραλία Γαλησσά)
- Κατασκευή Μονοπατιού Μελέτης της Φύσης και προμήθεια αμαξιδίων για εκτός δρόμου (Εθνικό Δασικό Πάρκο Πολεμιδίων).
- Κατάρτιση στελεχών τουριστικών υποδομών, φορέων για θέματα προσβασιμότητας.
- Δημιουργία Ιστοσελίδας και κοινή στρατηγική πληροφόρησης της πράξης.
- Διοργάνωση Ημερίδων.
- Διοργάνωση Τεχνικών Συναντήσεων.

Οφέλη δικτύωσης με άλλους φορείς και προγράμματα

Η δικτύωση με άλλους φορείς και προγράμματα αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας ενός προγράμματος εναλλακτικού τουρισμού. Η συνεργασία και η αλληλεπίδραση με άλλους φορείς και προγράμματα έχει οφέλη σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη και

ενίσχυση του εναλλακτικού τουρισμού. Παρακάτω παρουσιάζονται τα οφέλη της δικτύωσης σε κάθε επίπεδο:

Στο τοπικό επίπεδο, η δικτύωση με άλλους φορείς και προγράμματα προσφέρει τα εξής οφέλη:

- 1) Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας: Η συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς και προγράμματα μπορεί να οδηγήσει σε κοινές προωθητικές εκστρατείες, αυξάνοντας την επισκεψιμότητα και τον τουριστικό ρεύμα στην περιοχή.
- 2) Προώθηση των τοπικών προϊόντων και παροχής υπηρεσιών: Η δικτύωση επιτρέπει τη δημιουργία κοινών προϊόντων και υπηρεσιών, προωθώντας την τοπική παραγωγή και συνεισφέροντας στην τοπική οικονομία.
- 3) Μεταφορά γνώσης και εμπειρίας: Η συνεργασία με άλλους φορείς και προγράμματα επιτρέπει την ανταλλαγή γνώσης, εμπειρίας και βέλτιστων πρακτικών, ενισχύοντας την τοπική επαγγελματική ανάπτυξη και εξειδίκευση.

Στο περιφερειακό επίπεδο, η δικτύωση προσφέρει τα εξής οφέλη:

- 1) Ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας: Η συνεργασία με άλλες περιφερειακές αρχές, φορείς και προγράμματα επιτρέπει την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών, προγραμμάτων και δράσεων που ενισχύουν τη βιωσιμότητα του εναλλακτικού τουρισμού.
- 2) Κοινή προώθηση και μάρκετινγκ: Η δικτύωση επιτρέπει τη δημιουργία κοινών μάρκετινγκ εκστρατειών και προώθησης περιφερειακών προορισμών, αυξάνοντας την ορατότητα και τον ανταγωνισμό της περιοχής.
- 3) Ενίσχυση της ποιότητας των υπηρεσιών: Η συνεργασία με άλλες περιφερειακές οντότητες και προγράμματα μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων κατάρτισης και πιστοποίησης, βελτιώνοντας έτσι την ποιότητα των τουριστικών υπηρεσιών στην περιοχή.

Σε εθνικό επίπεδο, η δικτύωση προσφέρει τα εξής οφέλη:

- 1) Ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας: Η συνεργασία με άλλες εθνικές αρχές και προγράμματα επιτρέπει την ανταλλαγή γνώσης, εμπειρίας και βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο χώρας, προωθώντας την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού.
- 2) Στρατηγικός σχεδιασμός και ανάπτυξη: Η συνεργασία με άλλα εθνικά προγράμματα επιτρέπει τη διαμόρφωση κοινών στρατηγικών και πολιτικών για τον εναλλακτικό τουρισμό, προωθώντας την αειφορία και τη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα.
- 3) Ενίσχυση της εθνικής ανταγωνιστικότητας: Η συνεργασία με άλλες εθνικές πρωτοβουλίες μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη κοινών προϊόντων και καλές πρακτικές, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα της χώρας στον τομέα του εναλλακτικού τουρισμού.

Στο ευρωπαϊκό επίπεδο, η δικτύωση προσφέρει τα εξής οφέλη:

- 1) Ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών: Η συνεργασία με άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα επιτρέπει την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμβάλλοντας στη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού.
- 2) Κοινές πρωτοβουλίες και προγράμματα: Η συνεργασία με άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα επιτρέπει τη διαμόρφωση κοινών πρωτοβουλιών και προγραμμάτων που προωθούν την αειφορία και τη βιωσιμότητα του εναλλακτικού τουρισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- 3) Χρηματοδοτική υποστήριξη: Η δικτύωση με ευρωπαϊκά προγράμματα μπορεί να προσφέρει πρόσβαση σε χρηματοδοτικά κονδύλια και πόρους για την υλοποίηση κοινών προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του εναλλακτικού τουρισμού.

Συνοψίζοντας, η δικτύωση με άλλους φορείς και προγράμματα είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του εναλλακτικού τουρισμού. Μέσω της συνεργασίας, μπορούν να ανταλλαχθούν γνώσεις, εμπειρίες και πόροι, να αναπτυχθούν κοινές στρατηγικές και να προωθηθεί η αειφορία σε διάφορα επίπεδα. Οι συνεργασίες αυτές ενισχύουν την τοπική οικονομία, προάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών,

ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη του τομέα του εναλλακτικού τουρισμού.

Υποστήριξη επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Η υποστήριξη ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο στο σχέδιο βιωσιμότητας του προγράμματος. Η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επιχειρηματική δραστηριότητα στον τουριστικό τομέα έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- *Ενθάρρυνση της καινοτομίας.* Ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που υποστηρίζει τον τουρισμό εκπαιδευτικού τύπου παρέχει την απαραίτητη ελευθερία και υποστήριξη για την ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών και προσεγγίσεων στον τουριστικό τομέα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εμπειρικών μεθόδων που προσφέρουν μοναδικές εκπαιδευτικές εμπειρίες.
- *Ανάπτυξη επιχειρηματικών ευκαιριών.* Μέσω της υποστήριξης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, μπορούν να δημιουργηθούν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες στον τουριστικό τομέα εκπαίδευσης. Επιχειρηματίες μπορούν να αναπτύξουν και να προσφέρουν προγράμματα εκπαίδευσης, εμπειρίες μάθησης και άλλες υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού τουρισμού.
- *Ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.* Ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας μέσω του τουρισμού εκπαιδευτικού τύπου. Η προσέλκυση φοιτητών, εκπαιδευτικών και επαγγελματιών στην περιοχή για το πρόγραμμα εκπαίδευσης μπορεί να συμβάλει στην αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό, τη δημιουργία επιπλέον θέσεων εργασίας και την ενίσχυση της τοπικής κοινότητας.

Η υποστήριξη ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί ζωτικής σημασίας παράγοντα για την ανάπτυξη και την ευημερία της κοινωνίας. Η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις

παρέχει τη βάση για την ανάπτυξη και την καινοτομία, δημιουργώντας θέσεις εργασίας, ενισχύοντας την οικονομική ανάπτυξη και προωθώντας την αειφόρο ανάπτυξη. Παρακάτω παρουσιάζονται πέντε λόγοι για την υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος σε διάφορα επίπεδα.

Στο τοπικό επίπεδο, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συμβάλλει στη δημιουργία μιας ζωντανής και ανταγωνιστικής επιχειρηματικής κοινότητας. Η παροχή ευκαιριών για την ίδρυση και την ανάπτυξη επιχειρήσεων ενισχύει την απασχόληση, προσελκύει επενδύσεις, και συμβάλλει στη δημιουργία εισοδήματος και φορολογικών εσόδων για τις τοπικές αρχές. Ταυτόχρονα, η υποστήριξη της επιχειρηματικότητας προάγει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της τοπικής οικονομίας.

Περιφερειακό επίπεδο: Σε περιφερειακό επίπεδο, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συμβάλλει στην ανάπτυξη ολόκληρης της περιφέρειας. Μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας και της παροχής υποστήριξης στις επιχειρήσεις, δημιουργούνται ευκαιρίες για την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών, τη διαφοροποίηση των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και την προώθηση του τουρισμού και της περιφερειακής ανάπτυξης. Επιπλέον, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος προωθεί τη συνεργασία και την αλληλεγγύη μεταξύ των περιφερειακών επιχειρήσεων και οργανισμών, ενισχύοντας τον περιφερειακό ανταγωνισμό και την κοινωνική συνοχή.

Εθνικό επίπεδο: Σε εθνικό επίπεδο, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία πλούτου για τη χώρα. Η προώθηση της επιχειρηματικότητας και η δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τις επιχειρήσεις επιτρέπουν την αύξηση της παραγωγής, την ανάπτυξη των εξαγωγών και τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Επιπλέον, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συνδέεται με τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη μείωση της ανεργίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Ευρωπαϊκό επίπεδο: Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής συνοχής μεταξύ των χωρών μελών και στην προώθηση της οικονομικής ολοκλήρωσης. Μέσω της δημιουργίας ενός ενιαίου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της παροχής ευκαιριών για επιχειρηματική συνεργασία, ενθαρρύνονται οι επενδύσεις και η ανάπτυξη διασυνοριακών επιχειρήσεων.

Ταυτόχρονα, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στο παγκόσμιο επίπεδο, προάγοντας την καινοτομία, την έρευνα και ανάπτυξη και την εξαγωγική δραστηριότητα.

Συνοψίζοντας, η υποστήριξη ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο έχει σημαντικά οφέλη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους πολίτες της. Μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, επιτυγχάνεται η ευημερία και η βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης. Επιπλέον, η υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος προάγει την καινοτομία, την έρευνα και ανάπτυξη, και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή.

Τρόποι για υποστήριξη επιχειρηματικού περιβάλλοντος:

1. Πολιτικές και νομοθεσία: Δημιουργία ευνοϊκού νομικού πλαισίου και πολιτικών που ενθαρρύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα στον τουριστικό τομέα εκπαίδευσης. Αυτό περιλαμβάνει την απλοποίηση των διαδικασιών άδειας, τη μείωση των γραφειοκρατικών εμποδίων και την παροχή οικονομικών κινήτρων για τη δημιουργία επιχειρήσεων.
2. Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: Παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης σε επιχειρηματίες του τουρισμού εκπαίδευσης για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν επιχειρηματικές δεξιότητες και να είναι επιτυχημένοι στην ανάπτυξη και λειτουργία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
3. Χρηματοδότηση: Παροχή οικονομικής στήριξης και επιδοτήσεων για νέες επιχειρηματικές επιχειρήσεις στον τουριστικό τομέα εκπαίδευσης. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της δημιουργίας ειδικών ταμείων, της ενθάρρυνσης επενδύσεων και της στήριξης επιχειρηματικών προτάσεων που απευθύνονται στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού.
4. Συνεργασία και δικτύωση: Συνεργασία με διάφορους φορείς και οργανισμούς στον τομέα του τουρισμού, όπως ταξιδιωτικές εταιρείες, ξενοδοχεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα και τοπικές αρχές. Η δημιουργία δικτύου σας παρέχει πρόσβαση σε πόρους, γνώσεις και ευκαιρίες συνεργασίας που μπορούν να στηρίξουν το πρόγραμμα εκπαίδευσής σας.

Με αυτούς τους τρόπους, μπορεί να δημιουργηθεί ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον για το πρόγραμμα. Η υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας συμβάλλει στην ανάπτυξη του προγράμματος, την αύξηση των επιχειρηματικών ευκαιριών και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

Τρόποι ανάδειξης φυσικού – ανθρωπογενούς τοπίου και τουριστική αξιοποίηση:

Το τοπίο αντιπροσωπεύει μια περιοχή, την οποία χαρακτηρίζει η αλληλεπίδραση μεταξύ των φυσικών και των ανθρωπογενών παραγόντων. Το φυσικό τοπίο αναφέρεται σε περιοχές όπου η παρουσία και η επίδραση του ανθρώπου δεν είναι εμφανείς, ενώ το ανθρωπογενές τοπίο αναφέρεται σε περιοχές που έχουν διαμορφωθεί από την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Ο τουρισμός, είτε σε τοπικό είτε σε παγκόσμιο επίπεδο, εκμεταλλεύεται τους φυσικούς και ανθρωπογενείς πόρους κάθε τουριστικού προορισμού, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί μια θετική δύναμη για τη διατήρηση και την προστασία αυτών, καθώς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από αυτούς. Η καταστροφή ή η υποβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς αγροτικού τοπίου θα αναστείλει την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων που επικεντρώνονται στη φύση.

Η ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού. Αυτό απαιτεί την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και τη δημιουργία μουσείων και άλλων πολιτιστικών αξιοθέατων. Ορισμένοι τρόποι με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί αυτή η ανάδειξη και προστασία περιλαμβάνουν:

- Οι τοπικές προσπάθειες πρέπει να συνάδουν με τη γενικότερη πολιτική που διαμορφώνει τον τουρισμό.
- Πρέπει να δημιουργηθούν ειδικές πολιτικές για την προστασία, τη διαχείριση και την προώθηση των περιοχών.
- Πρέπει να θεσπιστεί ένα πλαίσιο προστασίας και αποκατάστασης περιοχών που αντιμετωπίζουν σημαντικούς φυσικούς κινδύνους.

- Πρέπει να διαχειρίζεται η ροή των επισκεπτών έτσι ώστε να αποφεύγεται η υπερσυγκέντρωσή τους χωρικά και χρονικά.
- Πρέπει να αποφεύγεται η ανάπτυξη αγροτουρισμού σε περιοχές που έχουν υπερβολική τουριστική πίεση.
- Πρέπει να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί ο τοπικός πληθυσμός και οι επισκέπτες για τις παραδοσιακές οικονομικές δραστηριότητες.
- Ο τουρισμός μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο για την τοπική κοινότητα να υιοθετήσει μέτρα προστασίας του τόπου.
- Πρέπει να υπάρχει εκπαίδευση για όσους εμπλέκονται σε τουριστικές δραστηριότητες.
- Πρέπει να προωθηθούν πιστοποιήσεις περιοχών, τουριστικών προϊόντων και τοπικών προϊόντων.

Η ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού απαιτεί τη διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του τοπίου, τόσο σε φυσικό όσο και σε ανθρωπογενές επίπεδο. Με την τήρηση αυτών των προϋποθέσεων, μπορεί να επιτευχθεί ένας βιώσιμος τουρισμός που θα συμβάλει στην ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ανάπτυξη και κατάρτιση προσωπικού

Η ανάπτυξη και κατάρτιση του προσωπικού είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητα του προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο. Οι λόγοι που η εκπαίδευση και ανάπτυξη του προσωπικού συμβάλλουν θετικά στην επιτυχία και βιωσιμότητα του προγράμματος είναι πολύπλευροι.

Καταρχάς, η εκπαίδευση του προσωπικού επηρεάζει άμεσα την ποιότητα του προγράμματος. Ένα καλά καταρτισμένο και ενημερωμένο προσωπικό μπορεί να προσφέρει υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εμπειρίες στους συμμετέχοντες. Η καλή προετοιμασία των εκπαιδευτών και του προσωπικού μεταφράζεται σε αναλογικά καλή εμπειρία και ικανοποίηση για τους συμμετέχοντες, κάτι που έχει άμεση επίδραση στην επιτυχία και την αποδοτικότητα του προγράμματος.

Επιπλέον, η εκπαίδευση του προσωπικού συμβάλλει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των γνώσεων που απαιτούνται για την επιτυχημένη διεξαγωγή του προγράμματος. Η εκπαίδευση ενισχύει την κατανόηση των εκπαιδευτικών στόχων, των προσεγγίσεων και

των μεθόδων που θα χρησιμοποιηθούν, καθιστώντας τους εκπαιδευτές πιο αποτελεσματικούς στην παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Το καλά καταρτισμένο προσωπικό μπορεί επίσης να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες και τις προτιμήσεις των συμμετεχόντων, προσαρμόζοντας το πρόγραμμα ανάλογα με τις διαφορετικές απαιτήσεις.

Επιπλέον, η εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επαγγελματικής και προσωπικής τους αυτοπεποίθησης. Με την κατάλληλη εκπαίδευση, τα μέλη του προσωπικού αποκτούν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες που τους επιτρέπουν να ανταπεξέλθουν με αυτοπεποίθηση και επιτυχία στις προκλήσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτό είναι σημαντικό όχι μόνο για την ποιότητα του προγράμματος αλλά και για την ικανοποίηση και ευημερία του ίδιου του προσωπικού.

Ένας άλλος σημαντικός λόγος για την ανάπτυξη και κατάρτιση του προσωπικού είναι η αντιμετώπιση των προκλήσεων και των μεταβαλλόμενων συνθηκών στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Ο τομέας του τουρισμού είναι δυναμικός και υπόκειται συχνά σε αλλαγές, επομένως το προσωπικό πρέπει να είναι προετοιμασμένο για να ανταποκριθεί σε νέες προκλήσεις και απαιτήσεις. Η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση επιτρέπει στο προσωπικό να παραμένει ενημερωμένο και να προσαρμόζεται ευέλικτα στις νέες συνθήκες, επιτρέποντας τη συνέχεια της λειτουργίας και τη βιωσιμότητα του προγράμματος.

Η ανάπτυξη και κατάρτιση του προσωπικού επιδρά θετικά και στην επαγγελματική ανάπτυξη των μελών της ομάδας. Η απόκτηση νέων δεξιοτήτων και γνώσεων αυξάνει τις ευκαιρίες για εξέλιξη στην εργασία και προάγει την επαγγελματική ανέλιξη. Με την ανάπτυξη των μελών του προσωπικού, το πρόγραμμα αποκτά εξειδικευμένους και έμπειρους εκπαιδευτές, που μπορούν να προσφέρουν πιο ποιοτική και πλούσια εκπαιδευτική εμπειρία.

Τέλος, η ανάπτυξη και κατάρτιση του προσωπικού συμβάλλει στην προσέλκυση και διατήρηση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Όταν τα μέλη του προσωπικού αισθάνονται ότι έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βελτιώσουν τις γνώσεις τους, τότε αισθάνονται πιο ικανοποιημένοι και αφοσιωμένοι στο πρόγραμμα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη μείωση του ποσοστού προσωπικού που εγκαταλείπει το πρόγραμμα και στην αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας και αποτελεσματικότητας της ομάδας.

Οι καταρτιζόμενοι που πληρούν τα κριτήρια έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στις εξετάσεις πιστοποίησης και να λάβουν διαπίστευση με τον τίτλο "Στέλεχος Επιχειρήσεων Θεματικού Τουρισμού". Αυτό το δικαίωμα ισχύει για τους απόφοιτους υποχρεωτικής εκπαίδευσης, δηλαδή απόφοιτους δημοτικού μέχρι το 1980 και απόφοιτους γυμνασίου από το 1981 και έπειτα. Κάθε καταρτιζόμενος πρέπει να συμμετάσχει στην εξέταση πιστοποίησης και, αν χρειάζεται, σε μια επανεξέταση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου ο καταρτιζόμενος, με αιτιολόγηση, δεν μπορεί να συμμετάσχει στις εξετάσεις και επανεξετάσεις πιστοποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων, μπορεί να εξεταστεί σε διαφορετική ημερομηνία, υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας πιστοποίησης μπορεί να διενεργήσει εξετάσεις σε διαφορετικές ημερομηνίες, εντός του ορίου που καθορίζεται από την παρούσα πρακτική. Οι καταρτιζόμενοι που ολοκληρώνουν επιτυχώς τις εξετάσεις ή επανεξετάσεις πιστοποίησης λαμβάνουν πιστοποιητικό από τον Φορέα Πιστοποίησης. Σε περίπτωση αποτυχίας, χορηγείται βεβαίωση συμμετοχής από τον Φορέα Πιστοποίησης, η οποία περιλαμβάνει το όνομα του καταρτιζόμενου και τις ημερομηνίες διεξαγωγής των εξετάσεων στις οποίες συμμετείχε μία ή δύο φορές. Οι εξετάσεις και οι επανεξετάσεις πρέπει να ολοκληρώνονται από τον συνεργαζόμενο Φορέα Πιστοποίησης Προσώπων (Φ.Π.Π) εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Όσον αφορά τους όρους υλοποίησης της κατάρτισης, το πρόγραμμα εκπαίδευσης απευθύνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτές, ανεξαρτήτως ηλικίας, εργασιακής κατάστασης και καταγωγής. Η συμμετοχή στις ενέργειες κατάρτισης και πιστοποίησης είναι δωρεάν και δεν προβλέπεται εκπαιδευτικό επίδομα για τους συμμετέχοντες. Υπάρχει προτεραιότητα για τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης (Κρήτη) του Προγράμματος "Interreg VA Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020". Κάθε πρόγραμμα κατάρτισης περιλαμβάνει μόνο θεωρητική κατάρτιση μέσω τηλε-κατάρτισης.

Η κατάρτιση πραγματοποιείται σε τμήματα καταρτιζομένων που έχουν από 5 (ελάχιστο) έως 25 (μέγιστο) ωφελούμενους. Η ημερήσια διάρκεια της θεωρητικής κατάρτισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις έξι (6) ώρες και δεν επιτρέπεται η τηλε-κατάρτιση τις Κυριακές και τις επίσημες αργίες. Κάθε καταρτιζόμενος έχει δυνατότητα απουσίας έως και 10% των συνολικών ωρών κατάρτισης. Σε προγράμματα κατάρτισης όπου συμμετέχουν άτομα με αναπηρίες, το ποσοστό αυτό αυξάνεται στο 20% μετά από αιτιολόγηση και συνεννόηση με τον καταρτιζόμενο. Το ίδιο ποσοστό 20% ισχύει και για καταρτιζόμενους που

διανύουν περίοδο νοσηλείας σε δημόσιο νοσοκομείο, καθώς και για εγκυμονούσες γυναίκες και γυναίκες σε περίοδο λοχείας.

Οι υποβληθείσες αιτήσεις ελέγχονται για την ορθότητα και την πληρότητά τους σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην Πρόσκληση. Αμέσως μετά, οι αιτήσεις κατανέμονται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με βάση τις προτεραιότητες που έχουν δηλωθεί από τους υποψήφιους. Τα προσωπικά στοιχεία των υποψηφίων θεωρούνται εμπιστευτικά και χρησιμοποιούνται μόνο για την αξιολόγηση στο πλαίσιο της πρόσκλησης. Η διαδικασία επιλογής των ωφελούμενων περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

Βήμα 1: Συλλογή των αιτήσεων στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του έργου

Βήμα 2: Επεξεργασία-Έλεγχος-Ταξινόμηση Αιτήσεων Βήμα

3: Ανάρτηση αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα της Πράξης.

Μετά τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αντιρρήσεις εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ημέρα της δημοσίευσης. Οι αντιρρήσεις αποστέλλονται μέσω email στη διεύθυνση info@edutourism-project.eu και ανατίθενται στην αντίστοιχη Επιτροπή Ενστάσεων που έχει οριστεί από τους υπευθύνους της Πράξης. Η Επιτροπή Ενστάσεων αξιολογεί την επαρκή βάση των αντιρρήσεων και αποφασίζει εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή τους. Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, η Επιτροπή Ενστάσεων μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις από τον αιτούντα και να ακολουθήσει κάθε απαραίτητη διαδικασία για την αξιολόγηση των ισχυρισμών του. Η Επιτροπή Ενστάσεων εκδίδει απόφαση σχετικά με τις αντιρρήσεις εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή τους και ενημερώνει τον αιτούντα με ηλεκτρονικό τρόπο.

Δικαίωμα συμμετοχής στα προγράμματα κατάρτισης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Πράξης EduTourism έχουν όλοι οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης, με προτεραιότητα για τους κατοίκους της Κρήτης. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτές μπορούν να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Ο κύριος στόχος είναι να μην αποκλείεται κανένας επαγγελματίας εκπαίδευσης από τη συμμετοχή του στις δράσεις κατάρτισης και πιστοποίησης της Πράξης. Συνολικά καταρτιζόμενοι 1655, από αυτούς 888 εκπαιδευτές και 767 επαγγελματίες τουρισμού σε τμήματα των 40,65,100 και 110

ωρών ανάλογα με τον αριθμό ενοτήτων που θα επιλεγούν. Όλοι οι εταίροι συμμετέχουν ενεργά στη κατάρτιση των επαγγελματιών. Πιο συγκεκριμένα:

ΕΣΥΝ: εκπαιδευτές 265, επαγγελματίες τουρισμού 139,

ΦΟΡ, ELEMENTS: εκπαιδευτές 226, επαγγελματίες τουρισμού 313,

ΕΛΜΕΠΑ: εκπαιδευτές 208, επαγγελματίες τουρισμού 206,

ΕΤΑΠ: εκπαιδευτές 164, επαγγελματίες τουρισμού 59,

ΑΧΑΣ: εκπαιδευτές 25, επαγγελματίες τουρισμού 40,

ΑΝΕΤΕΛ: 10 επαγγελματίες τουρισμού.

Στα πλαίσια βιωσιμότητας η πλατφόρμα τηλε-κατάρτισης θα παραμείνει ανοιχτή για τρία (3) χρόνια ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι της ομάδας στόχου, αλλά και εκτός αυτής, να έχουν ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση στη κατάρτιση και το εκπαιδευτικό υλικό.

Μέτρηση αποτελεσμάτων και αξιολόγηση

Η μέτρηση των αποτελεσμάτων και η αξιολόγηση αποτελούν εξειδικευμένες δράσεις υποστήριξης που συμβάλλουν στην αποτελεσματική συνεργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτές οι δράσεις επικεντρώνονται στην αξιολόγηση της απόδοσης, της αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας των δράσεων που υλοποιούνται στον τομέα. Ακολουθούν μερικοί τρόποι με τους οποίους η μέτρηση των αποτελεσμάτων και η αξιολόγηση μπορούν να συμβάλουν στην αποτελεσματική συνεργασία και βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων:

1. Καθορισμός κριτηρίων αξιολόγησης: Ορισμός σαφών και μετρήσιμων κριτηρίων αξιολόγησης για την αναγνώριση και τον καθορισμό των στόχων, των επιδόσεων και των αποτελεσμάτων των εμπλεκόμενων φορέων στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού.
2. Συλλογή και ανάλυση δεδομένων: Συλλογή και ανάλυση δεδομένων σχετικά με την απόδοση, την επίτευξη στόχων και την αποτελεσματικότητα των δράσεων στον εκπαιδευτικό τουρισμό. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω δειγματοληψίας, συνεντεύξεων, ερωτηματολογίων ή αξιολόγησης επίδοσης.

3. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων: Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων και των επιδόσεων των εμπλεκόμενων φορέων βάσει των καθορισμένων κριτηρίων. Αυτό επιτρέπει την αναγνώριση των επιτυχιών, των προκλήσεων και των περιοχών που απαιτούν περαιτέρω βελτίωση.
4. Προσαρμογή και βελτίωση: Βασιζόμενοι στην αξιολόγηση, οι εμπλεκόμενοι φορείς μπορούν να προσαρμόσουν και να βελτιώσουν τις δράσεις τους για την αποτελεσματική συνεργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τον επαναπροσδιορισμό στόχων, την αναδιοργάνωση διαδικασιών ή την εκπαίδευση του προσωπικού για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων.

Η μέτρηση των αποτελεσμάτων και η αξιολόγηση παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες και ανατροφοδοτήσεις που βοηθούν στη λήψη αποφάσεων και στη βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των δράσεων των εμπλεκόμενων φορέων.

VII. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών αναφέρεται στον προγραμματισμό και την οργάνωση των ενεργειών που απαιτούνται για την υλοποίηση ενός σχεδίου ή μιας δράσης. Αυτό το χρονοδιάγραμμα καθορίζει το χρονικό πλαίσιο και τη σειρά με την οποία

οι διάφορες ενέργειες θα πραγματοποιηθούν και ολοκληρωθούν. Ακολουθούν μερικοί βασικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ανάπτυξη ενός χρονοδιαγράμματος υλοποίησης:

- **Καθορισμός στόχων και προτεραιοτήτων:** Προτού δημιουργηθεί το χρονοδιάγραμμα, πρέπει να καθοριστούν οι στόχοι της δράσης ή του σχεδίου και να προτεραιοποιηθούν ανάλογα με τη σημασία και την προτεραιότητά τους. Η αξιολόγηση της πολυπλοκότητας του έργου είναι σημαντική για τον καθορισμό του αναμενόμενου χρόνου υλοποίησης. Ένα πολύπλοκο έργο μπορεί να απαιτεί περισσότερο χρόνο για την εκτέλεση των εργασιών του, ενώ απλούστερα έργα μπορούν να ολοκληρωθούν γρηγορότερα.
- **Ανάλυση και αποσαφήνιση των εργασιών:** Αναλύονται οι απαραίτητες εργασίες που πρέπει να εκτελεστούν για την επίτευξη των στόχων. Καθεμία από αυτές τις εργασίες πρέπει να είναι καλά καθορισμένη και να έχει ανατεθεί σε υπεύθυνο άτομο.
- **Εκτίμηση του απαιτούμενου χρόνου για κάθε εργασία:** Γίνεται εκτίμηση του αναμενόμενου χρόνου που θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση κάθε εργασίας. Αυτό μπορεί να γίνει με βάση προηγούμενες εμπειρίες, εκτιμήσεις ειδικών ή συμβουλές από το εμπλεκόμενο προσωπικό.
- **Οργάνωση των εργασιών σε μια σειρά:** Οι εργασίες πρέπει να οργανωθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργηθεί μια λογική σειρά εκτέλεσης, με τη μία εργασία να αρχίζει όταν ολοκληρωθεί η προηγούμενη.
- **Διαθεσιμότητα πόρων:** Οι πόροι που είναι διαθέσιμοι για την υλοποίηση των εργασιών επηρεάζουν το χρονοδιάγραμμα. Η έλλειψη απαραίτητων πόρων, όπως χρήματα, υλικά ή ανθρώπινο δυναμικό, μπορεί να προκαλέσει καθυστερήσεις στο πρόγραμμα υλοποίησης.
- **Ανάθεση προθεσμιών και επιτήρηση:** Για κάθε εργασία πρέπει να οριστεί μια προθεσμία ολοκλήρωσης και να γίνει επιτήρηση της προόδου για την τήρηση των προθεσμιών. Οι προθεσμίες παράδοσης και οι εποχικοί περιορισμοί μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών. Ο

καθορισμός ρεαλιστικών προθεσμιών και η λήψη υπόψη των εποχικών παραγόντων είναι απαραίτητα για τον αποτελεσματικό προγραμματισμό.

- Αναθεώρηση και προσαρμογή: Κατά την υλοποίηση των ενεργειών, είναι σημαντικό να γίνεται αναθεώρηση του χρονοδιαγράμματος και να προσαρμόζονται οι προθεσμίες ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που προκύπτουν.
- Κίνδυνοι και αναστολές: Οι προβλεπόμενοι κίνδυνοι και οι πιθανές αναστολές επηρεάζουν το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Η αναγνώριση και η αντιμετώπιση των κινδύνων και των εμποδίων είναι σημαντική για την τήρηση του προγράμματος και την αποφυγή καθυστερήσεων.

Ένα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ενεργειών περιλαμβάνει τις ακόλουθες κύριες ενέργειες και τα αντίστοιχα χρονικά πλαίσια:

Συγκρότηση ομάδας έργου και προετοιμασία (1 μήνας):

Η συγκρότηση μιας ομάδας έργου και η προετοιμασία της αποτελούν σημαντικές δράσεις για την αποτελεσματική υλοποίηση των ενεργειών και την επίτευξη των στόχων του έργου. Ας αναλύσουμε τις συγκεκριμένες δράσεις που απαιτούνται:

- 1) Ορισμός του σκοπού και των στόχων της ομάδας έργου: Είναι σημαντικό να καθοριστεί ο σκοπός και οι στόχοι της ομάδας έργου, δηλαδή τι ακριβώς προσπαθεί να επιτύχει η ομάδα και ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
- 2) Ανάθεση ρόλων και ευθυνών: Κάθε μέλος της ομάδας πρέπει να έχει καθορισμένο ρόλο και συγκεκριμένες ευθύνες στο πλαίσιο του έργου. Αυτό προάγει την αποτελεσματική συνεργασία και διασφαλίζει ότι όλες οι απαιτούμενες δραστηριότητες θα εκτελεστούν.
- 3) Καθορισμός των απαιτούμενων πόρων: Πρέπει να γίνει ανάλυση των απαιτούμενων πόρων για την εκτέλεση του έργου, όπως ανθρώπινο δυναμικό, χρήματα, εξοπλισμός και υλικά. Αυτό βοηθά στον προγραμματισμό και τη διαχείριση των πόρων στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος.
- 4) Επιλογή των μελών της ομάδας: Η επιλογή των μελών της ομάδας έργου είναι σημαντική για την επίτευξη των στόχων του έργου. Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι δεξιότητες, οι γνώσεις και οι εμπειρίες των υποψηφίων μελών, καθώς και η ικανότητά τους να συνεργαστούν και να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά.
- 5) Επικοινωνία και συνεργασία: Η ομάδα πρέπει να έχει μηχανισμούς επικοινωνίας και συνεργασίας για την αποτελεσματική επίλυση προβλημάτων, την ανταλλαγή πληροφοριών και την υποστήριξη του έργου.
- 6) Προετοιμασία στο χρονοδιάγραμμα: Η συγκρότηση της ομάδας και η προετοιμασία της πρέπει να ληφθούν υπόψη στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Πρέπει να γίνει ένας ρεαλιστικός χρονοπρογραμματισμός για τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη συγκρότηση της ομάδας και την προετοιμασία της για την εκτέλεση των εργασιών.

Συμβουλευτική υποστήριξη και εκπαίδευση (3 μήνες):

Η συμβουλευτική υποστήριξη και εκπαίδευση αποτελούν σημαντικές δράσεις που μπορούν να ενσωματωθούν στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης για την επίτευξη αποτελεσματικής συνεργασίας και βιώσιμης ανάπτυξης των εμπλεκόμενων φορέων. Ας αναλύσουμε τις δράσεις που συνήθως απαιτούνται:

- 1) Σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων: Ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις του εκπαιδευτικού τουρισμού, μπορεί να απαιτηθεί η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους εμπλεκόμενους φορείς. Αυτά τα

- προγράμματα μπορούν να περιλαμβάνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σεμινάρια, εργαστήρια και άλλες εκπαιδευτικές εμπειρίες.
- 2) Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης: Οι εμπλεκόμενοι φορείς μπορεί να χρειάζονται συμβουλευτική υποστήριξη για να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Η συμβουλευτική μπορεί να παρέχεται από εξειδικευμένους επαγγελματίες που μπορούν να συμβάλουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
 - 3) Εκπαίδευση για βιώσιμη ανάπτυξη: Η εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική συνεργασία και αειφόρο τουριστική ανάπτυξη. Μπορούν να προσφερθούν προγράμματα εκπαίδευσης για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα θέματα της βιώσιμης ανάπτυξης, την προστασία του περιβάλλοντος και τον πολιτιστικό σεβασμό.
 - 4) Παροχή εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων: Μπορεί να απαιτηθεί η παροχή εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων που θα υποστηρίζουν την εκπαίδευση και τη συνεργασία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εγχειρίδια, εκπαιδευτικά προγράμματα λογισμικού, πλατφόρμες διαδικτυακής εκπαίδευσης και άλλα εκπαιδευτικά εργαλεία.

Η ενσωμάτωση αυτών των δράσεων στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης επιτρέπει την προετοιμασία και την παροχή απαραίτητης υποστήριξης και εκπαίδευσης για την αποτελεσματική συνεργασία και βιώσιμη ανάπτυξη των εμπλεκόμενων φορέων.

Ανάπτυξη υπηρεσίας και υλοποίηση δράσεων (6 μήνες):

Αυτή η δράση περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών τουριστικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιεχομένων, των δραστηριοτήτων και των μεθόδων διδασκαλίας. Πρέπει να καθοριστούν οι απαιτούμενοι πόροι και να γίνει προγραμματισμός για την υλοποίησή τους. Μετά την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών τουριστικών υπηρεσιών, απαιτείται η προώθηση και προβολή τους προς τον στόχο κοινό. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη δημιουργία μάρκετινγκ υλικού, την παρουσίαση σε εκθέσεις και εκδηλώσεις, την ανάπτυξη διαφημιστικών ενεργειών και τη χρήση ψηφιακών μέσων επικοινωνίας.

Για την ενίσχυση και προώθηση των υπηρεσιών, μπορεί να απαιτηθεί η συνεργασία με άλλους φορείς, όπως τοπικές αρχές, τοπικές επιχειρήσεις, ξενοδοχεία ή οργανισμούς πολιτισμού. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών,

την κοινή προώθηση και τη δημιουργία συνδρομών για την προβολή των υπηρεσιών. Η ανάλυση της αγοράς και η συγκριτική μελέτη μπορούν να βοηθήσουν στην κατανόηση των αναγκών, των προτιμήσεων και των ανταγωνιστικών παραγόντων στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού. Αυτό θα βοηθήσει στον προσδιορισμό των κατάλληλων στρατηγικών και την ανάπτυξη προσαρμοσμένων υπηρεσιών.

Η έρευνα και ανάπτυξη είναι σημαντική για τη δημιουργία καινοτόμων εκπαιδευτικών τουριστικών υπηρεσιών. Μπορούν να διεξαχθούν έρευνες για τις ανάγκες της αγοράς, τις τάσεις του τουρισμού και τις εκπαιδευτικές μεθόδους που είναι αποτελεσματικές. Η ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους φορείς, όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα, τοπικές επιχειρήσεις, πολιτιστικά κέντρα και ΜΚΟ, μπορεί να ενισχύσει τον εκπαιδευτικό τουρισμό και να προσφέρει νέες ευκαιρίες για συνεργασία και ανάπτυξη. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση του προσωπικού που θα εμπλακεί στην υλοποίηση των εκπαιδευτικών τουριστικών υπηρεσιών είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την κατάρτιση τους σε εκπαιδευτικές μεθόδους, την ενίσχυση των γνώσεων τους για τον τοπικό πολιτισμό και την προώθηση των βέλτιστων πρακτικών.

Παρακολούθηση, αξιολόγηση και προσαρμογή (1 μήνας):

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος, πρέπει να παρακολουθείται η πρόοδος και η απόδοση των δράσεων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη συγκέντρωση δεδομένων, την παρατήρηση των δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση της απόδοσης των εμπλεκόμενων φορέων. Η αξιολόγηση αποτελεί μια κρίσιμη διαδικασία για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την απόδοση του εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη συγκέντρωση δεδομένων, την ανάλυση των αποτελεσμάτων και την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων του προγράμματος.

Με βάση την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, μπορούν να ληφθούν αποφάσεις για τυχόν προσαρμογές και βελτιώσεις στο εκπαιδευτικό τουριστικό πρόγραμμα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την τροποποίηση των δράσεων, την αναδιοργάνωση του προγράμματος ή την προσθήκη νέων στοιχείων που θα βελτιώσουν την απόδοση και την αποτελεσματικότητα του προγράμματος. Αυτές οι ενέργειες πρέπει να ενσωματωθούν στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, με τον καθορισμό των αντίστοιχων χρονικών πλαισίων και των υπεύθυνων φορέων για την εκτέλεσή τους. Η παρακολούθηση, η

αξιολόγηση και η προσαρμογή θα διασφαλίσουν την αποτελεσματική εκτέλεση και βελτίωση του εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος.

Τελική αξιολόγηση και αναφορά (2 εβδομάδες):

Η τελική αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος. Αυτή η ενέργεια περιλαμβάνει την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων, την αξιολόγηση της απόδοσης των εμπλεκόμενων φορέων και τη συλλογή ανατροφοδοτήσεων από τους συμμετέχοντες. Η αναφορά αποτελεί μια συνοπτική περίληψη του εκπαιδευτικού τουριστικού προγράμματος, που περιέχει πληροφορίες για τους στόχους, τις δράσεις, τα αποτελέσματα και τις προκλήσεις που αντιμετώπισε το πρόγραμμα. Η αναφορά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων και την αξιολόγηση της απόδοσης του προγράμματος σε ενδιαφερόμενους φορείς και ενδιαφερόμενο κοινό.

Το παραπάνω χρονοδιάγραμμα παρουσιάζει μια γενική εικόνα των δράσεων και του χρονικού πλαισίου που μπορεί να ακολουθηθεί για την υλοποίηση του επιχειρηματικού μοντέλου. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και περιορισμοί του έργου, καθώς και η ανάγκη για ευελιξία και προσαρμογή κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.

Δράση	Υπεύθυνο ς φορέας	Συμμετέχον ν	Μήνας έναρξη ς	Μήνας ολοκλήρωσ ς	Συνολικ ή διάρκεια σε μήνες
Συγκρότηση ομάδας έργου & προετοιμασία	ΕΣΥΝ	Όλοι	1	2	1
Προετοιμασία συμβουλευτική υποστήριξη και εκπαίδευση	ΦΟΡ ΕΛΕΜΕΝΤΣ	Όλοι	3	6	3
Συμβουλευτική υποστήριξη & εκπαίδευση	ΦΟΡ ΕΛΕΜΕΝΤΣ	Όλοι	7	10	3

Προετοιμασία ανάπτυξης λοιπών δράσεων	ΕΤΑΠ	Όλοι	11	13	2
Ανάπτυξη υπηρεσίας & υλοποίηση δράσεων	ΕΛΜΕΠΑ	Όλοι	14	20	6
Προετοιμασία διαδικασιών & εργαλείων για την παρακολούθηση & αξιολόγηση	ΕΣΥΝ	Όλοι	21	22	1
Παρακολούθηση , αξιολόγηση και προσαρμογή	ΑΧΑΣ	Όλοι	23	24	1
Συντήρηση & ανανέωση πλατφόρμας	ΕΣΥΝ	Όλοι	1	36	36
Αξιολόγηση και αναφορά από εταίρους	ΑΝΕΤΕΛ	Όλοι	35	35	0,5
Τελική αξιολόγηση και αναφορά	ΕΣΥΝ	Όλοι	35	36	0,5

VIII. Προσδιορισμός αναμενόμενων αποτελεσμάτων και οφελών

Ο διασυνοριακός τουρισμός ανήκει στην κατηγορία των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, πρακτική που περιλαμβάνει την αναχώρηση και άφιξη τουριστών ανάμεσα σε δύο χώρες με την προϋπόθεση ότι οι τουρίστες διατηρούν τη μόνιμη κατοικία τους σε σχετική γεωγραφική πλησιέστερη απόσταση από τα σύνορα (Timothy & Butler, 1995, σε Αλεξιάδου, 2017, σελ. 34). Ο τουρισμός που συμβαίνει κοντά στα σύνορα αποτελεί μια σημαντική και αναπτυσσόμενη βιομηχανία. Η ελκυστικότητα των περιοχών που βρίσκονται κοντά στα σύνορα για τους τουρίστες εξαρτάται από παράγοντες όπως

το φυσικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον που υπάρχει κοντά στα σύνορα, καθώς και τον βαθμό ευκολίας ή δυσκολίας στη διέλευση τους (Αλεξιάδου, 2017).

Σύμφωνα με τη διακήρυξη του διασυνοριακού Προγράμματος Ελλάδας - Κύπρου 2007-2013 (σελ. 7), τόσο η Κρήτη όσο και η Κύπρος βρίσκονται σε ευνοϊκή γεωγραφική θέση στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο, διασυνδέοντας την Ευρώπη με τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, ενώ αποτελούν πύλες εισόδου και εξόδου για την ΕΕ προς τρίτες χώρες. Επίσης, έχουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις υπόλοιπες χώρες της Μεσογείου, στο πλαίσιο της Ευρω-Μεσογειακής συνεργασίας, και αποτελούν κρίσιμο κομμάτι της ανάπτυξης της "θαλάσσιας λεωφόρου" στη Νοτιο-Ανατολική Ευρώπη. Και οι δύο περιοχές διαθέτουν ένα νησιωτικό χαρακτήρα και κυριαρχούν στο θαλάσσιο περιβάλλον, παρέχοντας μια μοναδική ποικιλία φυσικού περιβάλλοντος, ενώ διαθέτουν επίσης πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που πηγάζει από την ιστορία και τους μεγάλους πολιτισμούς που τις διαμόρφωσαν, καθιστώντας τα νησιά ελκυστικούς τουριστικούς προορισμούς. Και οι δύο περιοχές διαθέτουν πολυάριθμα παγκοσμίου φήμης μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία (έχει προταθεί η εγγραφή της Κνωσού στα μνημεία της Ευρωπαϊκής Κληρονομιάς). Επιπλέον, παραδοσιακοί οικισμοί και ιστορικά κέντρα πόλεων αποτελούν σημαντικά στοιχεία της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Όσον αφορά τις υποδομές του σύγχρονου πολιτισμού, υπάρχει μεγάλος αριθμός θεματικών μουσείων που επικεντρώνονται στην ιδιαίτερη παράδοση κάθε νησιού. Επιπλέον, υπάρχουν εγκαταστάσεις που υποστηρίζουν μεγάλες εκδηλώσεις του σύγχρονου πολιτισμού (χορός, θέατρο, ζωγραφική, γλυπτική κλπ.). Η δυναμική που έχει αναπτυχθεί αναδεικνύει τη στενή σχέση μεταξύ του πολιτισμού και του τουρισμού, ιδιαίτερα του τουρισμού υψηλής ποιότητας.

Ο τουρισμός αποτελεί κεντρική παράμετρο για την οικονομία της Κύπρου και της Ελλάδας. Παρόλα αυτά, το υφιστάμενο μοντέλο τουρισμού, που βασίζεται στον κλασικό "ήλιος και θάλασσα", είναι απαρχαιωμένο. Υπάρχει ανάγκη για νέες στρατηγικές ανάπτυξης του τουρισμού, που θα εστιάζουν στη βελτίωση της ποιότητας του και θα προωθούν ένα μοντέλο Μεσογειακού, Ποιοτικού Τουρισμού, το οποίο θα συνδυάζει τη φυσική ομορφιά, την ιστορία, το πολιτιστικό ενδιαφέρον και διάφορες δραστηριότητες. Το έργο EduTourism έχει ως στόχο την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου προϊόντος εκπαιδευτικού τουρισμού για νέους ηλικίας 16-25 ετών, το οποίο θα διασυνδέει ιστορικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά τις περιοχές Κρήτη και Κύπρου. Το έργο συμβαδίζει με

τους στόχους του προγράμματος Interreg και προτείνει μια καινοτόμο υπηρεσία που συνδυάζει αποτελεσματικά τον τουρισμό με την εκπαιδευτική διαδικασία. Η υλοποίηση της υπηρεσίας έγινε με τη συνεργασία των εταίρων και σχετικών φορέων, εξασφαλίζοντας έτσι τη συμμετοχή τους στο έργο και τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.

Οι εταίροι επιλέγουν να επικεντρωθούν στον εκπαιδευτικό τουρισμό, μια υποκατηγορία του εναλλακτικού τουρισμού, που συνδυάζει την τουριστική εμπειρία με συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους. Παρόλο που ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να εμπλουτίσει την τουριστική εμπειρία και να την καθιστά πιο ανταγωνιστική, παραμένει αναξιοποίητη μορφή τουρισμού, με περιορισμένες πληροφορίες και επιστημονική βιβλιογραφία. Οι ενέργειες του έργου EduTourism περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού τουριστικού προϊόντος που θα αναδεικνύει τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά και θα επεκτείνει την τουριστική περίοδο. Επιπλέον, έχει δημιουργηθεί μια εφαρμογή για κινητές συσκευές που θα συμπληρώνει την υπηρεσία. Οι εταίροι έχουν ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών και έχουν πραγματοποιήσει πιλοτική εφαρμογή.

Για την επίτευξη της βιωσιμότητας, οι εταίροι θα υλοποιήσουν ένα πρόγραμμα διοικητικής ενδυνάμωσης για τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και μια στρατηγική βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων μετά το πέρας του έργου στις συμμετέχουσες περιοχές. Επιπλέον, θα υπάρξουν στοχευμένες δράσεις δημοσιότητας για την ενημέρωση των ομάδων στόχου, των τελικών δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων, προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων. Οι ομάδες-στόχος του έργου αποτελούνται από εκπαιδευτές εκπαιδευτών, εκπαιδευτές/καθηγητές/δασκάλους και επαγγελματίες τουρισμού, ενώ η έμμεση ομάδα-στόχο περιλαμβάνει πανεπιστήμια, σχολεία, φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων και τεχνολογικής εκπαίδευσης, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και φορείς διαχείρισης πολιτιστικής και περιβαλλοντικής κληρονομιάς. Οι εμπλεκόμενοι στο έργο περιλαμβάνουν τα υπουργεία και τους εποπτευόμενους φορείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση, τον τουρισμό και την οικονομική ανάπτυξη, τα γραφεία διασύνδεσης των πανεπιστημίων και τους κοινωνικούς φορείς.

Οι τελικοί δικαιούχοι του έργου είναι νέοι ηλικίας 16 έως 25 ετών που είναι μαθητές ή φοιτητές. Ο κύριος στόχος είναι η επέκταση της τουριστικής περιόδου στην Ελλάδα και την Κύπρο μέσω της βελτίωσης της ελκυστικότητας των περιοχών φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος και του τουριστικού μοντέλου. Το έργο ευθυγραμμίζεται με

τη στρατηγική του προγράμματος Interreg, καθώς αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των δύο χωρών και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα στον τομέα του τουρισμού και της εκπαίδευσης.

Η δημιουργία και υλοποίηση αντίστοιχων με το έργο δράσεων θα φέρουν μια σειρά από οφέλη σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο. Η αναγέννηση της τουριστικής εικόνας των περιοχών, με σεβασμό στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, αποτελεί μια στρατηγική που επενδύει στο μέλλον του τόπου και μπορεί να έχει σημαντικά οφέλη σε όλους τους τομείς που συνδέονται με αυτόν. Μέσω αυτής της προσέγγισης, προάγεται η βιώσιμη συμπεριφορά και δημιουργείται μια κοινωνία με κοινό όραμα.

Στον τομέα του τουρισμού, η προσθήκη αξίας, η ποιοτική αναβάθμιση και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος ανοίγουν νέες προοπτικές για την έλξη νέων και εξειδικευμένων αγορών και επισκεπτών που έχουν συνείδηση και είναι πρόθυμοι να δαπανήσουν περισσότερα για να ζήσουν μια μοναδική εμπειρία και να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Ταυτόχρονα, παρέχεται η δυνατότητα να προσελκύσουμε τουριστικές ροές καθ' όλο το έτος και να διαδοθεί η τουριστική δραστηριότητα σε όλη την περιοχή, με αποτέλεσμα την ανάδειξη νέων τοπικών τουριστικών πόλων και τη μείωση των πιέσεων που ασκούνται κατά τη θερινή περίοδο στις παράκτιες περιοχές.

Τα άμεσα αποτελέσματα αντίστοιχων δράσεων είναι περιλαμβάνουν τα εξής:

- 1) Αύξηση των επισκέψεων στις ενισχυόμενες τοποθεσίες μέσω των δράσεων του έργου. Οι προτεινόμενες διαδρομές θα προσφέρουν ενδιαφέρον από ιστορική και πολιτιστική άποψη και θα συνδέονται με συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους, κάνοντας τους προορισμούς πιο ελκυστικούς.
- 2) Επέκταση της τουριστικής περιόδου στη διασυνοριακή περιοχή-στόχο.
- 3) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης στις ενισχυόμενες περιοχές, τόσο έμμεσα μέσω της αύξησης των επισκεπτών, όσο και άμεσα μέσω της ανάγκης συντήρησης, διαχείρισης και ανάπτυξης των προτεινόμενων εφαρμογών, πλατφόρμας και εκπαιδευτικών δράσεων.
- 4) Αξιοποίηση της κοινής ιστορίας της περιοχής που καλύπτεται από το έργο και το πρόγραμμα, μέσω της εκμετάλλευσης της διασυνοριακότητας του έργου. Οι κοινές εφαρμογές και η κοινή πλατφόρμα θα ενισχύσουν τη σύνδεση των περιοχών και θα βελτιστοποιήσουν την αποτελεσματικότητα των δράσεων

διάχυσης και ενημέρωσης που αναλαμβάνονται τόσο από την ελληνική όσο και από την κυπριακή πλευρά.

Ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί μια πρωτοποριακή προσέγγιση που συνδυάζει την τουριστική εμπειρία με συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους. Το έργο αυτό προάγει τη βιώσιμη ανάπτυξη, ενθαρρύνοντας την προστασία του περιβάλλοντος, την πολιτιστική κληρονομιά και την κοινωνική συνοχή. Μέσω της παρούσας ανάλυσης, αποδεικνύεται η αναγκαιότητα και η αξία του εκπαιδευτικού τουρισμού για την τοπική κοινότητα, την περιφέρεια και την εθνική οικονομία.

Τοπικό Επίπεδο:

Στο τοπικό επίπεδο, ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει πολλαπλά οφέλη. Καταρχάς, προάγει την τοπική οικονομία μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας στον τομέα του τουρισμού και της αγοράς αγαθών και υπηρεσιών από τους τοπικούς παρόχους. Επιπλέον, ενισχύει την τοπική παραγωγικότητα και ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς προάγει την τοπική παραγωγή και αειφορία. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός ενισχύει επίσης την κοινωνική συνοχή και την κοινότητα. Μέσω της συνεργασίας με τους ντόπιους κατοίκους, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με την τοπική κουλτούρα και παράδοση. Αυτό δημιουργεί αμοιβαία αντίληψη, κατανόηση και σεβασμό μεταξύ των διαφορετικών κοινοτήτων. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην ενίσχυση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων των τοπικών κατοίκων, παρέχοντας ευκαιρίες για εκπαιδευτικά προγράμματα και ανταλλαγές γνώσεων.

Πιο αναλυτικά, τα οφέλη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε τοπικό επίπεδο είναι πολλαπλά και επηρεάζουν διάφορους τομείς της τοπικής κοινωνίας. Αναλύοντας τα παρακάτω, μπορούμε να κατανοήσουμε τη σημασία του εκπαιδευτικού τουρισμού σε τοπικό επίπεδο:

- 1) Οικονομική ανάπτυξη: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να δημιουργήσει οικονομικές ευκαιρίες για την τοπική κοινωνία. Η αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών ομάδων που επισκέπτονται μια περιοχή οδηγεί στην ανάπτυξη τουριστικών υπηρεσιών, όπως καταλύματα, εστιατόρια, καταστήματα δώρων και τοπικά προϊόντα. Αυτό έχει άμεσο αντίκτυπο στην τοπική οικονομία, με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση των εσόδων των τοπικών επιχειρήσεων.
- 2) Προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός δίνει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να έρθουν σε επαφή με την τοπική πολιτιστική κληρονομιά. Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και απευθείας αλληλεπίδρασης με τους ντόπιους, οι επισκέπτες μπορούν να μάθουν για τις παραδόσεις, τα έθιμα, την τοπική γαστρονομία και την ιστορία της περιοχής. Αυτό συμβάλλει στην προστασία και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στην περαιτέρω ανάπτυξή της μέσω της αναγνώρισης και εκτίμησης των επισκεπτών.
- 3) Ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός ενισχύει την κοινωνική συνοχή και την αλληλεπίδραση μεταξύ των ντόπιων κατοίκων και των επισκεπτών. Η συμμετοχή της τοπικής κοινότητας σε εκπαιδευτικά προγράμματα και ανταλλαγή γνώσεων δημιουργεί ευκαιρίες αλληλεπίδρασης, αμοιβαίας κατανόησης και σεβασμού. Επιπλέον, η συμμετοχή των ντόπιων κατοίκων στην παροχή υπηρεσιών και δραστηριοτήτων στον τομέα του εκπαιδευτικού τουρισμού βοηθά στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και στη δημιουργία επιπλέον εσόδων για τους κατοίκους.
- 4) Ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός παρέχει την ευκαιρία για εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Οι επισκέπτες μπορούν να μάθουν για τη φύση, τη βιοποικιλότητα και την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος. Μέσω πρακτικών

δραστηριοτήτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, οι επισκέπτες μπορούν να συνεισφέρουν στη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της βιοποικιλότητας της περιοχής, ενώ επίσης μπορούν να εφαρμόζουν βιώσιμες πρακτικές κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους.

Αυτά είναι μερικά από τα κύρια οφέλη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε τοπικό επίπεδο. Η συνεχής προώθηση και ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού μπορεί να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, την ενίσχυση της κοινότητας και την προβολή των τοπικών πόρων και πολιτισμού.

Περιφερειακό Επίπεδο:

Σε περιφερειακό επίπεδο, ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής. Μέσω της ενίσχυσης της πολιτιστικής κληρονομιάς και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, δημιουργείται ένα βιώσιμο περιβάλλον για την ανάπτυξη του τουρισμού. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα προωθούν την ευαισθητοποίηση για την προστασία της φύσης, τη βιοποικιλότητας και την αειφορία, ενισχύοντας έτσι την περιβαλλοντική συνείδηση. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός στο περιφερειακό επίπεδο ενθαρρύνει επίσης την ανάπτυξη υποδομών και τη βελτίωση των υπηρεσιών. Η αυξημένη ζήτηση για εκπαιδευτικά προγράμματα οδηγεί σε επενδύσεις σε ξενοδοχεία, εστιατόρια, μεταφορές και άλλες τουριστικές υπηρεσίες. Αυτό δημιουργεί θέσεις εργασίας και επιδρά θετικά στην οικονομία της περιοχής. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός τουρισμός μπορεί να συμβάλει στην προώθηση του πολιτισμού και της τοπικής ταυτότητας, ενισχύοντας έτσι την ταυτότητα και την εικόνα της περιφέρειας.

Πιο αναλυτικά, δράσεις εκπαιδευτικού τουρισμού προσφέρει πολλαπλά οφέλη που επεκτείνονται πέρα από τα τοπικά πλαίσια. Ακολουθούν μερικά από τα κύρια οφέλη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε περιφερειακό επίπεδο:

- 1) Οικονομική ανάπτυξη: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας. Η αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών ομάδων που επισκέπτονται την περιοχή οδηγεί σε αυξημένη κατανάλωση υπηρεσιών, όπως καταλύματα, μεταφορές, εστιατόρια και καταστήματα, και συμβάλλει στην αύξηση των εσόδων και των επιχειρηματικών ευκαιριών σε ολόκληρη την περιοχή.

- 2) Προώθηση του πολιτισμού και της ταυτότητας: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός προσφέρει την ευκαιρία να προωθηθεί ο πολιτισμός και η ταυτότητα μιας περιφέρειας. Οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν την ιστορία, την παράδοση, τη γαστρονομία και την τέχνη της περιοχής. Αυτό συμβάλλει στην προώθηση της περιφερειακής ταυτότητας, στην ενίσχυση του πολιτιστικού περιβάλλοντος και στην ανάδειξη των περιφερειακών πόρων και προϊόντων.
- 3) Αειφορία και προστασία του περιβάλλοντος: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός ευαισθητοποιεί τους επισκέπτες σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος. Οι περιοχές που αναπτύσσουν το εκπαιδευτικό τουριστικό πρόγραμμα τονίζουν τη σημασία της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και της αειφόρου χρήσης των πόρων. Μέσω εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων, οι επισκέπτες ενθαρρύνονται να συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και να εφαρμόζουν βιώσιμες πρακτικές.
- 4) Ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών: Η ανάπτυξη εκπαιδευτικών τουριστικών προγραμμάτων σε περιφερειακό επίπεδο συνεπάγεται την ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών. Η περιφέρεια μπορεί να επενδύσει σε βελτιώσεις των μεταφορικών δικτύων, των καταλυμάτων, των εστιατορίων και των αξιοθεαμάτων της, προσελκύοντας έτσι περισσότερους επισκέπτες και δημιουργώντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης στην περιοχή.
- 5) Ενίσχυση της κοινότητας: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην ενίσχυση της τοπικής κοινότητας. Η αύξηση των εκπαιδευτικών ομάδων που επισκέπτονται την περιοχή δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης για τους ντόπιους κατοίκους. Οι ντόπιοι μπορούν να εργαστούν ως ξεναγοί, εκπαιδευτές ή παρόχοι υπηρεσιών φιλοξενίας, ενισχύοντας έτσι την τοπική οικονομία και την κοινωνική συνοχή.

Αυτά είναι μερικά από τα οφέλη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε περιφερειακό επίπεδο. Η ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού συμβάλλει στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιφερειακών περιοχών, προωθεί τον πολιτισμό και την ταυτότητα, προστατεύει το περιβάλλον, αυξάνει τις εσοδείες και ενισχύει την τοπική κοινότητα.

Εθνικό Επίπεδο:

Σε εθνικό επίπεδο, ο εκπαιδευτικός τουρισμός έχει σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας και της οικονομίας της χώρας. Μέσω της προώθησης της εκπαιδευτικής τουριστικής προσφοράς, οι επισκέπτες από άλλες χώρες έχουν την ευκαιρία να εμπλακούν στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας και να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός ενισχύει επίσης την προβολή της χώρας στο διεθνές προσκήνιο. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις και προγράμματα προωθούν την πολιτιστική ανταλλαγή, την κατανόηση των διαφορετικών πολιτισμών και την ενίσχυση των διμερών σχέσεων. Μέσω του εκπαιδευτικού τουρισμού, η χώρα μπορεί να ενισχύσει την εικόνα της ως προορισμός ποιότητας και προηγμένης εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, ακολουθούν μερικά από τα κύρια οφέλη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε εθνικό επίπεδο:

- 1) Ανάπτυξη του τουριστικού τομέα: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συμβάλλει στην ανάπτυξη και την ενίσχυση του τουριστικού τομέα σε εθνικό επίπεδο. Η προώθηση της εκπαιδευτικής επίσκεψης σε διάφορες περιοχές της χώρας ενισχύει την τουριστική ζήτηση και προωθεί τον τουρισμό στο σύνολό του. Αυτό οδηγεί στην αύξηση του αριθμού των τουριστών που επισκέπτονται τη χώρα, στην αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στον τουριστικό τομέα.
- 2) Προώθηση του εκπαιδευτικού συστήματος: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός προάγει το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Μέσω των εκπαιδευτικών ταξιδιών, οι μαθητές και οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να μάθουν για τον πολιτισμό, την ιστορία, τη φύση και τις κοινωνικές δομές της χώρας τους. Αυτό συμβάλλει στην εκπαιδευτική ανάπτυξη των μαθητών και των φοιτητών, εμπλουτίζοντας τις γνώσεις τους και ενθαρρύνοντας την περαιτέρω μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.
- 3) Προώθηση του εθνικού πολιτισμού και της ταυτότητας: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συνεισφέρει στην προώθηση και τη διάδοση του εθνικού πολιτισμού και της ταυτότητας. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις επιτρέπουν στους επισκέπτες να εμβαθύνουν στον πολιτισμό, τις παραδόσεις, τη γλώσσα, τη μουσική και τον

πολιτιστικό πλούτο της χώρας. Αυτό συμβάλλει στην προβολή και την ενίσχυση της εικόνας της χώρας σε διεθνές επίπεδο και ενισχύει την τουριστική της ανταγωνιστικότητα.

- 4) Ανάδειξη περιοχών και ενθάρρυνση περιφερειακής ολοκλήρωσης: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συντελεί στην ανάδειξη περιοχών της χώρας και στην ενθάρρυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης. Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις προάγουν περιοχές που συχνά παραμελούνται από τον τουρισμό, δίνοντας τους την ευκαιρία να αναπτυχθούν και να αξιοποιήσουν τους τοπικούς πόρους και τον πολιτισμό τους. Αυτό ενισχύει την ισορροπημένη ανάπτυξη της χώρας και προάγει τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ διαφορετικών περιοχών.
- 5) Οικονομική ανάπτυξη: Ο εκπαιδευτικός τουρισμός συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η αύξηση του τουριστικού ενδιαφέροντος και της τουριστικής ζήτησης δημιουργεί ευκαιρίες για την ανάπτυξη νέων τουριστικών εγκαταστάσεων, την επέκταση της υποδομής και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Τα έσοδα από τον τουρισμό συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, στην αύξηση των εξαγωγών και στην ενίσχυση της φορολογικής βάσης της χώρας.

Η Πράξη εκπαιδευτικού τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου μπορεί να έχει σημαντικά διασυννοριακά οφέλη. Κάποια από αυτά τα οφέλη είναι:

- 1) Πολιτιστική ανταλλαγή: Ένα τέτοιο πρόγραμμα προωθεί την αμοιβαία κατανόηση και επικοινωνία μεταξύ των δύο χωρών. Οι μαθητές και οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να επισκεφθούν αξιοθέατα, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και να ανακαλύψουν τον πολιτισμό, την ιστορία και την παράδοση της κάθε χώρας. Αυτή η ανταλλαγή προάγει την πολιτιστική ποικιλομορφία και την αμοιβαία εκτίμηση.
- 2) Ενίσχυση των δεσμών φιλίας και συνεργασίας: Το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού ενισχύει τους δεσμούς φιλίας και συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου. Οι μαθητές και οι φοιτητές έρχονται σε επαφή μεταξύ τους, ανταλλάσσουν απόψεις, αντιλήψεις και εμπειρίες, και δημιουργούν διαρκείς σχέσεις και δίκτυα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μελλοντική συνεργασία σε

πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς και επιστημονικούς τομείς μεταξύ των δύο χωρών.

- 3) Εκπαιδευτική ανάπτυξη: Το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού προωθεί την εκπαιδευτική ανάπτυξη των συμμετεχόντων. Οι μαθητές και οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να επεκτείνουν τις γνώσεις τους σε διάφορους τομείς, να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους και να αναπτύξουν την κριτική σκέψη.
- 4) Ανάδειξη της τουριστικής προσφοράς: Το πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού συμβάλλει στην ανάδειξη της τουριστικής προσφοράς και των προορισμών της Ελλάδας και της Κύπρου. Μέσω των εκπαιδευτικών επισκέψεων, οι μαθητές και οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με τις φυσικές ομορφιές, τον πολιτισμό και τις τουριστικές εγκαταστάσεις των δύο χωρών, προάγοντας την τουριστική ανάπτυξη και την ενίσχυση της εικόνας τους στο διεθνές προσκήνιο.

Αυτά είναι μερικά από τα διασυννοριακά οφέλη ενός προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου. Τέτοια προγράμματα ενισχύουν τις σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες, προάγουν την αμοιβαία κατανόηση και συνεργασία, και συμβάλλουν στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και τουριστικού τομέα.

Ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου μπορεί να προσφέρει αρκετά οφέλη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους πολίτες της. Μερικά από αυτά τα οφέλη είναι:

- α) Προώθηση της πολιτιστικής ανταλλαγής: Ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου θα συμβάλει στην ενίσχυση της πολιτιστικής ανταλλαγής μεταξύ των δύο χωρών. Οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την πολιτιστική κληρονομιά, τις παραδόσεις, τη γλώσσα και την τοπική ταυτότητα του κάθε προορισμού. Αυτή η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών θα προάγει την κατανόηση και τη συνεργασία μεταξύ των πολιτισμών και θα ενισχύσει την ευρωπαϊκή ταυτότητα.
- β) Ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τομέα: Το πρόγραμμα θα συμβάλει στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τομέα της Ευρώπης. Θα προσφέρει ευκαιρίες για εκπαιδευτική ανταλλαγή, συνεργασία και κοινό μάθημα μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων των δύο χωρών. Αυτό θα ενισχύσει την ποιότητα της εκπαίδευσης, θα ενθαρρύνει την καινοτομία στην

εκπαιδευτική διαδικασία και θα προωθήσει την ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεων που είναι σημαντικές για τη σύγχρονη κοινωνία.

γ) Ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας: Μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής, οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση των αξιών, των προκλήσεων και των ευκαιριών που παρουσιάζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή των νέων γενεών στην ευρωπαϊκή πολιτική, κοινωνική και οικονομική σκηνή.

Συνοψίζοντας, ένα πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου μπορεί να έχει πληθώρα οφελών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους πολίτες της. Από την προώθηση της πολιτιστικής ανταλλαγής και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τομέα μέχρι την προώθηση της τουριστικής ανάπτυξης και την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των χωρών, αυτό το πρόγραμμα συνδέει και ενισχύει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, προωθεί την ευρωπαϊκή ταυτότητα και ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των πολιτών στην ευρωπαϊκή πολιτική και κοινωνία.

Γενικά ο εκπαιδευτικός τουρισμός προσφέρει πληθώρα οφελών σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο. Από την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής μέχρι την προστασία του περιβάλλοντος και την προβολή της χώρας στον κόσμο, ο εκπαιδευτικός τουρισμός αποτελεί μια στρατηγικής σημασίας επένδυση για την αειφόρο ανάπτυξη. Το παρόν σχέδιο βιωσιμότητας παρέχει τη βάση για την ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος εκπαιδευτικού τουρισμού, το οποίο θα οδηγήσει στην προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα επίπεδα.

ΙΧ. Έρευνα πεδίου

Στο πλαίσιο της βιωσιμότητας του έργου και των παραγόμενων αποτελεσμάτων του, διεξάχθηκε μία έρευνα πεδίου με στόχο την μελέτη και εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης του εκπαιδευτικού τουρισμού στις περιοχές παρέμβασης και τα ενδεχόμενα ανάπτυξης. Μέσω της έρευνας αυτής, έχει γίνει μελέτη ως προς την ενδεχόμενη ανάπτυξη του τουριστικού τουρισμού σε Ελλάδα και Κύπρο, διερευνώντας παράλληλα το ενδεχόμενο της από κοινού ανάπτυξης του εκπαιδευτικού τουρισμού στις δύο αυτές περιοχές.

Με γνώμονα την καλύτερη δυνατή διεξαγωγή της έρευνας, έχουν επιλεγεί συμμετέχοντες που συνδέονται σημαντικά με τον εκπαιδευτικό τουρισμό. Για την διεξαγωγή της έρευνας, έχουν επιλεγεί παράλληλα εργαλεία τα οποία επιτρέπουν την καλύτερη δυνατή λήψη αποτελεσμάτων.

Ερωτηματολόγια

Συμμετέχοντες

Σε αυτή τη μελέτη θεωρήθηκε πολύ σημαντικό να ληφθεί η άποψη των ωφελομένων στα προγράμματα κατάρτισης του EduTourism, ως ένα δείγμα ατόμων που έχει καταλάβει τους κύριους στόχους της Πράξης. Στο ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε στους εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους της πλατφόρμας EduTourism συμμετείχαν συνολικά 161 άτομα. Από τα 161 αυτά άτομα, το 12% αφορούσε εκπαιδευτές, ενώ το 88% εκπαιδευόμενους.

Τα ποσοστά του δείγματος ήταν μοιρασμένα αναφορικά με την ηλικία των συμμετεχόντων. Έτσι, το 36.5% ανήκει στην κατηγορία 36 – 45 έτη, 35.5% ανήκει στην κατηγορία 46 – 55 έτη, ενώ το υπόλοιπο 28% κατανέμεται στις υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες. Στο δείγμα μας επίσης φαίνεται να επικρατούν οι γυναίκες με 77.5%, ενώ οι περισσότεροι συμμετέχοντες βρίσκονται – διαμένουν στην Κρήτη (60%), ενώ το υπόλοιπο 40% σε περιοχές της Ελλάδας, εκτός Κρήτης. Οι μισοί περίπου από τους ερωτώμενους διαθέτουν μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (51% του δείγματος), ενώ το 28.6% διαθέτει βασικό πτυχίο από τριτοβάθμιο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Ερωτηματολόγιο

Οι συμμετέχοντες καλέστηκαν να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο που αφορούσε στην αξιολόγηση της κατάρτισης αλλά συμπεριλαμβανόταν σε αυτό τρεις (3) ερωτήσεις που αφορούσαν στη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων της Πράξης EduTourism. Οι ερωτήσεις ήταν:

1. Θεωρείτε ότι οι δράσεις του EduTourism αξίζει να συνεχιστούν και μετά το τέλος του έργου?

2. Θεωρείτε ότι το EduTourism συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε Κύπρο και Κρήτη?
3. Πρόθεση συμμετοχής σε μελλοντικές δράσεις (πολλαπλές επιλογές):
 - Παρακολούθηση/ συμμετοχή σε ενημερωτικές δράσεις (πχ. Ημερίδες)
 - Συμμετοχή σε έρευνες για τον εκπαιδευτικό τουρισμό
 - Διαβούλευση για θέματα εκπαιδευτικού τουρισμού
 - Συμμετοχή σε πιστοποιημένη εκπαίδευση για τον εκπαιδευτικό τουρισμό Συμμετοχή σε σεμιναριακή εκπαίδευση
 - Συνεχής λήψη επικαιροποιημένων στοιχείων για τον εκπαιδευτικό τουρισμό

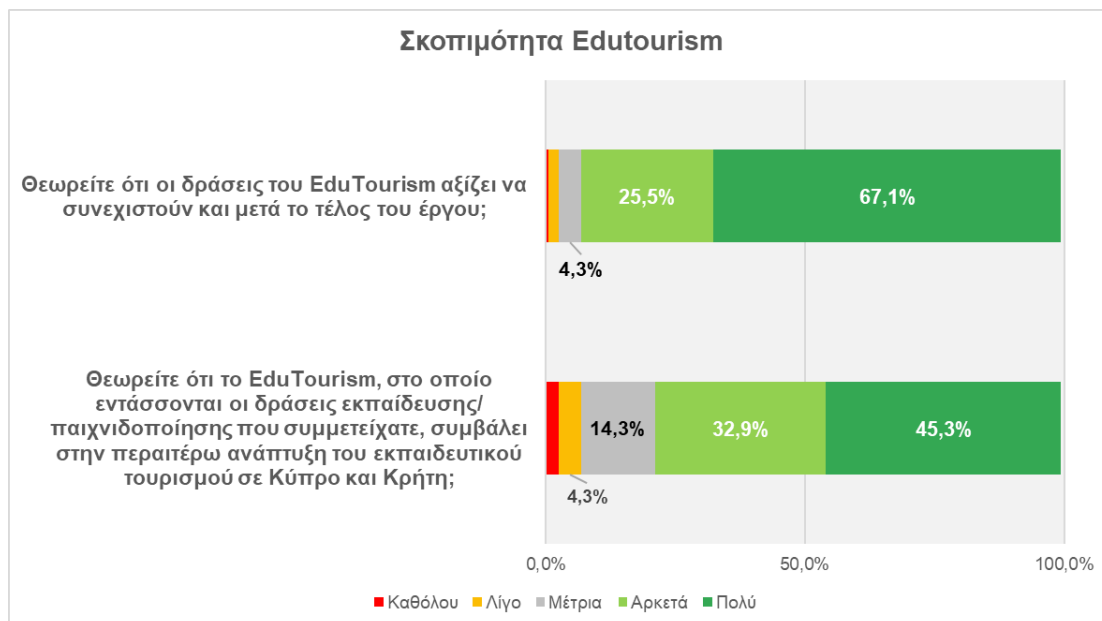
Διεξαγωγή

Η πραγματοποίηση της έρευνας έγινε διαδικτυακά, μέσω ενημέρωσης στους συμμετέχοντες (εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους) στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του έργου EduTourism. Τα ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν ηλεκτρονικά μέσω Google Forms, και η ανάλυση των δεδομένων έγινε σε περιβάλλον Excel. Η έρευνα διήρκεσε από τις αρχές Μαΐου 2023 έως το τέλος Ιουνίου 2023.

Κύρια αποτελέσματα

Σχετικά με την πρώτη ερώτηση του ερωτηματολογίου, πάνω από 9 στους 10 συμμετέχοντες θεωρούν ότι οι δράσεις του EduTourism θα πρέπει να συνεχιστούν και μετά το τέλος της Πράξης. Αυτό είναι ένα ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό και θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν αναφορικά με τις δράσεις και τις ενέργειες που θα πρέπει να προγραμματιστούν για την επόμενη ημέρα της Πράξης.

Αντίστοιχα, αναφορικά με την 2η ερώτηση που αξιολογεί την σκοπιμότητα συνέχισης της Πράξης, το 78% των συμμετεχόντων απάντησε ότι το EduTourism και οι δράσεις παιχνιδοποίησης-εκπαίδευσης που συμμετείχαν, συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού σε Κύπρο και Κρήτη αντίστοιχα. Εδώ βέβαια, αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει και ένα μικρό δείγμα του πληθυσμού (περίπου στο 14%) που δηλώνει ουδέτερο ως προς την παραπάνω διαπίστωση.

Εικόνα 1 Αποτελέσματα 1^{ης} και 2^{ης} ερώτησης ερωτηματολογίου

Στην 3^η ερώτηση οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να παρέχουν την άποψη τους για μια σειρά από δράσεις, όπως αυτές αναφέρονται στο διάγραμμα 2, παρακάτω. Οι ερωτώμενοι είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν παραπάνω από μία (1) απαντήσεις, οπότε τα ποσοστά στο διάγραμμα 2 δεν αθροίζουν στο 100%. Από το διάγραμμα 2 παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων (το 67% του δείγματος) επιθυμεί τη «συμμετοχή σε πιστοποιημένη εκπαίδευση για τον εκπαιδευτικό τουρισμό». Εδώ αξίζει να αναφερθεί ότι η σημασία του συγκεκριμένου παράγοντα (πιστοποιητικό εκπαίδευσης) έχει αναδειχθεί και σε προηγούμενες έρευνες-παραουσιάσεις σχετικά με το πρόγραμμα και τον εκπαιδευτικό τουρισμό (Αποστολάκης και Κουργιαντάκης 2023). Συνολικά δηλαδή παρατηρούμε ότι η παροχή πιστοποιημένης εκπαίδευσης πάνω στον εκπαιδευτικό τουρισμό αποτελεί ένα εργαλείο υποστήριξης του προγράμματος στο μέλλον.

Στη συνέχεια, με ποσοστό περίπου 61%, οι ερωτώμενοι απάντησαν ότι η παρακολούθηση και συμμετοχή τους σε εξειδικευμένες ενημερωτικές δράσεις (π.χ, ημερίδες) θα ήταν μια δράση που θα τους παρακινούσε να συμμετάσχουν περαιτέρω στο πρόγραμμα EduTourism.

Στην τρίτη (3^η) θέση αναφορικά με τους παράγοντες που θα παρακινούσαν του συμμετέχοντες να συνεχίσουν την συμμετοχή τους στο EduTourism είναι η συμμετοχή σε σεμιναριακού τύπου εκπαίδευση (με 57%). Γενικότερα, παρατηρούμε ότι η δημοφιλία της σεμιναριακής εκπαίδευσης, μαζί με την συμμετοχή σε εξειδικευμένες δράσεις – ημερίδες

όπως είδαμε και παραπάνω τονίζουν και επιβεβαιώνουν την ανάγκη των συμμετεχόντων να εμπλουτίσουν την εκπαιδευτική τους εμπειρία με παράλληλες δράσεις και δραστηριότητες. Είτε μέσω του εμπλουτισμού με βιωματικές δράσεις (παιχνιδοποίηση και παροχή σεμιναριακού τύπου εκπαίδευσης), είτε με την παροχή εξειδικευμένης και πιστοποιημένης εκπαίδευσης.

Εικόνα 2 Αποτελέσματα 3ης ερώτησης ερωτηματολογίου

Συμπέρασμα

Η μελέτη αναδεικνύει το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες θεωρούν πως το EduTourism είναι ένα έργο με σημαντικά αποτελέσματα που πρέπει να συνεχιστούν και μετά την ολοκλήρωση του. Επίσης, συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού στην Κρήτη και την Κύπρο. Τέλος, υπάρχουν πολλές δράσεις που ένα μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων θα συμμετείχε συνεχίζοντας το έργο του EduTourism, όπως η συμμετοχή σε πιστοποιημένη και σεμιναριακή εκπαίδευση και η συμμετοχή σε ενημερωτικές δράσεις. Όλα αυτά πρέπει να συμπεριληφθούν στο σχεδιασμό των δράσεων βιωσιμότητας του EduTourism.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Συμμετέχοντες

Οι συνεντεύξεις εστίασαν στο να καταγράψουν πρόθεση πολιτικής ανάμεσα στους φορείς χάραξης πολιτικής στις δυο περιοχές παρέμβασης και να ανιχνεύσει πεδία στα οποία είναι δυνατή η ανάπτυξη συνεργιών.

Ως εκ τούτου, ο οργανισμός απευθύνθηκε σε φορείς οι οποίοι επιφορτίζονται με ζητήματα χάραξης πολιτικής είτε θα μπορούσαν οι ίδιοι οι οργανισμοί να αποτελέσουν φορείς ανάπτυξης εκπαιδευτικού τουρισμού.

Από την περιφέρεια Κρήτης, επιλέχθηκαν οι εξής οργανισμοί:

- Περιφέρεια Κρήτης
- Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού προγραμματισμού Περιφέρειας Κρήτης
- Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης
- Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Από την Κύπρο, επιλέχθηκαν οι εξής οργανισμοί:

- Σύνδεσμος τουριστικών πρακτόρων Κύπρου
- Σύνδεσμος Ξενοδόχων Λευκωσίας
- Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
- Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λευκωσίας

Οδηγός συνεντεύξεων

- Ποιες άλλες περαιτέρω ενέργειες προγραμματίζεται με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη του εκπαιδευτικού τουρισμού;
- Ποιες πρωτοβουλίες προτίθεστε να αναλάβετε για ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των τουριστικών φορέων
- Σε ποιους τομείς θα μπορούσε να συνεργαστεί η Ελλάδα και Κύπρος για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων πακέτων εκπαιδευτικού τουρισμού;
- Ποιες πρωτοβουλίες προβολής των διαδρομών που αναπτύχθηκαν στα πλαίσια της πράξης προτίθεστε να αναλάβετε;

Διεξαγωγή

Οι συνεντεύξεις έγιναν δια ζώσης με κάθε συμμετέχοντα ξεχωριστά. Κατά την διάρκεια της συνέντευξης, ο συντονιστής της συζήτησης έκανε καταγραφή των κυριότερων σημείων της συζήτησης με τον συμμετέχοντα έτσι ώστε να μπορέσουν όλα τα σημεία να καταχωρηθούν στην τελική έκθεση του παραδοτέου. Σε περίπτωση που η συζήτηση ξέφυγε από το θέμα, ο συντονιστής ήταν αρμόδιος για την επαναφορά της συζήτησης στο αρχικό θέμα.

Μετά την διεξαγωγή των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε καταγραφή όλων των απαντήσεων από όλους τους συμμετέχοντες ανά ερώτηση. Με βάση τα σημεία που καταγραφήκαν, έγινε προσπάθεια να γίνει εντοπισμός παρόμοιων απαντήσεων και απαντήσεων με αντίθετες απόψεις έτσι ώστε να εντοπιστούν τυχόν κοινά και μη χαρακτηριστικά στις απαντήσεις. Τέλος, τα κύρια συμπεράσματα ανά ερώτηση έχουν σχηματιστεί ως αποτέλεσμα της έρευνας.

Κατά την διεξαγωγή των συνεντεύξεων, ο ομιλητής/συντονιστής της συζήτησης είχε την κύρια ευθύνη για τον συντονισμό και την ομαλή διεξαγωγή της συνέντευξης. Παρόλα αυτά, έχει παρατηρηθεί ότι σε μεμονωμένες στιγμές, η συζήτηση εκ μέρους του συμμετέχοντα είχε ξεφύγει προς άλλα θέματα, ως αποτέλεσμα της έκφρασης των απόψεων του συμμετέχοντα.

Επίσης, σχετικά με την χρήση του εργαλείου των συνεντεύξεων σε έρευνες πεδίου, παρατηρείται ότι ενδεχομένως οι απόψεις που εκφράζονται από τους συμμετέχοντες να είναι βεβαιασμένες και ως εκ τούτου να μην θεωρούνται έγκυρες. Παρόλα αυτά, οι συμμετέχοντες που έχουν επιλεγεί έχουν την κατάλληλη εμπειρία και γνώση έτσι ώστε οι απαντήσεις τους να θεωρούνται έγκυρες.

Κύρια αποτελέσματα

Περιγραφή απαντήσεων με «λόγια» συμμετεχόντων που αναδεικνύουν τα αποτελέσματα.

- Οι συνεντεύξεις στην Κρήτη κατέδειξαν τόσο το τεράστιο ενδιαφέρον όσο και τη θέληση για ανάληψη πρωτοβουλιών προκειμένου ο εκπαιδευτικός τουρισμός να αναπτυχθεί περαιτέρω. Ο εκπαιδευτικός τουρισμός, μπορεί να αποτελέσει ίσως τη σημαντικότερη τουριστική αγορά για αντιμετώπιση της εποχικότητας με όλες τις προεκτάσεις που έχει.

- Διακρίνεται μια σύγχυση ανάμεσα σε επαγγελματίες του τουρισμού καθώς αρκετοί θεωρούν πως οι «πρωταγωνιστές» για εκπαιδευτικό τουρισμό είναι τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προγραμματιστούν περαιτέρω ενημερώσεις έτσι ώστε ταξιδιωτικοί πράκτορες να αντιληφθούν το δικό τους ρόλο στην ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαιδευτικού τουρισμού καθώς και τις διάφορες μορφές που μπορεί να έχει.
- Ιδιαίτερα σε επίπεδο Περιφέρειας, καταγράφηκαν οι έντονες ανησυχίες σε θέματα υποδομών, ιδιαίτερα την περίοδο που ενδείκνυται η ανάπτυξη εκπαιδευτικού τουρισμού. Αρκετά ξενοδοχεία κλείνουν και γενικότερα υπάρχει σημαντική μείωση στις διαθέσιμες κλίνες. Ταυτόχρονα, ιδιαίτερα το χειμώνα, καταγράφονται σημαντικά προβλήματα από μερικά έντονα καιρικά φαινόμενα που καταδεικνύουν έλλειψη υποδομών, όπως σε μονοπάτια φύσης και οδικό δίκτυο.
- Η προοπτική κερδοφορίας για διοργανωτές ταξιδιών και τουριστικών πρακτόρων απασχόλησε του συμμετέχοντες, αφού αρκετοί θεωρούν πως τα περιθώρια βιώσιμης ανάπτυξης ενός τέτοιου «προϊόντος» είναι χαμηλά. «Χρειάζεται μια αρχική επιχορήγηση προκειμένου να οργανωθούν κάποια πακέτα εκπαιδευτικού τουρισμού. Εάν το κόστος για τον αρχικό χρόνο οργάνωσης καλυφθεί μέσα από μια χορηγία, τότε θα υπάρχει σημαντική προοπτική καθώς οι πράκτορες θα έχουν ένα περιουσιακό στοιχείο στα χέρια τους που θα πρέπει να προωθήσουν στις αγορές στόχους». Ιδιαίτερα για τη Λευκωσία, «η περίοδος προσέλκυσης πελατών για τα εκπαιδευτικά πακέτα είναι εξαιρετικά σημαντική για τη Λευκωσία και θα δώσει σημαντική ώθηση και οικονομική ένεση στα ξενοδοχεία της πόλης. Και στη γενικότερη οικονομία της Λευκωσίας. Οι ξενοδόχοι, παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε όταν πρόκειται για πακέτα διαμονής σε μαθητές και φοιτητές, θα πρέπει συνολικά να συνεισφέρουν έτσι ώστε η Λευκωσία, μέσα από τις τιμές της, να είναι ένας ανταγωνιστικός προορισμός»
- Και οι δυο περιοχές παρέμβασης, Κρήτη και Κύπρος, αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις σε θέματα συνδεσιμότητας κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου. «Η συνδεσιμότητα είναι εξαιρετικά σημαντική. Ένα πανεπιστημιακό ίδρυμα, για να διοργανώσει εκπαιδευτική εκδρομή στην Κύπρο, θα ξεκινήσει από την συνδεσιμότητα του προορισμού. Εάν από κάποιο μέρος της κεντρικής ή βόρειας Ευρώπης, το Νοέμβριο ή Φεβρουάριο χρειάζεσαι ίσως και μια μέρα για να φθάσεις Κύπρο ή και Κρήτη με τις αλλαγές πτήσεων, αντιλαμβάνεται κανείς ότι

είναι αποτρεπτικός παράγοντας. Το ίδιο ισχύει για τη διοργάνωση συνεδρίων. Εάν κάποιος ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε συνέδριο στην Κύπρο, θα πρέπει να ξέρει ότι ο προορισμός έχει αρκετά καλή συνδεσιμότητα. Δεν μπορεί για ένα συνέδριο 2 ημερών να χάνει από τον εργάσιμο και παραγωγικό του χρόνο σχεδόν ολόκληρη την βδομάδα».

- Ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στο ρόλο των Πανεπιστημίων για τους δύο προορισμούς, ιδιαίτερα στην περίπτωση της Λευκωσίας. Τα προγράμματα Erasmus αποτελούν ίσως τη πιο σημαντική εν δυνάμει αγορά, όπως διατυπώθηκε, αφού μέσω των Πανεπιστημίων και του προγράμματος Erasmus, εκατοντάδες φοιτητές έχουν την ευκαιρία μερικής φοίτησης στους δυο προορισμούς. «Αρχικά δίνεται η δυνατότητα στον ίδιο τον προορισμό να "τεστάρει" τις δυνατότητες του σε θέματα φιλοξενίας φοιτητών. Η εστίαση, οι μετακινήσεις, η ασφάλεια, αποτελούν εξαιρετικά σημαντικά στοιχεία για κάποιον φοιτητή κατά τη διάρκεια επιλογής του προορισμού για Erasmus». Κατά γενική ομολογία, θα πρέπει άμεσος στόχος των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων να είναι η ανάπτυξη περαιτέρω συνεργασιών με όσο το δυνατό περισσότερα πανεπιστήμια και σχολές της Ευρώπης. Σε αυτή την προσπάθεια, θα πρέπει να συνταυτιστούν τα πανεπιστήμια με τη προσφορά αγγλόφωνων προγραμμάτων κάτι που θα είναι καταλυτικής σημασίας στις προσπάθειες.
- Στο θέμα Erasmus, θα πρέπει να εντάξουμε και το Erasmus για νέους επιχειρηματίες. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα, οργανισμοί και επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν για κάποιο χρονικό διάστημα νέους επιχειρηματίες απ' όλη την Ευρώπη χωρίς κανένα εργασιακό κόστος προσφέροντας ουσιαδώς προστιθέμενη αξία. «Η αλήθεια είναι πως δεν γνώριζα ούτε και γω το συγκεκριμένο πρόγραμμα και τη δυνατότητα που παρέχει. Άρα, είναι άλλη μια απόδειξη πως αφενός πρέπει να δημιουργηθεί ένας στρατηγικός σχεδιασμός που να εντάσσει όλα αυτά μέσα στις ενέργειες και αφετέρου θα πρέπει να υλοποιηθεί ένα "γεμάτο" πρόγραμμα κατάρτισης σε επιχειρήσεις έτσι ώστε όλοι να αντιληφθούμε τις τεράστιες προοπτικές που έχει ο τομέας».

Συμπέρασμα

Γενικότερα, ο εκπαιδευτικός τουρισμός καταγράφει μια άκρως θετική αντίληψη στους επαγγελματίες καθώς μπορεί να αντιμετωπίσει την εποχικότητα και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του προορισμού με βιώσιμη ανάπτυξη. Η σημαντικότερη πρόκληση

που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η αντίληψη της μειωμένης προοπτικής κερδοφορίας για τους πράκτορες. Επίσης, καταγράφηκαν ανησυχίες όσον αφορά θέματα υποδομών για ανάπτυξη εκπαιδευτικού τουρισμού, με τα δύο σημαντικότερα να είναι, αφενός η διαθεσιμότητα σε κλίνες – διαμονή και αφετέρου η συνδεσιμότητα. Επίσης, εκπαιδευτικός τουρισμός ως ειδική μορφή τουρισμού έχει αρκετές υποκατηγορίες τις οποίες οι άμεσα εμπλεκόμενοι δεν γνωρίζουν (συνέδρια, ταξίδια study visits από ομίλους και πανεπιστήμια, Erasmus φοίτηση, Erasmus επιχειρήσεων κλπ). Τα πανεπιστήμια και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες έχουν ουσιώδη ρόλο να διαδραματίσουν. Φορείς του τουρισμού θα πρέπει να καταγράψουν τα κυριότερα περιουσιακά στοιχεία του κάθε προορισμού πάνω στα οποία θα μπορούσε να αναπτυχθεί εκπαιδευτικός τουρισμός και να προσκαλέσει ταξιδιωτικούς πράκτορες για από κοινού δημιουργία πακέτων και θα πρέπει να εντάξουν στις ετήσιες δράσεις τους την παρουσία τους σε εκπαιδευτικές εκθέσεις ή/και άλλες ενέργειες που θα ενισχύσουν την εικόνα και φήμη της περιφέρειας ως Εκπαιδευτικού προορισμού.

Για την επίτευξη μιας πιο διαφοροποιημένης, ανθεκτικής και αποτελεσματικής οικονομίας, είναι απαραίτητο να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού και να δημιουργηθούν οφέλη στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία. Η προτεινόμενη προσέγγιση είναι η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, η οποία συμπεριλαμβάνει την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων και την παροχή αυθεντικών εμπειριών στους επισκέπτες. Η πρόταση για ένα μοντέλο βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης προσφέρει έναν ολοκληρωμένο τρόπο διαχείρισης του τουριστικού προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Η εφαρμογή αυτού του μοντέλου απαιτεί τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας και τον στρατηγικό σχεδιασμό για τη δημιουργία βιώσιμων προορισμών. Η προτεινόμενη προσέγγιση είναι συνεπής με τις τρέχουσες ευκαιρίες, πολιτικές και χρηματοδότησης, και μπορεί να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις σε θέματα νοοτροπίας, συνεργασίας και αποτελεσματικής διοίκησης. Συνολικά, η πρόταση για ένα βιώσιμο πρόγραμμα εκπαιδευτικού τουρισμού ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις τάσεις του τουριστικού κλάδου, επιδιώκοντας την αειφόρο ανάπτυξη και τη διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, παρέχοντας ταυτόχρονα εναλλακτικές εμπειρίες στους επισκέπτες. Στο πλαίσιο αυτό, η συνέχιση της Πράξης EduTourism μετά την ολοκλήρωση του έργου είναι απαραίτητη για τη στήριξη της εκπαίδευσης των επαγγελματιών, τη προώθηση της πολιτισμικής ανταλλαγής και κατανόησης, και για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών στόχων, αλλά και πέρα αυτών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Χ. Συμπέρασμα

Συνοψίζοντας, ο τουρισμός είναι μια από τις κύριες οικονομικές δραστηριότητες σε παγκόσμιο επίπεδο, με τη συμμετοχή του μεγάλου ποσοστού του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού τόσο άμεσα όσο και έμμεσα. Ο τουρισμός έχει θετικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις, οι οποίες είναι ιδιαίτερα έντονες και σημαντικές για μικρότερους προορισμούς, όπως μικρά νησιά ή απομονωμένες περιοχές. Η πανδημία του COVID-19 προκάλεσε αντιδράσεις σε όλους τους οικονομικούς κλάδους και επηρέασε σοβαρά τον τουρισμό παγκοσμίως. Οι τουριστικοί προορισμοί χρειάζεται να προσαρμοστούν σε αυτήν τη νέα κατάσταση, να ανασχεδιάσουν τις στρατηγικές τους και να υιοθετήσουν νέες τάσεις ταξιδιών που επιφέρει η πανδημία.

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική οικονομία αντιμετώπισε δυσμενείς συνθήκες όπως δημοσιονομική αποσταθεροποίηση, έλλειψη αξιοπιστίας, οικονομική αστάθεια και βαθιά ύφεση σε πολλούς τομείς. Η χώρα προσπάθησε να προσαρμοστεί και να ανασυνταχθεί οικονομικά μέσω ενός ριζικού μετασχηματισμού. Τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας μπορούν να ενισχυθούν μακροπρόθεσμα μέσω της δημιουργίας ενός νέου και δυναμικού μοντέλου ανάπτυξης που θα καταστήσει την ελληνική οικονομία ανταγωνιστική και ικανή να αξιοποιεί τα πλεονεκτήματά της και να δημιουργεί απασχόληση και ευημερία για τους πολίτες.

Για την περιοχή της Κρήτης, απαιτείται η διαφοροποίηση και εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος, ιδίως στις περιοχές όπου έχει αναπτυχθεί ο μαζικός τουρισμός, καθώς και η ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού στις τοποθεσίες που αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη μείωση του πληθυσμού και την εγκατάλειψη. Η προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού αποτελεί αναπτυξιακή ευκαιρία για το νησί και μπορεί να λειτουργήσει είτε συμπληρωματικά με τον μαζικό τουρισμό είτε αυτόνομα δημιουργώντας τουριστικούς προορισμούς έλξης, και συνεισφέροντας στην επέκταση της τουριστικής περιόδου και οικονομική αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής.

Η στρατηγική για τον τουρισμό στην Κύπρο αναγνωρίζεται ως μια πολύπλοκη δραστηριότητα που αναπτύσσεται μέσα σε ένα ευρύτερο κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο, υπέρ των αρχών της αειφορίας. Οι κεντρικοί άξονες της στρατηγικής επικεντρώνονται στη μέγιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων βιώσιμης ανάπτυξης των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών. Η Κύπρος διαθέτει αξιοσημείωτους τουριστικούς πόρους με σημαντικές προοπτικές για μελλοντική

αξιοποίηση. Επίσης, έχει γίνει ανάλυση των περαιτέρω προοπτικών που προσφέρει ο τομέας του τουρισμού στην Κύπρο, εξερευνώντας καινοτόμους τρόπους αξιοποίησης στη διεθνή τουριστική αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του κλίματος, της φυσικής και πολιτιστικής πολυμορφίας της Κύπρου.

Η έρευνα νέων επενδυτικών ευκαιριών σε τουριστικούς κλάδους που δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς μέχρι σήμερα είναι εξίσου σημαντική με σκοπό τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης σταθερής ανάπτυξης του συνολικού τουριστικού τομέα της Κρήτης και της Κύπρου.

Βιβλιογραφία και Πηγές

Ελληνική

Αθανασιάδης, Θ., Παπαδάκης, Ε., Παρατσιώκας, Ν., Danchev, S., (2014). Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών στην Ελλάδα: Επιδράσεις στην οικονομία. Αθήνα: IOBE

Αλεξιάδου, Μ. (2017). Εισαγωγή στον τουρισμό: Θεωρία και πράξη. Εκδόσεις Παπαζήσης.

Ανδριώτης, Κ. (2005). Τουριστική Ανάπτυξη & Σχεδιασμός. Αθήνα: Σταμούλη.

Αποστολόπουλος, Κ., Σδράλη Δ. (2009). Εναλλακτικός και Ήπιος Τουρισμός Υπαίθρου. Θεωρητική προσέγγιση και εφαρμογές. Αθήνα: Ελληνοεκδοτική.

Βελισσαρίου, Ε. (2000). Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού. Τόμος Δ. Πάτρα: ΕΑΠ

Βελισσαρίου, Ε. (2000b). Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Πάτρα: Ε.Α.Π.

Βελισσαρίου, Ε., Καραχοντζίτης, Δ., Κομνηνάκης, Μ. (2000). Εισαγωγή στο Management του Τουρισμού και των Τουριστικών Υπηρεσιών. Πάτρα: ΕΑΠ

Βαρβαρέσος, Σ., (2007) Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού και Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός – Προγραμματισμός. Διοίκηση και Οικονομία Τεύχος 4 - Άνοιξη 2007

Γαλιατσάτος, Π., Γκούβης, Δ., Ντόλου, Α. και Φελεκίδου, Ρ. (2018). Ειδικότητα Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Τουρισμού. Αθήνα: Πατάκης

Εγκυκλοπαίδεια Νέα Δομή. **34**. Αθήνα: Τεγόπουλος - Μανιατάς. 1996. σελ. 294.

ΕΚΕΠΙς. Επαγγελματικό Περίγραμμα του «Εμψυχωτή Τουρισμού». Συντονιστής Φορέας ΚΕΚ-ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ

ΕΚΘΕΣΗ σχετικά με την Ευρώπη, τον πρώτο τουριστικό προορισμό στον κόσμο – ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον τουρισμό στην Ευρώπη | A7-0265/2011 | Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (europa.eu)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). Ανακοίνωση την Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). Βραβείο Προσβάσιμης Πόλης 2020. Παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής για πιο προσβάσιμες πόλεις στην ΕΕ. Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (2018). Ειδική έκθεση. Η κινητικότητα στο πλαίσιο του Erasmus+: εκατομμύρια συμμετέχοντες και πολύπλευρη η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, η μέτρηση των επιδόσεων όμως χρήζει περαιτέρω βελτιώσεων. Ανακτήθηκε από <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/erasmus-22-2018/el/#figure5>

Ζαχαράτος, Γ. (2000). Package Tour, Παραγωγή και Διάθεση του Τουριστικού Ταξιδιού. Πάτρα: ΕΑΠ

Ίκκος, Α., Ρασούλη, Γ. (2021). Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας – Οι προτιμήσεις των τουριστών. Αθήνα: ΙΝΣΕΤΕ. Ανακτήθηκε από: Η φήμη και η επισκεψιμότητα της Ελλάδας - Οι προτιμήσεις των τουριστών (insete.gr)

Ίκκος, Α., Κουτσός, Σ. (2020). Η συμβολή του Τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2019. Αθήνα: ΙΝΣΕΤΕ

Ίκκος, Α., Κουτσός, Σ. (2016) Χαρακτηριστικά Εξερχόμενου Ευρωπαϊκού Τουρισμού Νέων. Αθήνα: ΙΝΣΕΤΕ. Ανακτήθηκε από: 16- 06_European_Youth_outbound_tourism.pdf (insete.gr)

ΙΝΣΕΤΕ. Επιχειρηματικό Σχέδιο Δράσης για την Προώθηση του Συνεδριακού Τουρισμού της Ελλάδας. Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού». Πράξη: Ενίσχυση της Θεσμική και Επιχειρησιακής Ικανότητας του ΣΕΤΕ (MIS 485414).

Η χρονιά των ανασκαφών, Ιστορικό Λεύκωμα 1961, σελ. 139, Καθημερινή (1997)
Κανελλόπουλος, Χ. (1990). Μάνατζμεντ αποτελεσματική διοίκηση. 3η έκδοση, Αθήνα: International Publishing.

Κοκκώσης, Χ. και Τσάρτας, Π. (2001). Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον. Αθήνα: Κριτική.

Κρητική Επιθεώρησης Ρεθύμνης 22 Σεπτεμβρίου 1964 Πως οι Ηρακλειώτες μας απέσπασαν τον Δομήνικον Θεοτοκόπουλο σελ.1 & 4

Κώστα, Γ., Μαρσούκα, Ο., Τσίτσικαρη, Ε., Τριγώνης, Ι., (2015). Αθλητική Ψυχαγωγία και Αναψυχή. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε από: <http://hdl.handle.net/11419/4956> Λαγός, Δ., (2005).

Μοίρα, Π., Μυλωνόπουλος, Δ., (2014). Τουρισμός υγείας και ταξίδι υγείας. Κοινωνιολογική προσέγγιση και εννοιολογική διασαφήνιση. Ε-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας. Τεύχος 35. Ανακτήθηκε από: <http://ejst.uniwa.gr/contents.htm>

Σιώμκος, Γ. (2004). Στρατηγικό Μάρκετινγκ, Β Έκδοση, Αθήνα: Σταμούλης

Σχέδιο Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης Τουρισμού 221-225, ΕΠΑ ΤΠΑ 221-225, Υπουργείο Τουρισμού Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα, Μάιος 2021.

Τουριστική Οικονομική. Αθήνα: Κριτική Λαλούμης, Δ. (2015). Διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανακτήθηκε από <http://hdl.handle.net/11419/5283>

Φασούλας, Χαράλαμπος (2001). Οδηγός υπαίθρου για τη γεωλογία της Κρήτης. Ηράκλειο: Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. σελ. 54-55.

Ψιλάκης, Νίκος (1998). Βυζαντινές εκκλησίες και μοναστήρια της Κρήτης. Ηράκλειο Κρήτης: KAPMANΩΡ. σελ. 197-198.

Αγγλική

Baidal, J. (2004). Tourism planning in Spain-Evolution and Perspectives. Annals of Tourism Research, Vol 31, No 2, pp. 313-333, Oxford, Pergamon Press.

Bramwell, B., & Lane, B. (Eds.). (2016). Tourism Collaboration and Partnerships: Politics, Practice, and Sustainability. Channel View Publications.

CyprusProfile. (2021, December). Bouncing Back to Pre-pandemic growth
<https://www.cyprusprofile.com/page/economy?lang=en>

Dredge, D., & Jenkins, J. (2007). Tourism Planning and Policy. Wiley. Κεφάλαιο 10: Financing Tourism Development, από Dredge, D.

Dredge, D., & Jamal, T. (2013). Mobilities on vacation: Tourism's new frontier. Ashgate Publishing.

Eurydice. (2021, December 24). Cyprus - Organisation of the education system and of its structure. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-education-system-and-its-structure-15_en

Eurydice. (2021). Cyprus Overview - Key features of the Education System: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/cyprus_en#:~:text=Compulsory%20education%3A%20Compulsory%20education%20lasts,5%20years%20to%2018%20years.

EURYDICE. (2021, November 30). Historical development: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/historical-development-15_en

EURYDICE. (2021, December 21). Population: demographic situation, languages and religions: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/population-demographic-situation-languages-and-religions-15_en

Fennell, D. A., & Dowling, R. K. (Eds.). (2017). Ecotourism and Sustainable Tourism: New Perspectives and Studies. CABI.

Font, X., & Buckley, R. (Eds.). (2001). Tourism ecolabelling: certification and promotion of sustainable management. CABI.

Getz, D. (1986). Models in tourism planning: towards integration of theory and practice. Tourism Management, Vol. 7, No 1, pp. 21-32.

Gössling, S., Scott, D., & Hall, C. M. (Eds.). (2013). Tourism and water. Channel View Publications.

Gössling, S., Scott, D., & Hall, C. M. (Eds.). (2015). Tourism and Water. Channel View Publications.

- Hall, C., M. (2000). *Tourism Planning: Policies, Processes and Relationships*. Essex: Prentice-Hall International Inc.
- Hall C.M. & Mitchell, R. (2000). Wine tourism in the Mediterranean: a tool for restructuring and development. *Thunderbird International Business Review*, 42(4): 445-465.
- Hall, C. M., & Page, S. J. (2006). *The geography of tourism and recreation: Environment, place and space*. Routledge.
- Hall, C. M. (2010). *Tourism and regional development: New pathways*. Routledge.
- Hall, C. M., & Page, S. J. (2014). *The Routledge Handbook of Tourism and Sustainability*. Routledge. Κεφάλαιο 7: Alternative Tourism and Sustainable Development.
- Hall, C. M. (2015). *Tourism and Sustainability: New Tourism in the Third World*. Routledge.
- Higham, J. E. (2017). *Critical Issues in Ecotourism: Understanding a Complex Tourism Phenomenon*. Routledge.
- Holden, A. (Ed.). (2017). *The Routledge Handbook of Transport and Tourism*. Routledge.
- Jeremy Boissevain, (1996), *Coping with Tourists: European Reactions to Mass Tourism*, Berghahn Books
- Johnson, G. Scholes K. and Whittington R. (2009). *Fundamentals of Strategy with My Strategy Lab*. The Cheap Fast Free Post. Pearson Education Ltd 2009.
- Kotler, P., Armstrong, G., Saunders, J., Wong, V. (1999). *Principles of Marketing*, 8th edition, New Jersey, Pearson Prentice Hall Inc
- Lickorish, L. and Jenkins, C. (2004), *Μια εισαγωγή στον τουρισμό*, Αθήνα: Κριτική.
- Mason, P. (2015). *Tourism impacts, planning and management*. Routledge.
- McIntosh Goeldner, Ritchie (1995). *Tourism, Principles, Practices, Philosophies*, New York: John Wiley & Sons, 7th ed.
- Middleton, V., Fyall, A., Morgan, M., Ranchhod, A. (2013). *Marketing research in travel and tourism*. In *Marketing in Travel and Tourism* (4th ed.) (pp. 161-179). New York, NY: Routledge
- Page, S. J., & Connell, J. (2009). *Tourism: A Modern Synthesis*. Cengage Learning EMEA. Κεφάλαιο 9: Alternative Tourism: An Overview.

Prideaux, B. (2000). The role of the tourism industry in sustainable development in small island states. In *Tourism and Small Island Economies* (pp. 47-68). Pinter.

Sharpley, R., & Telfer, D. J. (Eds.). (2014). *Tourism and Development: Concepts and Issues*. Channel View Publications. Κεφάλαιο 10: Alternative Tourism and Development: An Overview.

Sigala, M., & Leslie, D. (2019). *Tourism and the Sustainable Development Goals: Exploring Tourism in Developing Countries*. CABI.

Timothy, D.J., & Butler, R.W. (1995). *Cross-border tourism: a regional perspective*. Clevedon: Channel View Publications.

Timothy, D. J., & Boyd, S. W. (2003). Heritage tourism and sustainability: The role of the public and private sectors. *Journal of sustainable tourism*, 11(4), 317-338.

"Tourism in Destination Communities" από τους Βασίλη Ανδριώτη και Λουκά Καραμάνο (2018)

"Tourism and Regional Development: New Pathways" από τους Μιχάλη Φούντα και Γιώργο Πετράκο (2019)

"Tourism Development: Growth, Myths, and Inequalities" από τον Μπερνάρντ Ντέιβις και Άντριου Ρόμπερτς (2006)

Weaver, D. (2018). *Sustainable Tourism: Theory and Practice*. Channel View Publications.

Weiermair, K., & Mathies, C. (Eds.). (2004). *The Tourism and Leisure Industry: Shaping the Future*. Springer Science & Business Media. Κεφάλαιο 13: Alternative Forms of Tourism: Defining the Field and Research Agenda.

Wheelen. T., L., Hunger, J., D. (2004). *Strategic Management and Business Policy*, 9th edition, Iowa State University, Pearson Prentice Hall Inc.

Άλλα

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (2021). Στοιχεία Τουρισμού. Ανακτήθηκε από: https://insete.gr/statistika-eiserxomenou-tourismou/Σύνδεσμος_Ελληνικών_Τουριστικών

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) (2022). Ελλάδα: Ο Νέος Τουρισμός. Ανακτήθηκε από: <https://gnto.gov.gr/>

Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) (2020). Προοπτικές και δυνατότητες για τον Ελληνικό Τουρισμό.

Ανακτήθηκε από: <https://sete.gr/>

Υπουργείο Τουρισμού (2023). Εθνικό Σχέδιο Τουρισμού 2023-2030. Ανακτήθηκε από:
<https://mintour.gov.gr/>

Υπουργείο Τουρισμού της Κύπρου: <https://www.tourism.gov.cy/>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CE%AE_%CE%A4%CE%BF%CF%80%CE%BB%CE%BF%CF%8D Ιστοσελίδα:

<http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-moni-Toplou.htm>

<https://www.originalcrete.gr/article/knosano-faraggi>

Καλλιτεχνικό Χωριό Βερέκυνθος - Chania Culture (chania-culture.gr)

<https://www.allovergreece.com/Town-Village/Descr/3/761/el>

<https://keramion.gr>

<http://www.mcw.gov.cy/mcw/DA/DA.nsf/All/0DBE85A091BAF129C2257199001ECEFA?OpenDocument>

<https://athienoumuseum.org.cy/>

Υπουργείο Τουρισμού της Ελλάδας (<https://www.mintour.gov.gr/>)

Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (<https://www.visitgreece.gr/>)

Πανεπιστημιακή Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης
(<https://www.som.uoc.gr/>)

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης (<https://www.teicrete.gr/>).

Πρόγραμμα Ελλάδα - Κύπρος 2007-2013. (Διακήρυξη του προγράμματος)

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ): <https://www.statistics.gr/>

Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat): <https://ec.europa.eu/eurostat>

Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών (IOBE): <https://iobe.gr/>

«Το ίδρυμα». Το ίδρυμα.

«Κτιριακό συγκρότημα». Κτιριακό συγκρότημα.

«anemoyannis.gr - Καζαντζάκη». *anemoyannis.gr*.

«Συλλογές». Συλλογές.

«anemoyannis.gr - Ψηφιακό Αρχείο». *anemoyannis.gr*.

«Μουσείο Καζαντζάκη». Μουσείο Καζαντζάκη.

«Εκδόσεις». Εκδόσεις.

«Συνεργασίες». Συνεργασίες.

«Nikos Kazantzakis museum». *Nikos Kazantzakis museum*.

<https://www.historical-museum.gr/gr/content/agrotiko-mouseio-menelaou-parlame>

<http://landofexperiences.gr/el/travels/dikteon-andron/>

http://www.showcaves.gr/default.asp?V_DOC_ID=1969

<https://www.arkadimonastery.gr/>

«Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού Βωσσάκου». *www.imra.gr*. Ιερά Μητρόπολις Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου.

«Η μονή Βωσάκου (τον Σταυρωμένον κραζόμενον Βώσακος)». *www.dimosmylopotamou.gr*. Δήμος Μυλοποτάμου.

Jan G. P. Best and Fred Woudhuizen, Lost Languages from the Mediterranean, 1989, Brill Archive

Rodney Castleden (1990) The Knossos Labyrinth: A New View of the 'Palace of Minos' at Knossos, Routledge

C.Michael Hogan, Knossos Fieldnotes, The Modern Antiquarian (2007)

Η Φαιστός στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού

Ελλάδος περιήγησις... Φαιστός (Αρχείο ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ)

«Domenikos Theotokopoulos Museum — El Greco Museum». *Crete-Kreta*.

«The Museum of Domenicos Theotokopoulos». www.psfodele.gr. Fodele, Greece.

Kakissis, Joanna (March 6, 2005). «A Cretan village that was the painter's birthplace bridges at a nearby town's claim». *The Boston Globe*.

«El Greco Museum». www.interkriti.org. Interkrit.

«Κουρταλιώτικο φαράγγι - Μονή Πρέβελη - Ευρύτερη περιοχή». www.ecovalue-crete.eu.

«Κουρταλιώτικο Φαράγγι: Βγαλμένο από όνειρο...». Νέα Κρήτη.

«NatureBank - Βιότοπος NATURA - Κουρταλιώτικο φαράγγι - μονή Πρέβελη - ευρύτερη περιοχή». filotis.itia.ntua.gr.

«Κουρταλιώτικο φαράγγι - Μονή Πρέβελη - Ευρύτερη περιοχή». www.ecovalue-crete.eu.

«Κουρταλιώτικο Φαράγγι: Βγαλμένο από όνειρο...». Νέα Κρήτη.

«NatureBank - Βιότοπος NATURA - Κουρταλιώτικο φαράγγι - μονή Πρέβελη - ευρύτερη περιοχή». filotis.itia.ntua.gr.

https://www.statistics.gr/el/statistics?p_p_id=documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKko4IN&p_p_lifecycle=2&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_cacheability=cacheLevelPage&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=4&p_p_col_pos=1&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKko4IN_javax.faces.resource=document&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKko4IN_in=downloadResources&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKko4IN_documentID=485260&documents_WAR_publicationsportlet_INSTANCE_qDQ8fBKko4IN_locale=el

CYSTAT. (2022). Labour Force Survey. Nicosia: REPUBLIC OF CYPRUS - MINISTRY OF FINANCE.

<https://www.linkedin.com/pulse/creating-cross-functional-synergy-rajith-nair>

<https://www.tourism.gov.cy/>

<https://euc.ac.cy/>

<https://www.cut.ac.cy/>

<https://www.kescollege.ac.cy/>

<http://www.hhic.moec.gov.cy/>

Global Sustainable Tourism Council (GSTC): <https://www.gstcouncil.org/>

International Ecotourism Society (TIES): <https://www.ecotourism.org/>

UNWTO (World Tourism Organization). (2017). *Tourism Financing for the 2030 Agenda: A Practical Guide for Donors*.

WTO. (2002). *Making Tourism More Sustainable: A Guide for Policy Makers*. World Tourism Organization.

<https://web.archive.org/web/20160304214500/http://deltionchae.org/index.php/deltion/article/viewFile/817/768.pdf>

[https://web.archive.org/web/20140111021658/http://www.agiatriada-
chania.gr/the_monastery_history.php](https://web.archive.org/web/20140111021658/http://www.agiatriada-
chania.gr/the_monastery_history.php)

[https://web.archive.org/web/20121227215136/http://www.agiatriada-
chania.gr/the_monastery_present.php](https://web.archive.org/web/20121227215136/http://www.agiatriada-
chania.gr/the_monastery_present.php)

[https://web.archive.org/web/20121227215342/http://www.agiatriada-
chania.gr/the_monastery_minster.php](https://web.archive.org/web/20121227215342/http://www.agiatriada-
chania.gr/the_monastery_minster.php)

http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=1585

Το περιεχόμενο του Σχεδίου βιωσιμότητας αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των Δικαιούχων και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικατοπτρίζει τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των συμμετεχουσών χωρών και της Διαχειριστικής Αρχής.